

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1729. usque ad annum 1731

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1785

VD18 13322648

Liber CCXXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67677)

Ordo Equestris S. Georgii a Bavaria Electore institutus.

HISTORIÆ
ECCLESIASTICÆ

CONTINUATÆ.

LIBER CCXXV.

BENEDICTUS XIII. PONTIFEX MAXIM.
CAROLUS VI. ROM. IMP.

§. I.

Comaclensis Urbis restitutio S. Cardinalium Collegio annuntiata.

Jam anno hujus sæculi vigesimo quarto
de Comaclensis Urbis restituendæ

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

Hist. Eccles. Tom. LXXIII. A con-

Sæc. XVIII. conditionibus inter Benedictum XIII. & A. C. 1728. Carolum VI. Imperatorem agebatur.

Res tamen plene componi haud poterat, tandem vero complanatis utrinque dissidiis Cæsarei milites Mense Februario ultro Urbe concesserunt, & Apostolica Sedes primæva veteris suæ possessionis jura recuperavit. Prosperum hunc rei exitum Benedictus XIII. die 29. Januarii in consueto Senatu Cardinalibus significabat, eos his verbis allocutus: „Venerabiles Fratres, respexit Dominus in hæreditatem suam, & Sanctuarii jura, collatis concordis fædere Sacerdotii, & Imperii officiis, per Cæsaream pietatem, justitiamque reparavit. Diuturnis quidem studiis curisque, ut Fraternitatibus vestris explanatissimum est, nihil intentatum reliquerat felicitatis recordationis Clemens XI. prædecessor noster, ut in pristinam possessionem civitatis Comacensis hæc sancta Sedes restitueretur. At licet adversa temporum conditio fructum Pontificiæ sollicitudinis retardaverit, rationes tamen hujus sanctæ Ecclesiæ asserere eximiam cum sui nominis gloria, ad extremum usque vitæ spiritum ille non destitit. Pari quoque sollicitudine, prudentiaque, quod vos nescire non dubitamus, rem ad optatum prope „exi-

„ exitum perduxerat felicitatis recordatio- Sæc. XVIII.
 „ nis Innocentius XIII. prædecessor iti- A. C. 1728.
 „ dem noster, sed mors interveniens
 „ etsi illi de solertiæ laude nihil decer-
 „ pfit, confecti tamen operis lætitiã
 „ intercepti. Nobis vero, qui nostram
 „ agnoscentes, ac testantes infirmita-
 „ tem in labores eorum introivimus,
 „ gaudium hujus prosperi successus con-
 „ solator humilium Deus reservavit, in
 „ hoc operam, & labores adhibendo
 „ dilecti Filii nostri Cardinalis Cienfue-
 „ gos, quod vobiscum hodierna die ex
 „ hoc loco, ut moris est, communican-
 „ dum duximus, Fraternitatibus vestris
 „ significantes, charissimum in Christo
 „ Filium nostrum Carolum Romanorum
 „ Regem in Imperatorem electum, pia,
 „ & illustria Majorum suorum exempla
 „ prosequentem, suæque religioni &
 „ æquitati, ac nostrorum simul, quos
 „ laudavimus Antecessorum, paternis-
 „ que nostri Apostolatus officiis obsecu-
 „ tum, possessionem Comacini dimisisse,
 „ ut in eam hæc sancta Sedes restitue-
 „ retur ut prius, quo autem pacto res
 „ ipsa peracta sit, præstat ex tractatus
 „ conventionibus, quas vobis recitari
 „ volumus, Fraternitates vestras acci-
 „ pere. Magnificemus igitur, venera-
 „ biles Fratres, Deum protectorem, &
 „ demus gloriam audi ejus, qui ad
 „ no-

Sæc. XVIII. „ nostræ imbecillitatis ministerium pro-
A. C. 1728. „ pterea opus misericordiæ suæ distu-
 „ lisse videtur, ut nomini suo, quidquid
 „ est prospere gestum, unice assignare-
 „ tur. Ejusdem præterea charissimi in
 „ Christo Filii nostri laudes digno præ-
 „ conio celebremus, qui in colenda ju-
 „ stitia, sanctæque Ecclesiæ rationibus
 „ tuendis præcipuam Austriaci sangui-
 „ nis, & Cæsarei nominis gloriam col-
 „ locare gestit. „

Ita sane Benedictus an in obtinen-
 do felicior vel in prædicanda hac
 felicitate verecundior fuerit, dubium
 relinquit, id omnino certissimum, lau-
 dem & gloriam adeptum fuisse ab om-
 nibus, dum a nullo laudari concupi-
 verat.

§. II.

*Prospera Religionis Catholicæ auspi-
 cia in Maroccano Regno.*

*Vide supra
 pag. 554.*

Quamprimum rumor de Dehii Maro-
 chii imperatoris animo in Chri-
 stianos propenso in Gallis increbuerat,
 mox P. Beguinus & tres alii Religiosi
 ex Ordine Fratrum de Mercede ab eo-
 rum Superioribus decernebantur, ut
 Christianos dira servitute ibidem pres-
 fos

fos redimere, & fidem Catholicam in hoc Regnum invehere studerent. Hi ergo, priusquam Gautherius & Marena Galli, uti supra relatum est, cum Imperatoris literis ad Franciæ Regem pervenerant, jamjam in Hispaniam ex Galliis profecti erant, & secundis velis Cordubam appulsi inde continuato itinere ad Gades contendebant, ubi ipsis primum innotuerat, tantam esse Marroccani Regis indulgentiam, ut ex qualibet Natione duo captivi in suam quisque patriam ire permitterentur, qui a suis Principibus pro redimendis subditis lytrum obtinere satagerent. Eadem die hi Religiosi a suis superioribus literas accepere, quibus injunctum, ut Gautherium & Marenam e Francia reversuros ibidem expectarent, & unacum eis demum ad Marochii regnum pergerent: cum autem hi duo Galli non nisi die septima Martii hoc anno *portu gratiæ* solvere possent, hac mora accidit, ut tota captivos redimendi & Evangelii prædicandi spes evanesceret; interea enim temporis Muley Abdemelec collecto raptim milite, Hamet - Debiun Fratrem suum hostiliter aggressus, illum suis ejus copiis e solio decima octava Martii deturbavit, sibi que Regni sceptrum asseruit. Horum vero, quæ interim in Africa contigissent, omnino

Sæc. XVIII.
 A. C. 1728.

A 3

ignari

Sæc. XVIII. ignari erant hi Religiosi, quapropter
A. C. 1728. de prospero suæ expeditionis successu
 haud dubii tela serica, auro & argento
 intexta, aliaque pretio & arte insignia
 coemerunt munera, quæ Maroccano
 Regi offerre parabant, eidemque ma-
 gis accepta fore, a Pileto Salanæ Ur-
 bis Governatore, olim fidei Catholicæ
 desertore prius perceperant. Tandem
 vero ambo Galli die vigesima quarta
 Martii ad Gaditensem portum appulsi,
 unacum quatuor hisce Religiosis Salam
 contenderunt, quorum adventum e-
 doctus Governator, duabus navibus
 obviam missis, eos simulata benignitate
 excepit, dato tamen nautis mandato,
 ut si fors hi advenæ hæc naves con-
 scendere renuerent, eos vi compelle-
 rent, eorumque cistas omnes hisce na-
 vibus imponerent; perfidus enim atque
 avarus hic Apostata verebatur, ne hi
 Religiosi cognita Debi Regis exaucto-
 ratione unacum muneribus, quæ pro
 hoc Principe secum deferebant, in pa-
 triam suam reverterentur. Verum hi
 nil mali suspicati, ultro ex sua cymba
 exscenderunt, omniaque sua pretiosa
 Governatoris navibus imposuere: Vix
 ad ædes cujusdam Galli Mercatoris
 nomine *Le Noir* erant conducti, cum
 Debi Regem solio detrusum, eique
 Abdemelecum fuisse subrogatum per-
 cipiunt.

cipiunt. Funesto hoc Nuntio percussi Sæc. XVIII.
 de redimendis captivis desperare cæ- A. C. 1729.
 perant, & demum, quo se verterent,
 nescii Piletum Governatorem, qui eju-
 rata fide Catholica se Abdeludyen no-
 minabat, supplices adeunt, ut eos suo
 foveret patrocinio. Hic vero ficta co-
 mitate & affectu illos amplectitur, cer-
 tosque esse jubet, Abdemelecum Re-
 gem haud segnior, ac Debius Rex be-
 nevolentia in Christianos ferri, seque
 nullum officii genus in eorum favorem
 omisurum. Hac pollicitatione erecti
 Patres meliora sperabant, magis e-
 tiam illos solabantur literæ, quas ab
 Abdemeleci Filio scriptas ineunte Mense
 Aprili receperant, hoc tenore:

*Muley - Ally, Filius Muley - Abdeme-
 leci Regnantis Regis, Patribus Gal-
 lis Ord. Redemptionis salutem.*

*Lætatur de adventu vestro in nostram
 patriam: in plena securitate poteritis Salæ
 subsistere, donec Marochii Rex Pater meus
 Mequinesiam intraverit, quo eum brevi ven-
 turum speramus: Tum vero negotium, quod
 Vos huc advocavit, cum ipso sine omni ob-
 staculo absolvere poteritis; de propitio al-
 loquio vos certos reddo, quicquid petieritis,
 ab eo obtinebitis, & majorem ab eo bene-
 volentiam experiemini, quam a quovis alio
 Principe sperare possitis. Mechemedo Bel-
 cadii*

Sæc. XVIII. *cadii Famulo nostro, & alteri captivo Ab-*
 A C. 1728. *delady demandavimus, ut vestrum curam*
habeant, & ne vobis quid finistri accidat,
præpediant: Armate vos patientia, &
ne solliciti sitis - datum die 26. Mensis Cha-
ban Anno 1140. Prophetæ nostri.

Aly Omnipotentis Servus, Regis
Maurorum Filius.

Haud absimiles literas Benmargen primarius Eunuchus eodem ferme tempore ad eos dedit, suumque obsequium apud Regem illis pollicitus est. His ergo promissis animati, die septima Maij e Salano portu ad Aulam prope- raturi solvunt. Stipantur numerofo militum comitatu, simulque cum eis Alcaides Mahomet Monino olim Salanus Gubernator mulo catennis annexus conducebatur, qui capitis poenam veritus, sese horum Patrum patrocinio enixe commendabat, quo intellecto Piletus reposuit: *Stulte! hi Patres quod sibi de propria salute timeant, tantum habebunt, ut de aliena solliciti esse non poterint.* Ex his verbis haud obscure colligebant, hunc Apostatam eorum postulatis apud Regem obstiturum, quocirca sibi primarii Eunuchi benevolentiam profuso auro demereri studebant. indignante vehementer Apostata, qui eis palam denunciabat, se quocunque se verte-

verterent, aut ferius aut citius expecturos, quod eorum fatum a solo ipsius dependeret arbitrio: Perfido huic Gubernatori Eunuchus quidem mortis poenam comminabatur, si sese huic negotio ingerere præsumeret, ipse vero spreto hisce minis clam Patrum consilia evertere totis viribus adlaborabat. Tandem die decima Maij Mequinesiam delati, die duodecima ejusdem Mensis ad alloquium admittuntur, Regem salutatione consueta honorant, eique munera, quæ secum deferebant, offerunt; paulopost Rex ipsos his verbis alloquebatur, *qui estis, & quid a me petitis?* Hi vero reponebant, *sumus Religiosi natione Galli, & solii tui felicitatem gratulaturi advenimus, rogantes, ut nostræ Nationis mancipia, quæ sub captivitatis jugo gemunt, & libertatem & patriam anhelant, redimi permittas.* Ad hæc respondit Rex, *num quosdam Mauros vobiscum ex Francia conduxistis?* Respondentibus autem Religiosis, nullos in Gallorum triremibus captivos detineri, interrogabat de lytro, quod pro centum septendecin Gallis erogare vellent? Hæc inaudiens Apostata, ad Regem dixit, hi Patres alia habent adhuc munera, quæ Regiæ suæ Majestati offerre vellent, quo audito Rex sermonem interrupit, eosque septima post die ad-

Sæc. XVIII. esse jussit. Hoc temporis intervallum
 A. C. 1728. nequissimus Apostata in rem suam ver-
 tit, Regique suggestit, Muley - Ismae-
 lem Regem nunquam Christianum di-
 misisse, nisi vicissim natione Mauri
 libertati redditi fuissent, aliunde vero
 hos Patres non advenisse, ut cum ipso,
 sed cum ejus hoste Hamet - Debyo a-
 gerent. Die tamen decima nona Maij
 rursus cum Rege colloqui permittun-
 tur, minus tamen benigne excepti,
 demum vero in tertio alloquio Rex qui-
 dem munera, quæ his Religiosis ad-
 huc supererant, acceptavit, simul ta-
 men eis significavit, quod ab eo haud
 ampliora sperare possent, nisi securita-
 tis literas, quibus muniti in Franciam
 redirent, hisque dictis duas Histrices
 non sine contemptu ante eorum pedes
 projici jussit, hisce vero Religiosis sese
 excusantibus, quod ejusmodi animan-
 tibus haud vescerentur, eorum loco eis
 duo pollicitus mancipia, sequentes ad
 Franciæ Regem literas tradidit :

*Dei voluntate ad solium evectus Rex ,
 universæ Barbariæ Domitor, Lu-
 dovico XV. Franciæ Regi pacem,*

*Patres Redemptionis, qui cum Muley-
 Hamet - Debyo Fratrem meo de redimendis
 mancipiis acturi Mequinesiam venerunt, me
 a Deo jam solio impositum cernebant, quia
 Frater*

Frater meus legem, prout decuisset, non observabat: Hi Patres me in Palatio meo salutarunt, quæsi ab illis, an secum tuas ad me literas deferrent, illis vero nullas mihi reddentibus, duo mancipia nationis Gallicæ dono dedi: si vero fors redire velent, necesse est, ut publicæ fidei literas asferant, & tum cum eis agemus. Pax tecum sit: Datum Mequinesicæ die 18. Mensis Chouvel Anno 1140. (*)

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

Ceterum quatuor hi Religiosi Salam die trigesima prima Maij reversi, die quinta Junii portu solverunt, quin alium piæ suæ expeditionis fructum in patriam reportarent præter hæc duo mancipia, & Eunuchi Benmargen epistolam ad Cardinalem Fleuryum hujus tenoris:

Cardinali Fleuryo &c. vitam & salutem.

A Rege meo, qui pariter ad Franciæ Regem perscripsit, de iis, quæ inter ipsum & Patres redemptores acta sunt, Te certior reddere jussus sum. Ex Francia in hoc regnum factis Mequinesicæ haud exiguis expensis pervenerunt, quin votis suis dam-
nari

(*) Horum captivorum quilibet jam septuagesimum quintum ætatis annum exegerat, & horum alter quadraginta quinque, omnino annis jam in captivitate næserat.

Sæc. XVIII. *nari potuerint. Censuit enim Rex Domi-*
 A. C. 1728. *mus meus, haud convenire, ut, quin publicæ*
fidei literis a suo Principe muniti essent,
tot Christianos in libertatem assererent: Nil
aliud de Te peto, nisi ut Regis mei literas
Regi tuo tradi cures, eo fine, ut si ipse
captivos per hos Patres redimi desiderat,
eorum vota plene adimpleantur. Vicissim
mihî rescribas velim, & sis securus, cuncta
optatum sortitura successum: si forte ex
Regione nostra quicquam desideres, id indica
mihî, & voti tui compos eris, etsi duos vel
tres Christianos petieris, dummodo res in-
ter me & Te, insciis nostris Regibus, aga-
tur: in omnibus me tuis desideriiis confor-
mabo. Datum Mequinesicæ die 18. Chou-
vel Anno 1140. ()*

Eodem tamen adhuc anno Muley-Hamet - Debius in Regem denuo proclamatus expugnata Mequinesia Abde-melecum strangulari, & Piletum Apostatam sclopis trajici, ejusque corpus ante Salanzæ Urbis portas pedibus suspendi jussit, ac tandem, postquam Regis Lusitani Oratorem unacum aliis quatuor Patribus Ord. de Mercede perhonorifice receperat, eisque plures captivos libertati assertos dono dederat, die vigesima secunda Martii Anno 1729. naturæ debitum solvit. Anno autem hujus sæculi trigesimo Muley Abdalat Marocci Imperator his Patribus indul-

(*) Id est 28. Maij 1728.

fit, ut Christianos in suo Regno captos lytro redimere, & ad levamen ægrotorum præter Chyrurgum etiam sex Religiosos in Mequinesensi Nosocomio retinere possent; inhibuit quoque severissime tam Mauris, quam aliis, ne hos Patres ullo pacto molestarent.

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

§. II.

Principes atque illustres hoc anno denati.

Hunc annum vitæ suæ postremum habuere non pauci Principes, & quidem ex Ecclesiasticis occurrit Udalricus de Federpiel Curiensis Episcopus, qui die decima tertia Octobris anno sui Regiminis trigesimo e vivis excessit. Successorem habuit Josephum Benedictum Baronem de Rost, natione Germanum, qui die decima quinta Decembris unanimi suffragio electus est, non sine magna tamen Rhætorum indignatione; hi enim hanc dignitatem non nisi suæ gentis Viro esse conferendam rati, ipso electionis die suos Deputatos ad Pontificis Nuntium & Cathedrales Canonicos jamjam congregatos ablegarunt, & impensis precibus adjectisque minis audiri postulantes tandem admissi, sua jura ac privilegia violari querebantur, palamque adversus electionem reclamabant,

Sæc. XVIII. bant, si hæc in alium, quam natione
 A. C. 1728. Rhætum caderet, seque illum pro Epi-
 scopo nunquam habiturum declarabant.
 Verum insuperhabita eorum oppositione
 Electio procedebat, eoquod jam Anno
 1620. cum Rhætis transactio fuisset
 inita, vi cuius etiam Germanis bene-
 ficium, ut vocant *Eligibilitatis* asse-
 rebatur, aliunde vero, cum dignissimi
 hujus Præsulis electio supremo Cæsa-
 ris patrocínio firmaretur, electus vix
 non ab omnibus Rhætiæ statibus offi-
 ciosa gratulatione honorabatur.

Die autem nona Junii post diutur-
 nam infirmitatem Parisiis decessit Fran-
 ciscus a Lotharinga Bajocensis Episco-
 pus, qui a Vicario Parochiæ ad S. Mag-
 dalenam morientium Sacramentis mu-
 nitus, suæ appellationi contra Consti-
 tutionem interpositæ immortalis est.
 Edidit Anno 1722. epistolam in duas
 partes divisam, quarum prima conti-
 net Bajocensis Episcopi iudicium de
 variis propositionibus a Patre de Ge-
 nes Jesuita denunciatis, altera com-
 plectitur approbationem & confirma-
 tionem censuræ a Facultate Theologica
 Cadomensi die 31. Decembris 1720.
 pronuntiatae contra septendecim propo-
 sitiones tam ex dictatis quam ex The-
 sibus in Cadomensi Jesuitarum Collegio
 divulgatis. Hanc epistolam Episcopus
 in

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

in sua Synodo die decima quinta Aprilis ejusdem anni promulgavit, Mense autem Julio 1724. publici juris fecit aliam Epistolam Pastoralem, in qua frequentes duo libelli fuere damnati. I. Instructio ad normam Catechismi circa Constitutionem *Unigenitus*. II. Instructio Theologica loco responsi ad libellum, cui titulus: *Familiare colloquium de Constitutione UNIGENITUS*, quem libellum non ita pridem Jansenistæ Duaci in vulgus sparserant; Tertio demum ejus Instructio Pastoralis prodiit Anno 1727. in qua duodecim Noaillii articulos propugnavit. Obiit etiam die decima quarta anno ætatis quinquagesimo quarto Augusti Ernestus Augustus Georgii I. Angliæ Regis Frater Brunsvicensis Dux, Episcopus Osna-brugensis, cui, ut recentior quidam scribit Historicus, nil nisi Religio, & consecratio Episcopalis defuit. Successorem habuit ex Catholicis Clementem Augustum Colonensem Electorem atque Archiepiscopum. Mense autem Novembri Rupertus Baro de Rodman Campidunensis Abbas S. R. J. Princeps anno ætatis octogesimo quarto, Regiminis quinquagesimo decessit. In ejus locum a Canonicis electus est Anselmus Reuchlin Baro de Meldegg, & Wildenberg defuncti Coadjutor.

Hoc

Sæc. XVIII. Hoc item anno die vigesima sexta
A. C. 1728. Augusti Maria Anna Sabaudixæ Regina
 Philippi I. Aurelianensis Ducis Filia
 post octodecim horarum ægritudinem
 ex viscerum doloribus animam exha-
 lavit. Fœmina erat supra sexus sui
 conditionem in rebus politicis versatiffi-
 ma, & prudentia illustris. Eodem
 anno decessere in Domo Palatino-So-
 lisbacensi duorum Fratrum Conjuges:
 & quidem die vigesima nona Januarii
 Sophia Elisabetha Augusta Caroli Phi-
 lippi Electoris Filia, Josephi Caroli
 Conjux nonnisi triginta sex annos nata
 & Maria Anna Marchionis Bergensis
 ad Zomam Filia hæres, Christiani
 uxor. Die vero septima Martii obiire
 Fridericus Ludovicus Dux Holfato-
 Beck anno ætatis septuagesimo quarto,
 & Anna Petrowna Holfatiæ Ducissa
 die decima quinta Maij annos nata vi-
 ginti, necnon Natalia Moscovixæ Ducis
 Soror: die secunda Augusti Alexander
 Franciscus Lusitani Regis Filius quin-
 quennis puer: die quinta Septembris
 Christina Eberhardina Poloni Regis
 uxor exacto quinquagesimo sexto ætatis
 anno: & die vigesima septima ejusdem
 Mensis Princeps Lubomirskyus Reli-
 gionis fervore celeberrimus, qui apo-
 plexia tactus decessit. Sepultus in
 Ezenstochoviano Monasterio: die decima
 quarta

quarta Aprilis Joannes Fridericus Mu- Sæc. XVIII.
 tinæ Princeps nonnisi viginti septem A. C. 1729.
 annos natus; die vigesima Julii apud
 Sueffiones quinquagenarius obiit cele-
 berrimus Cæsaris Legatus ad Sueffio-
 nensem Congressum Baro de Batenrie-
 der ab Adelshausen: Denique fatis
 concessit Christianus Fridericus ex fa-
 milia Comitum Bückebugo - Lippenfi.
 Hic uxorem suam Hohenloensem repu-
 diabat, quamvis ex ea Albertum Fi-
 lium, pluresque alios liberos suscepif-
 set. Ut ergo Tyrolensem quamdam
 puellam nomine Gallam ducere posset,
 Romam profectus est, ubi juramento
 testabatur, se Hohenloensem non ali-
 ter, ac cum expressa, absoluta & unica
 hac conditione duxisse, ut juxta sectæ
 suæ Calvinianæ usum, ejus matrimo-
 nium quoad vinculum esset dissolubile,
 proin illam rursus repudiare posset. Cum
 ergo defuisset consensus, quem disso-
 lubilitatis impossibili conditioni alliga-
 rit, nec prudenter præsumi potuerit,
 quod consensum suum serio tunc huic
 conditioni non alligarit, sed præfracte
 eo præcise modo, quo contrahere non
 potuit, matrimonium contraxisset, il-
 lud irritum fuit declaratum, ac ipse
 Gallam amplissimis pollicitationibus
 plectam duxit, sed paulopost mortuus
 est, ejusque Filius Albertus Gallam
 Hist. Eccles. Tom. LXXIII. B Hil-

Sæc. XVIII. Hildeshemium migrare jussit, Matrem
A. C. 1728. vero suam ex Anglia, quo secesserat,
 revocavit.

§. III.

*Benedicti XIII. Pontificis Consti-
tutiones.*

Inter varia, seaque saluberrima, quæ
 Benedictus XIII. Papa condidit, sta-
 tuta, singulari decreto ipsum etiam Ca-
 meræ Apostolicæ Tribunal a quibus-
 dam corruptelis expurgavit, atque ut
 in ceteris Romanæ Urbis Curiis exactius
 justitia administraretur, statuit, ut
 mulctæ pecuniariæ piis locis, captivis
 & pauperibus applicentur, & publicæ
 tabulæ, instrumenta, aliæque ad rem
 alienam pertinentes scripturæ in Codi-
 ces & protocolia plene redigantur, in-
 que Urbis Archivo reponantur. In-
 super die decima quarta Junii declara-
 vit, quod Jesuitis post vota simplicia
 ante solemnem Professionem a Generali
 dimissis nulla a societate alimenta aut
 congrua debeat sustentatio, licet dum
 in ea vivebant, titulo religiosæ pauper-
 tatis ad sacros etiam Presbyteratus
 Ordines promoti fuissent. Enimvero
 Clemens XI. Monarchiam seu legatio-
 nem Siculam, ejusque Tribunal edita
 Constitutione suppresserat, Carolus ta-
 men

men sextus Imperator hanc causam denuo innovavit, datisque ad Papam literis exposuit, quod jura Apostolicæ legationis in Sicilia Regno ultra Pharam sibi, ejusque hæredibus legitimis ex indulto Urbani II. competere, eo quod ea jam olim Comiti Rogerio ejusque Successoribus ob eliminatam Saracenorum tyrannidem, Catholicam fidem restitutam, necnon ob Ecclesias Romanæ Sedi denuo subjectas concessa fuerint, & usque ad Caroli II. obitum per sex omnino sæcula in suo robore atque usu remanserint. Hanc quidem rationem Pontifex æque ac olim Clemens XI. ob abusus irrepetentes minus validam esse agnovit, quia tamen graves inde exortæ fuerunt contentiones non sine animarum perniciæ, & publicæ tranquillitatis detrimento; hinc ejusmodi litibus finem impositurus, die trigesima Augusti Constitutionem edidit, in qua controversias circa ordinem cognoscendi causas Ecclesiasticas & circa appellationes &c. composuit. Hanc concordie Bullam Carolus VI. Imperator per pragmaticam legem exacte observari præcepit die prima Februarii Anno 1729.

Alia postmodum Constitutione idem Pontifex Collegiatam Ecclesiam S. Venantii in Cathedralem & Fabrianum

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

Sæc. XVIII.

A. C. 1728.

Piceni oppidum necnon Roncilionem in Civitates die decima quinta Novembris & 28. Maij erexit. Die autem sexta Aprilis Monialibus velum sacrum, benedictionem & consecrationem recipientibus Indulgentias plenarias concessit. Eodem quoque anno die secunda Januarii, cum Italia atque adjacentes Insulæ horrendis terræ motibus, atque aquarum inundationibus, indeque exortis agrorum vastitatibus plurimum affligerentur, hinc Pontifex, ut Deum placaret, Jubilæum indixit. Eiusdem vero Mensis die vigesima octava Fratribus Discalceatis Redemptionis Captivorum præcepit, ut cantum Gregorianum, sed duntaxat in choro adhiberent: Pariter Canonicis Regularibus Præmonstratensibus die 7. Martii & 12. Aprilis confirmavit S. Congregationis Rituum decretum, vi cuius die vigesima secunda Januarii data est facultas, ut SS. Godefridi, Gilberti, Friderici, Hermani Josephi, Isfridi, Evemondi, Ludolphi, Garlaci, Siandi, & B. Gertrudis festa ac officia impostero recitare valeant. Præterea Pontifex die vigesima quinta Junii duos libellos a Patre Courayero editos tam legi quam retineri prohibuit, eoquod propositiones *falsas, temerarias, seditiosas, scandalosas, piarum aurium offensivas,*
sacra

sacrae Sedis & Conciliorum auctoritati injuriosas, & contumeliosas, schismaticas, erroneas, S. Ordinationum, aliorumque Sacramentorum everivas & hæreticas continerent: Horum autem librorum titulus erat: Dissertatio de valore Ordinationum Anglicarum, & de successione Episcoporum Anglicanae Ecclesiae. — Defensio hujus Dissertationis &c. Die autem trigesima Augusti Benedictus XIII. Papa Tertiarios Ordinis Carmelitarum jurisdictioni ac Regimini Magistri sui Generalis subjecit, Monialibus autem S. Radegundis Mediolan: die decima nona Septembris inhibuit, ne Musicos concentus figuratos in usu habeant.

Jam Anno 1726. Poloniæ Proceres in Grodnensibus Regni comitiis Mense Octobri adversus Vincentium Trapezuntinum Archi - Præfulem, Apostolicum Nuntium & Nuntiaturæ Tribunal quamdam Constitutionem promulgaverant, ac postea die nona Novembris Comitum Tarlo Lublinsensem Præfectum Romam decreverant, ut gravamina aboleri, & Nuntium e Polonia Romam revocari peteret: Insuper die vigesima sexta ejusdem Mensis novos quinque articulos ediderant, quorum I. inter alia sub carceris, aliisque pœnis inhibitum erat omnibus Causfidicis, ne coram eodem Nuntio, ejusque Tribu-

Sæc. XVIII. aliqua gratiæ vel justitiæ remedia ob-
 A. C. 1728. tinere præsumerent, II. prohibitum,
 ne Parochi vel Monasteriorum Superiores censuras Ecclesiasticas a præfata Nuntiatura emanatas in suis Ecclesiis, sub pœna proscriptionis bonorum promulgare auderent, & denique III. in Domibus Nuntiaturæ vicinis milites distribuebant, qui Caussidicos aliosque quoscunque ad dictam Nuntiaturam recurrentes inde arcere jubebantur, hinc Pontifex Ecclesiasticam & Pontificiam potestatem contempniratus, ipsum Regem, omnesque regni Archiepiscopos, Episcopos & Proceres rogabat, ut hæc edicta rescindi curarent, cumque Pontifex nullam harum precum rationem haberi cerneret, Camillum Iconiensem Archiepiscopum tanquam extraordinarium Sedis Apostolicæ Nuntium ad Augustum Poloniæ Regem ablegavit, eique injunxit, ut cum omni animi contentione hæc edicta abrogari studeret: incassum tamen erant omnia, quapropter Benedictus Papa die vigesima quinta Septembris tam Procerum Constitutionem, quam quinque hosce articulos, esse omnino irritos, eos vero, qui præfatis omnibus operam præstissent, censuras a S. Canonibus inflictas incurrisse declaravit. Denique die
 decima

decima sexta Decembris statuit, ad officia & dignitates esse inhabiles Religiosos Ord. S. Basilii, qui Archiepiscopatus, Episcopatus, aliasque dignitates sibi procuraturi essent.

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

§. IV.

*Diversa S. Congregationum
decreta.*

Præter plura alia, quæ a S. Congregationibus Romanis emanarunt, decreta, S. Rituum Congregatio die vigesima octava Januarii annuente summo Pontifice concessit, ut Officium S. Rosæ Viterbiensis die 4. Sept. ab omnibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, in toto statu Ecclesiastico & in Etruria, & Officium S. Mariæ Magdalænæ de Pazzis Carmelitanæ Virginis in tota Italia atque Insulis adjacentibus sub ritu duplici minori recitari possit: Pariter die decima septima Martii indulgit, ut Missa propria de transverberatione Cordis S. Theresiæ die vigesima septima Augusti ab omnibus Carmelitis Excalceatis tam Hispanæ quam Italæ Congregationis sub ritu duplici secundæ classis, & officium SS. Joannis & Pauli die 26. Junii pariter sub ritu duplici ab omnibus recitari possit. Idem quoque pro Venetis concessum

B 4

est

Sæc. XVIII.
A. C. 1728

est in festo Translationis Domus Lau-
retanæ, B. Jacobi Salomonii Ord. Præd.
& S. Eusebii Vercellensis pro omnibus
Christi fidelibus, necnon pro Servitis
in commemoratione reliquiarum, quæ
in eorum Ecclesiis asservantur, & in
festo omnium Sanctorum hujus Ordini-
nis. Præterea ex concessione Pontifi-
cis B. Alexii Falconerii, Julianæ Fal-
coneriæ, B. Bonfilii, Amidei, Solte-
nei, Uguccionis, Macatti, & Bona-
junctæ Martyrologio fuere apposita e-
logia, quæ hodiedum, succinctius ta-
men, ibidem leguntur. Insuper S. Cong-
regatio Ritaum jam Anno 1719. die
19. Aug. Officium S. Gregorii VII. P.
pro universo Ordine Benedictino appro-
bavit, quod tamen Benedictus XIII.
ab omnibus die 25. Maij recitari iussit,
exin autem in Galliis anno sequenti,
uti memorabimus, graves motus fuere
concitati. Denique S. Indicis Congre-
gatio edito decreto proscripsit librum
Italo sermone editum, cui titulus: *Hi-*
storia bellorum in Europa, & præcipue in
Italia ob successionem in Hispaniæ Monar-
chiam ab Anno 1696. usque ad Anno 1725.
Authore Comite & Marchione Francisco
Maria Ottieri. Hoc idem decretum
Benedictus Papa die decima septima
Januarii anno sequenti approbavit.

S. V.

§. V.

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.*Plures Beati Sanctorum Albo
adscripti.*

Hocitem anno summus Pontifex Sanctis publici cultus honores afferere intentus, die decima quarta Maij virtutibus, signis & miraculis rite comprobatis decrevit, ut Joannes de Prado Ord. FF. Minorum de Observantia Excalceatorum, qui Marochii in odium fidei immanissima tormenta passus, palmam Martyrii accepit, imposterum Beati nomine nuncupetur. Die autem decima nona Martii decretum edidit Pontifex a triginta septem Cardinalibus subscriptum, vi cuius Beatum Joannem Nepomucenum Sanctorum Martyrum Canonè adscripsit, postquam ejus martyrium, prodigiosa linguæ incorruptio, aliaque plurima miracula a S. Sede fuerunt recognita, & undequaque probata. Pariter die decima sexta Maij Beatam Margaritham de Cortona in Tuscia, Sororem tertii Ordinis Minorum Sanctarum Mulierum fastis ritè solemni accensuit.

B 5

§. VI

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

§. VI.

*Scriptorum Religione Catholicorum
opera & obitus.*

Plures ex Catholicis Scriptoribus hoc anno defunctis in Republica Literaria ingens sui desiderium relinquerebant; ex his eminet Dominicus Matthæus Petitdier Abbas Senonensis Benedictinus ex Congregatione S. Vitis, & Macrensis Episcopus, Vir longe celeberrimus, qui inter alia scripsit tres literas in defensionem Parochorum quorundam contra Tullensis officialis censuras: Dissertationes historicas, Criticas, chronologicas in Scripturam V. T. præter alias ejusmodi dissertationes in N. T. quæ tamen nondum typis editæ sunt: tractatum de infallibilitate & auctoritate Pontificis: dissertationem, an sententia de infallibilitate Papæ destruat libertates Gallicanas; aliam Historico-Theologicam, in qua examinatur, quid Concilium Constantiense & præcipue illius Theologi de auctoritate Pontificis, ejusque infallibilitate senserint, & demum annotationes in primos tomos Bibliothecæ D. Du Pin: Postremum denique ipsius opus erat, Vindicatio doctrinæ moralis, & disciplinæ Romæ, totiusque Italiæ contra librum
ano-

anonymum, cui titulus: *moralis doctrina Jesuitarum & Constitutionis UNIGENITUS comparata morum doctrinae Paganorum*: Adscribitur eidem quoque Apologia literarum Provincialium D. Paschalis contra P. Danielelem Jesuitam: Attamen ipsemet Petittierus Romæ in suis *documentis sanctæ & orthodoxæ Doctrinæ P. Matth. Fetit-Didier* declarabat, se illius Auctorem non esse: id omnino certum est, hanc apologiam non eo, quo illam composuit, modo, sed cum pluribus haud exiguis additionibus, sine veritatis tamen detrimento, ut ait P. Calmetus, prodiisse. Obiit repentina morte in sua Abbatia die 15. Junii. II. Gabriel Daniel Jesuita, qui edidit tentamen Historiæ Franciæ, Historiam Franciæ, iter mundi Cartesiani, Colloquium inter Cleanthem & Eudoxium, circa literas Provinciales, decem epistolas ad P. Natalem Alexandre circa doctrinam Thomistarum & probabilitatem, Historiam militiæ Gallicæ, & plura alia opuscula, quæ in tribus voluminibus collecta prostant. Obiit Parisiis die vigesima quarta Junii. III. Zegerus Bernardus Van-Espen Juris Canonici Doctor ac Professor Lovaniensis, qui *jus Ecclesiasticum universum* quatuor majoris molis tomis sæpius recusum edidit, cui etiam Anno 1777. Coloniae access-

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

Sæc. XVIII. accessit supplementum, complectens
 A. C. 1728. varia juris responsa, epistolas, ejusdem-
 que Auctoris plura opuscula, propter quæ
 tamen sæpius acriter exagitatus fuit:
 Præprimis gravissima ei fuit contentio
 cum P. Bernardo Desirant Augustiniano
 ob quasdam epistolas & instrumenta
 sub ejus nomine edita, quæ tamen Ze-
 gerus conficta esse ostendit, obtinuit-
 que, ut illa die decima quinta Junii
 1708. Bruxellis manu licitoris combu-
 rerentur: Eidem quoque Espenio ne-
 gotium facessabant ex Augustinianis
 Belgis quidam ob ejus dissertationem
de peculio in Religione, & simonia in in-
gressu Religionis, quod opus Romæ de-
 nuntiabant, & ut proscriberetur, acri-
 ter urgebant, nil tamen aliud profece-
 runt, nisi ut hujus dissertationis com-
 mendatio magis honorifica fieret. Scri-
 psit etiam tractatum de dispensationi-
 bus, quam tamen ejus æmuli rursus
 apud Romanæ Curie Ministros defere-
 bant, & Tanara Bruxellensis Internun-
 tius pronuntiabat: *Espenium S. Sedis*
auctoritati contraria docuisse. Ediderat
 quoque dissertationem seu repagulum
 Canonicum *adversus nimiam exemptionum*
extensionem contra P. Jacobum a S. An-
 tonio Carmelitam, qui consultationes
 Canonicas pro Regularium exemptione
 unacum Consultatoria appendice pu-
 blici

blici juris fecit. Hoc igitur Espenii opus quidam Romæ damnari curarunt, ac ipse P. Jacobus contra ipsum aliud *Repagulum Canonicum* Colonix 1689. edidit. Pariter Espenii tractatum de *Ecclesiasticarum immunitatum concordia cum Regis juribus* impugnarunt non pauci. Ejus vero tractatum *super Placet Regio* confutavit Deckerus Mediolanensis Ecclesiæ Decanus, & Romana Inquisitio die 12. Sept. Anno 1714. illum proscripsit. Nec benigniorem sortem subiit ejus tractatus de recursu ad Principem ab Archiepiscopo Mechliniensi vehementer impugnatus, necnon dissertatio de *Nobilium in Hollandia jure nominandi & presentandi Episcopo Pastores*, quam Nicolaus Du Bois S. Scripturæ Professor refellere conatus est, & Rassyus Vicarius Generalis Sylvæ Ducensis die 8. Maij 1683. damnavit. Longior forem, quam par est, si omnia Espenii opuscula & tractatus ab aliis impugnatos, ab aliis propugnatos recensere vellem, sufficit annotasse, vix ullum scriptum ex hujus Authoris calamo profluxisse, quod suos non habuisset adversarios, cunctaque ejus opera Romæ die 22. Aprilis 1704. & 17. Maij 1734. atro stigmate fuisse notata. Gravissimam tamen atque internecinam sibi vexationem accersivit Espenius

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

Sæc. XVII. A. C 1728. nius suo motivo juris pro Capitulo Cathedrali Harlemensi, & sua responsione epistolari de numero Episcoporum ad validam ordinationem Episcopi requisito. Hoc responsum, cujus se Auctorem esse Espenius fatebatur, non modo Romæ sed & a Regio Bruxellensi Senatu die 12. Sept. 1725. proscriptum fuit, edito decreto, vi cujus hoc scriptum publice dilaceratum supprimeretur, & universitatis Lovaniensis Promotor Theodorus Leonardus Streithagen in Espenium judicii acta instrueret. Hujus sententiæ executionem Espenius præpedire totis viribus nitebatur, iteratis libellis supplicibus ad Carolum VI. Imperatorem, Mariam Archiducissam Belgii Gubernatricem, aliosque datis. Nec tamen amplius obtinere poterat, nisi quod eodem Anno die 29. Decembris Viennæ decerneretur, ut rationes & motiva, quæ in sui defensionem allegare vellet, Serenissimæ Gubernatrici Mariæ Elisabethæ traderet: Idem etiam ab Eadem præceptum fuit anni sequentis die trigesima prima Januarii. Sub idem tempus Universitatis Promotor inter palmares accusationes Espenio objectabat, quod quamvis Benedictus XIII. Papa edita Constitutione die 21. Febr. 1725. declararit, Cornelii Steenhoven electionem & consecrationem in Archi-
epi-

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

episcopum Ultrajectinum esse prorsus nullam, atque execrandam, ipsumque ab omni exercitio Episcopalis Ordinis esse suspensum, ipse tamen hanc electionem ceu validam & disciplinæ Ecclesiasticæ & reverentiæ Superioribus debitæ minime adversam deprædicavit, & non sine Apostolici decreti contemptu hunc Pseudo - Archiepiscopum exhortatus fuerit, ut suum gregem pascere pergeret &c. Equidem Espenius Promotoris accusationes elidere nitebatur, imo etiam Buggenhoutum tum Rectorem Magnificum ceu Judicem agnoscere recusabat, nihilominus tamen die septima Februarii 1728. Rector Magnificus de Jurisconsultorum consilio & assensu declaravit, *Espenium sufficienter convictum esse Auctorem Responsionis Epistolæ, quæ declarata fuit S. Sedi injuriosa, scandalosa, & perniciosæ sequelæ & propterea in atrio Consilii Status publice lacerata est.* Eapropter condemnabatur Espenius, ut infra tres septimanas præfatam responsionem revocet sub pœna ulterioris ad onus ejusdem provisionis, interim vero suspensus declarabatur tam a Divinis, quam a sua lectione ac aliis muneribus & officiis. quæ in Universitate obtinuit, insuper condemnabatur in expensas hujus causæ. Præterea Archiepiscopus Mechliniensis die 7. Maij 1727. per Docto-

Sæc. XVIII.

A. C. 1728.

Doctorem Damen Decanum hos tres articulos Espenio coram duobus testibus proponi iussit. I. An corde puro emittat & rursus emittere paratus sit professionem fidei Pii IV. II. An paratus sit jurare in formularium Alexandri VII. juxta Bullam: *Vineam Domini*. III. An pure & simpliciter admittat Constitutionem *Unigenitus*, & condemnet omnes propositiones ibidem damnatas. Ad has quæstiones, nisi sincere & sine effugiis sit responsurus, a Sacramentorum usu arceretur, atque in eum secundum Canonum rigorem procederetur. Cum ergo Espenius sese in arcto prehensum cerneret, & vel Rectoris & Archiepiscopi sententiam ceu legitimam agnoscere, vel Constitutionem *Unigenitus* acceptare suasque opiniones revocare compelleretur, hoc anno Lovanio Ultrajectum ac inde Amersfordium octoginta duorum annorum senex aufugit, ubi tamen die secunda Octobris eodem anno fatis functus est relicta apologia, qua suam fugam vindicare nitebatur. IV. Joannes Crescimbene Canonicus S. Mariæ in Cosmedin, qui de hac Ecclesia Historiam reliquit, & præter Historiam Poësis vulgaris, commentarios in eandem Historiam & alia quamplurima edidit, quæ fusius in Jöcheri Lexico recensentur. V. Lazarus An-

Andreas Bocquillod, qui plures homi- Sæc. XVIII.
 lias, tractatum de liturgia, aliaque A. C. 1728.
 plura opuscula vulgavit. VI. Pe-
 trus de Villiers olim Jesuita, tum Clu-
 niacensis Monachus, qui scripsit artem
 concionandi, reflexiones in defectus
 alienos &c. VII. Antonius D'orsanne
 Parisiensis Archiepiscopi Vicarius Ge-
 neralis, qui duobus voluminibus ad
 posteros transmissit Diarium eorum,
 quæ circa Constitutionem *Unigenitus*
 tam Romæ quam in Galliis contigere,
 quod opus Auctores novellarum Ec-
 clesiasticarum Ultrajecti usque ad hanc
 diem prosequuntur. VIII. Bernardus
 Desirant Ord. S. Augustini regius olim
 Bibliothecarius, qui graves lites cum
 Espencæo, aliisque Doctoribus Lovan-
 niensibus habuit. Scripsit Consilium
 pietatis ad Appellantes de non sequen-
 dis sed corrigendis errantibus, Hono-
 rium Papam vindicatum, Augustinum
 vindicatum contra Quesnelli proposi-
 tiones, & alia nonnulla. IX. Joannes
 Pontas Doctor Sorbonicus, qui edidit
 Dictionarium casuum conscientie, Sa-
 cram Scripturam sibi ubique constan-
 tem & examen peccatorum, quæ in
 quovis statu committuntur, præter alia
 opera Ascetica. X. Michael Franck
 de Franckenstein, qui tredecim annis
 in Societate transactis connubium
Hist. Eccles. Tom. LXXIII. C iniiit,

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.
 iniiit, ac egregius Orator vix non omnes panegyricos Pragæ habitos sermones composuerat. Elucubrabat quoque syntagma genealogicum Comitum Woraczicziorum, & sphingem in familiam de Wunschwitz, notis quoque illustravit P. Augustini a S. Maria epistolas. Decessit Pragæ Menſe Martio.

§. VIII.

Opera & decessus Scriptorum quorundam A catholicorum.

Ex Scriptoribus A catholicis hoc anno defunctis celebriores recensere lubet, tales sunt. I. Elias Bennoit Calvinista, qui apologiam pro Pastoribus ob Gallicam persecutionem profugis, Historiam edicti Nannetensis, & varias observationes Critico - Theologicas in dissertationes Tolandi edidit. II. Jacobus Lenfant pariter Calvinista, qui prælo subiecit Historiam Concilii Constantiensis, Historiam Concilii Pisani, Novum Testamentum Gallice redditum cum notis, &c. III. Christianus Thomasius Lutheranus, cujus studio prodit Historia contentions inter Imperium & Sacerdotium, introductio ad Philosophiam Aulicam, fundamenta juris naturæ & gentium cum Historia juris naturæ, cautelæ circa præcognita
 juris

Sæc. XVIII.
A. C. 1728.

jurisprudentiæ, institutiones jurisprudentiæ Divinæ, introductio ad intellectus & morum doctrinam, pluraque alia. IV. Joannes Porst Lutheranus, inter cujus opera præcipue celebratur ejus Theologia Viatorum practica, & Theologia Regenitorum. V. Joannes Gramlichius, cujus solertiæ debemus tractatum de foederibus divinis in genere, tractatum de moralitate concubinatus contra Thomasium, vindicias legum Divinarum positivarum universalium contra Buddeum & Thomasium, præter alia non pauca. VI. Fridericus Bierling Lutheranus, qui præter varia opuscula elucubravît commentationem de Pyrrhonismo historico. VII. Georgius Henricus Goetze, qui præter alia quamplurima ad prælum promovit Theologum semisæcularem, Diptycha exulum, de odio Pontificiorum in Hymnos Ecclesiæ Lutheranæ, Dissertationem de unctura Christi Bethaniæ, facta, tractatum de Bibliothecis Patrum, de vigiliis Paschalibus vet. Christianorum, de Archidiaconis veteris Ecclesiæ, de salute Ismaelis, de remissione peccatorum, de lacrimis Christi nascentis, de officiis liberorum erga Parentes, de Christi scriptis, de suspirio Publicani, de Baptismo campanarum, de Monica Augustini Matre, de salute moribundorum

C 2

Sæc XVIII, dorum *Jesus & Maria* ingemifcentium
A.C. 1729. &c. obiit die 25. Aprilis.

§. IX.

*Ludovicus Cardinalis de Noailles Ar-
chiepiscopus Parisiensis moritur.*

Postquam Benedictus XIII. summus Pontifex Sacro Purpuratorum Collegio non sine maximo cordis sui jubilo denuntiaverat, quod Cardinalis Noaillius tandem Constitutionem *Unigenitus* sincero animo acceptaverit, suosque fideles encyclicis literis ad parem obedientiam hortatus fuerit, Cardinales totius S. Collegii nomine ad eundem gratulatorias dederunt literas, ad quas vicissim Noaillius epistolam scripsit tanto Præsule dignissimam; nec his contentus, insuper ad omnes Franciæ Episcopos, quos paulo ante suæ pervicaciæ socios habuit, encyclicas transmisit literas, in quibus eos faterna charitate rogabat, ut pariter suæ subjectionis exemplum imitarentur. Priusquam vero speratos suæ admonitionis fructus gustare posset, sinistris, quibus jaçtabatur, fatis, tædiis & vitæ miseriis subitanea mors finem imposuit; die enim secunda Maij tam vehementi opprimebatur apoplexia, ut linguæ usu destitutus, omnique animi sensu captus jam
vita

Sæc. XVIII.
A. C. 179.

vita discessisse videretur; Non nihil quidem postea respirare cæperat, hora tamen sequentis noctis secunda ad morbi vehementiam tam ingens facta est accessio, ut die quarta Maij noctu animam exhalaret, postquam ætatis annum septuagesimum octavum, Archiepiscopatus trigessimum quartum & Cardinalatus vigesimum nonum expleverat.

Erat Princeps a teneris ad senium usque æqualis, idemque semper, prudens & mitis, in oratione assiduus, in labore indefessus, in cultu modestus, in victu frugalis, sibi parcus, in omnes laute prodigus. Tot tamen virtutum, quibus naturæ & gratiæ beneficio largiter exornatus erat, splendorem haud parum obfuscabat pervicacia, qua per plures annos in schismate non tam voluntatis perversitate, quam iudicii errore, vano respectu, humanisque rationibus fascinatus vixerat; non sine pungentibus exprobrantis conscientiæ aculeis; cum enim pacis amantissimus esset, & tanquam obsequiosus Ecclesiæ Catholicæ filius vivere & mori perceret, per Constitutionem autem *Unigenitus* libertatem Scholarum fuisse læsam, & Ecclesiæ disciplinam haud parum labefactatam male persuasus crederet, nocturnis curis, & diuturnis divitiam egit angore plenissimam, donec

C 3

tan-

Sæc. XVIII. tandem prævalente pacis desiderio, at-
 A. C. 1729, que obsequio Ecclesiæ debito decerne-
 ret, tutius longe fore, proprii iudicii
 duritiem frangere, quam toti Christiana-
 næ Reipublicæ offensionem dare, hæ-
 resisque suspicionem incurrere. Hoc
 ipsum tamen generosum prudensque
 Noaillii consilium Quesnelistæ in animi
 levitatem, indignamque ignaviam
 vertebant, adeo, ut Morelierus Sor-
 bonæ Doctor Noaillii indolem propu-
 diose hoc carmine describere haud ve-
 reretur :

Vir simplex, fortasse pius, sed
 Præsul ineptus,

Vult, tentat, peragit, plurima,
 multa, nihil.

Quam tamen calami temeritatem hic
 Doctor exilii pœna eluere coactus est,
 atque inter ipsa hæc refractariorum con-
 vitia Noaillii fama post cineres magis ad-
 huc inclaruit.

§. X.

*Novi Archiepiscopi conatus pro reci-
 pienda Constitutione.*

Post Noaillii obitum Ludovicus XV.
 Galliarum Rex cum Fleurio Cardi-
 nale, aliisque Franciæ Præsulibus de
 nomi-

nominando Successore, qui Parisinam
 Diæcesin ad deplorandum statum red-
 actam regendo par esset, consultabat.
 Eo autem tempore tam præclara Caroli
 Casparis Vintimiglia Comitis de Luc
 Aquensis Archiepiscopi virtus in ore
 & sermone omnium versabatur, ut Rex
 nil hæsitans illum accedente communi
 applausu in Parisiensem Archiepiscopum
 nominaret; sperabat enim, uti Fleu-
 rius in sua ad Ecclesiæ Parisinæ Deca-
 num epistola die quinta Maij perscripse-
 rat, fore, ut hic Præsul moderatione,
 morum comitate, & diuturna guber-
 nandi experientia inclytus vastam hanc
 Diæcesin in mansuetudine, & tran-
 quillitate moderaturus esset. Nec Re-
 gem concepta de eo opinio fefellit;
 primis enim regiminis sui auspiciis to-
 tus in eo erat, ut dissensionis semina,
 & errorum Zizania, quæ per Sacerdo-
 tum pertinaciam, mulierum fanatis-
 mum, & populi corruptionem invalue-
 rant, funditus eradicaret; id vero ut
 eo feliciter assequeretur, Noailii revo-
 cationem appellantis in memoriam
 revocavit sui que mandati executio-
 nem eo efficacius iis commendavit,
 quo arctiori vinculo eidem antea ad-
 stricti fuissent. Postea ex Ecclesiasticis
 præcipuos, ut suo exemplo ceteros ad
 imitationem perducerent, ad obsequium

Sæc. XVIII.
 A. C. 1729.

Sæc. XVIII. sacræ Sedi debitum revocare nitebatur : Hunc in finem Ecclesiæ suæ Cathedralis Canonicis habito conventu exposuit, suum Regisque gaudium fore completum, si ipsi ceteris primi debitam Constitutioni submissionem exhiberent, se eo certius sperare illos Noailii Cardinalis acceptationi adhæsurus, quo majori affectu hanc Archiepiscopum generis nobilitate, virtute, charitate ac meritis venerandum semper prosecuti fuissent. Finito hoc sermone Decanus respondit. se altera die hanc causam in Capitulo expositurum: Postquam igitur die sexta Septembris Archiepiscopus obtentæ dignitatis possessionem in Ecclesia Cathedrali adibat, mox die sequenti Decanus, uti promiserat, Canonicos, quorum tunc triginta quinque Parisiis agebant, convocavit. eisque pereleganti sermone exposuit. quanto studio Capitulum defuncto Cardinali adhæserit, æquum igitur esse, ut luculentum intimæ hujus unionis testimonium per doctrinæ, quam hic ceu ultimæ voluntatis suæ monumentum eis reliquisset, conformitatem redderent: His dictis vehementius invehebatur in eos, qui indigno prorsus modo Constitutionem Apostolicam proscidissent, hanc ergo pure & simpliciter acceptari, & Cardinalis

dinalis Noailii declarationem in usum deduci petiit. Absoluto hoc sermone Vivantius, Couetus, Montabizius, Romignyus ac ceteri omnes (exceptis quatuor) palam declarabant, se sincero animo Constitutionem recipere, & Noailii Instructionem anno priori promulgatam exequi, paratos esse.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

§. XI.

Quorundam Parochorum oppositio.

Enimvero Archiepiscopus spe fretus erat, fore, ut tam illustre sui Capituli exemplum ceteros omnes Ecclesiasticos ad parem subjectionem animaturum esset; satis tamen mirari haud poterat, quosdam Parisinæ Urbis, & vicinorum oppidorum Parochos numero viginti quinque eo temeritatis devenisse, ut jactato animarum Zelo suam pertinaciam tueri, poenasque spirituales, quas haud immerito timebant, a se, suisque amoliri machinarentur. Hanc in rem die vigesima tertia Septembris ex suis quinque Parochos ad Archiepiscopum ablegarunt, porrecto eidem libello supplici, in quo exponebant, rumore haud incerto spargi, quod Archiepiscopus quamplurimis, iisque dignissimis Pastoribus, qui ab omnibus passim æstimati suos fideles

Sæc. XVIII.
A. C. 1729

tanto tempore in recta salutis semita
conduxissent, confessiones excipiendi,
ac Verbum Dei prædicandi facultates
adimere vellet: populos sibi commissos
probe prospicere funesta prorsus mala,
inde oritura, si fideles Ductores, quo-
rum Ministerium Deus tam copiose be-
nedixisset, & ipsi totam in eos fidu-
ciam merito posuissent, ab eorum la-
tere removerentur: ne ergo ipsi Pasto-
rum officio deessent, se coactos esse,
ut exponerent, eorum Ministerium
reddi inutile, si deficientibus Pastoralis
curæ Sociis, quamplurimi oppido
digni Ecclesiastici, qui hucusque sine
mercede, pro solo Ministerii honore in
vineâ Domini tamdiu laborassent, nunc
vero a labore desisterent, suasque Ec-
clesias viduatas relinquere cogerentur;
præterea summi doloris argumentum
esse, quod hi Ministri nec in moribus
nec in doctrina culpandi non alia ex
caussa tam indigne haberentur, nisi
quod Bullam apud Ecclesiæ Tribunal
denuntiata acceptare renuerent: Ho-
rum Sacerdotum causam non tam
ipsorum, quam Christianæ morum do-
ctrinæ, Ecclesiæ, Sanctorum Patrum,
& Ecclesiæ Gallicanæ libertatum causam
esse, omnes Parochos hucusque
ad defendendam hanc causam eo in-
tentos fuisse, ut veritatem simul &
chari-

charitatem in suo grege conservarent, Sæc. XVIII.
 & pacem inter Parochos, ceterosque A. C. 1729.
 Ecclesiasticos foverent, his vero abire
 iustis nil nisi dissensiones & tumultus
 esse timendos, Sacramenta sanctissimis
 quibusque deneganda & indignis mi-
 nistranda, & hanc ipsam Metropolin
 schismatis incendio absumptum iri, im-
 pios, & dissolutæ vitæ homines in suis
 vitiis obfirmari, & ab eis imbecilles
 depravari: se igitur humillime rogare,
 ut Archiepiscopus de deplorando hujus
 Diæcesis statu nondum satis edoctus,
 Pastorum monitis ac precibus, justis-
 que tam numerosi gregis votis potius,
 quam pravis inquietorum suggestionibus
 &c. cedere vellet. Die vigesima sexta
 Septembris Archiepiscopus hosce Pa-
 rochos ita alloquebatur: *Ad vestram*
epistolam obstupui; ea enim non modo im-
prudens est, sed reverentiam vestro Archi-
episcopo debitam, charitatem, simul &
Religionem lædit: & quidem imprudens est;
nam mera cerebri vestri imaginatione &
falso rumore permoti ea, quæ nequidem
somniavi, protulistis: Reverentiam & cha-
ritatem læsistis, quia male de me sentitis,
perinde ac si bonum semen eradicare decre-
vissim, cum tamen non alia mihi mens sit,
nisi ut malum in bono vincam: nocuistis
denique Religioni, cum populorum tumultus
augeatis, quos tamen sedare, vestrum
fuiisset.

Sæc. XVIII. fuisset. *Hæc a vobis non expectassem,*
 A. C. 1729. *quos tenero affectu dilexi, & maximi sem-*
per habui, meque potius tanquam amicum,
quam Archiepiscopum ac Successorem erga
Vos gerere constitui: de cetero meum est,
de illorum moribus & doctrina habere no-
titiam, priusquam eis petitas facultates
concedam: His dictis Parochos ad suas
Ecclesias reverti iussit.

§. XII.

Novi Archiepiscopi epistola
Pastoralis.

Quoniam vero Quesnellistæ nil solem-
 nius haberent, quam quod in vul-
 gus spargerent, fidei veritates per Con-
 stitutionem damnari, aut saltem ob-
 scuras reddi, saniora dogmata aut pro-
 scribi, aut immutari, moralis doctrinæ
 principia labefactari, aut omnino everti.
 Ut ergo Archiepiscopus hæc calum-
 nias, falsosque rumores dissiparet, In-
 structionem Pastoralem die vigesima
 nona Septembris promulgavit, in qua
 luculenter ostendit, quod Constitutio
 nonnisi manifestos damnaret errores,
 nullatenus autem dogmatum veritates,
 aut Catholicarum scholarum libertates
 læderet, minus vero Regni legibus ad-
 versaretur. Dein demonstrabat, eam
 esse Ecclesiæ legem, cui sese opponere
 haud

haud liceret, ipsam vero Religionem & fidem eversum iri, si laicorum, & simplicium Sacerdotum judicia decisioni totius Episcopalis Ordinis praeferrentur. His praemissis serio ponderandum objecit, quam multa & gravia damna ac mala Ecclesiae ab illis fuerint illata, qui hos tumultus & dissensiones vel excitarunt, vel fovenerunt, quam periculose Religio in fidelium cordibus labefactata, docilitas ferme extincta, Christi Vicarius calumniis oppressus, Episcopalis dignitas atrocissimis criminationibus infamata, Episcoporum auctoritas vilipensa, ubique impugnata, eorum censuræ partim contemptæ, partim impune violatæ, debita inter varios Ecclesiae Ordines subordinatio destructa, cunctaque hæc mala ex fatali pertinacia fuerint exorta. Denique Archiepiscopus Pontificiam Constitutionem solemnem declaratione acceptavit, omnibusque suæ Diæcesis fidelibus (neminem excepto) sub pœnis a jure statutis præcepit, ut pariter sese eidem sincero corde submitterent.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

§. XIII.

Ludovici XV. Galliarum Regis epistola ad Sorbonam.

Salu-

Sæc. XVIII. **S**alutares hosce Archiepiscopi conatus
 A. C. 1729. Ludovicus XV. Galliarum Rex po-
 tenter Regia sua auctoritate fulciebat;
 præprimis enim die vigesima secunda
 Octobris Versaliis ad Jacobum Leullier
 Facultatis Decanum, Syndicum &
 Doctores Universitatis Parisinæ has
 dedit literas:

„Speravimus quidem fore, ut qui
 „ex vobis Constitutioni, quæ incipit.
 „*Unigenitus Dei Filius*, reclamaverant,
 „aliquando tandem ad officium redi-
 „rent, & eidem Constitutioni, quam
 „pro lege Ecclesiæ ac Regni haben-
 „dam esse sæpius declaravimus, de-
 „bitam obedientiam sincere exhibe-
 „rent; ideoque in ipsos, uti edicta
 „nostra postulabant, animadvertere
 „hucusque cunctati sumus: Verum
 „Clementia nostra ad resipiscentiam
 „adeo adducti non fuere, ut potius,
 „sicut comperimus, complures horum
 „Doctorum contra expressas inhibiti-
 „nes Declarationis nostræ, pridie no-
 „nas Augusti Anno 1720. editæ, te-
 „merariam suam ab ista Constitutione
 „appellationem instaurarint; plerique
 „illorum Episcopo Senecensi adhæse-
 „rint; nonnulli apud eundem de Do-
 „ctrinæ communionem per literas ege-
 „rint; imo Formularii subscriptionem,
 „qua

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

„ qua sibi in Facultatem Vestram adi-
 „ tum patefecerant, retractarint. Quæ
 „ agendi ratio, juxta verba disereta
 „ Conclusionum vestrarum, eos Facul-
 „ tatis gradibus, & prærogativis ei-
 „ dem annexis in perpetuum privat &
 „ excludit. Quapropter tantam teme-
 „ ritatem tamque capitalem rebellio-
 „ nem impunem ferre diutius non va-
 „ lentes, Vobis hac Epistola Nostra
 „ significamus, velle Nos, ut quicum-
 „ que post declarationem Nostram, pri-
 „ die Nonas Augusti Anno 1720. da-
 „ tã Constitutione, quæ incipit *Uni-*
 „ *genitus*, appellaverunt, vel quacum-
 „ que demum ratione Episcopo Sene-
 „ censi adhæserunt, necnon ii, qui suam
 „ Formularii subscriptionem retracta-
 „ runt, omnibus Doctorum muniis, ac
 „ juribus spolientur, & a cæteris ve-
 „ stris arceantur; inhibentes, iis ne in-
 „ tersint, vobis, ne ipsos admittatis:
 „ idque sub pœna contumaciæ. Syn-
 „ dico autem vestro injungimus, ut illis
 „ hæc nostra jussa significet, invigilet-
 „ que executioni præsentium, quæ in
 „ proximis vestris comitiis publice præ-
 „ legantur, & in acta vestra referantur.
 „ Hæc curate sedulo; sic enim fert
 „ voluntas Nostra.,

§. XIV.

Sæc. XVIII.

A. C. 1729.

§. XIV.

Sorbonæ deliberatio super hanc Regis epistolam.

Receptis hisce literis Facultas Theologica die quarta Novembris generalia habuit comitia, in quibus Romignyus Sorbonæ Syndicus declarabat, sibi a Rege transmissam esse epistolam, injunctumque, ut eam in pleno Doctorum confesso prælegi curaret: annuentibus igitur cunctis, Facultatis Theologicæ Scriba illam alta voce prælegit: Tum vero Syndicus Decanum, ceterosque Magistros his verbis allocutus est: „Si ad Nos dirigerentur literæ Regiæ, quæ juberent statim solvi Comiticia nostra, ut aliquando contigit, obtemperandum esset illico, & a Comiticiis recedendum. Neque enim ulla, ut scitis, possunt celebrari, quæcumque sint in Regno publica Comiticia, nisi in quantum finit summa Regis auctoritas; ipsa autem re-nuente, sine mora ab habendis Comiticiis, aut, si incepta fuerint, per-agendis, abstinendum.„

„Cum igitur non pauci ex hoc Ordine hic adsint præsentibus in Comiticiis, quibus nunc licitum non est, vetante Rege, donec aliter jubeat eadem

„ eadem auctoritas, iis interesse; ne
 „ que jam aliis fas sit pati, ut in eo
 „ rum præsentia Comitia nostra celeb- Sæc. XVIII.
A. C. 1729.
 „ rentur, ne ex utraque parte pece-
 „ tur contra reverentiam mandatis Re-
 „ giis debitam, seu potius ut omnes
 „ simul Regiæ obtemperemus voluntati.
 „ (Quibus enim magis convenit sese præ-
 „ stare obsequentes, quam iis, quibus
 „ incumbit & verbo & exemplo docere
 „ cæteros, non esse potestati resisten-
 „ dum, cum teste Apostolo, id nihil aliud
 „ sit quam *ordinationi Dei resistere.*)

„ His (inquam) in circumstantiis
 „ existimo, satius esse convenientius-
 „ que, ut hodierna Comitia ad aliam
 „ diem, nempe octavam, hujus Men-
 „ sis, prorogentur; nec ista, utpote
 „ opportuna ac necessaria, displicebit
 „ dilatio. „

„ lis autem Comitiis pro suo erga
 „ Regem, cujus voluntas innotescit,
 „ fideli ac prompto obsequio, non in-
 „ tererunt, qui interesse non debent,
 „ & curabo ego interim, sicut impera-
 „ tum est mihi, & officium, quo fun-
 „ gor, exigit, ut jussa Regia executioni
 „ demandentur. „

„ Postulo itaque, ut venerandus
 „ Dominus Decanus, velit præsentia
 „ Comitia ad diem Martis hebdomadæ
 „ *Hist. Eccles. Tom. LXXIII.* D „ sub-

Sæc. XVIII „subsequentis remittere, nos vero om-
 A. C. 1729. „nes in pace recedamus.,,

§. XV.

*Sacræ Facultatis comitia hanc in
 rem habita.*

Percepta Synodi postulatione Facul-
 tatis Decanus, ex communi om-
 nium assensu comitia ad diem octavam
 Novembris prorogavit: Præstituta au-
 tem die denuo Syndicus ad congrega-
 tos ita effatus est:

*Venerabilis Domine Decane, Patres
 & Magistri spectatissimi.*

„Perlecta in nuperis comitiis epi-
 „stola Regia quam audivistis, potuif-
 „sem pro officio, quo fungor, statim
 „postulare, ut quicumque præsentis
 „aderant, quibus, vetante Rege, lici-
 „tum amplius non erat remanere, ab
 „Aula discederent, & quæ habebam
 „proponenda, vestræ, ut moris est, de-
 „liberationi subicere; non vero petere ut
 „dirimerentur, sicuti factum est, ge-
 „neralia Comitia ad res sacræ Facul-
 „tatis peragendas rite & stata die con-
 „gregata. „

„Verum, dicam ingenue, inurba-
 „num fuisset admodum novam hanc
 „affli-

„afflictis molestiam addere, nec nisi Sæc. XVIII,
 „reluctante animo id præstitissem, si A C. 1729.
 „coegisset (durum telum) necessitas.
 „Parcendum ergo satius duxi eorum
 „nominibus, quæ appellari palam po-
 „tuisent, atque, non sine aliquo sola-
 „tio, vidi totum hocce negotium abs-
 „que ullo strepitu peragi, sed pacifice
 „ac tranquille; quodque susceperam
 „apud me consilium, vobis etiam ta-
 „centibus communi suffragio compro-
 „bari; nec ipsi certe, quos iusta Re-
 „gia a nostris arcent Comitibus, pro sua
 „æquitate, diffitebuntur (ut arbitror)
 „nullam inveniri potuisse agendi ra-
 „tionem, quæ his in circumstantiis,
 „minus ipsis displiceret. ..

„Curavi, sicuti officium meum po-
 „stulabat, quantum per brevè tempo-
 „ris intervallum licuit, scripta brevi
 „epistola, eos moneri, qui specialiori
 „ratione erant admonendi; & si forte
 „omissi sint aliqui, monebuntur; quam-
 „quam Regia voluntas omnibus ab-
 „unde satis innotescat, adeo ut non
 „putem præsentibus Comitibus interesse
 „quemquam ex iis, qui juxta Regis
 „epistolam privantur jure suffragii. ..

„Lugenda sane, Patres sapientissimi
 „fors horumce Magistrorum, qui a nobis
 „avelluntur, & eorum simul, divariis
 „temporibus nobis milite ti sunt.

Sæc. XVIII. „ Sed lugenda non minus sacri Ordinis
 A. C. 1729. „ nostri conditio, nisi quam primum
 „ etiam apud nos cessent funestæ illæ
 „ contentiones, quæ Eheu! nimias a
 „ tot annis in Religione & Regno turbas
 „ concitarunt; & quarum occasione tot
 „ mala, tot tempestates in Ordinem
 „ nostrum, non sine maximo dedecore
 „ identidem detonarunt. „

„ Sinite ut loquar candidè: Si nos
 „ tangit noster honos, restituendæque
 „ nominis nostri famæ studium: (scitis
 „ enim ut audit jam apud Catholicas
 „ gentes nostræ Facultatis Parisiensis
 „ nomen, verendum profecto nomen,
 „ ipsis olim gratissimum, solis invisum
 „ fidei Catholicæ hostibus), si nos, in-
 „ quam, incitat stimulus potentior, fer-
 „ vandæ in regno Religionis amor, tem-
 „ pus est, certe tempus est, ut bono
 „ animo omnes quæramus pacem, eam-
 „ que ineundæ pacis amplectamur viam,
 „ sine qua erunt quidem inter nos multi,
 „ ut verbis Prophetæ utar, dicentes:
 „ *Pax, pax & tamen non erit pax,* quia
 „ his in circumstantiis sumus positi, ut
 „ nulla vera pax esse possit, nisi quæ in
 „ obsequio Ecclesiæ debito posita est. „
 „ Hoc intellexit diu, antequam e
 „ vivis excederet, Eminentissimus bonæ
 „ memoriæ Cardinalis Noailles, at-
 „ que corde læto & animo volenti, suo
 „ exem

„ exemplo, ut vidimus anno præterito, Sæc. XVIII.
 „ non sine ingenti bonorum omnium A. C. 1729.
 „ solatio & lætitiæ sensu confirmavit.,
 „ Illud idem ultro præstitit suam erga
 „ defunctum Præsulem reverentiam ex-
 „ hibens Parisinæ Ecclesiæ Capitulum:
 „ Hoc præstiterunt & præstant adhuc
 „ singulis diebus non privati duntaxat
 „ apertis professionibus, sed magnæ Sa-
 „ cerdotum Religiosorumque Societa-
 „ tes; ex quo præsertim Archipræsulis
 „ nostri, cui pro Ecclesiæ bono longos
 „ annos satis apprecari non possumus,
 „ in lucem prodiit Mandatum illud vere
 „ aureum, quod emisit nuper, in quo
 „ reperitur potens adhortatio cum
 „ suavi eloquio ad invitandum; doctis
 „ & indoctis accommodata eruditio ad
 „ suadendum; ubique paterna comitas
 „ & simul auctoritas vere Pastoralis ad
 „ adducendos animos ad obsequium.,
 „ Decetne, Patres Sapientissimi,
 „ nostram Facultatem, quæ cæterarum
 „ Societatum hac in Urbe, & Academia-
 „ rum in Regno, debuisset esse ea in re,
 „ ut in cæteris, exemplum & norma,
 „ ulterius servare silentium; atque suo
 „ silentio fieri quasi in petram offensio-
 „ nis & scandali: Præstemus tandem
 „ aliquando meliora, memores condi-
 „ tionis nostræ, nec quemquam e no-
 „ stris, qui hic adsunt, præposterus re-
 „ tar-

Sæc. XVIII. „tardet pudor; sed uno ducti spiritu,
 A. C. 1729. „cura nostra eadem sit, ostendere pa-
 lam, sacri Ordinis Parisiensis Ma-
 gistros, viros esse sincerissimæ aman-
 tissimos pacis.,,

„Cæterum ut omnia rite & pro
 honore sacræ Facultatis fiant, existi-
 mare, si ita vobis videretur, non
 esse expectandum ulterius; sed vel
 hac ipsa die saltem nominari posse De-
 putatos, qui inter se bona fide videant,
 qua ratione, quibus mediis, nego-
 tium istud fieri quam primum possit;
 ut quo citius (satis autem cito, si
 bene & recte) eo plus accedat læti-
 tiæ & gaudii iis omnibus, qui, fufis
 ad bonorum omnium Auctorem
 Deum precibus, jamdudum rogant,
 quæ sunt ad pacem Jerusalem. Red-
 dita autem hac pace, redibit pristi-
 nus Ordinis nostri splendor; vigebit
 in melius Scholarum nostrarum di-
 ciplina, quæ non recte servabitur,
 quidquid tentare voluerimus, quam-
 diu inter Magistros non erit animo-
 rum tranquillitas & concordia; redi-
 bunt etiam ad nos, ut spero, his
 omnibus rite compositis, qui e sinu
 nostro erepti sunt; & in omnibus
 benedicetur, & glorificabitur Deus,
 qui teste Apostolo, non *dissenfionis*
Deus est, sed pacis.,,

„Postulo igitur I. ut nominentur Sæc. XVIII
 „Deputati, qui expendant, qua ratio- A. C. 1729.
 „ne, quibusve mediis, totum istud
 „gravissimum negotium tandem ali-
 „quando finiri possit. „

„Postulo insuper II. ut inscribatur
 „in Commentariis sacræ Facultatis
 „Epistola Regia die quarta hujus Men-
 „sis plenis in Comitibus lecta. „

§. XVI.

Quorundam Doctorum oppositio.

Convenerant rursus Doctores die pri-
 ma Decembris, eisque, quæ in ul-
 timis comitiis conclusa fuissent, relectis,
 circa Deputatos a Facultate nominan-
 dos declararunt, per decretum Anno
 1714. a S. Facultate die 5. & 10. Martii
 latum, jam tunc in comitiis Constitu-
 tionem *Unigenitus* fuisse receptam, De-
 putatos autem Tournelyum, Calme-
 lum, le Moyne, Favartium, Targ-
 nyum, Drouynum, Bouquetum, Vi-
 rotum, Nicolassium, Barrinum, Val-
 lesium, & le Jeune esse nominandos,
 qui expenderent, non quidem, utrum
 a Facultate sit recepta hæc Constitutio,
 quam utique S. Facultas a se receptam
 fuisse profiteretur, & si opus foret, etiam-
 num a se acceptari declararet, sed dun-
 taxat, ut ponderent, qua faciliori via
 D 4 reduci

Sæc. XVIII. A. C. 1720. reduci possent dissentientes ad unitatem & obsequium huic decreto Apostolico debitum, quod tum in Imperio Gallicano tum in Universa Ecclesia vim legis obtinet: Hi ergo, relata in commentarios Facultatis epistola Regia, quid desuper censerent, ad Facultatem referrent. His perceptis Magister Lagneau legentem interpellans, subjunxit, gravia rationum momenta obstare, quominus Facultatis conclusio circa receptam Constitutionem confirmaretur. Verum nulla hujus oppositionis habita ratione, Syndicus Conclusionis lectionem absolvi petiit; mox autem idem Magister, necnon Doctor La Croix alta voce inter alias rationes, ob quas hæc Conclusio non esset confirmanda, exposuit, obstare libellum quemdam supplicem, cui quidam Magistri subscripsissent, eumque Parlamento consignassent: ad hæc vero reposuit Syndicus, eorum, quæ non apparerent, ac si non essent, idem esse judicium ac illorum, quæ nunquam exstitissent, ex rumoribus quidem publicis revera constare, ejusmodi libellum Senatui Parisiensi fuisse porrectum, sed eadem fama publica annuntiatum, illum non fuisse admissum, utrique tamen Doctori, si vellent, sese opponere, integrum fore, dummodo
ambo

XXV.
nita-
Apo-
perio
vim
com-
egia,
ulta-
ister
sub-
ob-
lusio
nfir-
posi-
Con-
nox
ctor
nes,
con-
lum
Ma-
arla-
re-
ap-
esse
iam
dem
li-
rre-
un-
um,
sefe
odo
nbo

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

ambo suæ oppositionis rationes scripto-
tenus consignarent, ut Sacer Ordo de-
super deliberare posset. Ad hoc au-
tem conticuere omnes, excepto solo
Magistro Magnodeto, qui ingenti vocis
contentione exclamabat, se adversus
hanc Facultatis Conclusionem insur-
gere. Tumultuarium inde murmur
exortum est aliorum cum assensu, alio-
rum assentientes increpantium, quo-
circa Syndicus postulavit, ut suo quis-
que Ordine sensa sua promeret: Magnodetus tamen suam oppositionem hoc
scripto declaravit: *Ego infra scriptus S. Facultatis Parisiensis Doctor Theologus accipiens cum debita reverentia Constitutionem UNIGENITUS intercedo nihilominus, ne Conclusio lata die octava mensis præteriti hodierna die confirmetur quoad illam partem, qua dicitur, constare illam Constitutionem acceptatam fuisse a S. Facultate die quinta Martii Anni 1714. propterea quod ipsa sacra Facultas postea declaraverit multis in Comitibus falsum esse illud Decretum. Datum die 1. Decembris 1729. Signatum, Magnodet.*

Postmodum Facultatis Decanus circa hanc oppositionem deliberari petiit, cumque Deputati suam relationem nondum paratam haberent, comitia ad diem decimam quintam Decem-

Sæc. XVIII. cembris prorogavit, interim vero Sacer
A. C. 1729. Ordo hanc sententiam protulit:

Sacra Facultas ratam habet Conclusionem latam die octava Mensis præteriti, eamque, nulla habita ratione intercessionis factæ a Magistro Magnodet, juxta suffragia nonaginta quatuor Magistrorum, ex centum & septem, qui suam dixere sententiam, quindecim Magistris aliter & diversa sentientibus, hac præsentis Conclusionis confirmat, & solummodo Magistro Magnodet, si petierit, concedendum esse censet Actum sui obsequii & observantiæ erga Constitutionem Unigenitus, quam a se scripto declaravit, acceptari.

§. XVII.

Relatio a Deputatis in pleno confesso facta.

Die præfixa in comitiis Tournelyus senior ex Deputatis exposuit, convenisse sæpius Deputatos, remque fuisse sedulo ac mature a cunctis perpensam, eorum etiam, quæ ad S. Ordinem referenda censuissent, relationem jam esse descriptam, se tamen, ob caligantes oculos hoc scriptum prælegere haud posse, rogare igitur, ut Syndicus hanc in se provinciam suscipere vellet: Hic ergo Tournelii merita
pluri-

plurimum commendans, relationem
ita exorsus est;

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

*Venerande Decane, Patres
Spectatissimi.*

„Duodecim Deputati, quos nomi-
„natis die octava mensis Novembris
„proxime elapsi Anni 1729. convene-
„runt in ædibus S. Facultatis iteratis vi-
„cibus inter se tractaturi de gravissimo
„negotio, quod in præsentibus Comitiis,
„vobis arbitris ac iudicibus, termi-
„nandum & definiendum est. Rebus
„omnibus ab iisdem Deputatis matu-
„re, copiose sapienterque perpensis &
„libratis, unanimis fuit omnium sen-
„tentia. Mæ jam partes sunt, ut
„tamquam Deputatorum Vestrorum
„Senior quæcumque hoc in negotio
„comperta sunt nobis, exponere vo-
„bis aggrediar. „

„Cum vero hujusce Deputationis
„finis ac scopus præcipuus fuerit, ut
„qua meliori via fieri posset, dissiden-
„tes Fratres nostri ad concordiam &
„unitatem Doctrinæ revocentur, nulla
„felicior & expedita magis nobis visa
„est via, quam ob oculos ponere sim-
„plici nuda rerum expositione, quid
„sacra Facultas Anno 1714. egerit in
„acceptanda summa cum reverentia

„&

Sæc. XVIII. „ & obsequio Constitutione *Unigenitus*;
 A.C. 1729. „ quid postea in Facultate actum sit
 „ pro infirmanda & convellenda præ-
 „ dicta acceptatione; quid denique Veri-
 „ tatis & Religionis amor, Facul-
 „ tatis honor, officii nostri ratio nunc
 „ exigant & a singulis Magistris præ-
 „ standum sit. Sic autem ego oratio-
 „ nem temperare conabor, ut nemini
 „ gravis futurus sim ac molestus, ne-
 „ que ad contumeliam, aut cujuspiam
 „ vituperium dicam, sed ad unam ve-
 „ ritatis normam ejusdemque manife-
 „ stationem. „

„ Non ignoratis, olim & nostris
 „ temporibus, bene multos scientia &
 „ pietate viros conspicuos, opinione of-
 „ ficii longius aliquando ductos aber-
 „ rasse, sed tandem apertis oculis ve-
 „ ritati cognitæ humillime se subjecisse,
 „ eo majori laude ac commendatione
 „ dignos, quod veritatis vindices ac
 „ defensores tanto studiosiores deinceps
 „ fuerint, quanto acriores ejus antea
 „ impugnatores extiterant. Ita de Fra-
 „ tribus ac Collegis nostris futurum li-
 „ bentissime auguramur ac confidenter
 „ speramus. „

„ Cum a multis annis gravissimæ
 „ excitatæ fuissent in Regno rixæ &
 „ contentiones occasione Libri *Reflexio-*
 „ *num Moralium P. Quesnellii*, Ludovicus
 „ de-

„decimus quartus immortalis memo-
 „riæ Rex Clementem undecimum, Sæc. XVIII.
 „tunc Pontificem Maximum suppliciter A. C. 1729.
 „exoravit, ut dignaretur, quid esset de
 „dicto Libro sentiendum, data solem-
 „ni Constitutione Apostolica declarare,
 „ut pridem excitati motus tandem ali-
 „quando sedarentur. Annuit Ponti-
 „fex optimus, atque gratulatus Regi
 „perpetuam & constantem de Religione
 „bene merendi voluntatem, Constitu-
 „tionem *Unigenitus*, post longam &
 „maturam per annos duos integros
 „Deliberationem emisit die 8. Septem-
 „bris Anni 1713. qua centum & una
 „Propositiones ex dicto Quesnellii Libro
 „excerptæ proscribuntur ac damnan-
 „tur. Rex, cujus officium est, non
 „leges Ecclesiæ dare circa res spiritua-
 „les & dogmaticas, sed ab Ecclesia
 „datas tueri, ac protegere, ad Præsu-
 „les Gallicanos Constitutionem trans-
 „misit. „

„Præfules Numero XL. post nava-
 „tam per quatuor fere menses sedu-
 „lam operam declaraverunt, agnoscere
 „se maximo cum lætitiæ sensu in Bulla
 „*Unigenitus* Clementis XI. Doctrinam
 „Ecclesiæ, atque eandem Bullam cum
 „reverentia & obsequio a se acceptari.

„Jussit statim Christianissimus Rex
 „suas, ut vocant literas Patentis. e-
 „sc. 101

Sæc. XVIII. „scribi. & in publicas omnes suprema-
 A. C. 1720. „rum Curiarum tabulas referri ad prom-
 „ptiorem & firmiorem Apostolici De-
 „creti executionem. Constitutionem
 „talibus munitam præsiis Rex opti-
 „mus ad S. Facultatem pro suo in eam
 „singulari affectu destinavit, quemad-
 „modum jam destinaverat Constitutio-
 „nes Innocentii X. Alexandri VII. &
 „unam ejusdem Pontificis Clementis
 „XI. Anno 1705. Datis igitur ad S. Fa-
 „cultatem literis die 28. Februarii An-
 „ni 1714. Rex mandavit, ut Constitu-
 „tio *Unigenitus* Commentariis vestris
 „inscriberetur, imposita nobis hac lege
 „ne quidquam adversus Decisiones in ea
 „contentas dicatur, doceatur, aut propo-
 „natur; atque hac in occasione præ-
 „staretur illud idem, quod factum fue-
 „rat die prima Septembris Anni 1705.
 „cum ipsius jussu inscripta fuit in Com-
 „mentariis nostris Constitutio, quæ in-
 „cipit. *Vineam Domini Sabaoth.* „
 „Die prima Martii cum mox a D.
 „Syndico le Rouge proponenda esse
 „Constitutio *Unigenitus*, inscribenda
 „Tabulis vestris, ecce nobis ad hanc
 „Aulam accedentibus distributum fuit
 „a prælo recens & adhuc madidum
 „Mandatum Eminentissimi Cardinalis
 „Archiepiscopi Parisiensis, datum 25.
 „Februarii, videlicet eo ipso tempore
 „quo

„quo Rex scripserat ac præceperat, in-
 „scribendam esse a nobis eam ipsam
 „Constitutionem; quo quidem Mandato
 „Eminentissimus Archiepiscopus sub
 „pœna suspensionis ipso factò incurren-
 „dæ, vetabat, ne ullus jurisdictionis
 „actus circa Constitutionem, se non
 „consentiente, exerceretur.,

Sæc. XVIII.
 A. C 1729.

„Hæsimus primo attoniti; hinc ex
 „nostris nonnulli a ferendo in his Co-
 „mitiis suffragio abstinere. Nihilo-
 „minus D. le Rouge Syndicus attendens
 „dictum Eminentissimi Card. Noaillii
 „Mandatum ad Facultatem non perti-
 „nere, sui officii esse duxit, rem Con-
 „stitutionis ad votum Regis esse Fa-
 „cultati proponendam & deliberationi
 „Magistrorum Præsidi Venerando D.
 „Decano tunc Francisco Huart per-
 „mittendam.,

§. XVIII.

Continuata hujus relationis lectio.

Cum autem eadem die deliberatio ab-
 solvi haud posset, postera die habitis
 comitiis Syndicus exposuit, se denuo
 regias recepisse literas, quibus Rex
 significaret, sibi renuntiatum fuisse,
 nonnullos ex Magistris occasione docu-
 menti a Cardinale Noaillio editi moras
 inchoatæ deliberationi injicere voluisse,
 velle autem Regem, ac jubere, ut sine
 mora

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

mora hoc negotium absolveretur. Perlectis hisce literis die quinta Martii finita deliberatione relatio fuit continuata, his verbis: „Die quinta Martii Conscriptores Duquenne, de la Rue, & Hydeux accurrate collatis ac numeratis ad fidem *Plumitivi*, ut vocant, „Magistrorum suffragiis, compererunt „centum & viginti octo Magistros dixisse sententiam; ex illis sexaginta „& octo adhæsisse sententiæ D. Humbelot pro acceptanda summa cum reverentia Constitutione *Unigenitus*; „sexdecim cum D. Legero censuisse eam „inscribendam esse in Commentariis „S. Facultatis; tredecim vero cum „D. Lamberto, *obtemperandum Regi & non deliberandum*, cæteris in partes diversas abeuntibus. „

„Unum hic obiter observabimus, „falso prorsus jactitatum, vicisse sententiam DD. Legeri & Lamberti. „Non ita est profecto; prævaluit ex „fide ipsius *Plumitivi*, longe majore suffragiorum numero sententia D. Humbeloti. „

„Quamquam, si rem inspiciamus „propius, D. D. Legerus & Lambertus in „unam & eandem confluunt sententiam cum D. Humbeloto. Ad quid „enim inscribendam censuit D. Legerus „Constitutionem, nisi ad seriam ipsius „ob-

„observationem : Quomodo vero & Sæc. XVIII.
 „quo sensu D. Lambert dixit, *Regi ob-* A. C. 1729.
 „*temperandum, & non deliberandum,*
 „nisi ad mentem & votum Regis ob-
 „sequendo Constitutioni? Rem vel ipse
 „palam confessus est D. Lambert. Ut
 „quid enim Anno 1715. in Comitibus
 „die 5. Decembris, veniam petiit a
 „S. Facultate, nisi propterea quod,
 „ubi de accipienda Constitutione age-
 „batur, ea verba usurpasset, (ut ipse
 „confitebatur) quæ obsequio dato
 „Bullæ Pontificis nimium favebant? „
 „Verum, cum Anno 1714. non-
 „nihil discordiæ subortum fuisset inter
 „D. D. Conscriptores circa tenorem
 „verborum, quibus a V. D. Decano
 „Conclusio pronuntianda foret, roga-
 „tus a nonnullis est D. Legerus, ut ad
 „mensam Conscriptorum & scribæ ac-
 „cederet ac declararet, quibus verbis
 „Conclusionem crederet exprimendam
 „& pronuntiandam. His usus est pa-
 „lam & publice: *Censet S. Facultas,*
 „*Constitutionem esse suscipiendam cum sum-*
 „*ma reverentia, & in Commentariis S. Fa-*
 „*cultatis unacum duabus literis Regis in-*
 „*scribendam, ita reipsa pronuntiatam a*
 „se fuisse verbo ac scripto non semel
 „testatus est V. D. Huart Decanus
 „Comitiorum Præses.

Hist. Eccles. Tom. LXXIII. E „Non

Sæc. XVIII.

A. C. 1729

„Non dissimulamus unum aut al-
 „terum ex nostris inter deliberandum,
 „Constitutioni suffragatos non fuisse;
 „quod ad suffragiorum libertatem deno-
 „tandam, qua fruebantur Magistri de-
 „liberantes, hic observatum volumus.
 „Observamus & istud, Conscriptores,
 „quos malevoli nonnulli, discordes
 „fuisse voluissent, rixis omnibus posi-
 „tis, tandem ad concordiam remeasse,
 „ita testante ac significante scripto pu-
 „blico Domino de la Rue Conscripto-
 „re, non dissidente tunc temporis
 „D. Duquesne, imo paribus votis con-
 „spirante altero itidem Conscriptore
 „D. Hideux, qui palam & publice con-
 „testatus fuerat, revocare se & in it-
 „ritum mittere approbationem, quam
 „olim dederat Libro *Reflexionum Mo-
 „ralium*, quem idcirco a se improbari
 „ac rejici declaravit; non tantum quod
 „a Clemente XI. summo Pontifice, &
 „a Cardinali Noaillio improbatus fuis-
 „set ac rejectus, sed etiam & a sacra
 „Facultate.

„Hac ipsa die quinta, indicta sunt
 „Comitia extraordinaria ad diem de-
 „cimam Martii, quæ quidem non *fur-*
 „*tim.* & clanculum, sicut latere amant,
 „qui male faciunt, sed palam & pu-
 „blice. patentibus foribus, & in aper-
 „tissima luce celebrata sunt. In Co-
 „mitiis

„mitiis lecta & confirmata est, ne uno Sæc. XVIII.
 „quidem ex Magistris, quod sedulo A. C. 1729.
 „notandum, refragante, Conclusio,
 „quæ eo ipso juxta leges vestras, ve-
 „strosque mores, in rem judicatam
 „abiit, & cui refragari nefas deinceps
 „fuit. Etenim quanta, quæso ordinis
 „publici perturbatio foret ac confusio,
 „nihil fixum ac certum in civili so-
 „cietate haberemus, semper in incerto
 „suspensi hæreremus, si leges semper
 „cadere & recedere necesse foret?
 „Quam misera inde foret mortalium
 „conditio !,

„ Profecto si de tali Conclusione ex-
 „postulandi locus fuisset, hic erat ex-
 „postulandi ac conquerendi locus ido-
 „neus: vel intentanda inscriptio falsi,
 „quæ via juris aperta erat; vel inecu-
 „sanda Conscriptorum in numerandis
 „suffragiis, vel V. D. Decani fides in
 „Conclusione recitanda. Vestram fi-
 „dem, PP. SS. hic appellamus, si qui-
 „dem tale tunc temporis objecerint
 „adversarii? siluerunt, obmutuerunt.
 „Attamen qua conscientia silere illi po-
 „tuissent, si falsum putassent Decretum,
 „si Constitutio fidem Evangelii, do-
 „ctrinæ Moralis integritatem, discipli-
 „nam Sacramentorum, amorem Dei,
 „& alia hujusmodi Religionis Chri-
 „stianæ, (sicuti postea clamitarunt ali-

E 2

„ qui,

Sæc. XVIII. „ qui, & etiamnum clamitant) capita
 A. C. 1729. „ & fundamenta subverteret. Silue-
 „ runt tamen illi & silentio satis super-
 „ que declararunt, se mox lectæ Con-
 „ clusioni assensisse. „

„ Sed ecce tandem accidit adhuc
 „ aliquid longe majoris momenti, quod
 „ certam & splendidam, si quæ unquam
 „ fuit, decreti vestri confirmationem
 „ suppeditat. Die decima quarta Martii sex
 „ a vobis selecti Seniores Magistri, qui-
 „ bus se adjunxerunt alii plures, inter
 „ quos, obiter observamus, adfuere
 „ DD. Chaudiere & Duquesne, Decre-
 „ tum vestrum Regiæ Majestati obtu-
 „ lere, tamquam publicum & solemne
 „ vestræ in Sedem Apostolicam & in
 „ Regiam voluntatem reverentiæ &
 „ obedientiæ monumentum. „

„ Quanto cum Religionis ac gratu-
 „ lationis sensu Rex optimus Decretum
 „ vestrum acceptum habuerit, quanta
 „ cum benevolentia ac propensa in fa-
 „ crum ordinem vestrum universum,
 „ & singulos Magistros voluntate Re-
 „ giam suam protectionem, & auctori-
 „ tatem pollicitus fuerit, nemo nostrum
 „ ignorat. Addidit Rex augustissimus
 „ sperare se nec dubitare, quin Decre-
 „ tum vestrum typis mandari ac publici
 „ juris fieri quantocius curaretis. *cum*
 „ æquum sit, dixit, ea quæ sunt optima,
 „ latif-

latissime diffundi. Regiæ voluntati ob-
 sequendum proculdubio duxit Syn-
 dicus, non sine tamen aliqua pru-
 denti cautione, ne sibi aliquid præci-
 pitanter arrogasse videretur; Co-
 mitem de Pontchartrain Syndicus
 consuluit. Re cum Principe commu-
 nicata, rescripsit idem D. Pontchar-
 train, Regem velle, ut quantocius da-
 retur opera, ut publici juris fieret ac
 magistris distribueretur conclusio lata
 die quinta Martii, & confirmata die
 decima, quæ Regio jussu jam typis
 mandata fuerat. „

„Obstreperere nihilominus ausi sunt
 inquieti octo vel decem Magistri con-
 querentes Decretum inconsulta Facul-
 tate fuisse mandatum typis, quod
 tamen editum fuerat ipso jubente
 Rege, atque postulantes (quasi res
 nondum esset confecta) ut iterum
 ac de novo numerarentur, expende-
 rentur suffragia Magistrorum, qui in
 Comitii Martii præcedentis suam
 dixerant sententiam. Audaciam non
 tulit Rex Christianissimus, atque sex
 e Magistris, in pœnam tumultus, a
 Comitii sacræ Facultatis excludi
 iussit, datis ad sacram Facultatem Li-
 teris die decima Aprilis, lectis in
 Comitii, quæ habita sunt die decima
 septima ejusdem mensis & Anni 1714.

E 3

„Vio-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1729.

Sæc. XVIII. „Violatam idcirco obtenderunt illi
 A. C. 1729. „Facultatis libertatem. Quasi vero ad
 „servandam libertatem necessesoret licen-
 „tiam ad quodlibet audendum laxari?
 „Conscientiam vestram jam inter-
 „rogamus, sapientissimi Patres. Erit-
 „ne adhuc aliquis in S. Facultatem tam
 „injurius aut in Regiam Majestatem
 „tam iniquus, qui affirmare audeat
 „Decretum latum die 5. & die decima
 „Martii confirmatum & solemniter pom-
 „pa Regi die 14. oblatum, & ab
 „ejus Majestate acceptum cum lau-
 „de vestra, nihilominus falsum ac
 „spurium esse? Certe si falsum esset,
 „quod aures abhorrent, ergo irriso-
 „res & illusores Regiæ Majestatis fuere,
 „qui nomine vestro ipsi falsum pro vero
 „decretum obtruserunt. Nonne hoc
 „ipsum fuisset Regiæ Majestati in suo
 „solio sedenti proterve illudere? labem
 „hanc & ignominiam quantocius ab-
 „stergatis.,,

„An eo misere effugient, ut dicant,
 „quod cum pronuntiatum duntaxat
 „fuerit (ut falso putant) inscribendam
 „esse Constitutionem, illam idcirco
 „haberi non debere, ac si vim legis
 „obtinuerit in sacra Facultate; verum
 „inturpem ac crassam hallucinationem
 „incidunt. Neque enim tantum jussit
 „Rex inscribendam Constitutionem, sed
 „etiam

„etiam ut nihil doceretur, traderetur Sæc. XVIII.
 „& proponeretur, quod dictæ Bullæ ad A. C. 1729.
 „versari posset, atque uno verbo eo-
 „dem modo, iisdemque cautionibus
 „servaretur, ac ipsa Constitutio Vi-
 „neam Domini Sabaoth Anno 1705. in-
 „scripta in vestris Commentariis. „
 „Concludimus ergo, quod, etsi Col-
 „legæ nostri dissidentes istud conseque-
 „rentur, quod tamen pernegamus, Con-
 „clusionem sacræ Facultatis hoc unum
 „ferre, nempe inscribendam esse consti-
 „tutionem, operam adhuc suam perderent,
 „& in ipsamet Constitutionis inscriptione
 „approbationem ejus, velint nolint
 „authenticam agnoscerent, sicque Con-
 „stitutionem a sacra Facultate tunc
 „temporis receptam bona fide fate-
 „rentur. „

§. XIX.

*Secunda & tertia hujus relationis
pars.*

Altera die Syndicus reliquas hujus re-
 lationis partes prælegit, his ver-
 bis conceptas :

„Dolentes nunc aggredimur secun-
 „dam Relationis nostræ partem. In
 „ea enim multa occurrunt, quæ æter-
 „no fuissent sepelienda silentio. „

Sæc. XVIII.

A. C. 1729.

„Sapientissimi Magistri Deputati ad
 „stuporem attoniti hæserunt, cum a-
 „peritis libris vestris & Commentariis,
 „quorum copiam habuimus, ac rese-
 „ratis Doctrinæ arcanis, intueri da-
 „tum est, quam decolor deinceps ac de-
 „formis facta fuerit sacræ Facultatis
 „doctrina, ac Ecclesiæ dispersæ concla-
 „mata auctoritas, unum Concilium
 „generale velut supremus Judex con-
 „troversiarum habitum; læsa sum-
 „mi Pontificis & Episcoporum sacra
 „dignitas; Presbyteri simplices Epi-
 „scopis fere æquati; iudicium in
 „res fidei non a simplicibus modo
 „Presbyteris, sed etiam a Laicis te-
 „mere vindicatum & usurpatum;
 „Ecclesia exhibita ac repræsentata te-
 „nebris tota fere obtecta & quali ex-
 „tincta, vix ut tenuis quædam illius
 „scintilla remanere videretur, ad ipsas
 „mulierculas & *Plebeculana* misere red-
 „acta. „

„Ad hæc si addideris Scholæ di-
 „sciplinam. Quam tunc mollis & la-
 „xata? Ob exilium fortiter toleratum,
 „inquietabat Syndicus Ravechet, æquif-
 „simum erat, ut Baccalaurei, quos
 „Rex puniverat, compensarentur effusa
 „in ipsos dispensationum cujuscumque
 „generis licentia, hoc est in rei veri-
 „tate, ut ad contemptum Regiæ Maje-
 „statis,

„statis, quod peccatum fuerat, laudi
 „& merito verteretur. Nullus in di- Sæc. XVIII.
 „spensando modus, sive in examinibus A. C. 1729.
 „adhibendis, sive in Thesibus celeb-
 „randis, sive etiam in ipsa, ut vocant,
 „resumpta ante præscriptum tempus
 „celebranda, ita ut uno & eodem
 „quasi momento, quidam simul & Bac-
 „calaurei & Magistri facti fuerint.,

„Adderem adhuc multa, nempe
 „prorsus neglectam, ac inde dilapi-
 „datam rem familiarem S. Facultatis,
 „& antiquos ejus codices dispersos un-
 „dequaque & magna ex parte deper-
 „ditos; sed nostris Fratribus parcen-
 „dum.,

„Die prima Octobris 1715. S. M. N.
 „le Rouge expleto cum laude Syndi-
 „catus sui biennio successorem petiit.
 „Electus Sapientissimus Magister No-
 „ster Hyacinthus Ravechet. Ubi talis
 „Syndicus electus est, subodorati sunt
 „e nostris plurimi, meditato consilio
 „hanc factam fuisse electionem: Rem
 „probavit eventus. Illico D. le Rouge
 „nihil tale cogitanti, imò nequidem
 „pro more literas commendatitias,
 „sibi tamen merito debitas, postulanti,
 „assignati sunt Deputati censores, qui
 „in ipsius Syndicatum inquirerent.,

„Die secunda Decembris ejusdem
 „Anni 1715. Sapientissimus Magister
 „Hum-

Sæc. XVIII. „Humbelotus gravem querelam insti-
 A. C. 1729. „tuit aduersus orationem, quam D. Ra-
 „vechet novus Syndicus ad Sacram
 „Facultatem habuerat die quarta No-
 „vembris præcedentis, cum gratias
 „ageret ob delatum sibi honorem Syn-
 „dicatus, hanc orationem dixit D.
 „Humbelot injuriosam esse summo Pon-
 „tifici, Clero Gallicano, memoriæ Lu-
 „dovici decimi quarti, serenissimo Re-
 „genti, eoquod quæ protulerat, tende-
 „rent ad infirmandam Constitutionem
 „*Unigenitus*, quam, addidit D. Humbe-
 „lotus, acceptaverat *una voce*, S. Fa-
 „cultas. Arrepta hac occasione Syn-
 „dicus Ravechet reclamavit, & actio-
 „nem calumniæ & contumeliæ indixit
 „adversus D. Humbelot, postulavitque,
 „ut omissis omnibus aliis negotiis, de
 „illa una expostulatione deliberare-
 „tur, nec prius ex Aula discederent
 „Magistri, quam deliberatio fuisset ab-
 „soluta.,

„Continuo pronuntiatur in Comitiiis,
 „calumniosam esse & injuriosam ex-
 „postulationem D. Humbeloti. Fertur
 „Decretoria sententia, qua Magister
 „prædictus excluditur a Comitiiis & ab
 „omnibus muniis Magistri, donec pa-
 „lam & publice revocasset factam ex-
 „postulationem, & veniam petiisset
 „humilime: insuper additur falsum
 „esse

„esse, quod prædictus Magister dixerit Sæc. XVIII.
 „Constitutionem *Unigenitus* acceptatam A. C. 1729.
 „fuisse a sacro Ordine *una voce*. „

„Observeate, si placet Sapientissimi
 „Patres. *Modalis* est, ut ajunt, hæc
 „propositio, supponitque revera accep-
 „tatam Constitutionem, tametsi non
 „*una voce*. Verum expectate tantisper.
 „ex modali statim fiet absoluta. Nam-
 „que promptum Syndicus adhibet re-
 „medium: Atque cum esset vir ad
 „quodlibet audendum projectus, verba
 „ista *una voce*, delet ex *Plumitivo* Con-
 „clusionis latæ die secunda Decembris,
 „totque lituris deformari ac eradi- cu-
 „rat, ut vix hodie legi possint. „

„Fraudulenta certe est ista Con-
 „clusio. Conscientiam Magistrorum,
 „qui interfuerunt interrogamus, an ea
 „de re tunc actum fuerit, an proposi-
 „tum, an deliberatum, num acceptata
 „necne fuisset Constitutio *Unigenitus*:
 „quam tamen Conclusionem die quinta
 „Decembris Anni 1715. confirmatam
 „legimus. „

„Die secunda Januarii Anni 1716.
 „proposita fuit a D. Syndico quæstio
 „hæc ex medietatis insidiis gravissima,
 „utrum scilicet expensæ occasione e-
 „ditionis Decreti Anni 1714. pro ac-
 „ceptanda Constitutione; imputandæ
 „forent

Sæc. XVIII. „forent Facultati? Judicium Syndici
A. C. 1729. „statim facile mente ante vertitis.,

„Die quarta ejusdem mensis con-
„cluditur. 1. Impensam illam reci-
„dere debere in auctores editionis il-
„lius Decreti. 2. Dictum vestrum decre-
„tum falsum esse, adulterinum, commen-
„titium, & ex commentariis eradendum.

„Somnium istud est, ac vana men-
„tis illusio? ita ne quadam veluti in-
„cantatione subito evanescit, ac pro
„falso traducitur Decretum, quod ab
„annis duobus latum est, confirmatum,
„ne ullo quidem reclamante, quod Re-
„giæ Majestati non sine ejus gratula-
„tione oblatum fuit, jussu Regis typis
„editum, omnibus distributum? De-
„cretum, inquam, illud subito falsum
„& adulterinum declarare absque præ-
„via ulla judicii forma, nulla facta
„propositione, nulla deliberatione præ-
„missa, portentum est, in hoc sacro
„Ordine plane inauditum.,

„Rem ubi audivit Serenissimus
„Princeps Dux Aurelianensis, Regni
„Regens, tantæ temeritati frænum
„injiciendum esse duxit, ne temera-
„riam manum, quam in Decretum ve-
„strum injecerat, forte etiam in For-
„mularium ipsum & Censuram Arnaldi,
„homo ille præceps tentaret extendere.
„Itaque, data gravi ad Syndicum Ra-
„vechet

„vechet Epistola die septima Januarii, Sæc. XVIII.
 „declaravit Serenissimus Princeps. nolle A. C. 1729.
 „se, ut in posterum S. Facultas directe
 „vel indirecte ullam faceret de Consti-
 „tutione mentionem; quod, si quis-
 „piam fervidioris animi, suis mandatis
 „contrarium aliquid attentaret, se illi
 „D. Ravecheto in culpam imputaturum.,,

„ Hanc impositam sibi silentii legem
 „dissimulavit & occultavit Syndicus,
 „veritus, ne, si publica evaderet, le-
 „gendæ ac confirmandæ conclusioni
 „latæ die quarta moras injiceret. „

„ Igitur die octava Januarii Conclu-
 „sionem diei quartæ legi & confirmari
 „intrepide postulavit. Qua audita sta-
 „tim summo zelo insurrexit, & oblato
 „instrumento intercessit Sapientissimus
 „Magister Leullier, nunc Decanus no-
 „ster colendissimus. *Non patiar*, ex-
 „clamavit Syndicus Ravechet, vetat
 „nobis a Principe imposita silentii lex.
 „At, quæso, nonne hanc silentii le-
 „gem, quam heri accepisti, tu ipse
 „mox infregisti? An quod alteri nefas,
 „tibi licet, ubi pariter urgent iussa
 „Principis? „

„ Ut viderunt plurimi e Magistris
 „confirmatam die octava Conclusionem
 „diei quartæ, integram permanere,
 „spretum ac conculcatum. *Amicus so-*
 „lemne Decretum Anni 1714. *su-*
 „per-

Sæc. XVIII. „peresse spem ullam, futurum ut his
 A. C. 1729. „turbulentis temporibus sua præsentia
 „tantam cohiberent audaciam, indigna-
 „bundi ex Aula discesserunt, atque vi-
 „ginti duo ex illis, significato statim
 „intercessionis libello contestati sunt,
 „falso prorsus asseri Decretum Anni
 „1714. adulterinum & supposititium esse.

„Capta statim hac occasione, quo-
 „rumdam verborum prætextu, quæ
 „injuriosa visa sunt & tenellam gravio-
 „rum Doctorum modestiam offendere,
 „hos viginti duos Magistros Comitibus
 „excludendos censuerunt die quinta
 „Februarii Anno 1716.

„Devenimus jam PP. SS. ad ulti-
 „mam hujusce Relationis epocham, ad
 „diem quintam scilicet Martii Anni
 „1717. cum ex improvise ecce astant
 „in hac Aula quatuor illustrissimi Præ-
 „sules suam ad Concilium generale
 „Appellationem, advocato sibi Facul-
 „tatis auxilio, interposituri.

„Quamquam autem summo sem-
 „per honore ac cultu singulos profe-
 „quamur Episcopos, eorumque con-
 „spectu honorifico frui amemus, pa-
 „ce tamen dixerim, cum unus ex
 „illis foret extraneus, nec jure Magi-
 „sterii sedere inter nos posset, in legem
 „& usum sacræ Facultatis a pluribus
 „jam retro sæculis constanter observa-
 „tum,

„tum, eo introducto peccavit Syndi- Sæc. XVIII.
 „cus; peccavit vero longe gravius, A. C. 1729.
 „quod, ipso promovente funesta facta
 „fuerit hic palam ista Provocatio, quæ
 „tot turbas in Regno concitavit; at-
 „que idcirco ipse paulopost extra Ur-
 „bem Regiam amandatus temeritatis
 „& audaciæ pœnam luit.

„Verum eo jam seposito, formæ de-
 „fectu longe quid gravius hic Faculta-
 „tem offendit, & ipsammet Ecclesiam.
 „Facultatem dico; dum in re tanti
 „momenti, qualis forte ipsi, ex quo
 „fundata est, non obtigit, non desig-
 „natis prius, ut moris est Deputatis,
 „re non proposita, nec in maturam
 „deliberationem missa, non explorata
 „nec ad severioris examinis trutinam
 „adducta, statim e vestigio, quasi ab-
 „reptitii, appellandum esse ad generale
 „Concilium conclamarunt.

„Recognoscitisne, Sapientissimi Pa-
 „tres hoc in factò mores vestros ac
 „leges sacræ Facultatis? sed nullas
 „observare leges statuerat Syndicus
 „Ravechetus.

„Quantum vero ad Ecclesiam spe-
 „ctat, læsa ipsius jura, ac supremam
 „auctoritatem calcatam & contritam,
 „graviter conquesti sunt Præsules Gal-
 „licani ferme omnes, hancque dictam
 „Provocationem ad Concilium generale
 „tan-

Sæc. XVIII. „ tanquam nullam, frivolam, illusoriam,
 A. C. 1729. „ temerariam, scandalosam, schismati-
 „ cam, errori ac hæresi faventem quam-
 „ plurimi condemnarunt.

„ Licet enim *Concilium generale in*
 „ *aliquibus casibus dici possit absolute ne-*
 „ *cessarium*; certe utut res sese habent
 „ in præsentî negotio, ab his Doctrinæ
 „ capitibus, quæ a summo Pontifice,
 „ conspirante Episcoporum multitudine
 „ judicata sunt, provocare, quid aliud
 „ est, quam ab Ecclesia ad Ecclesiam,
 „ & ab eodem Tribunali ad idem ap-
 „ pellare. Quod proculdubio ex sese
 „ absurdum ac ridiculum est: Ecclesia
 „ enim dispersa perinde ac in Conciliis
 „ congregata, vera Christi Ecclesia est,
 „ *Columna & firmamentum veritatis*, cui
 „ a Christo dictum est: *Ecce ego vobis-*
 „ *cum sum omnibus diebus usque ad consum-*
 „ *mationem sæculi.*

„ Scilicet necesse prorsus est, ad opti-
 „ mam Republicæ Christianæ constitu-
 „ tionem, ut semper stet aliquod Tri-
 „ bunal vivens ac spirans, quo subna-
 „ scentes fidei causæ supremo iudicio
 „ finiantur. Nisi ita provisum fuisset,
 „ pendente ac suspenso, ad quod pro-
 „ vocatur generali Concilio, cujus ut
 „ omnes sciunt, convocatio incerta,
 „ difficilis congregatio, finis nonnun-
 „ quam multorum annorum opus, hoc,
 „ in

„ inquam, suspenso Concilio, quo tan- Sæc. XVIII.
 „ dem recident Populorum animi? A. C. 1729.
 „ Quis fidei eorum arbiter & iudex erit?
 „ An quisque privato iudicio, & spiritui
 „ permittendus, ut circumferatur omni
 „ vento Doctrinæ? Absit. Eorum igitur
 „ oculis obijcienda semper Ecclesiæ fides
 „ & auctoritas, per Romanos Pontifices
 „ & Episcoporum multitudinem pro-
 „ posita & declarata; in eorum memo-
 „ riam revocandum præclarum illud
 „ Bossuetii documentum, quo Eccle-
 „ siam sanctam, etiam extra Synodum
 „ positam, per suos Pastores nihilomi-
 „ nus, Petro Duce, bellantem bella
 „ Domini adversus hæreses, exhibet
 „ tanquam terribilem Castrorum aciem
 „ ordinatam, armis militiæ suæ Rebel-
 „ lium cervices conterentem, ac de-
 „ struentem omnem altitudinem extol-
 „ lentem sese adversus scientiam Dei,
 „ allidentem, vel in ipso ortu, nascen-
 „ tes Hæreses, ut parvulos Babylonis
 „ miseræ, ad Petram, quæ Christus
 „ est, invisibile bellantis Ecclesiæ ca-
 „ put; sponsam suam ab alto jugi ac
 „ perenni influxu movens, prout op-
 „ portunum judicat, adeo ut etiamsi
 „ dispersa sit, collectas vires suas, ubi
 „ opus est, exerat, totaque, cum suo
 „ visibili capite, procedens, hostes suos
 „ omni armorum suorum pondere præ-
 „ mat, vincat ac debellet.

Hist. Eccles. Tom. LXXIII.

F Hæc

Sæc. XVIII. „Hæc sunt fidelibus populis expo-
 A. C. 1729. „nenda, ut intelligant, docente S. Au-
 gustino, congregatione Synodi opus non
 esse, ut aperta perniciæ damnetur, quasi,
 „inquit S. Doctor, nulla hæresis aliquando
 nisi congregatione Synodi damnata sit, cum
 potius rarissimæ inveniantur, propter quas
 dammandas necessitas talis extiterit, mul-
 toque sint ac incomparabiliter plures, quæ
 ubi extiterunt, illic improbari, damnarique
 „meruerunt.

„Theologi Parisienses Majorum suo-
 „rum inhærentes vestigiis, aperta con-
 „fessione, præstito solemni Sacramento,
 „certa & firma fide credunt, unum
 „esse jure divino summum in Ecclesia
 Christi militante Pontificem, cui omnes
 Christiani parere tenentur. In intimis
 „visceribus & medullis Theologorum
 „Parisiensium insculpta vigeant sem-
 „per reverentia & obsequium erga Petri
 Cathedram & Ecclesiam illam principalem,
 unde unitas Sacerdotalis exorta est. Apo-
 stolicæ Sedi unde Religionis nostræ, pro-
 pitio Christo, fons, & origo manavit,
 „communione consociati Theologi
 „scholæ Parisiensis, maximæ & anti-
 „quissimæ & omnibus cognitæ, Romæ fun-
 data & constitutæ Ecclesie, eam quam ha-
 bet ab Apostolis traditionem, & annun-
 tiatam hominibus fidem, per successiones
 Episcoporum pervenientem usque ad nos
 indi-

indicantes, confundent omnes eos, qui quomodo. . . præter quam oportet colligunt.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

*Ad hanc enim propter potentio-
rem principatam necesse est, eos qui sunt undique
fideles; in qua semper, ab his qui sunt undi-
que, conservata est ea, quæ est ab Aposto-
lis traditio.*

„A nobis, ut putamus Sapientissimi
„Patres, jam non expectatis, ut quos
„Constitutioni Apostolicæ tam abnor-
„mes errores affingunt Adversarii, hic
„commemoremus ac serio refellamus.
„Vel una Ecclesiæ auctoritate, qua
„recepta & confirmata Constitutio fuit,
„evanescent ac dissipantur. Nihil et-
„nim huic Constitutioni, quantum ad
„auctoritatem quam obtinet, deesse,
„facile ostendi potest. Summo con-
„sensu Apostolicæ Sedi adhæret ma-
„xima multitudo Episcoporum, ne
„uno quidem in externis Regionibus
„dissentiente. In una Gallia reluctan-
„tur numero admodum pauci.

„Verbis quidem in speciem Catho-
„licis protestantur illi, se Apostolicæ
„Sedi, tanquam unitatis centro ad-
„hærescere, sed mera verba sunt, pace
„ipsorum dictum sit, illusionem ad fucum
„populis faciendum plena. Cui enim
„adhærent Ecclesiæ? Quos duces ac
„Magistros sequuntur? Summum Pon-
„tificem, cujus Decretum sigillant ac

Sæc. XVIII. „conviciis invereconde dilacerant?
 A.C. 1729. „Apostolicam Sedem ac universam Ec-
 „clesiam? At Sedem Apostolicam a Pon-
 „tifice in ea sedente in præsentî nego-
 „tio non distinguimus. Ecclesiam vero
 „universam, cujus partes sunt docere
 „ac ministerium publicum exercere,
 „in summo Pontifice & Episcopis,
 „quos *Spiritus Sanctus* posuit regere Ec-
 „clesiam Dei, residere agnoscimus. Assig-
 „nent nobis illos Episcopos, cum qui-
 „bus animo atque doctrina conjuncti
 „sunt? Assignent, quo in angulo deli-
 „tescat illa Ecclesia, quam suam esse
 „gloriantur? Ubique damnantur ac
 „censuram reportant.

„Incusabuntne defectum examinis,
 „& latam ex præjudicata infallibilitatis
 „Pontificiæ opinionem sententiam?
 „Falsi statim revincuntur, tot in me-
 „dium prolatis exterorum Episcoporum
 „scripto consignatis testimoniis. Ve-
 „rum istud tantisper demus: Hoc sta-
 „tuimus & contendimus, quod verissi-
 „mum est, legem publicam & legitimam
 „auctoritate latam, firmam ex sese &
 „inconcussam esse debere, nec privato
 „cuicumque, ut eam infirmet, fas est
 „inquirere in examen, modum & mo-
 „tivum, quo lata est. *Si semel*, ait Mel-
 „chior Canus: *Hæreticis hanc licentiam*
 „permittimus, ut in quaestionem vocent, num
 „Eccle-

Ecclesiae judices eam diligentiam & curam exhibuerint, qua opus erat, ut quaestio finiretur, ecquis adeo caecus est, qui non videat omnia mox Pontificum, Conciliorumque judicia labefactari.

Saec. XVIII.
A. C. 1729.

„Addimus quid amplius, & hoc
„uno argumento absolvimus. Quod-
„cumque supponatur fuisse Legis mo-
„tivum, fieri nunquam posse, vi pro-
„missionum Christi, ut Ecclesia er-
„roneam acceptet & approbet senten-
„tiam. Ergo Legis literæ, quæ sola
„subsistit ac vim habet, standum est, ac
„supponendum, providisse Christum, ne
„ulla deesset ex requisitis conditio, ad
„firmam, certam, & inconcussam defi-
„nitionem.

„Hæc tanta auctoritatis momenta
„Sapientissimi Patres juxta mentem Con-
„clusionis vestræ die octava Novembris
„ultimi latæ eo adduximus consilio,
„ut iis moti & excitati dissidentes a
„nobis Collegæ, quantocius ad obse-
„quium & unitatem doctrinæ redu-
„cantur.

„Quid superest, nisi ut in spiritu
„charitatis, auctoritate vestra inviten-
„tur, ut memores conditionis suæ,
„benignæ matris agnoscant vocem,
„se seque perfecte subditos & sincere
„obedientes exhibeant, ita censent De-
„putati vestri, atque ut insuper seratur

F 3

„a

Sæc. XVIII. „ a vobis hodierna die solempne Decre-
A. C. 1720. „ tum in quo.

1. „ Auditis ac perpensis rationum
„ momentis, quibus abunde constat
„ Decretum latum diebus quinta & de-
„ cima Martii 1714. verum esse ac ge-
„ nuinum, tale a vobis agnoscat, quod
„ illud idem sacra Facultas iterum ac
„ de novo suum faciat, pronuntietque
„ immerito prorsus declaratum fuisse
„ falsum, adulterinum & commenti-
„ tium: eradantur itaque & expungan-
„ tur penitus, quotquot in contrarium
„ tentata sunt, & in Libris vestris in-
„ ferta leguntur.

2. „ Constitutionem *Unigenitus*, Regiis
„ Sanctionibus munitam, & in Regno
„ promulgatam, summa cum reveren-
„ tia, & integro cordis & animi obse-
„ quio iterum ac de novo sacra Facul-
„ tas amplectatur, tanquam Dogmati-
„ cum Universalis Ecclesie iudicium.

3. „ Provocatio, seu appellatio, quæ
„ legitur & circumfertur sub nomine
„ sacre Facultatis, a prædicta Consti-
„ tutione *Unigenitus* ad futurum gene-
„ rale Concilium die quinta Martii
„ Anni 1717. interjecta hodierna die
„ revocetur, declaretur nulla, e nostris
„ Commentariis eradatur & expunga-
„ tur, una cum aliis omnibus Actibus,
„ qui prædictæ constitutioni adver-
„ santur.

„ Quam-

4. „ Quamvis S. Ordinis Decretum Sæc. XVIII.
 „ mense Martio Anni 1714. latum pœ- A. C. 1729.
 „ nam exclusionis *ipso facto* incurrendæ
 „ adversus inobedientes pronuntiet,
 „ censent nihilominus deputati vestri,
 „ cum Magistris dissidentibus agendum
 „ esse benignius, ipsos quantocius mo-
 „ nendos in charitate Christi, & hor-
 „ tandos in omni sollicitudine, ut ob-
 „ temperantes sint Ecclesiæ, Regi, ac
 „ Decreto S. Facultatis almæ Matris
 „ suæ; quod si præstiterint promptius,
 „ æquum judicant iidem Deputati, ut
 „ S. Facultas suis optimis Officiis apud
 „ clementissimum Principem efficiat,
 „ quantocius reddi nobis absentes Fra-
 „ tres nostros. Sin vero (quod Deus
 „ avertat) resisterint contumacius,
 „ quemadmodum & si quidam alii fiant
 „ a Decretis vestris dissidentes, decla-
 „ ret S. Facultas *ex nunc pro tunc* eos
 „ omnes, post concessum tamen ipsis
 „ aliquod temporis intervallum a vobis
 „ præscribendum, omni jure Magisterii
 „ in hoc sacro Ordine excidisse, adeo
 „ ut eo ipso sine ulla spe reditus pri-
 „ vati remaneant.

5. „ Cum sacra Facultas providere
 „ debeat, quantum in se est, ne in po-
 „ sterum ad suos Gradus admittantur
 „ quidam, nisi Constitutioni *Unigeni-*
 „ *tus* sincere sint obsequentes, existi-
 „ mant

Sæc. XVIII. „ mant Deputati statuendum, ut nulli
 A. C. 1729. „ deinceps, sive Magistri ad resumptam,
 „ sive Licentiati. sive Baccalaurei, sive
 „ Candidati ad ullos Actus admittantur,
 „ nisi certum obedientiæ suæ testimo-
 „ nium exhibuerint.

„ Hæc omnia tanquam necessaria
 „ judicant iidem vestri Deputati, ne
 „ serpat ulterius tam impotens opinio-
 „ num licentia, coerceatur perniciosum
 „ inobediendiæ fermentum, errori &
 „ dissensionibus aditus omnis præclu-
 „ datur, redeat pristinus sacræ Facul-
 „ tatis splendor, pax & vera pax resti-
 „ tuatur, in qua firmati unanimes uno
 ore honorificemus Deum Patrem Dominum
 nostri Jesu Christi.

§. XX.

*S. Facultatis Decretum de recipienda
Constitutione.*

Absoluta hac relatione Syndicus pe-
 tit, ut S. Facultas de quinque illis
 articulis, ad quos relationis summa re-
 ducitur, deliberare ipsamque relationem
 ad acta referre, & si videbitur, prælo
 committere velit. Re igitur proposita,
 & mature discussa nonaginta quinque
 Magistri Facultatis nomine sequens edi-
 derunt decretum:

„ Sa

„ Sacra Facultas, ad suffragium non- Sæc. XVIII.
 „ aginta quinque Magistrorum ex cen- A. C. 1729.
 „ tum & uno Magistris, qui suam dixere
 „ sententiam, sex in varias sententias
 „ abeuntibus, audita Relatione facta a
 „ S. M. N. Tournelio, nomine Deputa-
 „ torum ipsique gratis actis

1. „ Eam laudat, & approbat in
 „ omnibus, jubet ut inscribatur in suis
 „ Commentariis, atque etiam mande-
 „ tur typis, Latine & Gallice, ubi ta-
 „ men res opportuna judicata fuerit &
 „ dicta Relatio fuerit recognita.

2. „ Attendendo ad gravissima ra-
 „ tionum momenta, quibus abunde
 „ constat Decretum sacri Ordinis latum
 „ diebus quinta & decima Martii 1714.
 „ verum esse ac genuinum, illud iterum
 „ ac de novo suum facit, & agnoscit,
 „ immerito prorsus fuisse declaratum
 „ falsum, adulterinum & commenti-
 „ tium, atque idcirco vult, ut nulla ha-
 „ bita ratione lituræ factæ quarta Ja-
 „ nuarii 1716. quantumvis per nonnul-
 „ las conclusiones probata videatur,
 „ illud Decretum suum omne robur ha-
 „ beat, & hac præsentis Conclusionis
 „ in integrum restitutum censeatur;
 „ necnon quæcumque contra ipsum sub-
 „ inde tentata sunt, penitus deleantur
 „ & eradantur, adhibita mentione ad
 „ marginem præsentis Conclusionis.

F 5

3. Conz

Sæc. XVIII. 3. „ Constitutionem Sanctissimi Do-
 A. C. 1729. „ mini nostri Clementis Papæ XI. da-
 „ tam die octava Septembris Anno
 „ 1713. quæ incipit *Unigenitus Dei Fi-*
 „ *lius*, summa cum reverentia, & in-
 „ tegro cordis & animi obsequio iterum
 „ & de novo amplectitur tanquam dog-
 „ maticum Ecclesiæ universalis judi-
 „ cium.

4. Provocationem seu Appellationem,
 „ quæ legitur & circumfertur sub no-
 „ mine sacræ Facultatis a prædicta Con-
 „ stitutione *Unigenitus* ad futurum ge-
 „ nerale Concilium die quinta Martii
 „ Anni 1717. interjecta, præsentis Con-
 „ clusione, quantum opus est, revocat,
 „ pro nulla haberi jubet, cassat & an-
 „ tiquat, atque e suis Commentariis
 „ vult & imperat eradi & expungi, nec
 „ non alios omnes Actus prædictæ Con-
 „ stitutioni adversantes.

5. „ Cum nihil S. Facultas exoptet
 „ magis, quam ut Dissidentes, quos a
 „ nostris Comitibus Rex jussit abstinere,
 „ ad unitatem Doctrinæ & ad præstan-
 „ dum obsequium prædicto Apostolico
 „ Decreto debitum, redeant & addu-
 „ cantur, eos in Charitate Christi omni
 „ studio invitat & adhortatur, ut at-
 „ tendentes ad indubitatæ auctoritatis
 „ momenta, quæ omnem contumaciam
 „ frangere debent, memores quoque
 „ con-

„conditionis suæ & jurisjurandi toties
 „ab ipsis præstiti, atque suæ matris
 „vocem agnoscentes, se perfecte sub-
 „ditos, & sincere obedientes, in om-
 „nibus exhibeant, & profiteantur:
 „tum vero spondet eadem sacra Fa-
 „cultas, se apud Regiæ Majestatis cle-
 „mentiam sponte & ultro acturam sup-
 „pliciter in ipsorum favorem & gratiam.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1729.

6. „Favendo dictis Magistris, &
 „aliis, si qui sint dissidentes, quod ab-
 „sit, concedit duos menses integros a
 „die præsentis Conclusionis latæ com-
 „putandos in gratiam eorum, qui Ur-
 „bem incolunt, quatuor vero iis, qui
 „extra Urbem, & Banleucam com-
 „morantur, ut intra præscriptum tem-
 „poris intervallum, sacra Facultati
 „veri obsequii sui certum testimonium
 „exhibeant: quod ni fecerint, decla-
 „rat, *ex nunc pro tunc*, sacra Facultas
 „tales Magistros quicumque fuerint,
 „penitus & absque ulla spe reditus
 „exclusos ab omni aditu Comitiorum
 „suorum, necnon a quolibet jure Ma-
 „gisterii & Doctoratus.

7. „Ut sacra Facultas provideat
 „in posterum, ne ad suos Gradus ad-
 „mittantur quidam, nisi Decretis
 „Apostolicis, nominatim vero huic
 „quod incipit, *Unigenitus* sincere obse-
 „quentes sint, vult & jubet, ut quicum-
 „que

Sæc. XVIII. „ que deinceps accessuri sunt, aut Ma-
 A. C. 1729. „ gistri ad resumptam propugnandam,
 „ aut Licentiati ad Lauream Doctora-
 „ lem adipiscendam, aut Baccalaurei
 „ primi ordinis ad Gradum Licentiæ
 „ obtinendum, aut Baccalaurei secundi
 „ ordinis ad aliquos Actus Theologicos,
 „ sive ad respondendum, sive ad dispu-
 „ tandum aut denique Theologiæ Can-
 „ didati ad respondendum de tentativa
 „ vel supplicandum ut vocant, *pro pri-*
 „ *mo cursu*, teneantur omnes & singuli
 „ declarare, se corde & animo perfecte
 „ submissos esse supradictæ Apostolicæ
 „ Constitutioni; sin minus *ipso facto* re-
 „ jiciantur.

8. „ SS. MM. Brillono socio Sor-
 „ bonico & Crouseto, qui, inter deli-
 „ berandum, corde magno & animo vo-
 „ lenti addiderunt, & expresse decla-
 „ rarunt, a se interjectam a Constitu-
 „ tione *Unigenitus* ad futurum generale
 „ Concilium provocationem revocasse
 „ se & revocare, Actum suæ declara-
 „ tionis libentissime concessit. Signatum
 „ J. Leullier Decanus.

§. XXI.

*Heidelbergensium Calvinistarum cavil-
 lationes occasione cujusdam dispu-
 tationis Theologicæ.*

Habe-

Habebatur jam anno priori decima Sæc. XVIII.
 quarta Septembris in Universitate A. C. 1729.
 Heidelbergensi publica disputatio ad
 librum V. Decretalium *de delictis &*
penis. Præsidem agebat P. Adamus
 Huet Jesuita Professor Juris Canonici:
 Theses, quæ in quodam libello expli-
 cabantur, propugnabat Joannes Lauber
 Academicus cellissimo Regimini Pala-
 tino nuncupatas. *si Innoxiae, & ad nul-*
lius offensionem expositæ credebantur
assertiones, solis tamen Calvinistis illæ
suis Sectariis contumeliosæ, noxiæ,
& dissensionum, belli, & vastationum
feraces videbantur: Eapropter ad Ca-
roli III. Electoris Palatini solum que-
rulas suas voces protendunt, causati,
 quod pagina 37. Evangelii sub nomine
 Lutheranorum & Calvinistarum haud
 obscure pro hæreticis declarentur, &
 pag. 39. & 40. inter spirituales hæreti-
 corum pœnas numeretur *privatio sepul-*
turæ, inter temporales vero & civiles
pœnas recenseatur infamia, intestabili-
tas, confiscatio bonorum, amissio patriæ
potestatis, ultimum supplicium & quidem
vivicomburium, & quævis hæc pœnæ non
amplius obtineant in Germania propter Pa-
cificationes, has tamen & præcipue pacem
Westphalicam Innocentius X. rejecerit, &
pro irritis declararit per specialem Bullam,
 ob rationes sequentes. I. Quia intrinsece ma-
 lum

Sæc. XVIII. lum videtur extequare hæresin cum vera fide
 A. C. 1729. quoad perpetuitatem, defensionem, & li-
 bertatem profitendi. II. Quia Principes
 sæculares potestatem usurparunt sibi non
 competentem, dum pacti sunt & concesserunt
 libertatem hæresi, suspenderunt juris-
 dictionem Ecclesiæ erga hæreticos, cesserunt
 bona Ecclesiastica, & subditos Catholicos
 &c. Hæ erant præcipuæ propositio-
 nes, quæ Calvinistis stomachum mo-
 vebant, ut vero hæc doctrinas pal-
 sim in Catholicorum libris contentas
 ceu infestas, calumniis ac convitiis
 turgidas depingere possent, inde infe-
 rebant, quod Protestantes irrita *semel*
Pacificacione Westphalica in Romano Im-
 perio nec quiete vivere, nec suis bonis
 tuto frui possent, & graves discordiæ
 & animorum exacerbationes inter re-
 ceptarum Religionum Affeclas perti-
 mescendæ forent. Perceptis hæc que-
 relis Elector Celsissimo Regimini in
 mandatis dedit, ut in rei veritatem
 sedulo inquireret, & quid hac in re
 decernendum esset, proxime referret.
 Re discussa, atque audita Præsidis vin-
 dicatione Elector pacis amore die de-
 cima quinta Decembris statuit, harum
 thesium Defendentem e studio Acade-
 mico esse dimittendum, ac deinceps
 nulli Professori licitum fore, theses
 publici juris facere, nisi a Facultate
 recog-

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

recognitas atque approbatas: Hoc decreto nondum satisfactionem injuriæ commensuratam fuisse præstitam existimabant Protestantes, partim quia hic Academicus jam antea absoluto studiorum curriculo aliorum ultro Manheimium abiisset, & Præses, in cujus odium hæc fabula cudebatur, sine pœna dimissus fuisset: Eapropter Electori supplicabant, ut Præses ob hoc delictum severe objurgaretur, omnesque theses proscriberentur. Verum hac in re nihil amplius actum est, eo quod Catholici longe æquiores habent rationem querendi de Calvinistis, qui horrenda convitia in Catholicos passim evomunt, & ceu sectæ suæ notam characteristicam in suis libris symbolicis teneræ juventuti instillant *Antichristi calumniam*, qua summum Pontificem impetunt, uti olim vix audita temeritate coram Ludovico XIV. Galliarum Rege defendere non erubuerunt.

Eodem etiam anno Ludovicus XV. Franciæ Rex vehementer de Genevensis Urbis Senatoribus querebatur, eo quod violata promissi fide per Urbem propudiosa, atque Ecclesiæ, Regique injuriosa scripta in Constitutionis controversia passim atque impune divulgari permetterent. Hi tamen Calvinistæ æquissimas Regis querelas frivolis obtenti-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1729. tentibus eludebant. Nempe, sibi solis
 semper, nunquam autem Catholicis
 tolerantiae beneficium impendi deside-
 rant, id suadente Calviniana charitate.

§. XXII.

*Vratislaviensis controversia de Baptis-
mi necessitate.*

Hoc item anno die duodecima Apri-
 lis Joannes Antonius Comes de
 Schaffgotsch supremæ Silesiensis Curie
 Præfectus edictum edidit, vi cuius Vo-
 laviensis Regiminis Administris præ-
 ceptum, ut Lutheranis, qui ibidem
 Anno 1709. ex Altrandstadiensi pacto
 suæ sectæ Ecclesiam aperuerunt, ex-
 probarent corruptelam, qua infantes
 non ex integro natos sacro Fonte tin-
 gere neglexerunt, & tam hos, quam
 ceteros sine Baptismo decedentes,
 publice & cum cantu, ac campanarum
 sonitu inter alios Baptizatos sepultura
 donarunt, causati, id suæ Religionis
 dogmatibus non modo esse consonum,
 sed & præceptum: Cum autem nec in
 Confessione Augustana, nec in ejus
 Apologia & concordie libro hunc usum
 esse præceptum, sed potius contrarium
 fuisse statutum constaret, ea propter
 Volaviensibus Administris injunctum
 est, ut Prædicantibus præciperent,
 qua-

quatenus hi intra quindecim dierum Sæc. XVIII.
 terminum ex S. Scriptura docerent, A. C. 1729.
 quo jure ipsi infantibus non integre na-
 tis, etsi sacra lymphæ in præcipua parte
 tangi potuissent, Baptismum necessi-
 tatis denegarint, aliosque sine Bap-
 tismo mortuos palam & cum solemnitate
 terræ mandari curarint: Ad hoc vero
 Prædicantes responderunt, Fridericum
 Bechmanum casu XXI. ex Luthero pro-
 bare, quod infantes ex parte, & non
 ex toto geniti non baptizentur, id conso-
 num esse S. Literis, ibidem enim ad
 Tit. 3. v. 5. Joan. 3. v. 7. haberi, quod
nisi quis renatus fuerit &c. non ergo juxta
 S. Aug. ep. 57. ad Dard. & Isid. l. 1. de
 summo bono c. 4. *renasci posse infantem,*
antequam natus esset, infantem autem
 non esse natum, si duntaxat unica ejus
 pars promineat, Augustanam quidem
 confessionem art. 9. docere, *Baptismum*
esse necessarium ad salutem, id tamen non
 intelligi de necessitate absoluta, sed
 ordinaria; infantes tamen ejusmodi sine
 Baptismo decedentes salvari, quia
 1. non sunt contemptores Baptismi,
 contemptum autem, ut ait Bernardus
 ep. 57. Sacramenti, non privationem
 damnare 2. quia per preces parentum
 & Ecclesiæ Deo offeruntur. 3. Quia
 de benevolæ Dei erga ipsos affectu ex-
 stant promissiones Gen. 17. v. 7. Matth. 18.
Hist. Eccles. Tom. LXXIII. G v. 14.

Sæc. XVIII. vers. 14. Marc. 10. v. 14. Joan. 6. v. 37.
A. C. 1729. 4. Quia Christus infantum adhuc in
 utero clausorum Salvator est. 5. Quia
 Deus ad media ordinaria non est alligatus, sed extraordinarie in commo-
 dum infantum agere potest. 6. Quia
 Infantes Israelitici ante circumcisionem
 mortui salvabantur. 7. Quia latro in
 Cruce, Martyres, Catechumeni sine
 Baptismo salutem consecuti sunt. 8.
 Quia Christus quidem dixit: *Qui cre-*
diderit & baptizatus fuerit &c. non au-
 tem addidit: *Qui non crediderit, nec*
Baptizatus fuerit, damnabitur. Id
 quoque probari ex S. Thoma p. 3. q. 68.
 art. 2. *Pueri, inquit, in uteris matris*
non possunt subjici actioni humane, ut Sa-
cramenta recipiant, possunt tamen subjici
actioni Dei, idem testari Gersonem serm.
de Nat. Mariæ, Suaresium tom. 3.
p. 190. Tannerum tom. 4. Theol. disp. 4.
q. 3. dub. 1.

Frivolas horum rationes Catholici
 nullo negotio confutarunt, observan-
 tes, eos in sui abusus præsidium non-
 nisi Lutherum, Gerardum, Bechma-
 num &c. quorum tamen testimonium
 in re tanti momenti nullius fidei esset,
 allegasse, nil tamen ex S. literis pro-
 basse, cum tamen ipsi nil credant,
 nisi quod clare in S. literis continere-
 tur: falso etiam adduci D. Thomam
 ad

ad 4. cum hic diserte dicat, *subjectum* Sæc. XVIII.
Baptismi esse etiam nondum baptizatum, A. C. 1729.
qui tamen potest in corpore suo tangi aqua
baptismali: Ineptam quoque esse illa-
 tionem ex textibus S. Scripturæ extor-
 tam, sicut enim infans cum toto cor-
 pore ex utero prodiens, absolute na-
 tus, & capax est regenerationis, ita
 & infans natus secundum quid est na-
 tus simpliciter, proin capax regenera-
 tionis: nec ad extraordinaria remedia,
 præsentibus ordinariis esse recurren-
 dum, extraordinarium autem, & nun-
 quam factum esse, ut Deus in lege gra-
 tiæ, in qua Baptismus est remedium
 ordinarium, parvulum extra Marty-
 rium sine Baptismo salvarit, verba igitur
 S. Augustini & Isidori intelligenda
 esse de iis, qui nequidem secundum
 aliquam partem nati sunt, futilem au-
 tem esse distinctionem inter necessita-
 tem absolutam, & ordinariam Baptis-
 mi, ubi verba Joannis 3. v. 5. absolute
 statuunt, neminem posse in Regnum
 Dei introire, nisi renatus fuerit ex a-
 qua, & Spiritu Sancto. Bernardum au-
 tem loqui de contemptu adultorum,
 de infantibus autem ibidem asserere,
eos, si absque Baptismi perceptione morian-
tur, salutem non consequi: nec ullo S. Scri-
 pturæ textu probari, quod infantes,
 si per preces Parentum & Ecclesiæ
 G 2 Deo

Sæc. XVIII. Deo offeruntur, sine Baptismo salven-
 A. C. 1729. tur; sicut ergo vi pacti Gen. 17. v. 7.
 & 10. & 14. promissionum Divinarum
 non erant capaces incircumcisi, ita
 Regni Divini non sunt capaces, nisi
 Baptizati; Baptismus enim successit in
 locum circumcisionis: perperam au-
 tem inferri, 1. Christum esse Salvato-
 rem infantum in utero clausorum,
 ergo sine Baptismo salvantur, sicut
 male ita inferretur: Christus est
 Salvator omnium hominum, ergo om-
 nes sine bonis operibus salvantur. 2.
 Deum mediis ordinariis juxta Gerso-
 nem non alligatum *posse* infantem sine
 Sacramento sanctificare, ergo actu *san-*
ctificat. 3. infantes Israeliticos ante
 circumcisionem mortuos esse salvatos,
 S. Literis non esse consonum. 4. Male
 inferri, aliquos sine Baptismo fluminis,
 per Baptismum fluminis aut sanguinis
 fuisse salvatos, ergo infantes, cum
 Baptismum suscipere possent, sine Ba-
 ptismo fluminis salvantur.

Ineptam quoque esse argumentatio-
 nem ex textu Marci 16. v. 16. sequere-
 tur enim, adultum posse salvari vel sola
 fide sine omni Baptismo, quod est
 Calvinianum, vel salvari solo Bap-
 tismo, quod est contra Apostolum Hebr.
 11. v. 6. vel requiri simul fidem & Ba-
 ptismum, tunc autem necessario sequi,
 infan-

infantem sine Baptismo salvari non posse, veram ergo esse antithesin hanc, qui *non crediderit, aut non baptizatus fuerit, condemnabitur.* Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

Ponderatis utrinque rationibus Silesiensis Curiae Præfectus die decima quarta Septembris Anno 1731. ad Volavienses edictum transmisit, vi cuius Lutheranis Obstetricibus injunctum, ut infantibus ex integro non natis, si pars sacro fonte ablui potest, Baptismum conferant, eoquod nec ex Confessione Augustana, nec ex ejus apologia vel libro Concordiæ constet, id Lutheranis esse prohibitum.

§. XXIII.

Ordo Equestris S. Georgii a Carolo Alberto Bavarix Electore restauratus.

Sub idem tempus Carolus Albertus Bavarix Elector Monachii Ordinem Equestrum sub tutela S. Georgii ad defensionem immaculatæ Conceptionis B. V. M. a suis Majoribus institutum & postea injuria temporum, bellorumque intermissum, annuente summo Pontifice, cujus Brève Apostolicum Scarlatus Abbas detulerat, restauravit, eumque pluribus, iisque amplissimis privilegiis auxit: Statuta illius erant præcipua,

Sæc. XVIII
 A. C. 1729. cipua, ut omnes Equites Religione
 effent Catholici, fidem Catholicam,
 atque Ecclesiam Romanam pro viribus
 tuerentur, Viduis ac pupillis opem &
 patrocinium impenderent, cunctis Chri-
 stianis virtutibus studerent, ac senten-
 tiam de immaculata Conceptione B. Vir-
 ginis Mariæ strenue propugnarent.
 Tessera vero hujus Ordinis erant hæc
 verba: *In fide, justitia & fortitudine:*
 nec admittebantur ad hunc Ordinem,
 nisi qui generis sui nobilitatem a tri-
 ginta duobus suæ prosapiæ Majoribus
 continuata serie comprobare possent,
 ita, ut nequidem Magnus Magister,
 qui semper ipsemet Serenissimus Elector
 esset, in eo dispensare valeret: Die igi-
 tur vigesima quarta Aprilis Monachii
 in Ecclesia Collegiata B. V. (*) festiva
 habebatur hujus Ordinis institutio, ubi
 Pontificii Commissarii partes agebat
 Clemens Augustus Archiepiscopus &
 Coloniensis Elector, qui assistentibus
 quamplurimis Prælatibus atque Abbati-
 bus sacrum solemne peragebat. Elige-
 bantur eo die tres Magni Priores, sex
 Equites magnæ Crucis, octo Commen-
 datores, & sex Equites, quibus die
 octava

(*) Hanc Ecclesiam jam circa annum Do-
 mini 1482. in honorem immaculatæ Con-
 ceptionis dedicatam fuisse referunt Scriptorum.

octava Decembris præter alium magnæ
Crucis Equitem adhuc alii novem Com-
mendatores adjugebantur.

Sæc. XVIII.
A. C 1729.

§. XXIV.

*Motus contra Lectiones de S. Grego-
rio VII. Papa concitati.*

Jam anno Christi millesimo quingen-
tesimo octogesimo quarto Grego-
rius XIII. in Martyrologio Romano a
se emendato memoriam fieri jufferat
S. Gregorii VII. Pontificis cum hoc e-
logio: *Salerni Depositio Beati Gregorii Papæ
septimi, Ecclesiasticæ libertatis Propugna-
toris, ac defensoris acerrimi.* Non de-
erant, qui honorifica hac mentione stu-
diose Henrici IV. Imperatoris exaucto-
rationem in memoriam ideo revocari
criminabantur, ut eo facilius Henri-
cus IV. Navarræ Rex a Franciæ solio
arceri posset. Horum tamen cavillatio
adeo tum flocci habebatur, ut ipse e-
tiam Paulus V. Pontifex anno nono
sæculi decimi septimi primum indulge-
ret, ut ejus festum publico cultu ce-
lebraretur, ac de eo Officium cum pro-
priis Lectiõibus & oratione a Salerni-
tano Clero, id præcipiente Joanne Bel-
trano de Gueverra Archiepiscopo Sa-
lernitano, recitaretur, ipsis etiam Flo-
rentinis ac Senensibus pari cultu hunc

Sæc. XVIII.

A. C. 1729.

S. Pontificem venerantibus. Postea Alexander VII. idem officium in omnibus Romanæ Urbis Basilicis, & Clemens XI. Annis 1704. & 1705. ad Gabriellii Cardinalis preces a Cisterciensibus, necnon Anno 1710. a Benedictinis recitari voluit. Tandem vero Benedictus XIII. hoc ipsum Officium ad omnes utriusque sexus Clericos tam sæculares, quam regulares extendit: Eo fine Tedeschio, qui tum S. Congregationi Rituum a secretis erat, in mandatis dedit, ut decretum conficeret, vi cuius hoc officium Romano Breviario infereretur, omnesque Clerici in universa Ecclesia Officium, scilicet orationem & proprias tres lectiones secundæ, ut vocant, *Nocturni* recitare tenerentur. Edito hoc decreto in variis Provinciis juxta Romani exemplaris normam quatuor paginis impressum divulgabatur hoc Officium, in cuius secunda lectione hæc legebantur verba: *contra Henrici Imperatoris impios conatus fortis per omnia Athleta impavidus permansit, seque pro muro Domui Israel ponere non timuit, ac eundem Henricum in profundum malorum prolapsum, fidelium communionem Regnoque privavit, atque subditos populos fide ei data liberavit.* Quæ tamen verba in Officio, quo sub Alexan-

xandro VII. Romanæ Urbis Basilicæ Sæc. XVIII.
 utebantur, non erant contenta. A. C. 1729.

Vix hoc folium Gallici Regni fines attigerat, cum illico quædam Franciæ Parliamenta sese ei opponerent, ac Regiam auctoritatem, Regni jura & Ecclesiæ Gallicanæ libertates lædi vociferarentur. Præcesserat ceteris Parisiense, quod paulopost Metense & Burdegalense & Britannicum sequebantur. Verum intempestivos horum ausus Cardinalis Fleuryus primus Regis Administer suppressit, dum hanc temeritatem eis acriter exprobrans, inhiberet, ne hac in re quicquam inconsulto Rege, attentaretur: Insuper supremus Regni Cancellarius ad omnes Parliamentorum Præsides rescripsit, vetuitque, ne ipsorum Procuratores sub obtentu conservandæ libertatis Gallicanæ contra Gregorii VII. Officium reclamarent, quin prius Regis consensum obtinuissent.

§. XXV.

Quorundam Franciæ Præsulum oppositio contra præfatum Officium.

Hoc interdicto parumper refrænabatur Parliamentorum audacia, quæ tamen novis viribus aucta est, dum

Sæc. XVIII. approbantis, imo & jubentis Cleri au-
 A. C. 1729. toritas accessit. Hoc enim anno die
 vigesima quarta Julii Carolus Gabriel
 de Levy de Caylus Antiffiodorensis Epi-
 scopus palam Instructionem Pastoralem
 contra dictum Officium divulgavit, in
 qua præprimis ex S. Literis ostendere
 nitebatur, nec Regnum Christi, nec
 Regnum Ecclesiæ esse de hoc mundo,
 Cæsari dandum esse, quod Cæsaris,
 Christianos circa temporalia Principi-
 bus Idololatricis plene fuisse subjectos,
 ac Christianam Religionem, si sibi po-
 testatem in temporalia arrogasset, Prin-
 cipibus fuisse exosam, proin profanam
 potestatem esse omnino distinctam a
 sacra, ejusque sine, qui non alius esset,
 quam homines ad Regnum Cælorum,
 salvis legibus profanis, conducere; pri-
 mum autem ex Pontificibus existisse
 Gregorium VII. qui Reges exauctorare,
 eorumque Regna aliis tradere ausus
 fuisset; injustam tamen hanc usurpa-
 tionem Verbo Divino, SS. Patribus,
 Ecclesiæ Gallicanæ libertatibus, Regni
 juribus, Status & patriæ legibus maxim-
 opere adversam esse, & tamen velut
 eminentis sanctitatis, qua Gregorius
 VII. effulsisset, specimen commendari
 ab obscuro dicti Officii Authore, hunc
 quoque non advertisse, quod hos au-
 sus in Gregorio approbans, Principes
 Aca-

Acatholicos adhuc magis ab Ecclesia Sæc. XVIII.
A. C. 1729.
segregaret, aliis vero Catholicæ Ec-
clesiæ unitis justam diffidentiam instil-
laret, ac denique ipsum Deum, pacis
Auctorem redderet Auctorem facinoris
ad invehendam rebellionem aptissimi;
id patere ex eo, quod in Lectione VI.
legeretur, *visam esse columbam e caelo de-
lapsam ejus humeris insidere, ac significari,
illum Spiritus Sancti afflatu duci in Regi-
mine Ecclesiæ, ac in oratione exprimi,
quod Deus illum pro tuenda Ecclesiæ liber-
tate virtute constantiæ roborarit.* Denique
hic Episcopus, ut omnem (prout aje-
bat) adimpleret justitiam, & Regi nova
sue fidelitatis ac Zeli specimina daret,
simulque sacratæ ejus Personæ secu-
ritati, Regni tranquillitati prospici-
ceret, malaque ex principiis in hoc
officio stabilitis præveniret, omnibus
& singulis sue Diæcesis Ecclesiasticis
inhibuit, ne præfatum Officium vel
publice, vel privatim recitarent &c.
Ejusdem ferme tenoris erant Instructio-
nes Caroli Joachimi Colbert de Croissy
Montpessulani, necnon Metensis Epi-
scoporum, horum tamen prior insuper
die 31. Decembris epistolam ad Regem
dedit, in qua quicquid virulentum ex-
cogitari posset, contra Gregorii VII.
officium pleno alveo effudit.

§. XXVI.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

§. XXVI.

*Horum Præfulum Instructiones a Benedic-
to XIII, Papa proscriptæ.*

Postquam Romæ horum trium Episcoporum oppositio innotuerat, summus Pontifex eorum scripta a pluribus Cardinalibus, ac Theologis examinari iussit, ac tandem ad eorum relationem, maturamque deliberationem Instructiones Antissiodorensis Episcopi die decima septima Septembris, Episcopi Metensis die octava Octobris, ac denique Montpensulani proscripsit edito hoc decreto: „Cum ad Apostolatus nostri
„notitiam pervenisset, in vulgus circumferri quædam folia Gallico idiomate typis impressa sub titulo. *Mandement de Monseigneur l'Evêque &c.*
„Nos quamplures ex venerabilibus Fratribus nostris sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, aliosque sacre Theologiæ Magistros ad illorum examen delegimus, qui post maturam eorumdem foliorum discussionem, quid sibi ea super re videretur, Nobis retulerunt. Auditis itaque memoratorum Cardinalium, & in sacra Theologia Magistrorum sententiis, de Apostolicæ potestatis plenitudine, Ordinationes in præfatis foliis contentas,
„ nul-

„nullas, inanes, invalidas, irritas, Sæc. XVIII.
 „attentatas, nulliusque omnino robo- A. C. 1729.
 „ris, & momenti esse, & perpetuo
 „fore vi præsentium declaramus.

„Et nihilominus ad majorem cau-
 „telam, & quatenus opus sit harum
 „seriem revocamus, cassamus, irrita-
 „mus, annullamus, viribusque & ef-
 „fectu penitus & omnino vacuamus,
 „ac pro revocatis, cassatis, irritis,
 „nullis, invalidis, & abolitis, viribus-
 „que, & effectu penitus omnino va-
 „cuis semper haberi volumus, & man-
 „damus; folia vero prædicta tam im-
 „pressa, quam etiam manuscripta legi,
 „seu retineri tenore pariter præsentium
 „prohibemus, illorumque impressionem,
 „descriptionem, lectionem, retentio-
 „nem, & usum omnibus, & singulis
 „Christifidelibus, etiam specifica, &
 „individua mentione, & expressio-
 „ne dignis, sub pœna excommuni-
 „cationis per contrafacientes ipso facto
 „absque alia declaratione incurrenda,
 „a qua nemo a quoquam, præterquam
 „a Nobis, seu Romano Pontifice pro
 „tempore existente, nisi in mortis ar-
 „ticulo constitutus, absolutionis bene-
 „ficio valeat obtinere, omnino quo-
 „que interdiciamus. Volentes, & au-
 „thoritate Apostolica mandantes, ut
 „quicumque folia hujusmodi penes se
 „ha-

Sæc. XVIII. „habuerint, illa statim atque præsentibus
 A. C. 1729. „literæ eis innotuerint, locorum Or-
 „dinaris, vel hæreticæ pravitatis In-
 „quisitoribus tradere, atque config-
 „nare teneantur; hi vero ea sibi sic
 „tradita illico flammis aboleri curent:
 „in contrarium facientibus non obsta-
 „tibus quibuscumque.

§. 3. Ut autem eædem præsentibus
 „literæ ad omnium notitiam facilius
 „perveniant, nec quisquam illarum
 „ignorantiam allegare possit, volumus
 „etiam, & auctoritate præfata decerni-
 „mus, ut illæ ad Valvas Basilicæ Prin-
 „cipis Apostolorum, ac Cancellariæ
 „Apostolicæ, Curiaque generalis in
 „Monte Citatorio, & in acie Campi
 „floræ de Urbe per aliquem ex Curso-
 „ribus nostris, ut moris est, publi-
 „centur, illarumque exempla ibidem
 „affixa reliquantur, & sic publicatæ
 „omnes & singulos, quos concernunt,
 „perinde afficient, ac si unicuique illo-
 „rum personaliter notificatæ, & inti-
 „matæ fuissent.,

§. XXVII.

*Quorundam motus contra hoc Pon-
 tificis Breve.*

Quamprimum hæc Benedicti XIII.
 censura in Franciam erat delata,
 mox

mox Abbas Pucella ad supremam Parisiensis Parlamenti Curiam die prima Decembris Breve Pontificium detulit, quod tamen supremus Præses acceptare renuit, caussatus, illud esse reddendum Regii Juris Cognitoribus; ad hos enim spectare illius denuntiationem: Altera autem die, cum idem Parlamenti Præses & Procurator Generalis Aulam accederent, Fleuryus Cardinalis, Cancellarius & Regii Sigilli Custos utrique acriter exprobrabant, quod hac in caussa, nec petito nec expectato Regis mandato, sententiam pronuntiare ausi fuissent, nil ergo ultra hac in re attentarent: Percepto hoc responso Antislidorensis Episcopus contra Pontificis Breve Parlamenti orem implorare statuit, sui que libelli supplicis ideam Regiæ Curia Advocatis tradidit, in eo que exposuit, suæ Instructionis proscriptione injuriam suæ Personæ, profapiæ ac dignitati inferri: Pontificis autem Breve eo tendere, ut Papa immediatam jurisdictionem in universam Ecclesiam exercendi, & cujusdam Franciæ Episcopi, nec auditi nec admoniti Personam & doctrinam dijudicandi auctoritatem sibi arrogaret; id enim inde patere, quod doctrinam in instructione contentam flammis dignam censuisset, proin sibi integrum esse crederet,

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

Sæc. XVIII. deret, de sceptris, & Regnis omnium
 A. C. 1729. Principum pro arbitrio disponere, eorumque subditos a fide eis debita liberare, aliunde vero hoc Breve non minus æquitati naturali, quam S. Canonibus in Regno receptis, Ecclesiæ Gallicanæ libertatibus, Regum statutis & sacratis Episcopatus juribus adversari, jure ergo se ab hoc Breve ad Parlamentum appellare &c. Hanc ideam quadraginta circiter Advocati die 4. Febr. Anno 1730. approbarunt, existimantes, a Clemente XI. hanc Quesnelli propositionem: *Excommunicationis injusto metu nunquam debet nos impedire ab implendo debito nostro*, ideo fuisse proscriptam, ut Pontifices injecto excommunicationis metu Principes exauctorare &c. libere possent. Horum igitur judicio consensus Antissiodorensis Episcopus, unacum Advocatorum consultatione suum libellum de interposita appellatione per Pucellam Abbatem die 8. Febr. Parlamento tradidit, quod etiam edito decreto hoc scriptum ad acta retulit. Hæc autem agendi ratio tantopere Cardinalem Fleurium offendit, ut mox Parlamento Præsidi, ceterisque Curix Ministris inhiheret, ne hac in re ulterius procederent, cunctaque silentio involverent. Hi vero, ne socordix labem sibi apud vulgus consciscerent, supplicabant,

cabant, ut contra Romana Brevia sal-
tem simplex suppressionis edictum pro-
mulgare permetterentur. Verum eo-
rum precibus unice datum est, ut Ab-
bas tanquam privatus homo hoc scri-
ptum traderet juris Regii Cognitoribus,
hique desuper deliberarent: Nihilomi-
nus tamen Antissiodorensis Episcopus
hosce Advocatos tanquam *illuminatissi-
mos ac generosos veritatis Defensores* de-
prædicabat, eosque officiosa gratiarum
actione honorabat.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

§. XXVIII.

*Pontificis constitutio contra Parla-
mentorum edicta, & gesta ad-
versus decretum de Officio
S. Gregori VII.*

Interea temporis in variis Franciæ
Provinciis adversus Pontificium de-
cretum, quo Officium de S. Gregorio
VII. recitari præceptum est, tot tam-
que virulenta edicta & scripta in vul-
gus disseminabantur, ut tam effræni
licentiæ obicem ponere, summus Pon-
tifex necessarium duceret. Habito igitur
cum Cardinalibus consilio cuncta
hæc decreta & scripta damnare, eaque
tanquam irrita & nulla declarare sta-
tuit, hancque in rem die decima nona
Hist. Eccles. Tom. LXXIII. H De-

Sæc. XVIII. Decembris sequentem promulgavit
 A. C. 1729. Constitutionem. „ Cum ad aures no-
 „ stras pervenerit, nonnullos Magistra-
 „ tus, seu Officiales & Ministros sæcu-
 „ lares quibusdam Edictis, Decretis,
 „ Senatus consultis, Præceptis, Man-
 „ datis, aut id genus, aliisve quocum-
 „ que nomine nuncupatis ordinationi-
 „ bus, seu Provisionibus adversus de-
 „ cretum extensionis ad universos Chri-
 „ stifideles, qui ad horas Canonicas
 „ tenentur, officii S. Gregorii Papæ VII.
 „ quod prius ex Indultis se. re. Pauli V.
 „ Clementis X. Alexandri VIII. & Cle-
 „ mentis XI. Romanorum Pontificum
 „ Prædecessorum nostrorum in pluribus
 „ jam Christiani Orbis Ecclesiis passim
 „ recitabatur, atque publice, & solem-
 „ niter celebrabatur, a Nobis ad au-
 „ gendum cultum *S. Pontificis & Con-*
 „ *fessoris*, qui in extirpandis erroribus,
 „ Ecclesia disciplina restituenda, & in-
 „ struenda corruptisque moribus refor-
 „ mandis strenue, ac indefesse elabora-
 „ vit, novissime editum insurrexisse.
 „ Hinc est, quod nos ex debito Pa-
 „ storali officii, quod humilitati no-
 „ stræ, meritis licet, & viribus longe
 „ impari, commisit divina dignatio,
 „ nostram, & Ecclesiasticam auctorita-
 „ tem a perniciosis hujusmodi laicorum
 „ conatibus illæsam, & illibatam tueri,
 „ &

„ & conservare volentes, necnon om- Sæc. XVIII.
 „ nium, & singulorum, quæ in præ- A. C. 1729.
 „ missis, seu eorum occasione quovis
 „ modo, acta, & gesta fuerunt, seriem,
 „ aliave quæcumque etiam specificam,
 „ & individuum mentionem, & expres-
 „ sionem requirentia, præsentibus pro
 „ plene, & sufficienter expressis, & ex-
 „ acte specificatis habentes, de quam-
 „ plurium venerabilium fratrum nostro-
 „ rum S. R. E. Cardinalium consilio,
 „ Edicta, Decreta, Senatus consulta,
 „ Præcepta, Mandata, & quasvis alias
 „ quocumque nomine nuncupatas ordi-
 „ nationes, sive provisiones per Magi-
 „ stratus, etiam supremos, seu officia-
 „ les, & Ministros Sæculares, aut a-
 „ lias a quacumque laicali potestate,
 „ ejusque nomine adversus Decretum
 „ extensionis Officii ejusdem S. Gregorii
 „ Papæ VII. per Nos sicut præmittitur,
 „ editum quomodocumque, & ubicum-
 „ que, promulgata, & promulgatas ac
 „ quævis alia in præmissis, seu eo-
 „ rum occasione, & quomodolibet
 „ acta, gesta, & ordinata, cum omni-
 „ bus, & singulis inde secutis, & for-
 „ san quandocumque secuturis penitus,
 „ & omnino nulla, inania, invalida,
 „ irrita, & de facto præsumpta, nul-
 „ liusque prorsus roboris, & momenti
 „ esse, & perpetuo fore, Apostolica au-
 „ ctori-

Sæc. XVIII. „toritate tenore præsentium decla-
 A. C. 1729. „ramus. „

„Et nihilominus ad maiorem cau-
 „telam, & quatenus opus sit, illa om-
 „nia, & singula harum serie itidem
 „perpetuo revocamus, cassamus, irri-
 „tamus, annullamus, & abolemus, vi-
 „ribusque, & effectu penitus, & om-
 „nino vacuumus, ac pro revocatis,
 „cassatis, irritis, nullis, invalidis, &
 „abolitis, viribusque, & effectu peni-
 „tus, & omnino vacuis semper haberi
 „volumus: sicque & non aliter in præ-
 „missis per quoscumque iudices ordi-
 „narios, & delegatos, etiam causa-
 „rum Palatii Apostolici Auditores, ac
 „S. R. E. præfatæ Cardinales etiam de-
 „latere Legatos, aliosve quoslibet qua-
 „cumque præeminentia, & potestate
 „fungentes, & functuros, sublata eis,
 „& eorum cuilibet quavis aliter iudi-
 „candi, & interpretandi facultate, &
 „auctoritate, iudicari, & definiti de-
 „bere; ac irritum, & inane, si secus
 „super his a quoquam quavis auctori-
 „tate scienter, vel ignoranter contige-
 „rit attentari, decernimus, in contra-
 „rium facientibus non obstantibus
 „quibuscunque. „

§. XXIX.

§. XXIX.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

*Antissiodorensis Episcopi epistola ad
Franciæ Regem contra Breve
Pontificis.*

Hæc Pontificis censura Antissiodorensem Episcopum a prosequenda sua oppositione adeo non absterruit, ut etiam suam agendi rationem apud Ludovicum XV. Franciæ Regem vindicare, & adversus Papæ judicium palam obstrepere non reformidaret: Die igitur undecima Februarii Anno 1730. querulas ad eundem dedit literas, in quibus jactitabat, se ex Franciæ Præsulibus primum esse, qui adversus novas Curie Romanæ opiniones de jure exauctorandi Reges &c. palam infurxerit, ad exerendum hunc Zelum se extrema necessitate compulsus agebat; si enim lethale vulnus, quod quatuor articulis Cleri Gallicani Anno 1682. editis per hoc Officium infligitur, non curaretur, simplices ac rudes credere possent, Franciam tandem rejecta horum articulorum doctrina, in summo Pontifice agnoscere jus exauctorandi Reges, subditosque a fidelitatis juramento absolventi. Nec malis inde orituris Parisiense Parlamentum occurrendo par esse, sed Episcopali ministerio opus fuisse

H 3

fuisse

Sæc. XVIII. fuisse ad dissipanda dubia, quæ in fi-
A. C. 1729. delibus de legitima sæcularis potestatis
 auctoritate pro decidenda Religionis
 caussa nasceretur, ac propterea quam-
 plurimos, eosque dignissimos Parisini
 districtus Parochos contra hoc officium
 apud suum Archiepiscopum questos
 fuisse, ipsumque suam epistolam pasto-
 ralem edere fuisse compulsum. His
 præmissis, fusius exponebat, quam gra-
 vis injuria sibi & sacratis Regni juribus
 fuisset illata: exaggerabat etiam dama-
 na ex Pontificio decreto emergentia,
 necnon Romanæ Curix artes, per quas
 doctrinam de Regum exauctoratione
 in Officium ab omnibus Clericis recitan-
 dum eo fine intrusisset, ut hanc opi-
 nionem, cum illam Clericorum potif-
 fimi ex Ultramontanorum Theologis
 haurire non possent, nec vellent, sal-
 tem singulis annis addiscerent, & quod
 Gregorius VII. Henricum IV. exaucto-
 rarit, & subditos a fide liberarit, tan-
 quam luculentum Sanctitatis testimo-
 nium deprædicari audirent. Postea
 Episcopus exagitabat Pontificem, quod
 ejus epistolam Pastoralem retineri vel
 legi vetuerit, & illam flammis addici
 jufferit: *Quam, obsecro ideam, exclamat Præsul, sibi formabunt fideles de mea
 instructione, Et de doctrina ibidem tradita
 quam grave scandalum, dum ab illa Sede
 tam*

tam iniquum fulmen vibrari cernunt, a qua nonnisi lumen veritatis & charitatis promicare debuisset, quantum periclitatur doctrina a me propugnata, & a qua Regum nostrorum securitas & Regni tranquillitas dependet!

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

Præterea vehementer querebatur, quod Romana Curia ex Gregorii facto sibi jus in Principes vindicare moliretur, quin prius ex S. Literis & SS. Patribus seposita propriæ utilitatis cura examinaret. an Pontifex potestatem in Principum temporalia a Christo receperit; an hanc doctrinam Christus, Apostoli, ac ipsimet primi Pontifices exercuerint, hanc vero potestatem Pontificibus minime competere, propugnabat Episcopus, hinc acrius exposulabat, quod Curia Romana usurpatum hoc jus per officium S. Gregorii, & per Epistolæ Pastoralis proscriptionem de novo stabilire intenderit; postea per exempla illorum Pontificum, qui Reges exauctorarunt, exaggerare studuit tumultus, cædes, & bella, quæ exinde in Germania, Italia & Francia fuissent exorta. Denique idem Episcopus hanc Ultramontanorum opinionem a Clero Gallicano in comitiis congregato penitus extirpatum iri sperat, Regemque precatur, ut Præsulum horum Zelum

H 4

&

Sæc. XVIII. & conatus Regio suo favore & aucto-
 A. C. 1729. ritate fulcire velit.

Hanc in rem idem Præsul ad Cleri Gallicani comitia, necnon ad Parisi- num Archiepiscopum eorum Præsidem die decima octava Augusti literas de- dit, præfatumque Officium supprimi, læsumque ipsius honorem vindicari pe- tiit. Verum Rex Episcopi literas ne- quidem aperire dignatus erat, sed om- nia exempla epistolæ Pastoralis, quam Episcopus imprimi curabat, typographo subtrahi iussit, & in Parlamento tam de Episcopi libello, quam ejus epi- stola mentionem fieri vetuit. Quid vero ad ejusdem literas Franciæ Præ- sules in suis comitiis responderint, postea referemus.

Subidem quoque tempus Parisiense Parliamentum die vigesima tertia Fe- bruarii edictum promulgavit, quo non modo decretum Pontificium de Officio S. Gregorii, ac Brevia contra tres illos Episcopos, sed etiam nuperas literas, qui- bus Pontifex edicta & acta contra præfa- tum officium irrita declaravit, proscri- psit, cunctaque horum exempla ad Cu- riam deferri iussit, vetuitque, ne ulla decreta, Bullæ aut literæ a Curia Ro- mana emanatæ (exceptis Pœnitentia- riæ literis) recipiantur, nisi vel acce- dat Regis licentia, vel illæ ad Parla- menti

aucto
 Cleri
 Parifi-
 esidem
 as de-
 primi,
 ari pe-
 as ne-
 d om-
 quam
 rapho
 o tam
 epi-
 l vero
 Præ-
 erint,
 fienfe
 a Fe-
 o non
 fficio
 illos
 qui-
 æfa-
 fcri-
 Cu-
 ulla
 Ro-
 tia-
 cce-
 rla-
 enti

menti tabulas fuerint relatæ. Atta-
 mea Cardinalis Fleuryus ad Parlamenti Sæc. XVIII.
 Senatores jam die decima octava Fe- A. C. 1729.
 bruarii literas dederat, in quibus Re-
 gis jussu eis exprobrabat, quod Antif-
 iodorensis Episcopi patrocinium in se
 suscepissent, & quidem in ea temporis
 vicissitudine, ubi prudentia omnino exi-
 gere videretur, ut dissensionum vulnus
 potius tegeretur & sanaretur, quam irri-
 taretur, demum Episcopus, priusquam
 suam epistolam & libellum divulgaret,
 quid Rex in re tam delicata agendum
 censeret, explorare, & de modo, quo sese
 explicaret, juncta cum Rege opera a-
 gere debuisset; de cetero magis adhuc
 indecens esse, quod idem Episcopus
 suum libellum toto Advocatorum ag-
 mine firmare præsumpsisset, ejusmodi
 enim agendi modum potius conjura-
 tionis, quam veri Zeli speciem præse-
 ferre. Aliis vero literis Fleuryus die
 vigesima quarta Februarii primo Præ-
 fidi inhibuit, ne Parlamenti edictum
 per plateas & compita divendi permit-
 teret, eo quod nimis aperte hac ratione
 Pontifici insultaretur, & sinisteris male-
 volorum interpretationibus, ac tumul-
 tibus ansa præberetur.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

§. XXX.

Fœderatorum Belgarum edictum contra Gregorium VII. P. Officium,

Horum motuum occasione Fœderati quoque Belgii Status suam in Catholicos auctoritatem extendendi ansam arripuere, & quidem Hollandiæ ac Frisiæ Occidentalis Status die vigesima Septembris anno sequenti adversus Officium S. Gregorii VII. P. & Constitutionem *Unigenitus* novum decretum ediderunt, in quo querebantur, „quod Ordines decreta, quæ circa „Religionis Catholicæ a se ex *speciali* „benignitate adhuc toleratæ exercitium promulgassent, in certis casibus „neglecta, & tam indigne habita fuissent, ut etiam in Hollandiæ & Frisiæ „Provinciis Gregorii VII. Officium, quod „Romæ Pontificis jussu die 25. Septembris 1728. Breviario Romanæ Ecclesiæ fuit insertum, palam vel separatim vel ad Calcem Breviarii adjiceretur, cum tamen in illo magnis laudibus celebretur, quod hic Pontifex „Romanum Imperatorem excommunicasset, ejusque subditos a fidei sacramento solvisset. „ His præmissis addebant, notum esse, quod ex ipsis Catholicis Principibus nonnulli hoc
Pont-

Pontificis facinus ceu seditiosum & Sæc. XVIII.
 publicæ tranquillitati adversum re- A. C. 1729.
 probarint, ac propterea præfatum Of-
 ficiam tanquam perniciosum in suis
 Regnis & Provinciis nullatenus esse to-
 lerandum censuerint; compertum in-
 super haberi, quod omne studium in id
 impendatur, ut famosa Constitutio *Uni-*
genitus inter Catholicos in his Provin-
 ciis ac in Belgio foederato morantes
 invehatur, & *velut Regula fidei* tam in-
 tegre acceptetur, ut nequidem inde
 expungantur ea, quæ tamen non modo
 Protestantes, sed plures etiam Catho-
 lici tam generis nobilitate, quam officii
 dignitate conspicui haud immerito Prin-
 cipum paci & securitati adversa esse
 censuissent,

Hoc ipsum in Batavorum oculis tam
 enorme erat piaculum, ut pro conser-
 vanda communi tranquillitate, & Prin-
 cipum securitate, necnon pro *Reformata*
Religione ab insidiis & Romanæ Sedis au-
sibus tuenda præciperent. I. Ne quis
 præfato officio vel publice vel privatim
 utatur, secus Sacerdotes tanquam pu-
 blicæ pacis perturbatores sine ullo sta-
 tus aut nationis habita ratione ple-
 ctendi, Ecclesiæ vero, Sacella, alia-
 que loca, in quibus Catholici alias ad
 Religionis suæ exercitia convenire so-
 lerent, & hoc officio usi fuerint, per in-
 tegrum

Sæc. XVIII. tegrum semestrem occidenda forent.
 A. C. 1729 II. Prohibuerunt, ne idem officium
 vel in Belgio secundis typis edatur,
 vel alibi impressum ibi vendatur, aut
 distrabatur, vel separatim vel ad finem
 Breviarii aut aliorum Catholici ritus
 librorum adiciatur, sed deinceps in
 Breviariis recens imprimendis omnino
 omittatur, indicta transgressoribus pœ-
 na mille florenorum, quorum media
 pars officialibus, altera vero Delatori-
 bus cedat: Præter hanc multam in-
 super statuerunt, ut si quis hoc edictum
 violaverit, cunctis Catholicis nego-
 tiandi jus penitus sit interdictum.

Huic Calvinistarum edicto jamjam
 præcinuerat Jansenianus Ultrajecten-
 sis Archiepiscopus Cornelius Joannes
 Steenhoven, qui die duodecima Maij
 1730. promulgato per Diœceses ed-
 dicto, officium Gregorii VII. tam publice
 quam privatim recitari omnibus ad ho-
 ras Canonicas obstrictis inhibuit: Si-
 mulabat, se non sine magna molestia,
 & nonnisi resistente calamo hoc edictum
 scribere; procul enim a se esse, ut un-
 quam debitæ erga S. Sedem reveren-
 tiæ oblivisceretur, aut in Successoribus
 D. Petri reprehenderet, si forte a recto
 veritatis Evangelicæ tramite deviant;
 Episcopalis autem muneris esse, præ-
 cavere, ne in publicis precibus quic-
 quam

quam fidei contrarium immisceretur, in officio autem Gregorii VII. legi, quod potestatem in Reges exercuisset, id autem esse contrarium institutioni Christi, qui ejusmodi potestatem in terris nunquam exercuisset, nec eam suæ Ecclesiæ reliquisset, esse contrarium Evangelio, perturbare pacem, & A catholicos adhuc magis ab unione absterrere &c. Ut ergo, aiebat iste Præsul, distinctionem utriusque potestatis defenderet, & civili potestati independentiam a Sacra assereret, ac fœderatis Statibus, utpote suis Superioribus inviolatæ fidelitatis specimen daret, se ad proscribendum hoc officium, fuisse adactum &c. Hoc quippe sibi solumen habent hujus sectæ Viri, ut se immoto nexu Sedi sacræ, ejusque Apostolicæ auctoritati addictos verbis protestentur, opere autem hanc ipsam auctoritatem totis viribus impugnent.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

§. XXXI.

Funestum P. Courayeri fatum.

Dissertationem, quam P. Courayerus de validis Anglorum ordinationibus ediderat, a Clero Gallicano & Parisiensi Archiepiscopo Cardinale Noailio fuisse proscriptam, jam supra meminimus: superest ut hujus controversiæ

Vid. supra tom. 71. pag. 513. Et tom. 72. pag. 519.

Sæc. XVIII. versæ exitum, & infaustam præfat
 A. C. 1729. Patris sortem referamus: Postquam
 igitur supremus Congregationis Cano-
 nicorum S. Genovesæ Præpositus illum
 ad quemdam Conventum prope oppi-
 dum S. Germani in Laia eo fine, ut ab
 Anglorum commercio remotior esset,
 transmigrare jusserat, ipse non modo
 doctrinam Catholicam, quæ in Noaillii
 instructione tradebatur, approbat,
 sed etiam errores ibidem damnatos,
 ipsasque perversas assertiones in libris
 suis contentas rejecit, declaravitque,
 se magno affici dolore, quod suis scri-
 ptis tam gravem præbisset offensionem.
 Attamen ejus submissionem nonnisi si-
 mulatam fuisse, multiplici argumento
 apparuit; præprimis enim frequens ei
 erat cum Anglis Protestantibus con-
 versatio, suosque errores contra Noail-
 lium, Abbatem suum, Pelleterium,
 Trevoltienses, aliosque, qui ipsum im-
 pugnant, pertinaciter defendit, no-
 vosque errores accumulavit: demum
 vero die duodecima Januarii ad Noail-
 lium Cardinalem literas dedit, in qui-
 bus proximam suam a fide Catholica
 defectionem haud obscure prænuntia-
 bat; Paulopost Noaillius suo Officiali
 in mandatis dedit, ut contra ipsum
 judicii acta instrueret: Hæc subodora-
 tus Courayerus, die decima nona ejus-
 dem

dem Mensis cum duobus Anglis & Valle - polo maritimæ rei Præfecto Caletum ac inde in Angliam aufugit, eademque die literas arrogantia tumidas ad suum Generalem Caletum transmisit, quibus perlectis Præpositus die trigesima Januarii contra hunc Patrem sententiam pronuntavit, quæ postea typis impressa prodit; Hic vero transfuga paulopost datis ex Anglia literis Cornelio Barchmano Ultrajectensi Pseudo-Archiepiscopo sua detulit obsequia, ab eoque re ipsi rogavit. Verum hic Præsul eidem rescripsit, ipsius libros continere perversam adeo doctrinam, tamque Calvinisticam consonam, ut ipsum suo Clero aggregare, nefas foret: Ea propter Anglorum benevolentiam demereri coactus, potentis Amici patrocinio obtinuit, ut Oxoniensis Academiæ Professoribus aggregaretur; ubi suos Adversarios acerrimo prorsus stylo aliquamdiu insectatus est.

Interim vero Pontifex die vigesima quinta Junii Anno 1728. Patris Courayeri dissertationem. ejusque Apologiam proscripsit, edita de super sequenti Constitutione:

„Cum, sicut accepimus, in lucem
 „prodierint duo libri Gallico idiomate
 „absque nomine Auctoris seu Auctorum
 „typis editi, uterque in duos tomos
 „di-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1729.

Sæc. XVIII. „divisus, unus quidem sub titulo: *Dis-*
 A. C. 1729 „*sertatio* &c. & altera pars eodem ti-
 „tulo inscripta, *Secunde Partie*, alius
 „vero, cui titulus: *Defense des Disser-*
 „*tations* &c. & altera Pars hoc itidem
 „postremo titulo inscripta: *Tomo II.*
 „*Part II.* Nos pro commissa Nobis
 „ab æterno Pastore gregis sui cura
 „Dominicas oves, quantum Nobis ex
 „alto conceditur, a noxiis præservare
 „cupientes, de nonnullorum ex Ve-
 „nerabilibus Fratribus nostris S. R. E.
 „Cardinalibus, qui librorum hujus-
 „modi relationem, & censuram au-
 „diverunt, remque mature, & dili-
 „genter discusserunt, consilio, ac e-
 „tiam motu proprio, ex certa scientia,
 „ac matura deliberatione nostris, de-
 „que Apostolicæ potestatis plenitu-
 „dine, libros supradictos, & eorum
 „quemlibet, uti continentes proposi-
 „tiones falsas, temerarias, seditiosas,
 „scandalosas, perniciosas, piarum su-
 „rium offensivas, sanctæ Sedis, & Con-
 „ciliorum auctoritati injuriosas, &
 „contumeliosas, schismaticas, erro-
 „neas, Sacrarum Ordinationum, alio-
 „rumque Ecclesiæ Sacramentorum e-
 „versivas, & hæreticas respective, sub
 „superius expressis, aliisque quibus-
 „cumque titulis, ubicumque, & quo-
 „cumque alio idiomate, seu quavis
 „edi-

„editione, & versione hucusque im-
 „pressos, ac manu descriptos, aut (quod Sæc. XVIII.
A. C. 1729.
 „absit) imprimendos, & describen-
 „dos tenore præsentium damnamus,
 „reprobamus, ac legi, & retineri pro-
 „hibemus, illorumque impressionem,
 „descriptionem, lectionem, & usum
 „omnibus, & singulis Christifidelibus
 „etiam specifica, & individua mentio-
 „ne, & expressione dignis, sub pœna
 „excommunicationis per contrafacien-
 „tes ipso facto absque alia declaratione
 „incurrenda, a qua nemo a quoquam,
 „præterquam a Nobis, seu Romano
 „Pontifice pro tempore existente, nisi
 „in mortis articulo constitutus, abso-
 „lutionis beneficium valeat obtinere,
 „omnino interdiciamus.

„Volentes, & auctoritate Aposto-
 „lica mandantes, ut quicumque Li-
 „bros prædictos, vel aliquem illorum
 „penes se habuerint, illos, seu illum
 „statim atque præsentis literæ eis in-
 „notuerint, locorum Ordinariis, vel
 „hæreticæ pravitatis Inquisitoribus
 „tradere, atque consignare teneantur.
 „Hi vero exemplaria sibi sic tradita
 „illico flammis aboleri curent: In con-
 „trarium facientibus non obstantibus
 „quibuscumque. „

Sæc. XVIII. Nihilominus tamen idem P. Cou-
 A. C. 1729. rayerus hoc anno Amestolodami in
fui defensionem edidit relationem histo-
ricam seu apologeticam opinionis suce una-
cum documentis, quibus facta in sua disser-
tatione allegata vindicantur.

§. XXXII.

Benedictus XIII. Papa Beneventum
profectus.

Hoc rursus anno Benedictus Pontifex
 Beneventum proficisci statuit, ut
 hanc Ecclesiam, quam nec in Pontifi-
 cia dignitate constitutus dimiserat, am-
 plis Benevolentiae pietatisque monu-
 mentis locupletaret. Præcesserant Col-
 licola & Coscia Cardinales, qui neces-
 saria Beneventi procurarent: ipse etiam
 Pontifex, cum pia ejus liberalitas jam-
 jam omnem auri suppellectilem in pau-
 peres profudisset, in pleno Senatu Pur-
 puratis exponere cogebatur, ad itine-
 ris expensas necesse esse, ut ex the-
 sauro in arce S. Angeli reposito quas-
 dam desumeret pecunias: nonnullis
 vero opponentibus, has pecunias non-
 nisi pro extrema necessitate esse erogan-
 das, respondit, etiam Beneventi exi-
 stere pauperes extrema necessitate
 pressos. Igitur die vigesima octava
 Martii Roma profectus, continuato iti-
 nere

nere ad locum pervenit, ubi recens e-
recta erat Christi Cruci affixi imago, Sæc. XVIII.
qua conspecta e curru descendens, ac A. C. 1729.
in genua provolutus preces ad Deum
tanto pietatis ardore effudit, ut ex ad-
stantium oculis lacrimæ ubertim pro-
rumperent. Advenerat demum die
sexta Aprilis Beneventum, ubi non-
nisi Divinis rebus, & Pastoralibus
exercitiis incumbens, mirifica gessit,
ac protulit, Pauperes quotidie aluit
quamplurimos, eorum pedes lavit, in-
firmos Sacramentorum administratione,
solatio & eleemosyna juvit, pueros fi-
dei rudimenta edocuit, & assiduas ad
populum habuit conciones, in quibus
Auditorum animos ad rerum Divina-
rum amorem, & cultum B. Virginis
Mariæ mirum in modum inflammavit:
Frequens insuper Divinæ Psalmodiæ
in choro cum ceteris Canonicis adstitit,
& Ecclesiam S. Bartholomæi, quam ex-
pensis sexaginta aureorum millibus ex-
truxerat, solemni ritu sacravit, necnon
sancti hujus Apostoli reliquias in eam
transferri iussit. Denique celebravit ibi-
dem Synodum Provinciale, ad quam
non modo Comprovinciales Antistites,
sed plures etiam Episcopi, qui Pontifi-
cem secuti erant, ad ferendum suffra-
gium admittebantur. In illa saluber-
rimæ leges tam antea, quam in
I 2 præ-

Sæc. XVIII. præcedentibus duobus Conciliis con-
 A.C. 1729. ditæ, Apostolica auctoritate firmaban-
 tur: plura etiam ex integro fuerunt
 adjecta decreta, quibus Religionis
 incremento, & disciplinæ Ecclesia-
 sticæ, necnon morum emendatio-
 ni tam in Clero quam in populo sa-
 tis prospectum est. Agebatur insuper
 de celebrando Concilio Nationali; cum
 autem Imperator de Sicula Monarchia,
 aliisque rebus minus sibi acceptis ibi-
 dem agendum esse prospiceret, ac pro-
 pterea ejusmodi Synodum sibi haud
 arridere demonstraret, quinimo suæ
 conditionis Præsulibus illuc accedere in-
 hiberet, illius celebratio intermissa est.
 Demum vero Pontifex die vigesima
 Junii Romam reversus, summa om-
 nium aggratulatione & applausu ex-
 cipiebatur.

§. XXXIII.

*Plures Sanctorum Albo a Benedicto
 XIII. Papa adscripti.*

Inter alia pietatis opera, quibus Be-
 nedictus Pontifex Dei cultum pro-
 movere impense conatus est, haud in-
 firmum erat singulare studium, quo vir-
 tutibus ac miraculis insignes debito
 publicoque cultu honorari voluit. Cum
 ergo Cardinales ac Theologi huic ne-
 gotio

gotio præpositi die decima quinta Fe-
 bruarii declarassent, re diu ac mature
 perpenſa conſtare, quod Ven. Dei fa-
 mulus Fidelis a Simaringa Ord. FF.
 Capuccinorum in Rhætia Miſſionarius
 ab hæreticis mere in odium fidei Ca-
 tholicæ variis tormentis crudeliter
 trucidatus, Martyrii palmam confecu-
 tus ſit, ac ipſemet Deus ſignis ac pro-
 digiis rite probatis Apoſtolici hujus Viri
 ſanctitatem manifeſtarit, proin quan-
 docunque ſummo Pontifici videretur,
 idem Dei Servus publice Beatorum
 Martyrum Canoni ſolitis ritibus ad-
 ſcribi tuto poſſit, hinc Benediſtus
 XIII. proponente Cardinale Cienfue-
 gos die duodecima Martii Conſtitu-
 tione Apoſtolica indulſit, ut hic Dei
 famulus impoſterum Beati nomine nun-
 cupetur, ejusque Corpus & Reliquiæ
 fidelium venerationi palam exponi,
 ejus imagines radiis exornari, & de-
 mum de eo tanquam Martyre Officium
 & Miſſa a ſui Ordinis Religioſis cele-
 brari valeat.

Idem Pontifex die undecima Ja-
 nuarii ſpecialeſ indixit Sacrorum Ri-
 tum Congregationem, in qua propo-
 nente Cardinale de Altham in Canoni-
 fationis cauſſa B Joannis Nepomuceni
 Pragenſis Canonici ſequens dubium
 diſcuti juſſit: *An & de quibus miraculis*

Sæc. XVIII.
 A. C. 1729.

Sæc. XVIII. *constet in casu & in effectu Canonisationis?*

A. C. 1729.

Re igitur exacte discussa, atque auditis Cardinalium & Consultorum judiciis Pontifex post suas ad Deum preces die decima octava ejusdem Mensis ex pluribus propositis miraculis sequentia quinque duntaxat approbavit. I. Quod præfati Beati lingua perenniter incorrupta permaneret, & etiamnum permaneat. II. Quod eo tempore, quo coram Pragensi Archiepiscopo, aliisque a Sede Apostolica delegatis Judicibus, & tam de Clero quam populo & Nobilibus tum præsentibus eadem lingua recognita fuit, ea repente intumuerit, & III. colorem mutarit. IV. quod Anna Theresia Cretsin a paralyti in brachio sinistro *instantanee* fuerit sanata V. quod Rosalia Hodanichiana in flumen prolapsa a submersione mirabiliter præservata fuerit.

Die autem decima quinta Februarii in eadem hac causa habebatur altera Congregatio, in qua hæc proponebatur quæstio, *an stante approbatione quatuor miraculorum tuto quandocunque procedi queat ad solemnem Canonisationem ipsius Beati Joannis?* Cunctis ergo unanimi voce affirmando respondentibus, summus Pontifex accitis Cardinale Carolo Cavalchino fidei Promotore, & Felici Franciscino sacre Rituum Congregationis

tionis Secretario die 16. Februarii ex-
 pediri ac publicari mandavit illud Ca-
 nonisationis decretum ac Bullam, quæ
 ab his verbis: *Christus Dominus* incipit,
 & jam a triginta septem Cardinalibus
 subscripta anni prioris die decima nona
 Aprilis condita erat. Demum vero
 die vigesima quarta Martii hoc anno
 hæc festivitas Romæ in Basilica, S. Pe-
 tri singulari pompa celebrabatur, &
 quamvis ea integras sex horas tenuis-
 set, eidem tamen Pontifex non nisi
 pane & aqua refocillatus, immote
 interfuit. Porro jam dudum sanctitate &
 miraculis inclaruerat Vincentius a Pa-
 lo Sacerdos Gallus ex Congregatione
 Presbyterorum sæcularium Missionis,
 & Societatis Puellarum, quæ a chari-
 tate nomen habent. Fundator, qui
 mira in Deum ac proximum charitate
 succensus, iuricolos in fidei præceptis
 erudiendi, & Clerum rite instituendi
 voto sodales suos obstrinxit, ac ipse-
 met omnium virtutum præsidio muni-
 tus, fidelem se Dominicæ Vineæ Cul-
 torem exhibuit, atque Ecclesiam uber-
 rimo animarum fructu locupletavit:
 Hujus igitur Viri meritis & signis ex-
 acte discussis probatisque, Pontifex ad
 Ludovici XV. ejusque Conjugis &
 Franciæ Præfulum preces fidelem hunc
 Dei Servum Beatorum Albo die deci-
 ma tertia Augusti adscripsit.

Sæc. XVII.
 A. C. 1729.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

§. XXXIV.

*Inquisitionis Tribunal in Lusitania
reformatum.*

Hoc item anno Joannes V. Lusitaniæ Rex Inquisitionis tribunal ejusque potestatem, annuente ipso summo Pontifice, restrinxit, ac præcipue statuit, ut quilibet accusatus ad sui defensionem sibi Advocatum eligere, & ab hujus Tribunalis sententia appellare valeat, simulque ut lati judicii æquitas ante executionem rursus examinetur, petere possit. Eo fine Caussidici animo intrepidi, & in Inquisitionis negotio longe veratissimi constituebantur, cum autem supremus Inquisitionis Judex quosdam in libertatem asserere renueret, suo Officio amovebatur, donec ipso tamen præsentem, de reorum crimine nova haberetur cognitio; de cetero autem inter sexaginta septem a Coimbricensi Inquisitione damnatos nullus rogi poena, omnes tamen aut exilii, aut carceris, aut triremium supplicio multabantur.

§. XXXV.

*Laurentii Cozzæ Cardinalis
obitus.*

Præter

Præter Noaillum Cardinalem, de quo jam frequens occurrebat mentio, hoc adhuc anno ex Purpuratis tres naturæ debitum solverunt. Hos inter primus est Laurentius Cozza Montis Falisci die 31. Martii Anno 1654. natus. Septennis Patrem amisit, Matrem vero, cum annum ageret ætatis decimum tertium: suorum tamen Consanguineorum cura liberaliter educatus, in patria pietatis ac literarum fundamenta jecit. Vix decimum quintum ætatis annum egressus, in cœnobio Urbevetano Ordini S. Francisci Minorum Observantium nomen dedit, vocatus Laurentius de S. Laurentio della Grotta. Inde Caprarolam missus, sub Magisterio celeberrimi P. de Magliano, Philosophiæ, & Romæ in Monasterio Aræ Cæli Theologiæ studiis solerter incubuit: demum vero in variis Conventibus Professoris Theologici munus non sine magno applausu obiit: Ut vero iis contingere solet, qui moribus, aut doctrina ceteris antecellunt, ita Laurentius quorundam invidiam atque æmulationem in se concitaverat. Et quo magis apud suos Superiores, atque adeo ipsum Cardinalem Alexandrum Cibo totius Instituti Protectorem favore atque estimatione valebat, eo magis ceterorum

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

Vide supra
Tomo 68.
pag. 529.

stania
jusque
o Pon-
tatuit,
fensio-
ab hu-
re va-
equitas
netur,
ci ani-
nego-
antur,
is Ju-
fferere
r, do-
eorum
; de
eptem
natos
n aut
m sup-
is
ræter

Sæc. XVIII, livorem contraxerat: Specie igitur
 A.C. 1729. honoris Roma Viterbium dimittitur,
 ut illius Cænobii Guardianus esset, ibi
 tamen a Cardinale Urbano Sacchetto
 hujus Civitatis Episcopo tanti habeba-
 tur, ut in ejus Confessarium & Theo-
 logum assumptus, atque inter ejus fa-
 miliares receptus illum sæpius Romam
 comitaretur. Postea in comitiis sui
 Ordinis Definitor Romanæ Provinciæ,
 & paulopost Visitator Generalis electus,
 Bosniam & Dalmatiam lustravit: inde
 vero Romam redux, otium, quod da-
 batur, in Theologia consumere statuit,
 sed anno vix evoluto iterum Visitator
 electus, Mediolanensem Provinciæ
 solutiore disciplina ad veterem Insti-
 tuti sanctimoniam feliciter reduxit.
 Hoc munere defunctus, Romæ Con-
 ventui Aræ Cæli præficitur, triennio
 autem sui Officii exacto, commentaria
 Historico-dogmatica ad librum de hæ-
 resibus S. Augustini, necnon vindicias
 librorum D. Dionysii Areopagitæ exa-
 ravit, easque Clementi XI. nuncupa-
 vit, a quo Pontifice Consultor S. In-
 dicis Congregationis, & Qualificator
 S. Officii renuntiatus, in Provincialibus
 comitiis Præses totius Romanæ Pro-
 vincię eligitur, tanta apud suos exalti-
 matione auctus, ut quicquid arduum
 emergeret, ibi Laurentius in consilium
 &

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

& operam adhiberetur: nunquam vero
 utilius pro sui Ordinis incolumitate
 opem suam impendit, quam dum ex
 literis Jerosolyma allatis nuntiaretur,
 inter illius Cænobii Fratres tam acer-
 bum exarsisse dissidium, ut suum quo-
 que Guardianum Virum gravem, irre-
 prehensibilem, severiorem tamen, im-
 mani protervia inde ejicerent. Has
 ergo turbas, ut sedaret Laurentius, a
 suo Generali feligitur, qui etiam ar-
 duum hoc opus sine tergiversatione in
 se suscepit, atque in S. Templi Custo-
 dem, & Jerosolymitani Cænobii Præ-
 fidem nominatus, longinquum iter ar-
 ripuit. Quamprimum ad Sacra hæc
 loca pervenerat, mox consueta morum
 comitate, prudentia, & moderata se-
 veritate collapsam disciplinam repara-
 vit, & pristinam inter Fratres concor-
 diam restituit: Nec his contentus, in-
 super dissensiones, quæ inter Maroni-
 tas, & Jacobum Petrum Antiochenum
 Patriarcham diu fervebant, feliciter
 extinxit, ac Vicarii Apostolici digni-
 tate auctus præfatum Patriarcham a
 Maronitis jurisdictione exutum, suæ
 Sedi reddidit: Restituta igitur animo-
 rum consensione ruinam proxime im-
 pendentem, simulque funestum, quod
 haud temere timebatur, schisma, ab
 universa Maronitarum Natione prospero
 sane

Sæc. XVIII.

A. C. 1729.

fane successu propulsavit. Clarior
 tamen suæ pietatis specimen præbuit
 Laurentius, dum Samuelem Capesulis
 Patriarcham Alexandrinum eo adduxe-
 rat, ut hic ejurato schismate cum Ec-
 clesia Catholico - Romana sincero ani-
 mo sese conjungeret, & misso Romam
 Legato debitam Clementi XI. obedi-
 tiam polliceretur. His præclare gestis
 Laurentius a S. Congregatione de Pro-
 paganda fide Romam revocatus, a
 summo Pontifice Clemente XI. Vice-
 Commissarius Generalis totius Ordinis
 sui renuntiatur, atque ab Innocen-
 tio XIII. Examinator Cleri Romani no-
 minatus, comitia totius Ordinis, quæ
 per viginti ferme annos Romæ inter-
 missa fuere, rursus indixit, in quibus
 præsentem summo Pontifice in supremum
 universi Ordinis Præpositum eligeba-
 tur, non raro ab Innocentio XIII. ho-
 norifica salutatione recreatus, morien-
 tem vicissim Laurentius piis juvit offi-
 ciis, & cum illo salubres de rebus Di-
 vinis sermones usque ad ejus obitum
 miscuit. Electo autem Benedicto XIII.
 inter Presbyteros Cardinales cooptatus,
 pluribusque S. Congregationibus ac-
 censitus est, ob assidua tamen valetu-
 dinis incommoda ferme nunquam e
 suo Conventu prodire poterat; unico
 hoc ei relicto solatio, quod ingenio
 præ-

præstans e privata sua Bibliotheca literarios fructus colligere, ac eruditorum consortio frui posset, plura etiam antiqua numismata, admodum rara ac selectiora habebat, quæ ex Jerosolyma aliisque Orientis urbibus, quas difficillimis itineribus inviserat, magno studio conquisivit: Demum ætate, curis, ac morbis confectus die decima octava Januarii anno ætatis septuagesimo quinto & sui Cardinalatus secundo, decessit, sepultus in ipsa Ecclesia S. Bartholomæi in Insula. Præter libros jam recensitos evulgavit etiam dubia selecta de Confessario sollicitante, Historiam Polemicam schismatis Græcorum Vol. IV. & tractatum dogmatico - moralem de Jejunio.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

§. XXXVI.

Joannis Baptistæ Cardinalis de Salerno decessus.

Ejusdem Mensis die trigesima Joannes Baptista Salernus, Cosentinus vivere desiit. Hic nobilibus Parentibus Dominico, & Cæcilia Connestabili Ciaccia natus, pietatis & literarum tyrocinnium in patria posuit. Adulescens non sine suorum oppositione Societatem ingressus, ut ad altiores Disciplinas gradum faceret, Romam mis-

Sæc. XVIII. missus est, ubi Ptolomeo institutore
 A. C. 1729. usus, Theologiæ non sine maximo pro-
 fectu incubuit. Jam tum a Clemente
 XI. ejusque Nepote tanti habebatur,
 ut Episcoporum Examinator electus,
 eundem Nepotem Annibalem Alba-
 num in Germaniam ad Principum
 Congressum comitari juberetur: Tanta
 autem sedulitate hoc munus obibat Sa-
 lernus, ut denuo itineris ac laborum
 socius eidem Annibali in Sarmatiam
 usque adjungeretur, ubi etiam Apo-
 stolicæ Sedis auctoritatem strenue de-
 fendit, Religionem, atque Ecclesiæ
 disciplinam egregie promovit, & Dia-
 ceses ob Antistitum absentiam, & Pa-
 storum desidiâ laborantes, restituit
 inibi indefessis Dominicæ Vineæ Cul-
 toribus, ac restaurata morum puritate
 ad pristinum splendorem reduxit. Præ-
 terea Augusto II. Poloniæ Regi non
 modo Auctor exstitit, ut Fridericum
 Augustum Filium suum natu majorem
 Catholico Moderatori instituendum,
 sed etiam in fide Catholica erudiendum
 traderet. Hoc igitur Romanæ Eccle-
 siæ reconciliato Salernus omnem ad-
 hibuit conatum, ut Neo-conversio nu-
 ptix cum quadam Catholica Principe
 conciliarentur. Eo fine Viennam pro-
 fectus, rem cum Carolo VI. Impera-
 tore tam feliciter promovit, ut juveni
 huic

huic Principi pietissima Josephi I. Filia natus major faustissimo jungeretur
 Sæc. XVIII.
 A. C. 1729.

connubio: inde in Poloniam reversus, Anno 1719. die 29. Novembris a Clemente XI. Romanam Purpuram obtulit, unde Romam venire intentus, die decima quarta Julii solemnibus pompis Urbem ingressus est, atque in gratitudinis signum Pontifici, Theresiæ Albanæ, & Albanio Cardinali admodum pretiosa obtulit dona, vicissim vero a Poloniæ Rege sexaginta aureorum millibus & annuo decem millium proventu, necnon a summo Pontifice tot pinquibus augebatur Sacerdotiis, ut quotannis inde quadraginta ferme scutorum millia reciperet. Interfuit Sacris comitiis pro electione tam Innocentii XIII. quam Benedicti XIII. in quibus Cardinalem Pauluccium Societati apprime addictum toto, irrito tamen studio ad D. Petri Cathedram evehi adlaborabat. Postea Viennam profectus, ibidem, quo consilio incognitum, aliquamdiu hæsit, & Christianum Ulricum Würtembergæ Ducem in Romanæ Ecclesiæ Gremium recepit, simulque solemnibus Cæsaris atque Imperatricis inaugurationibus Pragæ interfuit: Postea a Benedicto XIII. ad Lateranense Concilium Romam revocatus, persuadere nitebatur, ut illud pro Oecumene-

Sæc. XVIII.

A. C. 1729.

cūmenico haberetur: at ipso Papa de-
clarante, illud duntaxat Provinciale
esse Synodum, saltem gravibus ratio-
num momentis obtinuit, ut in Sessio-
ne, in qua de Constitutione *Unigenitæ*
decernebatur, his verbis: *debita obedi-*
entia, adhuc verbum: *omnimoda ad-*
deretur. Ceterum amplis divitiis au-
ctus, nec pauperum, nec propriæ suæ
commoditatis obliviscebatur, sed in
agro Tyburtino, ubi autumnali tempore
rusticabatur, splendidam sibi villam
ab imo magnis sumptibus extruxerat.
Hoc fuit illi vitæ genus usque ad an-
num 1729. quo annos natus ferme quin-
quaginta novem obiit, sepultus in Ec-
clesia S. Ignatii.

§. XXXVII.

Gregorii Selli Cardinalis extrema.

Postremus ex Purpuratis, qui hoc
anno mortalitatem exuerunt, erat
Gregorius Selli Perusinus. Hic hu-
milibus quidem Parentibus in oppido
Panicole natus, in omni tamen virtu-
tum genere educatus, maximam de se
spem fecerat. Juvenis adhuc Ordinis
Prædicatorum institutum amplexatus,
expleto probationis anno sese Deo so-
lemni votorum sponsione devovit: Phi-
losophicis disciplinis admotus, fervido
suo

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

suo ac peracri ingenio Metaphysicis subtilitatibus summopere delectabatur, atque in hoc disputandi genere ceteros longe anteibat. Paulopost tamen ad magis seria intendens, arcana Theologiæ ad mentem D. Thomæ Aquinatis penetrare studuit, non tam ut doctior evaderet, quam ut ex hausta Angelica doctrina sanctior & proximo utilior esset, quocirca dubium reliquit, an virtutibus, vel scientiis præstantior foret. Assiduus quoque erat in evolvendis S. Literis, & Patrum operibus, quapropter hac supellectile sacra locupletatus, non sine maximo animarum proventu, & efficacis eloquentiæ præconio frequentes ad populum Conciones habuit, morumque Sanctitate ac Religiosæ vitæ exemplo, sua verba roboravit. Regnante Innocentio XIII. Romam delatus, & inter Theologos Casenatenses annumeratus, sua eruditione, concionandi arte, & animi moderatione in Aula Pontificia tantam sibi conciliabat existimationem, ut tanquam peritissimus Theologus a plurimis Cardinalibus, Prælatibus, aliisque Viris illustrissimis in consilium adhiberetur. Nec minus cognita & accepta erant hujus Viri merita Clementi XI. Pontifici, qui eum a secretis constituit sacrae Indicis Congregationi, & Consul-

Hist. Eccles. Tom. LXXIII. K *ful-*

Sæc. XVIII. A. C. 1729. sultorem in Congregatione Indulgentiarum & Inquisitionis dixit, necnon in Canonisationum negotio potissimum ejus opera usus est, utque in arduis maxime rebus præsentaneum haberet ipsius auxilium, Gregorium non modo Sacri Palatii Magistrum, sed & conscientie suæ Rectorem sibi adscivit, eumque usque ad extremam vitæ suæ periodum sibi adstantem habere voluit, morientem quoque Gregorius piis adhortationibus adjuvit, Sacræ unctionis Sacramento munivit, ac denique mortuo oculos clausit. Pari quoque benevolentia ab Innocentio XIII. & Benedicto XIII, honorabatur; uterque enim Pontifex ab ejus consilio velut sapientiæ oraculo dependebat, & Benedictus Papa illum deposcentibus tantum Viri meritis die 9. Decembris Anno 1720. inter Purpuratos evexit, nec prius tamen evulgavit, quam die trigesima Aprilis anni sequentis. At vix expleto primo Cardinalatus anno Gregorius gravi morbo correptus, eoque ultra bimestre vexatus, tandem pie obiit die 30. Maij, annos natus septuaginta quatuor. Religiosæ paupertatis nunquam immemor, intestatus decessit, omnemque supellectilem sui Magistri Generalis arbitrio ac dispositioni commisit, unice rogans, ut persoluto ære alieno,

alieno, reliqua portio inter suos domesticos distribueretur. Corpus ejus in Ecclesia S. Mariæ super Minervam consueta pompa tumulatum quiescit: Præter alia scripsit vastum opus, in quo demonstrabat, Constitutionem *Unigenitus* nequaquam SS. Augustini & Thomæ doctrinis adversari.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

§. XXXVIII.

*Tres Cardinales a Benedicto XIII.
Papa creati.*

Horum jacturam compensaturus Benedictus Pontifex, hoc anno die vigesima tertia Martii habito secreto, ut vocant, *Consistorio* unum ex suis Domesticis Præsulibus Romana honoravit Purpura; scilicet, Camillum Cybo ex Principibus Massæ & Carrariæ Patriarcham Constantinopolitanum, S. Palatii Præfectum, cui adjecit titulum S. Stephani in Monte Cælio. Præter hunc ab eodem Pontifice in Cardinales die sexta Junii inaugurati sunt. I. Franciscus Burghesius patria Romanus, Archiepiscopus Trajanopolitanus, Sacri Palatii Apostolici Præfectus, Cardinalis Presbyter tit. S. Silvestri in Capite. II. Carolus Vincentius Ferreri, Niensis, Ordinis FF. Prædicatorum,

K 2

Epis

Sæc. XVIII. Episcopus Alexandrinus, Cardinalis
 A. C. 1729. Presbyter tit. S. Mariæ in Via.

§. XXXIX.

*Summi Pontificis Constitutiones &
 decreta.*

Plura eaque saluberrima decreta hoc
 item anno Pontifex condidit, at-
 que inter alia Constitutionem evulga-
 vit, qua Clericorum & Sacerdotum
 crimina singulari quidem vigilantia,
 legumque severitate insectatus est, ha-
 bita tamen ratione venerationis erga
 Sacerdotalem prærogativam, indecen-
 fore censuit, si Presbyteri unacum
 Laicis ad triremes damnarentur, et
 propter ergastulum, quod *Centum-cl-*
lense vocant, prope Cornetum instau-
 rari, eoque Sacerdotes asportari iussit,
 ut pro delictis impositas ibidem pœnas
 luerent. Ut vero sese erga bene me-
 ritos æquum exhiberet remuneratorem,
 die decima sexta Februarii Sacro Ci-
 sterciensium Ordini privilegia a Præde-
 cessoribus concessa confirmavit, simul-
 que varias gratias nonnullis familiari-
 bus suis concessit. Cum autem tot
 Conventus Ord. FF. Mendicantium præ-
 cipue Ord. S. Francisci in Hispaniis jam
 fuissent erecti, ut si alii de novo con-
 derentur, hi Religiosi Christifidelibus
 præ

pro sustentatione sibi procuranda oneri
essent, & a puritate Regulæ, quam
profitentur, desciscere cogentur,
hinc Pontifex die septima Martii pro-
hibuit, ne ejusmodi Conventus intra
quinque aut saltem quatuor leucas a
Conventibus jam erectis Ordinis FF.
Minorum de novo erigerentur.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

Jam supra meminimus, quod sum-
mus Pontifex ob appellantium pertina-
ciam Urbi ac Diœcesi Parisiensi gratiam
Anni Jubilæi denegarit, proin præfatæ
Diœcesis fideles variis impedimentis
detenti pro consequenda hac gratia
Romam venire non potuerint, tandem
vero Pontifex ad humiles Cardinalis
Noailii Archiepiscopi Parisiensis preces
anno priori die decima tertia Novem-
bris transmissis Brevi eos sacri hujus
thesauri participes reddidit. Cum
autem illi, qui ob pertinacem suam
oppositionem sese sacri hujus favoris in-
dignos effecerunt, ab eo tamen se ex-
cludi haud posse, obtenderent, hinc
Pontifex die octava Martii declaravit,
suz intentionis nullatenus esse aut
fuisse, quod Indulgentia Anni Jubilæi,
aliaque in præfato Brevi Apostolico
concessa iis suffragarentur, qui per Pon-
tifices Prædecessores a Sacræ Romanæ
Ecclesiæ charitate segregati fuerunt,
& quibuscum proin nulla Pontifici &

Sæc. XVIII præfatæ Ecclesiæ communio Ecclesiastica existit, nisi prius resipuerint.

A. C. 1729.

Sub idem tempus Pampilonensis Civitatis Magistratus & Præfecti summo Pontifici exposuerunt, quod Anno 1721. ut cives ab imminente pestilentia liberarentur, sese perpetuo voto obstrinxerint, se nullo unquam tempore, ut scenici ludi exhiberentur, permituros, neque Histrionum cætus admitturos: paucos tamen post annos teste experientia agnoverint, hujus voti observantiam potius ad destructionem, quam ad publicam ædificationem verteoquod Cives & incolæ, qui prius honestas comedias accedere consueverant, nunc clam ad minus honestas oblectationes divertissent, ac insuper Orphantrophiumreditibus&illis proventibus spoliaretur, qui ex dictis comediis non modice exigebantur, & ex quibus Orphanis & spurii alebantur. Igitur experientia horum relatione Pontifex die decima septima Martii statuit, ut obtenta voti dispensatione quotannis solemni rite publice a præfatæ Urbis Episcopo per tres dies SS. Sacramentum exponeretur, & in die ultimo post solemne Sacrum Hymnus Ambrosianus musicis modulis decantaretur, ac demum in festo Purificationis B. V. solemnis supplicatio quotannis haberetur; cum ac

tem Præfecti postmodum exponerent, quod ad has solemnitates rite exercendas congrua dos assignanda, proin cives ad certam contributionem cogendi forent, inde vero timenda esset calumnia quorundam, qui sub pietatis obtentu pecunias extorqueri convitiarentur, hinc votum in aliud opus commutari rogarunt. Igitur Pontifex ad eorum preces inclinatus, præcepit, ut quingenta scuta ad fabricam Ecclesiæ Carmelitarum calcetorum de Tudela in Hispaniis pro unica vice solverent.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

Præterea Benedictus XIII. die vigesima prima Martii indulgentias Crucibus, Rosariis &c. benedictis ab Abbate Monasterii Montis Serati Ord. Benedict. confirmavit; Eodem etiam tempore Gallus Gallucius Abbas Generalis & Abbas Ramirus Gerardus Procurator Generalis Ord. S. Benedicti Congregationis Montis Virginis apud Pontificem querebantur, quod etsi omnes dicti Ordinis Monachi in Monasteriis sub Obedientia Abbatum degentes vi Tridentini, & privilegii ab Urbano IV. concessi a Jurisdictione Nuntii Apostolici in Neapolis Regno exempti essent, quamvis extra claustra deliquissent, nihilominus tamen Nuntius contra eosdem procedendi jus sibi arrogat.

Sæc. XVIII. rogaret, sub obtentu facultatis a Cle-
A C. 1729. mente VIII. & Tridentino cap. 14. Sell.
 25. de Regul. Nuntiis Pontificiis tan-
 quam Delegatis concessæ: Expenis
 igitur hisce querelis Pontifex die vige-
 sima sexta Martii hanc litem inter Nun-
 tium & Monachos abolere intentus
 declaravit, hanc facultatem per Cle-
 mentem VIII. concessam duntaxat in-
 telligi posse de facultate procedendi et-
 iam contra exemptos Regulares, si
 hi devii, & errantes, & extra claustra
 in delicto *deprehenduntur*, non autem
 de facultate procedendi privative vel
 cumulative contra eos in Monasteriis
 sub obedientia suorum Abbatum de-
 gentes, proin ad Nuntium jurisdictionis
 duntaxat devolvatur, in casu negligenti-
 æ Superiorum Regularium. Præ-
 terea Pontifex die undecima Julii con-
 cessit indulgentiam plenariam & perpetuam illis, qui aliquam Ecclesiam Ca-
 nonicorum Præmonstratensium, ubi-
 cunque locorum die 16. Jan. die 3. &
 29. Martii, 7. Aprilis, 15. Junii, 9. Julii,
 13. Augusti, & 17. Novembris pie visi-
 taverint.

Alia Constitutione idem Pontifex
 die 23. Sept. ad preces Michaelis An-
 geli Tamburini Societatis Præpositi Ge-
 neralis erexit Congregationem *de bona*
 Morte primariam Romæ in Domo Pro-
 fessa,

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

fessa, simulque eidem P. Generali facultatem dedit, eandem per Univer-
sum Orbem in Jesuitarum Ecclesiis instituendi, ita tamen, ut si aliquando
eos Roma abesse, vel alibi commorari contingat, Sodales, in quibuscunque locis existant, indulgentias Congregationi concessas consequi, easque per modum suffragii pro animabus in purgatorio applicare valeant. Die autem vigesima quarta Maij Pontifex statuta approbavit, quæ eidem Sorores Conservatorii Domus Charitatis pro salutari earum Regimine, & pro puellis, aliisque mulieribus in doctrina Christiana, & rudimentis fidei Catholicæ rite instituendis condita & ab Episcopo approbata obtulerunt. Celebris denique est ejusdem Pontificis Constitutio, qua Asyli jura temperans, declaravit, ut jam publici latronis nomine veniat, proin asylo excludendus sit, qui unquam grassationem in via publica aut vicinali committit, dummodo grassati mors, aut membrorum mutilatio secuta fuerit. Pariter exclusit Pontifex non modo eos, qui I. in Ecclesiis aut cæmeteriis, homicidia vel mutilationes committunt, sed II. etiam eos, qui in Ecclesia aut Cæmeterio stant, interficiunt vel mutilant extra Ecclesiam vel cæmeterium stantes, III. illos, qui

K 5

stan-

Sæc. XVIII. stantes extra Ecclesiam occidunt vel
 A. C. 1729. mutilant eos, qui intra Ecclesiam vel
Cæmeterium stant. IV. Eos, qui con-
 fugientibus vim inferunt, eosque ab
 Ecclesia vel loco immuni violenter ab-
 strahunt. V. Mandantes & mandata-
 rios, etsi pecuniæ promissio &c. non
 fuerit adimpleta, dummodo assassinium
 re ipsa fuerit patratum. VI. Interfi-
 cientes proximum animo præmeditato
 ac deliberato. VII. Falsificantes lite-
 ras Apostolicas VIII. falsos monetarios
 IX. denique eos, qui se in alienas do-
 mos introducunt, animo perpetrandi
 rapinas, easque cum homicidio & mu-
 tilatione committunt. Statuit vero
 Pontifex, quod soli Episcopo competat
 declarare, an delictum sit a jure asyli
 exceptum.

§. XL.

*Diversa S. Congregationum
decreta.*

Exstant insuper plura decreta, quæ
 S. Congregationes Romanæ hoc
 anno ediderant, & quidem die vige-
 sima quinta Januarii S. Rituum Con-
 gregatio declaravit, quod festum sep-
 tem Dolorum B. V. si concurrat cum
 officio secundæ classis, ad proximum
 sabbatum transferatur, si autem sab-
 batum

batum post Dominicam Passionis officio altioris ritus fuerit impeditum, tunc dictum festum eo anno penitus omit-
 tendum sit. Die decima nona Julii S. Congregatio Indicis solemniter decreto, quod & Pontifex confirmavit, sequentes proscripsit libros. I. Animadversiones Justi Böhmeri in Institutiones Juris Ecclesiastici Claudii Fleury. II. Casimiri Commentarium de scriptoribus Ecclesiæ III. Censuram S. Facultatis Duacensis in quasdam propositiones de gratia ex dictatis DD. Langrand & Marchal. IV. Discursum contra Persecutionem V. Epistolice Dissertationem Scoti super facti quæstione, utrum Angelicus Doctor revera docuerit, B. V. fuisse immunem a peccato originali. VI. Historiam Vertoti de Equitibus S. Joannis Jerosolym. VII. Joannis Gasparis Suicen Thesaurum Ecclesiasticum ex PP. Græcis. VIII. Joannis Georgii Wolchy Commentarium Concilii Lateranensis a Benedicto XIII. celebrati. IX. Joannis Martini Occensis Theologiam speculativam, X. Novum Itinerarium Italiæ Auctore Missono XI. Observationes Addisoni in varia Italiæ loca XII. Spiritualem Directorem pro his, qui nullum habent. XIII. Tractatum de legibus civilibus & Ecclesiasticis contra Hæreticos XIV. **Trium-**

Sæc. XVIII.
 A. C. 1729.

Sæc. XVII. Triumphum misericordiæ, id est S. Or-
 A. C. 1729. dinis SS. Trinitatis institutum.

Præterea annuente Pontifice S. Ri-
 tuum Congregatio die 27. Jan. & 1. ac
 10 Febr. & 14. Martii 18. Julii conce-
 fit, ut festum SS. Redemptoris sub ritu
 duplici majori a Venetis, Officium
 S. Scholasticæ V. & S. Wenceslai, ac
 S. Petri Chrysologi ab omnibus, qui ad
 horas Cænonicas tenentur, & B. Se-
 raphini ab Asculo a FF. Minoribus
 S. Francisci celebrari queat. Insuper
 S. Congregatio Indulgentiarum die nona
 Februarii ad preces Augustini Romani
 Abbatis Camaldulensis in omnibus Or-
 dinis Ecclesiis indulget privilegium quo-
 tidianum perpetuum Altari S. Romual-
 di: pariter ex benevolentia summi
 Pontificis Ordini Servorum B. V. data
 est facultas nomina Sanctorum & San-
 ctarum proprii Ordinis litanis majori-
 bus adscribendi. Censuit quoque die
 sexta Augusti S. Rituum Congregatio
 concedendum esse, ut propriæ lectio-
 nes secundi Nocturni & tres Oratio-
 nes in Missa S. Joannis Nepomuceni in
 Regno Bohemæ, in tota Germania,
 ac hæreditariis statibus Domus Au-
 striacæ singulis Annis die 16. Maij in-
 posterum recitarentur, & sequens Elo-
 gium Martyrologio apponeretur: *De-
 cimo septimo Kalendas Junii. Praga in
 Bohæ.*

Bohemia S. Joannis Nepomuceni Metro-
 politanæ Ecclesiæ Canonici, qui frustra
 tentatus, ut sigilli Sacramentalis fidem
 proderet, in flumen Moldavam dejectus,
 Martyrii palmam emeruit.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1729.

§. XLI.

*Principes atque Illustres hoc anno
 denati.*

Inter Principes Ecclesiasticos hoc anno
 defunctos ingens sui desiderium re-
 liquit Christophorus Franciscus Herbi-
 polensis Episcopus, qui Anno 1673. ex
 illustri & perantiqua Huttenorum gente
 ortus, Majorum suorum decora sibi
 propria fecit. Elegantiores literas
 velut gradus ad altiora enitenti neces-
 sarios a prima juventute imbibit, ex-
 coluit, protexit. Postea in ornatissi-
 mam Lotharii Francisci Archiepiscopi
 & Electoris Moguntini aulam accitus
 virtutum omnium præclara exempla
 suspexit, ac presse imitatus est, am-
 plosque fructus ex variis itineribus re-
 portavit, quos ætate matura in lega-
 tionibus, aliisque perhonorificis Offi-
 ciis publicæ utilitati, & Ecclesiæ bono
 impendit; latinæ insuper, Gallicæ,
 Italicæ & Hispanicæ lingue peritissi-
 mus lectioni utilium librorum horas,
 quas paucas habebat, subsceivas sacra-
 vit,

Ætate XVIII.
A.C. 1729.
 vit, atque usui profutura in commen-
 tarios retulit, qui adhuc in pluribus
 voluminibus ipsius manu exaratis asser-
 vantur. Canonicis Herbipolensis Ec-
 clesiæ aggregatus Majores suos cultu
 supremi Numinis ferventissimo, ni su-
 peravit, saltem æquavit. Eiusdem
 tandem Ecclesiæ Decanum tot meritis
 ac virtutibus inelytum Canonici Anno
 1724. die quarta Octobris sibi in Epi-
 scopum Ducemque crearunt: Hac dis-
 gnitate clarus, Religionis incremento,
 Republicæ utilitati, ac subditorum
 commodis sedulo invigilavit, nec inter
 postremas curas habuit, ut scientiæ,
 artesque elegantiores indies magis flo-
 rerent, & probæ juventutis institutioni
 prospiceretur: eapropter rei literariæ,
 Historiæ, Juris naturæ & gentium,
 itemque juris publici doctrinam, nec
 non algebrae atque analyseos præcepta
 publice tradi jussit, æconomix quoque
 Professorem, si fata sivistent, constitu-
 rus. Præcipue tamen S. Carolum Bor-
 romæum imitatus, in rerum Episcopa-
 lium monumenta, necnon in Præde-
 cessorum nomina, genus & gesta, in-
 que patrias antiquitates inquisivit ipse,
 & a celeberrimo Joanne Georgio ab
 Eckhardt aliisque inquiri curavit. At-
 tamen plura & majora meditantem
 invida mors repente catharo suffocativo
 obru-

obrutum suæ Ecclesiæ, ac literario Sæc XVIII.
A. C. 1729.
Orbi die vigesima quinta Martii eripuit,
non sine maximo omnium mærore:

Vixit nonnisi quinquaginta sex annos,
postquam Ecclesiæ ac Ducatui suo di-
gnissimus Præsul ac Princeps quinque
annis præfuit. Successorem habuit
Fridericum Carolum Comitem de
Schönborn Coadjutorem Bambergen-
sem, & Imperii Vice - Cancellarium,
qui die decima octava Maij electus die
trigesima Junii fidelitatis homagium a
suis recepit.

Celeberrimi hujus Episcopi obitum
præcesserat mors Lotharii Francisci
Comitis de Schönborn, Electoris Mo-
guntini, atque Bambergensis Episcopi.
Hic die quarta Octobris Anno 1655.
natus, ingenii acie, animi celsitudine,
magnanimitate, & oris majestate am-
plissimas, quæ de eo passim concipie-
bantur, spes superabat. Juvenis mo-
rum candore ingenii acie, eruditionis
ubertate, modestia & affabilitate amo-
rem atque omnium admirationem in
se rapiebat. Annum ætatis trigesimum
octavum egerat, cum inter Canonicos
Herbipolenses, Bambergenses & Mo-
guntinos cooptaretur. Die autem de-
cima sexta Octobris ad Episcopalem
clavum Bambergensem communi om-
nium suffragio & jubilo admotus, die
ter-

Sæc. XVIII. tertio Septembris Anno 1694. in Mo-
 A. C. 1729. guntinum Coadjutorem & S. R. I.
 Archi - Cancellarium eligebatur, &
 sequenti anno mortuo Anselmo, Electori
 atque Archiepiscopo Moguntino divi-
 nis auspiciis successit. Ferventibus
 belli tumultibus Imperio in pace Ris-
 wicensi, Ultrajectina vero & Helveto-
 Badensi tranquillitatem Europæ resti-
 tuit, plurimos etiam labores pro Dei
 gloria, avita Religione, & publica sa-
 lute exantlavit. Colebatur a Leo-
 poldo & Josepho Imperatoribus exte-
 risque Principibus velut boni consilii,
 pacisque Angelus; ejus enim opera
 potissimum pax Carlovicensis inter Cæ-
 saream & Turcam, necnon inter Bam-
 bergenses, & Francorum Equites trans-
 actio firmabatur, insuper adversus Ræ-
 gotsum in Hungaria rebellem Leopoldo
 armorum & militum suppetias trans-
 misit, Carolo autem VI. Sponsam de-
 dit Elisabetham Brunsvicensem Ducis-
 sam, quæ Romanæ Ecclesiæ reddita
 Anno 1707. die prima Maij Bambergæ
 ab hoc Archiepiscopo sacram Synaxin re-
 cepit, & biennio post ejusdem Avus
 Antonius Ulricus Dux ad fidem Catho-
 licam revocatus est. Nec domestici
 decoris oblitus, Bambergæ magnifi-
 cum Episcopale Palatium, & Pomers-
 feldæ in Franconia arcem, Weissenstei-
 nium

nium vocant, magnis sumptibus erexit, Sæc. XVIII.
 necnon pro P.P. Capucinis Conventum A. C. 1729.
 Höchstadii, & aliud Gösweinsteini
 fundavit. Tanti Viri elogium Joannes
 Ludevig paucis his verbis complexus
 est: *Præst amatus Cæsari, gloriosus Pa-*
triæ, toti Imperio honoratus, & ut virtu-
tibus omnibus maximus, ita sapientia Prin-
ceps plane incomparabilis. Tandem post
 arduum triginta sex annorum Regimen
 placidissima morte vitæ mortal's cur-
 sum die trigesima Januarii anno ætatis
 septuagesimo quinto consummavit. In
 Bambergensi Episcopatu successit Pa-
 truo suo Franciscus Georgius Comes
 de Schönborn ex Fratre Nepos, jam
 tum Præpositus Trevirensis, in Mo-
 guntino autem Franciscus Ludovicus
 Comes Palatinus.

Nec laicis Principibus hoc anno
 mors pepercerat; die enim vigesima
 septima Maij Leopoldus Josephus Ca-
 rolus Lotharingæ Dux ex Eleonora
 Maria Ferdinandi III. Imperatoris So-
 rore natus ex cruento vomitu quinquagena-
 rius decessit, postquam per triginta
 duos annos suo Ducatui per pacem
 Ryswicensem restituto laudabilissime
 præerat, & ex Coniuge sua Elisabetha
 Carolina Aurelianensi Ducissa quatuor
 Filios, & novem Filias susceperat.
 Pari ferme fato vivis ereptus erat die
Hist. Eccles. Tom. LXXIII. L vige-

Sæc XVIII. vigesima octava Decembris Thomas
 A. C. 1729. Emmanuel Sabaudia Dux Cæsarei exer-
 citus supremus Mareschallus annos na-
 tus nonnisi quadraginta tres: die autem
 quarta Januarii Joannes Guilielmus
 Saxo - Eisenachensis Dux ex apoplexia
 anno ætatis sexagesimo tertio Eisen-
 achii obiit, postquam ex quatuor uxori-
 bus duodecim proles procreaverat.
 Maximo etiam totius Palatino - Sula-
 bacensis Domus mærore Conjugem
 suam ad æternitatem die vigesima octava
 Julii Ogersheimii prope Manheimium
 secutus est Princeps Hæreditarius Jo-
 sephus Carolus Emmanuel, nonnisi tri-
 gesimo quinto ætatis suæ anno expleto.
 Reliquerat duntaxat tres Filias ex Eli-
 sabetha Augusta Electoris Caroli Filia
 susceptas. Solabatur mæstissimam Fa-
 miliam Joannes Christianus defuncti
 Frater, qui Theodorum quinque ab-
 hinc annis in maximas spes progenit.
 Præterea die duodecima Novembris
 Tychopoli seu *Fortunæ oppido* mortali-
 tatem exiit Philippus Ernestus Glück-
 stadiensis Dux anno ætatis quadrage-
 simo sexto. Præter hos obiere etiam
 die decima septima Decembris Joannes
 Ernestus Saalfeldensis Dux annos na-
 tus septuaginta & unum: die vigesima
 septima ejusdem Mensis Christina Ca-
 rolina Onoldina Marchionissa expleto
 trige-

trigesimo quinto ætatis anno, die de- Sæc. XVIII.
 cima nona Aprilis Antonius Ferdinan- A. C. 1729.
 dus Dux de Guastalla & Sabionetta,
 vixerat annos quadraginta duos: die
 duodecima Septembris Princeps ulti-
 mus de Novellare: die duodecima Julii
 Princeps Mutinensis, & die prima Fe-
 bruarii Antonius Grimaldus de Mo-
 naco Dux Valentinensis anno ætatis
 septuagesimo primo: die secunda Junii
 Laurentius de Almeida & Bombalinha
 Angolensis Regni Gubernator, & die
 sexta Decembris obiit octogenario ma-
 jor Carolus Augustus de Goyon Comes
 de Gace Rupellensis Gubernator &
 Franciæ Marefcallus.

§. XLII.

*Scriptorum Religione Catholicorum
 obitus & opera.*

His quosdam etiam ex Scriptoribus
 Ecclesiasticis hoc anno defunctis
 adjungere lubet: Hos inter plurimum
 celebratur Petrus le Brun Oratorii Pres-
 byter pietate ac eruditione clarissimus,
 qui scripsit epistolas, quibus detexit
 Philosophorum deliria circa virgam di-
 vinatoriam, tractatum de comædiis
 ad illum, qui eas defendit (*), unacum
 L 2 Hi-

(*) Is erat P. Caffarus Theatinus, de quo
 Cardinalis Quirinus in suis Comm. Lib. II.
 cap. 2.

Sæc. XVII. A. C. 1729. Historia Theatrorum, & iudicio SS. Patrum a primo sæculo usque ad nostra tempora; Concordantiam temporum pro intelligendis Scriptoribus octo primorum sæculorum, Historiam criticam actionum superstitiosarum, Explicationem literalem, Historicam, & dogmaticam precum & rituum Missæ, Manuale pro iis, qui Missæ aliisque Ecclesiæ officiis intersunt, dissertationes Historico-dogmaticas de liturgiis omnium Ecclesiarum, quarum Tomus I. Anno 1716. prodiit. Scripsit etiam Vindicias antiquæ opinionis de forma consecrationis in Eucharistia contra P. Bougeant Jesuitam, epistolam, qua illusio detegitur (*) Trevoltienfium Scriptorum circa vindicias veteris opinionis &c. Obiit Parisiis die 6. Januarii æmense vitæ suæ anno sexagesimo septimo II. Claudius Franciscus Fraguier, qui Societate, quam ingressus erat, post aliquot annos relicta operam suam

Ab-
cap. 2. p. 96. testatur, quod magna Parisiis in existimatione habitus fuerit ex generis sui nobilitate & ex Panormitana Insula ac demum ex doctrina. Hanc tamen haud leviter sedarit Palinodia, quam ab Archiepiscopo Parisiensi recantare adactus fuerat, ob propugnatum Comœdiciæ usum.

(*) Vid. Trevoltienf., ad Mens. Octobr. 1726, Art. 39.

Abbate Bignono ad conficiendum *Dia-* Sæc. XVIII.
rium Eruditorum egregie contulit, ipſus A. C. 1729.
 vero elucubravit varia opuscula, ex
 quibus magis commendantur ejus Mop-
 ſus ſeu ſchola Platonica de hominis
 perfectione, Santolius pœnitens, diſ-
 ſertatio de Poetarum uſu a Platone
 facta, diſſertatio de ironia Socratis &
 de ejus ſpiritu familiari, ejusque mo-
 ribus, tractatus de imprecationibus Pa-
 trum contra filios &c. III. Joannes
 Harduinus, quo ſicut Societas vix do-
 ctioſam illo ævo habuit, ita vix ullius
 Auctoris opera frequentiori ſimulque
 acriori cenſura fuere perſtricta: An-
 num agebat trigeſimum octavum, cum
 Pariſiis nummos antiquos populorum &
 urbium illuſtratos, & Themiftii oratio-
 nes cum notis ederet, moxque anno
 ſequenti Caii Plinii II. Hiſtoriam natura-
 lem nova interpretatione & annotatio-
 nibus donaret. Jam tum Criticorum
 calamos in ſe concitabat; præprimis enim
 præter P. Desmoleſtium (*) Crevierus
 Bellovacenſis Collegii Profeſſor, tribus
 omnino epiftolis hanc Harduini interpre-
 tationem, ejusque paradoxa inſectabatur,
 cui tamen ipſemet Harduinus respon-
 dere conatus eſt: Nihilominus tamen de
 la Croze ſeu Maturinus Veyffiere Har-
 duin-

L 3

(*) Memoires de littérature & d'Histoire.

Sæc. XVIII.

A. C. 1729.

duino objectabat, quod non pauca ex Salmasii Claudii commentario ad Solinum suffuratus sit, Gesnerus quoque Gottingensis Professor in sua nova Plinii editione Harduinum non uno in loco castigavit. Edidit hic idem Auctor Anno 1687. triplicem quæstionem de Baptismo, & Anno 1689. suum Antirrheuticum de nummis antiquis Coloniæ & Municipiorum, necnon S. Joannis Chrysostomi epistolam ad Cæsarium notis illustravit unacum dissertatione de Sacramento Altaris: cum autem Joannes le Clerc in eandem epistolam annotationes in sua Bibliotheca universali addidisset, Harduinus contra hunc Scriptorem Gallice edidit vindicias epistolæ S. Joannis Chrysostomi ad Auctorem Bibliothecæ Universalis, in quibus redarguitur, quod asseruisset, Facundum, Liberatum, Marium Mercatorem, Victorem Tunensem, Cassiodorum, Iliodorum aliosque natione Gallos, nequaquam, uti prætenderetur, adeo antiquos esse, omnesque libros, qui sub nomine, Justinii M. circumferrentur, excepto solo ejus Dialogo, esse supposititios. Ast in hoc judicio Harduinum fuisse hallucinatum, facile patet ex eo, quod Justinus in suo dialogo cum Tryphone Judæo, quod opus Harduinus tanquam genui-

genuinum adoptat, mentionem fa- Sæc. XVIII.
 ciat suæ apologiæ pro Christianis; A. C. 1729.
 si autem hæc Justini apologiæ forent
 supposititiæ, necesse foret, talem quo-
 que esse ejus Dialogum, in quo hæc al-
 legantur, cum tamen hunc genuinis
 accenseat. Insuper Harduinus Anno
 1692. Parisinis literis excudi fecit
Chronologiam ex Nummis antiquis restitu-
tam, Prolusionem de Nummis Herodiadum:
 In his quoque acriter ab eruditis va-
 pulat, eoquod propugnasset, aliquot
 retro sæculis extitisse societatem ho-
 minum, qui primorum sæculorum Hi-
 storiam, quæ penitus perierat, restau-
 raturi, ex Cicerone, Plinio, Virgilio
 in Georgiis & Horatii satyris ac literis,
 necnon ex veterum diariis atque in-
 scriptionibus, Historiam novam, seu
 verius fabulam consarcinassent. Hunc
 vero Harduini librum Parisiis fuisse sup-
 pressam, testatur Bayleus: idem fatum
 subiere *tentamen chronologiæ restitutæ ex*
antiquis nummis Sæculi Constantiniani, &
Chronologia veteris Testamenti conformiter
ad Vulgatam illustrata ex nummis veteri-
bus. Scripsit etiam epistolam *de tribus*
nummis Samaritanis, quo opusculo acu-
 leos Nicolai Toinardi in se concitabat:
 Præter hosce tractatus vulgavit etiam
 librum de supremo Christi Paschate,
 numismata quædam Tetrici, Dio-
 cle-

Sæc. XVIII. cletiani, & Maxentii Augustorum,
 A. C. 1729. Historiam Augustam ex nummis anti-
 quis Græcis, latinisque restitutam,
 dissertationem de 70. hebdomadibus
 Danielis, epistolam ad Ballon fauxium,
 ubi denuo suas querelas de præfata ho-
 minum Societate innovabat: Plura ad-
 huc alia ejusdem Auctoris opuscula
 quidam Anonymus Hagæ Anno 1733.
 sub titulo: *Opera varia* collegit, ac
 prælo subjecit, ubi inter alia memo-
 ratu dignissimum est opusculum, quod
 inscribitur: *Athei detecti*, quibus Cor-
 nelius Jansenius, A. Martin, Ludovi-
 cus Thomassinus, P. Mallebranche &c.
 non alio ex capite annumerantur, nisi
 quia Deum esse ipsam veritatem, proin
 veritatem esse Deum affirmabant, Har-
 duinus vero docuisse arguatur, verita-
 tem nil aliud esse, quam ideam ab-
 abstractam, secundam intentionem, quæ
 habet totum suum esse in nostro intel-
 lectu. Ceterum Harduinus vehementissi-
 me ab Eruditis carpitur ob systema, quod
 in potissimis suis libris, præcipue vero
 in sua Prolusione Chronologica stabi-
 liisse, & omnem ferme Historiæ Sacræ
 certitudinem evertisse videtur, eo quod
 Horatii epistolas & sermones, Cicero-
 nem, Plinium &c. duntaxat pro ge-
 nuinis habeat, proin ceteros omnes
 antiquos Auctores v. g. Thucydidem,
 Dio-

Dionysium Halicarnasense, Diodorum Siculum, Dionem Cassium, Titum Livium, Suetonium, Tacitum &c. Josephum Hebræum, Eusebium, septuaginta Interpretum versionem, Pantauchon Samaritanum, Origenem, Basilium, Gregorium Nazianzenum, Hieronymum, Augustinum ac reliquorum omnium tam Græcorum quam latinorum Patrum opera non nisi in cerebro quorundam Monachorum Sæculi XIII. fabricata fuisse asserat. Parodoxam hanc, si tamen Harduini est, opinionem acerbo stylo insectati sunt Alphonsus de Vignoles in sua epistola Chronologica adversus Harduinum, ejusque prolusionem & Historiam veteris Testamenti, necnon Bierlingius, Thomas Ittigius pluresque alii: nemo tamen acerbiori serula usus est præter Maturinum Veyssiere de la Croze, qui in suis vindiciis veterum Codicum, necnon in suis Dissertationibus Historicis circa diversa argumenta hoc systema solidissime impugnavit, censuitque, Harduinum ad excogitandam novam hanc opinionem impulsam fuisse ex invidia atque æmulatione contra Patres ex Congregatione S. Mauri, qui celeberrimis Patrum antiquorum editionibus de Republica Christiana sese optime meritos reddiderunt. Hujus

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

Sæc. XVIII. Scriptoris conjecturam non quidem
 A.C. 1729. nostram facimus, certum tamen est,
 quod ipsimet Trivoltientes Jesuitæ in
 suis relationibus continuatis ad Janua-
 rium & Februarium Anno 1734. Parisiis
 editis hoc ipsum Harduini systema im-
 pugnarint, & S. Romana Inquisitio
 hos ejusdem libros: *Opera varia, ope-
 ra selecta, & commentarium in N. T. die*
13. April. 1739. & 28. Jul. 1742. atro
carbone notarint ()*. Ceterum Har-
 duinus adhuc edidit Apologiam Ho-
 meri, judicium Harduini circa duo
 numismata Annæ Faustinae, explica-
 tionem textus 1. Sam. VII. v. 5. 6. Ex-
 plicationem quorundam nominum Ur-
 bium, quæ abbreviata leguntur in
 græcis nummis, Dissertationem P. Cou-
 rayeri refutatam, refutationem apolo-
 giæ de ordinationibus Anglicanis, &
 Paraphrasin Ecclesiasticis necnon librum
 Job juxta Vulgatam notis illustratum
 (**). Pseudo Virgilium, Pseudo-Ho-
 ratium,

(*) Vid. Trivol. Mens. Octobr. 1729.
 pap. 1871.

(**) Literarium hujus Scriptoris caracte-
 rem Eminentissimus Cardinalis Quirinus pro-
 priæ experientiæ testis in suis commentariis
 Lib. II, cap. 2, Part. I. fol. 97. his verbis de-
 scribit

ratium, observationes in Aeneidem, Sæc. XVIII.
 Numismata sæculi Theodosiani, & Justinianæi, A. C. 1729.
 antiqua Numismata Regum Franciæ, in quo postremo opusculo
 in

scribit: Joannes Harduinus, altero die postquam Parisios adventassem, a me aditus facilem, & expeditum mihi se præbuit ad fundenda absque furo paradoxa sua, etsi ad eadem ejuranda haud multo antea adaectus fuisset. Liberis igitur verbis affirmare mihi non dubitavit, veterum Numismatum auctoritatem maximi faciendam, insuper Vulgatam Divinorum Bibliorum Editionem, & Concilii Tridentini Canones, quandoquidem alia sacræ Antiquitatis monumenta, pleraque omnia, juxta sublestæ fidei suspitione laborarent, somniaverat ille, quemadmodum antiquissimos prophanos Scriptores seu Oratores, seu Poetas, seu Historicos, seu Philosophos, ita Ecclesiæ Patres, Synodos Episcopales, Decretales Pontificum, atque alia hujusmodi Scripta, nil aliud quam suppositiones esse doctorum Cænobitarum, qui, una simul Sæculo X. conjuratione inita, tantis fallaciis struendis, & concinnandis animum, calamumque appulissent; uno verbo, Vulgatæ Versionis, Concilii Tridentini, & priscorum Numismatum

Sæc. XVIII. in suum Pyrrhonismum relapsus pro
 A. C. 1729. pugnabat, Galliæ Historiam ferme to
 tam usque ad Philippum Valesium noo
 nil

tum fidei Christianam Religionem inniti, le-
 bantibus, ac nutantibus ex ea suspicione ce-
 teris omnibus ejusdem fundamentis, qua
 hucusque locata fuerunt. Portenta ista dom-
 audirem, spatiando interea in Bibliotheca
 conjunctis cum Harduino passibus, accidit,
 ut oculos converterem ad librum quemdam
 ex ligno confectum, fictitioque titulo orna-
 tum pro implenda, ut alibi etiam fieri obser-
 vavi, plutei extremitate, tunc statim libro
 illi manum injeci, ipsumque Harduini oculis
 objiciens, En, dixi, hocce figmenti, de quo
 agitur, genus esse nemo profecto negaverit,
 in Jesuitarum tamen, non in Monachorum
 officina fabrefacti. San - Germanensis soli-
 tum dicere Mabillonium mihi narrabant, sunt
 ipsos gloriæ ducere debere, quod olim Cice-
 ronem, Livium, Virgilium, paresque alios
 Scriptores Monastici cuculli apti fuerint pro-
 cedere. Harduinum in rebus Historicis adeo
 delirantera, Clero nihilominus Gallicano ido-
 neum visum fuisse, cui colligendorum Con-
 ciliarum provincia demandaretur, hoc pro-
 fecto quamplures ad maximam admirationem
 pertraxit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

nisi fabulam ab idiotis Monachis male
confutam esse: Alias etiam novas Har-
duini Hypotheses egregie confutavit
Christianus Gottlieb Eichler in bina sua
dissertatione. Haud dissimulandum
tamen est, quod P. Michael le Tellier
Parisiensis Provincialis, Gabriel Da-
niel, Henricus Forcetus, Paulus Bo-
dinus Rectores contra novam operum
P. Harduini editionem Amstellodami a
Lormeo Bibliopola adornatam prote-
stati sequentem declarationem Anno
1708. ediderint. „ Inter alia novæ hu-
„ jus editionis opera reperiuntur quæ-
„ dam, quæ nunquam lucem publicam
„ aspexisse, aut æterna oblivione fuisse
„ sepulta optaremus: illud sub titulo:
„ *de nummis Herodiadum*, cui cetera in-
„ nituntur, a Societatis Superioribus
„ suppressum fuisse constat, cunctaque
„ exemplaria, quotquot poterant, in-
„ tercepta: *Chronologia V. Testamenti*, &
„ *numismata sæculi Constantiniani*, nun-
„ quam divendita fuere, nec unquam
„ impressa fuissent, si constituti Censo-
„ res systema, ob quod prius opuscu-
„ lum de Nummis &c. fuit suppressum,
„ in illis reperiri, suis Superioribus in-
„ dicassent: Ejusdem Auctoris opuscula
„ quædam typis vulgata fuere, quæ ad
„ idem systema quidem alludunt, sed
„ nunquam a Societate, sicut nec cetera

„ 2

Sæc. XVIII. „ a Lormeo edita, censuræ fuerunt sub
 A. C. 1729. „ jecta. Huiusmodi Superiores eapropter
 „ præfatum Lormeam, ut a suo propo-
 „ sito desisteret, impense rogarunt, sed
 „ frustra; cum ergo ob præsentem tem-
 „ poris vicissitudinem ad hujus Biblio-
 „ polæ Superiores recurrere non liceat
 „ indicamus ea, quæ jure merito hisce
 „ Harduini scriptis objiciuntur. I. Ta-
 „ lia stabiliri fundamenta, ex quibus
 „ sequeretur, omnia ferme antiqua Ec-
 „ clesiæ monumenta, & quamplurima
 „ profanæ Historiæ documenta esse
 „ supposititia. II. Auctorem aperte
 „ illis declarare, quod de horum docu-
 „ mentorum antiquitate dubitaret. III.
 „ illum eorum quædam omnino pro
 „ supposititiis habere. IV. Videri, eum
 „ nequidem de antiquitate Græci tex-
 „ tus S. Scripturæ esse convictum. V.
 „ Novas adhuc alias paradoxas opinio-
 „ nes fovere, ex quibus sat periculosa
 „ sequelæ deduci possent: Has ob ra-
 „ tiones declaramus, nos hæc para-
 „ doxa de suppositione Græci textus
 „ & tam Græcorum quam latinorum
 „ Patrum, aliorumque Ecclesiæ mo-
 „ numenterum rejicere, & ceu merum
 „ ingenii figmentum reprobare, sicut
 „ quæ Auctor scripsit de Scriptoribus
 „ profanis, quorum opera peritissimo-
 „ rum Criticorum judicio illis tempo-
 „ ribus

Sæc. XVIII.
A. C. 1729.

„ribus, ad quæ hi Scriptores passim re-
 „vocantur, confesta fuere: damnamus
 „autem præcipue Harduini senten-
 „tiam de illis profanis Scriptoribus,
 „quorum opera a veteribus Ecclesiæ
 „Doctoribus fuere allegata, eo quod
 „inde sequeretur, ipsa horum Docto-
 „rum opera esse spuria: declaramus ita-
 „que, nos omnia Harduini asserta &
 „principia, ex quibus præfata para-
 „doxa rite deduci possent, rejicere,
 „& quamcunque aliam opinionem in
 „his libris contentam reprobare, si ea
 „communi doctrinæ Catholicorum Do-
 „ctorum repugnet: Denique ex volun-
 „tate nostri P. Generalis obstitimus
 „cuicunque editioni horum librorum:
 „nec ullus de sincera nostra voluntate
 „dubitabit, postquam in nostris rela-
 „tionibus Trivoltiensibus hoc systema
 „tanquam erroneum & periculosum
 „rejici & solide confutari noverit &c.,
 Hanc declarationem confirmare jussus
 P. Harduinus die 27. Decembris publici
 „juris sequens testimonium fecit: „Cun-
 „cta hujus declarationis verba sincere
 „confirmo, & quicquid in ea circa
 „meos libros ibi damnatum est, can-
 „dide condemno, præcipue vero, quæ
 „de scelerata quadam hominum socie-
 „tate scripsi, perinde acsi ipsi ante ali-
 „quot sæcula tam Ecclesiasticorum
 „quam

Sæc. XVIII. „ quam profanorum Scriptorum opera,
 „ A. C. 1729. „ quæ hucusque pro antiquis scriptis
 „ fuissent habita, suo Marte confarci-
 „ nassent: Me hac in re tamdiu cæcu-
 „ tiisse, vehementer doleo, & meis
 „ Superioribus me obstrictum profiteor,
 „ quod me ab hoc errore deduxerint:
 „ Promitto, me nec ore nec calamo
 „ unquam propugnaturum, quod ullo
 „ pacto huic meæ declarationi adver-
 „ sari possit, & si forte cujusdam ope-
 „ ris antiquitatem, de qua nemo ante
 „ me dubitavit, ceu suspectam haberem,
 „ ea usurum cautela, ut duntaxat meos
 „ dubitandi rationes sub meo nomine
 „ & accedente Superiorum licentia &
 „ Censuram approbatione prolaturus
 „ sim &c. „

Ceterum Harduinus de Ecclesia
 optime meritum se reddidit nova edi-
 tione Conciliorum; quamvis infausta
 hujus laboris auspicia habuerit; cum
 enim Anno 1715. novæ hujus editio-
 nis *Conspectum* ederet, in eoque Lectori
 indicaret, quid in ea vel omissum vel
 additum fuisset, Parisiense Parlemen-
 tum die 20. Decembris 1715. quosdam
 constituit, qui primos undecim hujus
 Collectionis tomos examinarent, his
 ergo Anno 1722. die 7. Septembris cen-
 sentibus, Epistolam nuncupatoriam ad
 Ludovicum XIV. Regem esse suppri-
 mendam

mendam, ejusque loco Censuram judi-
 cium præfigendum esse, nec ulli Bi-
 bliopolæ integrum fore, absque hoc
 judicio Tomum vendere &c. Regius
 Senatus, neglecto Parlamenti decreto
 die 15. Aprilis 1725. decrevit, sine
 Censuram judicio hoc opus dividere,
 integrum esse. In hac autem Colle-
 ctione Censures carpebant. I. Quod
 Harduinus Regum, Conciliorum &
 Episcoporum auctoritati plurimum de-
 roget, eosque Pontifici subjiciat. Prin-
 cipes ab eo dependere ubique asserat,
 atque ex Conciliis studiose depromat
 ea, quæ ad stabiliendam hanc subje-
 ctionem conferre existimat, insuper do-
 cumenta spuria de Pontificum potestate
 intrudat, & Conciliis nullam præter
 eam, quam a Pontificum consensu ha-
 bent, auctoritatem attribuat &c. II.
 Oecumenicorum Conciliorum aliorum-
 que venerandæ antiquitatis documen-
 torum auctoritatem deprimat, & talia
 inferat monumenta, quæ vel nullius
 sunt auctoritatis, vel non majoris præ-
 ter eam, quam ipse eis attribuere mo-
 litur. III. Quod plurima Conciliorum
 acta, Regum & Pontificum epistolas
 aliaque genuina monumenta studiose
 prætermittat, ex quibus tamen jura,
 consuetudines, & quarundam Eccle-
 siarum libertates pro tuenda Episco-
Hist. Eccles. Tom. LXXIII. M po-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1729.

Sæc. XVIII. porum auctoritate comprobari possent.
 A.C. 1729. IV. Quod tam in notis, quam Indici-
bus, Dissertationibus &c. inseruerit
 ea, quibus existimatam Pontificum
 auctoritatem stabiliri conatus esset, &
 de actis Concilii Constantiensis, prout
 eadem edidit Hermanus Vander Hardt,
 selectiora quidem deprompserit, reli-
 qua vero rejecerit, perinde ac si non-
 nisi vel Scriptorem hæreticum vel nu-
 gatorem otiosum, vel maledicum de-
 clamatorem redolerent.

Tandem vero doctissimus hic Scri-
 ptor die tertia Septembris annos na-
 tus octoginta tres Parisiis pie in Domi-
 no obiit, cui Claudius Grosæus de Boze
 ejus quondam Amicus hoc Epitaphio
 nimis aculeato parentavit :

In expectatione Judicii
 hic jacet
 Hominum paradoxotatos,
 Natione Gallus, religione Romanus,
 Orbis literati portentum:
 Venerandæ antiquitatis cultor
 & destructor
 docte febricitans,
 Somnia & inaudita commenta
 vigilans edidit,
 Scepticum pie egit.
 Credulitate puer, audacia juvenis,
 deliriis senex.

IV.

IV. Vincentius Houdry Jesuita, qui Sæc. XVIII.
 Bibliothecam Concionatorum publici A. C. 1729.
 juris fecit. Decessit Parisiis die vige-
 sima nona Martii anno ætatis nonage-
 simo octavo. V. Honoratus Tournelii
 Sorbonæ Doctor ac Professor, qui in
 defensionem Constitutionis *Unigenitus*
 multa strenue egit & præclare scripsit,
 & celebre sibi nomen comparavit suis
 Prælectionibus Theologicis, quarum
 synopsis sub titulo: *Prælectiones Theo-*
logicae ad usum Seminariorum conficere Vid. p. 191.
 cepit, jamque quartus earum tomus
 sub prælo sudabat, dum Parisiis die
 vigesima sexta Decembris annos natus
 septuaginta & unum e vivis excessit.
 VI. Franciscus Bianchini Canonicus
 & Alexandri VIII. Bibliothecarius, qui
 posteritati reliquit Historiam universa-
 lem ex monumentis, & veterum Sym-
 bolis comprobata, de Calendario &
 Cyclo Cæsaris ac de paschali canone
 S. Hyppolyti dissertationes duas, Con-
 siderationes Theoricas & practicas circa
 translationem columnæ Antonii Pii.
 Cubiculum & inscriptiones sepulcrales
 libertorum, Servorum & Officialium
 Aulæ Augusti, solutionem problematis
 Paschalis, epistolam dedicatorem ad
 Historiam legationis Card. Barbarini,
 Hesperii & Phosphori nova phænomena,
 vitam Cardinalis Norisii & Gemini-
 niani

Sæc. XVIII.

A.C. 1729.

niani Montanarii, jura in causa Romana fontis Baptismalis pro Basilica S. Laurentii in Damaso, & dissertationem de aureis atque argenteis cimeliis in arce Perusina Anno 1717. effulsit. Denique præter plura alia scripsit epistolam de lapide Antiati ad Aquavivam, de nummo & gnomone clementino, demum vitas Romanorum Pontificum ab Anastasio Bibliothecario editas cum eruditis annotationibus, & prolegomenis in tribus majoris molis voluminibus rursus prælo subjecit. Obiit autem Romæ die secunda Martii anno ætatis nondum expleto sexagesimo septimo VII. Honoratus a S. Maria Carmelita Excalceatus Lemovicensis, qui in primis sui Ordinis subselliis collocatus præter Philosophica, quam plurima alia eruditissimo calamo elucubravit: inter ea ipsius Reflexiones in Regulas & usum critices tantopere commendantur, ut ipse passim *Criticorum Princeps* nominetur, & ejus lucubratio non modo a Gravesonio tom. 8. Hist. Eccl. p. 135. sed ab ipsis etiam Parisiensibus, Trivoltiensibus, & quibusdam Protestantibus Diariorum Auctoribus summo elogio celebretur, ac in latinum, Italicum & Hispanum idioma translata fuerit. Scripsit insuper dogmaticam, Historico-hæreticam, Histo-

*Trivol.**Mens. Jul.**Aug. 1701.**Anno 1714.**p. 2192.**Anno 1709.**Mart.**act. 57.*

Historico - positivam & scholasticam Sæc. XVIII.
 expositionem symboli Apostolorum, A. C. 1729.
 Positiones circa omnes difficultates
 chronologicas ab Orbe condito usque
 ad Christum, & circa inspirationes
 Scriptorum sacrorum, & in Canonem
 librorum V. T. aliaque documenta qui-
 busdam adscripta, necnon circa tradi-
 tiones Divinas. Cum autem Burdi-
 galæ quidam Franciscanus libellum *de*
Theologia mystica ederet, illumque ex
 P. Joannis Charoni Carmelitæ libro:
 sub titulo: *Examen Theologiæ Mysticæ*
 decerptum fuisse assereret, P. Hono-
 ratus id ab eo minus æque factum fuisse
 ostendit, edito libro ita inscripto: *Dis-*
sertatio apologetica seu refutatio eorum,
quæ Mysticis in nuper excerptis ex exa-
mine Theologiæ Mysticæ perperam impu-
tantur: Insuper publici juris fecit ce-
 lebre opus sæpius recusum, & in va-
 rias linguas versum, cui titulus: *tra-*
ditio Patrum & Auctorum Ecclesiastico-
rum circa contemplationem, quæ tum dog-
ma, tum hujus exercitii praxin continet.
 Pariter ob doctrinæ soliditatem pluri-
 mum æstimatur aliud ejusdem argu-
 menti opus, cui titulum præfixit: *de*
motivis & praxi amoris Divini: Edidit
 quoque tractatum de Indulgentiis &
 Jubilæo, Problema doctis propositum
 circa libros, qui nomine S. Dionysii
 Areo-

Sæc. XVIII. Areopagitæ circumferuntur: Dissertationes Historicas & Criticas de Ordinibus Militaribus tam antiquis, quam recentioribus regularibus & sæcularibus, denuntiationem Historiæ Ecclesiasticæ Claudii Abbatis Fleury ad Gallicæ Episcopos, & vitam S. Joannis a Cruce: Præcipue vero Honoratus illos, qui sese Constitutioni *Unigenitus* opposuerant, solidissimis lucubrationibus acriter impugnabat, propterea dictus: *Quesnellistarum malleus*. Hanc in rem sequentes libros prælo subjecit. I. Contra Auctorem Quesnellistam Examinis Theologici, difficultates eidem propositas, in quibus æquitas Constitutionis *Unigenitus*, & Instructionis Pastoralis Cleri Gallicani ostenditur tom. 4. II. Denuntiationem hujus examinis ad Cardinales, Archiepiscopos, & Franciæ Episcopos. III. Observationes Dogmatico - Historico - Criticas operum Jansenii, Sancyrani, Arnaldi, Quesnellii, Petitpied &c. IV. Epistolam Theologi ad quemdam Abbatem circa observantiam Constitutionis *Unigenitus*. V. Dissertationes selectas circa controversias ob Bullam *Unigenitus*. VI. Epistolam Theologi ad Abbatem occasione miraculosæ sanationis in festo Corporis Christi. VII. Observationes circa Consultationem L. Advocatorum Parisiensium.

sum. VIII. Epistolam P. Honorati ad Ab-
 batem circa professionem fidei Sacerdotum
 Congregationis Missionum S. Josephi
 Lugdunensis. IX. Vindicias Brevis
 Benedicti XIII. ad omnes Professores
 Ordinis Prædicatorum contra calumnias
 in SS. Augustini & Thomæ Discipulos
 sparsas. Præter hosce libros adhuc in
 Insulano Carmelitarum Discalceatorum
 Conventu asservantur MS. opera sequentia.
 I. Missa latina cum notis II. Flodoardus
 hætenus ineditus de vitis Sanctorum
 Palæstinæ, Patriarcharum & Pontificum
 usque ad Leonem VII. III. Dissertationes
 quatuor de gratia, prædestinatione &
 reprobatione. Obiit celeberrimus hic
 Vir Insulis die octava Novembris annos
 natus septuaginta octo. VIII. Michael
 de Amato Protonotarius Apostolicus,
 qui publici juris fecit tractatum de piscium
 aviumque esus consuetudine apud
 quosdam Christi fideles in antepaschali
 jejunio, de opobalsami specie ad S. Chrisma
 conficiendum requisita, Dissert. de causis,
 cur in antiquis fidei symbolis Constant. &
 Nicæno art. *descendit ad inferos* fuerit
 prætermisus, de inferni situ, de Benedictione
 Christi in ultima cæna, quot calicibus
 Christus fuerit usus, de ritu, quo in prima
 Ecclesia fideles S. Eucharistiam percepturi
 mani-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1729.

Sæc. XVIII. manibus exhibebant &c. Decessit die
 A. C. 1729. 15. Nov. Neapolis nonnisi quadraginta
 septem annos natus.

§. XLIII.

*Scriptores A catholici hoc anno mor-
 tui, eorumque opera.*

Non desunt ex Protestantibus hoc
 anno denati, qui suis lucubrati-
 onibus sese de Republica literaria bene
 meritos reddiderunt. Hos inter præ-
 cipue inclaruit Samuel Clarcke, qui
 scripsit de Baptismo, Confirmatione
 & pœnitentia, observationes in librum,
 cui titulus: *Amyntor*, dilucidationes
 in quatuor Evangelistas, tractatum de
 existentia & attributis Divinis, episto-
 lam ad Dodwelum de immortalitate
 animæ, vindicias hujus epistolæ, Julii
 Cæsaris opera notis illustrata, & do-
 ctrinam S. Scripturæ de Trinitate,
 cum autem in hoc libro Arianismo fa-
 visse argueretur, in sui defensionem
 plures edidit vindicias, quibus tamen
 maculam contexit, non autem abster-
 sit. II. Abel Boyer, qui diarium e-
 didit de statu politico Britannicæ, nec
 non vitam Guilielmi III. Angliæ Regis
 aliaque non pauca. III. Joannes Fran-
 ciscus Budæus, qui Orbi literario re-
 liquit Institutiones Theologico-dog-
 mati-

maticas, Isagogen Historico - Theologi-
 cam, Historiam Ecclesiasticam V. T. Sæc. XVIII.
 Institutiones Theologiæ moralis, se- A. C. 1729.
 lecta juris naturæ & gentium, analecta
 Historiæ philosophiæ, introductionem
 ad Historiam Philosophiæ Ebræorum,
 Parergen Historico - Theologicam, tra-
 ctatum de concordia Religionis Chri-
 stianæ, statusque civilis, theses de
 atheismo & superstitione, Miscellanea
 Sacra, Abarbanelis dissertationes de
 Principatu Abimelechi, Ecclesiam Apo-
 stolicam, epistolam apologeticam pro
 Ecclesia Lutherana contra Javorsckium,
 & plures dissertationes, aliaque non-
 nulla. IV. Simon Hahn, qui prosecu-
 tus est Chronicon Bergense Meibomii
 & elucubravit Jus imperii in Floren-
 tiam, necnon collectionem monumen-
 torum veterum & recentium inedito-
 rum, dissertationem de Regno Arela-
 tensi, & diploma Imperatoris Ottonis M.
 illustratum. V. Ludovicus Fischlin,
 qui publici juris fecit Theatrum my-
 sterii *Αποκατάστασις πάντων* denudatum,
 & destructum, Memoriam Theologo-
 rum Würtenbergensium unacum sup-
 plementis. VI. Joannes Fabritius,
 qui vulgavit Considerationes variarum
 controversiarum, enodatam quæstio-
 nem, an inter Religionem A. C. & Ca-
 tholicam non sit essentielle discrimen,
 M 5 &

Sæc. XVIII.

A. C. 1729.

& utrum tam in hac quam illa quis salvari queat, quam quæstionem cum affirmando solveret, pro Syncretismo habebatur. VII. Nicolaus Hieronymus Gundling, qui præter plures dissertationes Academicas ad prælum promovit suam viam ad veritatem rationalem & moralem, Historiam philosophiæ moralis apud Orientales, otia Gundlingiana &c. VIII. Gottlieb Wernsdort, qui posteritati reliquit præter dissertationes sat eruditas commentationem de indifferentismo religionum. IX. Fridericus Lampe, e cujus calamo profluxit tractatus de cymbalis, alius de mystica miraculorum Christi interpretatione, commentarius in Joannem, præter ejus dissertationes Philologicas, orationes & programmata in duo volumina Amstelredamensibus literis Anno 1737. excusa. X. Henricus Gebhard, qui edidit commentarios in XII. Prophetas minores, in epist. Judæ, in Apocalypsin Joannis & alia quamplurima. XI. Joannes Funck, qui scripsit Historiam reformationis, & Conf. Augustanæ, dissert. de tempore nativitatis Christi & de pulchri natura. XII. Joannes Engelbrecht, qui vulgavit tractatum de veteris & necessariis Philosophiæ moralis adminiculis, de præsumptione pro Clero præter alia nonnulla.

§. LXIV.

§. XLIV.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.*Acta Parisinæ Facultatis Theologicæ
circa Constitutionem Unigenitus.*

Fluxerat annus hujus sæculi trigessimus, quo Facultas Theologica Parisiensis die secunda Januarii sua habuit comitia, in quibus prælecta fuere decreta duo, quorum primo die prima Decembris anni præteriti decernebatur, *decretum acceptationis die quinta Martii Anno 1714. a S. Facultate Parisiensi factæ esse publicum, solemne & legitimum*, altero autem Deputatorum relatio unanimi suffragio confirmabatur. Reclamabat tamen Magister Catherinetus, suæque oppositionis testimonium Syndico tradidit his verbis conceptum: *Ego infra scriptus Sacræ Facultatis Parisiensis Doctor Theologus, socius Sorbonicus intercedo Conclusionibus lectis, eoquod interjecta appellatione ab octoginta quatuor Magistris ad supremum Senatum, cujus instrumentum significatum est V. D. Decano, Magistro de Remigny & Scribæ, ut denuntiarent præsentibus Doctoribus, quod causa illa pendeat apud supremum Tribunal, atque, in præjudicium appellationis hujus terminari non possit, ut jam in ultimis Comitibus declaravi; cujus quidem intercessionis meæ Actum & instru-*

Sæc. XVIII. *instrumentum postulo. Datum in comitiis*
 A. C. 1730. *ordinariis Sacræ Facultatis anno millesimo*
septingentesimo trigesimo, die secunda Fe-
nuarii. Signatum Catherinet.

Verum S. Facultas decrevit, nul-
 lam omnino habendam esse rationem
 hujus oppositionis, illamque nullam
 esse, & hunc Magistrum pœnam in dis-
 fidentes latam incurrisse: Eadem ad-
 huc die alii sexdecim Sorbonæ Docto-
 res, qui partim ob adversam valetu-
 dinem, partim ob negotia prioribus
 comitiis non intererant, se Facultatis
 decretum de acceptata Constitutione
 pro vero ac genuino agnoscere palam
 declarabant, scriptumque factæ suæ
 acceptationis testimonium sibi con-
 signari petebant; quod & eorum precibus
 lubenter datum est. His ita peractis
 Syndicus habita oratione ad congre-
 gatos Doctores ita perorabat.

*Venerabilis Domine Decane,
 Sapientissimi Patres.*

„Est magna apud omnes bonos, qui
 „de re Catholica recte sentiunt, maxi-
 „me vero apud eos ex hoc Ordine Ma-
 „gistros, qui varias nostræ Galliæ Diœ-
 „ceses incolunt, expectatio legendi De-
 „creti, quod in ultimis Comitiis vestra
 „tulit auctoritas, hodierna confirmæ-
 „bit.

„bit. Jam diu, quod a vobis nuper Sæc. XVIII.
 „tanta animorum consensione fanci- A. C. 1730.
 „tum est, votis ardentibus exposcebant,
 „moleste ferentes, dolentesque vehe-
 „menter, dum recogitabant corde, at-
 „que animo revolvebant ea omnia, quæ
 „post Ludovici XIV. triumphantis me-
 „morix obitum nebulosis temporibus
 „in hoc Ordine contra fas omne ten-
 „tata fuerunt & peracta, nondum esse
 „a vobis strenue ac fortiter reparata;
 „laborat idcirco semper sinistra fama
 „apud Catholicas gentes verendum
 „sacrx Facultatis Parisiensis nomen.
 „Urgebant nos itaque longas incre-
 „pando moras; ubi autem verbum,
 „quod apud nos istis diebus factum
 „est, acceperunt, tum enimvero læ-
 „tari in Domino, gratulari sibi & vo-
 „bis, restitutum honorem sacri Ordinis
 „nostri, assertam veritatem, cautio-
 „nes adhibitæ plenas sapientix. ne
 „deinceps tales turbæ in hoc Ordine
 „orientur. Inde Deo præpotenti tan-
 „torum bonorum auctori immortales
 „gratiarum actiones non cessant repen-
 „dere.
 „Verum insuper (ut fidem faciunt
 „literæ, quas ex variis jam accepi lo-
 „cis) aliquid postulant ulterius, quod
 „nobis certe honorificum valde est &
 „erit

Sæc. XVIII. „erit ad corroborandum, firmandum
 A. C. 1730. „que, quod præstitimus, maximi pos-

„deris adjumentum: Scilicet Decretum
 „vestri ultimi ad se exemplaria mitti
 „petunt, ut ad Decretum vestrum accedentes,
 „cedentes, sua vestris suffragiis adjungant
 „suffragia. Tunc patebit profecto dissidentium
 „nostrorum paucitas, & quænam esset mens
 „sacræ Facultatis, si in unum Magistri omnes
 „congregati circa præsens negotium loquerentur.
 „Patebit rem parum suæ causæ deploratæ
 „faventem præstitisse eosdem Magistros
 „dissidentes, dum ad fucum faciendum,
 „animosque commovendos, undequaque
 „corredere satagunt nomina Magistrorum,
 „qui suis subscribant famosis libellis,
 „atque ad augendum catervæ suæ numerum,
 „nonnullos Magistros addunt, vel qui jus
 „suffragii non habent, vel qui scripto
 „declarant, se talibus instrumentis subscripsisse
 „nunquam.

„Sed Patres Sapientissimi, non debet mandari
 „typis Decretum vestrum, quantumvis optimum,
 „nisi in fronte, & in limine Acta, quæ a quarta
 „Novembris modo præteriti præcesserunt, reponantur,
 „imprimis vero Relatio in ultimis Comitibus
 „facta Deputatorum vestrorum nomine. Verum, ut
 „in lucem prodeat istud opus, necesse est

„ est, ut ad mentem vestræ Conclusio- Sæc. XVIII.
 „ nis, iterum a Deputatis expendatur; A. C. 1730.
 „ neque enim aliquid juris publici fieri
 „ debet jussu vestro, nisi tale sit quod
 „ vestri Ordinis famam ac dignitatem
 „ referat. Id præstabunt quam primum
 „ mandatis vestris obsequentes pro suo
 „ solito studio sapientissimi Deputati.,
 „ Deerit inter illos proh dolor? qui
 „ totius operis præcipuus auctor fuit,
 „ Deputatorum antiquior, quem su-
 „ nere acerbo hisce diebus amisimus,
 „ jactura certe gravi, nec lugenda satis.
 „ Audita ejus Relatione, in nostris ul-
 „ timis Comitibus meritas ipsi laudes &
 „ gratias ultro rependimus; nunc vero
 „ feralis ille casus, quo nobis quinque
 „ dierum spatio tam intempestive erep-
 „ tus est, nostras lacrimas reposcit.
 „ Flebilis ille quidem Bonis omnibus
 „ occidit, sed nulli Ordini flebilior quam
 „ nostro, cujus erat, & erit semper
 „ eximium ornamentum. Tanta erat
 „ verborum ejus in Comitibus nostris au-
 „ toritas & gratia, & adeo suavi pol-
 „ lebat eloquio, adeo splendido nitore
 „ amantem veri mentem suam expone-
 „ bat, ut facile ad se raperet animos,
 „ eosque, vi blanda, ad suam plenam
 „ judicii amplectendam sententiam ad-
 „ duceret. Præditus omnibus ingenii
 „ dotibus, sua singulari eruditione in-
 „ lignis

Sæc. XVIII, „signis. meritis conspicuus, apud Ma-
 A.C. 1730. „gnates viros magno positus in loco,
 „jamque a multis annis amplissima
 „fruens fama sui, alienus erat prorsus,
 „qui sibi inde aliquid arrogaret; vir
 „convictu facilis, suavissimæ indolis ac
 „beneficæ, nocere cuiquam nescius,
 „studens prodesse cunctis. „

„Hinc factum est, Patres Sapien-
 „tissimi, ut cum per tot annos, plenam
 „faciens disciplinam doctrinæ suæ, &
 „mittens sapientiæ suæ eloquia sicut
 „imbres, publicis in Scholis Theolo-
 „giam docuisset, Doctor eximius, quo
 „nullus melior usquam extitit, atque
 „jam donatus rude, parta quiete non
 „inglorius frui posset; cedens tamen
 „votis amicorum ac precibus, ut fie-
 „ret utilis, reluctantem ne quidquam
 „modestia, ingravescente ætate, otium
 „suum communi apposuit lucro, ut
 „quos olim tradiderat codices, a se
 „recognitos, novisque locupletatos
 „additamentis, publici juris faceret,
 „& laboriosum istud opus aggredere-
 „tur, quo sensim ac sine sensu vires e-
 „jus attritæ sunt & exhaustæ, donec
 „instar Apis studiosæ vitam ipsam pul-
 „chro sub fasce relinqueret. „

„Cum ergo talentum doctrinæ &
 „ingenii, quod acceperat ad usuram
 „posuerit, atque egregiam, ad ulti-
 „mum

Sæc. XVIII:
A. C. 1730.

„mum usque vitæ halitum, pro Ec-
„clesiæ bono operam navaverit, ne
„dubitemus, quin cum ipso bonorum
„operum remunerator Deus misericor-
„diter egerit, non intrans in iudicium
„cum servo suo. Libri autem, quos
„tanto studio defunctus magister ad rei
„litterariæ ornamentum, ad Ordinis
„nostri decus & gloriam, ad Schola-
„rum Theologicarum commodum &
„utilitatem typis edidit, laudem ejus
„enuntiabunt in Ecclesia, præstabit-
„que, ut non recedat memoria ejus,
„sed nomen ejus requiratur a genera-
„tione in generationem.,,

„Hæc pauca de viro nobis omni-
„bus charo hic a me cum vestra ve-
„nia dici posse duxi, hac occasione
„data: Arguendus alioquin a vobis,
„si omnino tacuissem; excusandus au-
„tem, si, quod in gravi luctu & mærore
„fieri aliter vix potest, non pro digni-
„tate rei locutus sim.,,

§. XLV.

*Sacræ Facultatis decretum contra Do-
ctores refractarios.*

Hanc Syndici orationem S. Facultas
plurimum commendabat, eamque
Sorbonæ tabulis esse inserendam de-
cernebat, eo potissimum nomine, quod
Hist. Eccles. Tom. LXXIII. N Syn-

II. „Quantum ad actum protestato- Sæc. XVIII.
 „rium non potuissim abstinere ob A. C. 1730.
 „multa capita, quæ in ipso continentur,
 „tum contra reverentiam Regiæ Maje-
 „stati debitam peccantia, tum injurio-
 „sa vobis omnibus & Sacro Ordini,
 „quin statim pro munere quo fungor,
 „actionem dicerem falsi, & calumniæ
 „adversus illos Magistros, qui non eru-
 „buerunt tali instrumento subscribere.
 „Sola lectio hujusce instrumenti pro-
 „bat id a me non sine gravissimo fun-
 „damento pronuntiari. Verum egis-
 „sem, ut arbitror, contra mentem
 „conclusionis vestræ, quæ lata est die
 „octava Mensis Novembris præteriti.
 „Viæ vestræ sunt pacificæ, consilia
 „vestra sunt plena humanitatis, nihil
 „aliud vultis, nisi ut ad obsequium &
 „unitatem redeant Dissidentes, mota
 „autem lite adversus illos, timendum
 „erat, ne eorum mentes nedum mitesce-
 „rent, sed inde magis ac magis ex-
 „acerbarentur. „

„Quantum vero ad actum in se mi-
 „nime juridicum, sed informem, in
 „quo continetur libellus supplex obla-
 „tus Senatui Parisiensi, supervaca-
 „neum videbatur, ut de illo mentio-
 „nem ullam amplius facerem, cum
 „publicis in Comitibus die prima Mensis
 „Decembris habitis, S. M. de la
 N 2 „Croix

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

Syndicus tam honorificam Viri de Ecclesia, Sacro hoc Ordine, & rebus Theologicis optime meriti Magistri Honorati Tournelii nuper defuncti memoriam habuisset. Postmodum die decima sexta Januarii rursus generalia habebantur comitia, in quibus idem Syndicus exposuit, sibi jam dudum consignatos fuisse tres fasciculos, in quorum primo quorundam protestatio, in altero libellus supplex Senatui Parisiensi contra Facultatis decreta oblati & demum in tertio, Magistrorum de Lagneau, & de la Croix oppositio adversus Facultatis conclusionem die 1. Nov. latam & die 1. Decembris confirmatam continentur. His expositis Syndicus rationes attulit, ob quas de hisce fasciculis serius in comitiis referre decreverit: Igitur hanc in rem ita effectus est. I. „Intellexeram hoc esse „consilium eorum, a quibus talia instrumenta mittebantur, distrahere animos, morasque injicere, ut dum in hisce perlegendis, aut reprimendis, occuparemur, abiret Comitiorum tempus, sicque impedirent nos de his tractare & agere negotiis, de quibus, missis aliis, agendum erat in hisce prædictis Comitiis, aut aliquæ exciterentur turbæ & contentiones, & id ad minus obtinerent, ut nulla pronuntiaretur. Conclusio.,

II. Quar-

Sæc. XVIII. „ Croix objicienti Conclusionem ve-
 A. C. 1730. „ stram diei octavæ Novembris præce-
 „ dentis minime confirmari posse, ob
 „ Provocationem interjectam ad Sena-
 „ tum Parisiensem in dicto Libello sup-
 „ plici contentam, reposuissim ego pa-
 „ lam & aperte, notum esse quidem
 „ nobis, talem Libellum supplicem ob-
 „ latum fuisse Senatui, sed ab eodem
 „ non admissum, neque ob stare posse
 „ interjectam aliquam provocationem
 „ ad Senatum Parisiensem, quæ oblata
 „ nullo hujusce Tribunalis decretorio
 „ judicio niteretur. „

III. „ Cum Magistri, qui subscripsi-
 „ sent tum provocatorio Instrumento,
 „ tum Libello supplici oblato Senatui
 „ Parisiensi, ut ad eorum Magistrorum
 „ causam accederent, qui auctoritate
 „ Regia jussi sunt die quinta Novembris
 „ proxime elapsi a nostris abstinere Co-
 „ mitiis, adjecta privationis pœna ab
 „ omni jure Magisterii, eadem auctori-
 „ tate Regia iisdem fuissent subjeti
 „ pœnis, hoc est, & a nostris exclusi
 „ Comitibus & omni privati Magisterii
 „ jure, quia nempe Majestas Regia in-
 „ tellexerat tales Magistros, non tam
 „ contra Facultatem insurrexisse sua
 „ temeraria agendi ratione, quam con-
 „ tra verendam ipsius Auctoritatem,
 „ existimabam, pro reverentia debita
 „ Re-

„Regiæ Majestati, ad nos amplius non
 „pertinere de tali facto inquirere, aut
 „illos ad Tribunal vestrum advocare,
 „cum jam ea de re non viderentur am-
 „plius esse quodammodo nostri juris,
 „nec decuisset novas pœnas iis addere
 „ob eandem culpam, pro qua Rex
 „ipse in eos animadverterat.”

Sæc. XVIII.
 A. C. 1730.

„Et vero iis rationibus mox allatis
 „novam hanc subjiciam: ut quis ob-
 „stare possit, ne aliqua Conclusio lata
 „vim legis obtineat in Societate, ne-
 „cesse est, ut in dicta Societate jus ha-
 „beat suffragii; tum enim, si quid vi-
 „sum ipsi fuerit peccatum contra leges
 „& statuta & Societas noluerit ullam
 „habere momentorum, quæ ab ipso pro-
 „lata sunt, rationem, eo ipso tempore
 „quo pronuntiata est Conclusio, re-
 „cursum habet ad Superiorem, inter-
 „cedere vel provocare pro ipso jure
 „potest: verum ubi a suo jure excidit,
 „spectari debet ac si non esset amplius
 „Societatis membrum: Quæcumque
 „autem instrumenta denuntiet, nul-
 „lius erunt momenti, cum, juxta re-
 „gulam juris, nullus major sit defectus
 „quam defectus potestatis: talis est
 „status M. M. Dissidentium, qui utrique
 „actui, Potestatorio scilicet, & Libello
 „supplici subscripserunt. Auctoritate
 „Regia sunt exclusi ab omni aditu Co-
 „mi-

Sæc. XVIII. „ mitiorum, hoc facto privantur omni
 A. C. 1730. „ jure Magisterii. Quo titulo igitur
 „ jam possunt obstare, quominus S. Fa-
 „ cultas legitime congregata eas Con-
 „ clusiones & leges ferat, quas pro
 „ circumstantiis temporum judicat esse
 „ faciendas, non video. Causentur
 „ illi, si velint, ut faciunt suis in li-
 „ bellis, absentiam suam a nostris Co-
 „ mitiis. Donec eadem auctoritas,
 „ quæ jussit eos abstinere, ipsis permit-
 „ tat, ut redeant, S. Facultas pro jure
 „ suo sua celebrabit Comitia, de rebus
 „ propositis deliberabit, ipsis licet ab-
 „ sentibus, & quas voluerit pronuntia-
 „ bit Conclusiones; eorum vero inter-
 „ cessiones, si quæ sint, habebit tan-
 „ quam irritas ac nullas, nec tenebi-
 „ tur vel levissimam earum facere meo-
 „ tionem. „

„ Hac ductus gravissima ratione exte-
 „ rimavi, opus non esse, ut de duobus
 „ Actibus supradictis verba apud vos
 „ facerem & abstinerem adhuc hodie,
 „ nisi visum fuisset nonnullis Magistris,
 „ quorum apud me est summa auctori-
 „ tas, opportunum, ut de hisce omni-
 „ bus penitus non tacerem. „

„ Verum de tertio Instrumento sub-
 „ signato a duobus Magistris, qui no-
 „ stris Comitiis die prima Decembris
 „ intererant, & quorum alter jus ha-
 „ bet

„bet suffragii, tacere minime possum, **Sæc. XVIII.**
 „& de illo retuliffem initio hujusce **A. C. 1730.**
 „mensis, nisi me retardassent negotia,
 „quibus de more onerantur, quæ fin-
 „gulis bienniis secunda Januarii cele-
 „brari solent Comitiam; hinc factum est
 „ut initio ultimorum Comitiorum ve-
 „niam a vobis postulaverim, quod de
 „isto negotio non referrem.,

„Actus ille continet intercessionem
 „factam a duobus SS. MM. scilicet Lag-
 „neau & de la Croix. Solum appel-
 „labo jam M. de la Croix, cum,
 „alter, qui etiam subscripserat Libello
 „supplici oblato Senatui Parisiensi,
 „vestris non possit interesse Comitiis,
 „a quibus jussus est auctoritate Regia
 „abstinere.,

„Scitis, Patres Sapientissimi, a
 „me interpellatum fuisse tribus repe-
 „titis vicibus M. de la Croix, utrum
 „vellet intercedere adversus Conclusio-
 „nem vestram diei octavæ Novembris
 „ultimi? Potuisset ille intercedere,
 „si voluisset, & de ipsius intercessione
 „a vobis illico in Comitiis Kalendis
 „Decembris præteriti celebratis fuisset,
 „ut moris est, deliberatum, quemad-
 „modum deliberatum fuit de inter-
 „cessione facta a S. M. Magnodet; ob-
 „mutuit D. de la Croix, remansit in
 „Comitiis, & cum a me postulatum
 „fuis-

Sæc. XVIII. „fuiſſet, utrum vellet ſacer Ordo vel
 A. C. 1730. „confirmare Conclusionem, vel ex-
 „pectare, donec Deputatorum antiquior
 „ſuam habuiſſet Relationem, de qua
 „agendum erat die decima quinta ejuſ-
 „dem menſis, dictus D. de la Croix
 „rogatus ſententiam ordine ſuo, eorum
 „amplexus eſt opinionem, qui ſentie-
 „bant, expectandum eſſe uſque dum
 „Deputati retuliſſent, ſed interim a
 „confirmanda conſuſione abſtinendum.
 „Eſtne, unde querimoniam moveat
 „dictus S. M. de la Croix adverſus ſu-
 „orum Ordinem, peccatumne eſt ad-
 „verſus leges & ſtatuta? Nonne libe-
 „rum erat unicuique alterutram, ſi
 „vellet, amplecti ſententiam? Et que
 „niam, quam amplexus eſt, non præ-
 „valuit, eſtne idcirco intercedendi
 „locus? Poterunt ergo ſimiliter inter-
 „cedere quicumque aliquam ſequuti
 „fuerint ſententiam, quæ numero ſu-
 „fragiorum non vicerit. Miror, que
 „modo vir in rebus tractandis erudi-
 „tus, nescio quo, ex præjudicata opi-
 „nionem, abreptus impetu, leges juris
 „tam cito dedidicerit.
 „Ut autem aliquis ſit rationis color,
 „pro graviffimo momento contendit in
 „ſuo Inſtrumento per Apparitorem re-
 „gium ſignificato, ſummam deberi reve-
 „rentiam Senatui Pariſienſi, atque, cum
 „cauſa

„caussa de qua agitur, ad ipsius Tri-
 „bunal pendeat ob factam provocatio-
 „nem a nonnullis Magistris, vos, lite
 „pendente, non potuisse ad confir-
 „mandam Conclusionem procedere.
 „Sed iterum hominis eruditi peritiam
 „hic requiro; nonne in confesso est
 „apud omnes, nullam esse provocatio-
 „nem, quantumvis delata videatur ad
 „Senatum Parisiensem, cujus nos, ut
 „hactenus præstitimus, summo obse-
 „quio decretoria judicia veneramur,
 „nisi nixa fuerit Decreto aliquo quod
 „gallice vocant *un Relief d'appel*?

Sæc. XVIII.
 A. C. 1730.

Absoluta hac oratione Sacra Fa-
 cultas decrevit, oppositionem a Ma-
 gistris Lagneau & de la Croix omnino
 esse rejiciendam, & utrumque eidem
 sententiæ ac poenæ esse subjectum,
 qua nuper Catherinetus fuerat multa-
 tus, quo facto Magister Pouffin palam
 declaravit, se decreto S. Facultatis die
 14. Decembris condito sincere adhæ-
 rere; cum autem Magister Piers de
 Girardin ore & calamo sese novissimis
 Facultatis Theologicæ decretis oppo-
 suisset, Syndicus declarabat, hunc Ma-
 gistrum in comitiis jam dudum sese
 iteratis vicibus Virum ferventioris in-
 genii exhibuisse, sua vero oppositione
 omnem excessisse modum, eamque om-
 nino nullam esse, intempestivam, S. Or-
 dini

Sæc. XVIII. A. C. 1730. dini oppido injuriosam, ac ialitibus
 & calumniis turgidam, præcipue cum
 falso affereret, passim in comitiis au-
 diri comminationes exilii & carceris;
 cum S. Facultatis consilia non nisi ad
 humanitatem & indulgentiam collig-
 ment, eaque nil magis ardentius ex-
 optet, quam ut e Magistris dissidentes
 ad obsequium & unitatem doctrinæ re-
 vertantur. Eapropter Syndicus petit
 ut nulla habita præfatæ oppositionis ra-
 tione Sacer Ordo prælectam Facultatis
 conclusionem confirmaret, & Magi-
 strum Piers e Sorbonæ gremio ejectum,
 exclusumque declararet. nisi in proxi-
 mis comitiis suam oppositionem revo-
 caret, & humillime a S. Ordine veniam
 peteret, eo quod statuti vigesimi quinti
 immemor contra reverentiam S. Facul-
 tati debitam suis convitiis ac probris
 inverecunde peccasset, atque idcirco
 juxta Sorbonæ leges a consortio S. Or-
 dinis repelli promeruisset. His expo-
 sitis idem Syndicus suasit, ut fatalis
 poenæ latæ terminus Dissidentibus Ma-
 gistris præfixus, quamvis die 15. hujus
 Mensis expiraret, nihilominus tamen
 prolongaretur, ut omnis querimonia
 locus amputaretur, hacque ratione S. Fa-
 cultas magis magisque suam in redu-
 cendis refractariis propensam demon-
 straret voluntatem. Postea Syndicus
 signi-

significabat, quatuor alios Magistros Sæc. XVIII.
 sponte & toto cordis affectu cunctis A. C. 1730.
 Sorbonæ decretis adhærere, plurimos-
 que Magistros tam sæculares quam Re-
 gulares, qui nondum jure suffragii gau-
 derent, exoptare, ut pari obedientia
 hisce decretis palam adhærere, eis li-
 ceret, præcipue vero conclusioni die
 15. Decembris, qua S. Facultas decla-
 rabat, se amplecti Constitutionem *Uni-*
genitus tanquam judicium dogmaticum
 Ecclesiæ Universalis, eoquod omnino
 æquum esse eis videretur, annuere
 præclaris Magistrorum votis, quæ in
 communi causa aliunde in commodum
 & utilitatem tam privatorum, quam
 totius S. Facultatis Parisinæ vergunt.
 His in deliberationem vocatis, S. Fa-
 cultas decrevit. I. Magistrum Piers
 e gremio esse ejiciendum, ni veniam
 peteret. II. Longioris moræ termi-
 num dissidentibus nonnisi in proximis
 comitiis esse præfigendum. III. Docto-
 ribus, qui Sorbonæ decretis acquie-
 runt, suæ adhæssionis literas testes esse
 dandas, æque ac aliis decem, qui pa-
 lam in comitiis declarabant, se sincero
 corde præfatis decretis adstipulari.

§. XLVI.

Alia Ejusdem Facultatis comitia.

Insu-

Sæc. XVIII. **I**nsuper Sacra Facultas Theologica die
 A.C. 1730. prima Martii solemnia habebat com-
 mitia, in quibus Magister de Valliere
 ceterorum, qui a sua pervicacia resi-
 puerant, nomine perelegantem habuit
 orationem, ac sacræ Facultati rem-
 nuperis suis decretis ad totius Ordinis
 splendorem, atque ad Religionis &
 Ecclesiæ bonum feliciter ac præclare
 gestam gratulabatur, simulque palam
 profitebatur, se obsequentissimum fore
 Constitutioni Apostolicæ juxta decre-
 tum a S Facultate die 15. Decembris
 latum, seque lubentissime toto corde
 & animo in omnibus huic decreto ad-
 hæsurum. Ad hujus Magistri exem-
 plum non modo præfati Doctores, sed
 & viginti tres Magistri suam appellatio-
 nem revocarunt. Tam prospero comi-
 tiorum auspicio animatus Syndicus re-
 tulit, sacræ Facultatis deputatos die
 octava Novembris Conventum habuisse,
 atque in eo deliberasse I. super quo-
 „dam novo Instrumento a centum Ma-
 „gistris subsignato, quod sibi Syndico
 „die 13. Februarii per Apparitorem
 „forensem denuntiatum & significatum
 „fuiſſet, & quod fuiſſet prælectum il-
 „lud prolixum opus, ita minusculis
 „literis exaratum, ut vix, nec sine in-
 „genti oculorum labore legi potuerit, vi-
 „sum autem esset Deputatis id nihil aliud
 „esse,

„esse, quam novum Libellum suppli-
 „cem, quem Magistri dissidentes obtu-
 „lerunt Senatui Parisiensi, non feli-
 „ciori exceptum sorte, quam quem
 „primum obtulerunt, quia in isto re-
 „centi instrumento, ut in præceden-
 „tibus, abiurda quæque nec ferenda
 „continerentur, dignum in omnibus
 „capitibus quod summo contemptu ne-
 „gligeretur, aut, si tamen de illo a-
 „gendum sit, ad alia commodiora re-
 „mitteretur Comitia.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1730.

II. „Retulit quoque, actum esse
 „de Magistro Sornet Licentiando, qui
 „die vigesima Februarii a Meritissimo
 „D. Cancellario Baccalaureis Licentian-
 „dis ad gradum Licentiati obtinendum
 „assignata, cum cæterorum suorum
 „commilitonum offensione ac scandalo
 „ab Aula Illustrissimi Archiepiscopi Pa-
 „risiensis idcirco recesserat, quod nol-
 „let postulatum ab omnibus, ad men-
 „tem Decreti die 15. Decembris ultimi,
 „certum dare palam testimonium sin-
 „ceri erga Constitutionem *Unigenitus*
 „obsequii; addens, apertis verbis &
 „voce intelligibili coram omnibus, se
 „tali conditione Benedictionem Apo-
 „stolicam, gradumque Licentiati mi-
 „nime posse recipere; censuisse Domi-
 „nos Deputatos, gratulandum quidem
 „esse S. Ordini, quod nullus ex Licen-
 „tiant-

Sæc. XVIII. „tiandis aliis tam pravum exemplum
 A. C. 1730. „secutus fuisset; unde S. Ordo intel-
 „ligebat cæteros omnes, qui reman-
 „serant, sese hac in occasione obse-
 „quentissimos præbuisse; verum anim-
 „advertendum severe in dictum Ma-
 „gistrum Sornet, eumque inter Dissi-
 „dentes annumerandum, neque, nisi
 „ante præfigendum tempus, ad me-
 „liorem mentem reverteretur, admit-
 „tendum, nisi palam & publice veniam
 „humillime peteret a S. Facultate; si
 „vero renuerit, ex albo Baccalaureo-
 „rum expungendum. „

III. „Actum esse de figendo termino
 „Magistris Dissidentibus, mentem vero
 „deputatorum esse, benigne satis jam
 „actum esse cum dictis Magistris; pu-
 „tere etiam ex Instrumento recent
 „significato Decretum S. Facultatis ipsi
 „notum esse: Quoniam vero ad eorum
 „manus nondum pervenit Relatio in
 „ipforum gratiam & commodum exte-
 „rata, cujus editio cum cæteris Acti-
 „bus intra paucos dies erat absolven-
 „da, existimasse Deputatos, conce-
 „adhuc iis posse, qui intra Urbem &
 „Banleucam commorantur usque ad pri-
 „mam Aprilis proximi, iis vero qui
 „extra Urbem & Banleucam degunt us-
 „que ad primam mensis Maij subse-
 „quentis, ita ut tamen nulla ulterius
 „prorogatio concedatur. „

IV. „ Visum esse iisdem Dominis
 „ Deputatis, sex Seniores in præsentibus
 „ Comitibus nominandos, qui una
 „ cum V. D. Decano & Syndico, no-
 „ mine S. Ordinis Regem ipsum quam-
 „ primum adirent, si talem honorem
 „ Regia Majestas concedere vellet S. Fa-
 „ cultati, & ipsi Acta nostra typis e-
 „ dita reverenter offerrent ac præsen-
 „ tarent, ut olim factum fuit tempore
 „ triumphantis memoriæ Ludovici XIV.
 „ cui similiter obtulit suum Decretum
 „ S. Facultas die 14. Mensis Martii
 „ 1714. atque cum inde accessisset huic
 „ Decreto magnum auctoritatis pon-
 „ dus, interesse plurimum S. Facultatis
 „ satagere quantum posset, ne tantus
 „ deesset honor recentiori Decreto suo,
 „ eo plus virtutis ac momenti habituro,
 „ quo splendidiori præsidio, eoque Re-
 „ gio firmaretur. „

V. „ Quantum ad exemplaria acto-
 „ rum, quæ mandantur typis distri-
 „ buenda, censuisse Dominos Deputatos,
 „ honorifice deferenda Viris Principi-
 „ bus ac in primis dignitatibus consti-
 „ tutis, Eminentissimis videlicet Cardi-
 „ nalibus, imprimis vero Eminentissi-
 „ mo Fleurio, ex cujus potenti patro-
 „ cinio tantum decoris & adjumenti
 „ singulis diebus percipit S. Ordo, nec-
 „ non Illustrissimo Archiepiscopo Pari-
 „ siensi,

Sæc. XVIII.
 A. C. 1730.

Sæc. XVIII. „ siensi, cujus omnes norunt prope-
 A. C. 1730. „ sam erga Nos voluntatem, ipsum
 „ occasione data, invitandum ac ro-
 „ gandum, si vellet, quod valde hono-
 „ rificum foret & gratum S. Facultati
 „ servatis, quæ tempore Illustrissimi
 „ Harlæi unius ex Decessoribus suis ser-
 „ vata sunt, Lauream doctoralem ad-
 „ pisci, seseque numero Magistrorum
 „ adjungere. „

VI. „ Visum esse iisdem Deputatis
 „ non expectandum usque ad proxima
 „ comitia, ut singulis Magistris distri-
 „ buerentur Actorum nostrorum exem-
 „ plaria, sed convenientius fore, simi-
 „ terentur per domos; atque ut M. M.
 „ Dissidentes intelligant S. Facultatem
 „ in eorum favorem & commodum jus-
 „ sisse illa mandari typis, ut quæcum-
 „ que monita & adhortationes in illis
 „ continentur, ad promptum eorum
 „ reditum inserviant, opportunum fo-
 „ re, si singulis exemplaribus ad hosce
 „ M. M. Dissidentes dirigendis, hæc so-
 „ lita formula adhiberetur, *ex parte*
 „ *S. Facultatis*, appositis nomine & sy-
 „ grapha M. Herissant I. Apparitoris &
 „ Scribæ S. Facultatis. „

§. XLVII.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

*Ejusdem S. Facultatis decretum circa
Syndici postulata.*

De hisce sex articulis a Syndico expo-
positis Jacobus Leullierus Deca-
nus cum octoginta quatuor Magistris
maturam instituit deliberationem ac
tandem communi omnium suffragio
decidit. I. De instrumento a dissidenti-
bus oblato proxime esse deliberandum.
II. Sornetum Baccalaureum inter dis-
sidentes esse annumerandum, expun-
gendumque ex albo Baccalaureorum,
nec si intra tempus mox figendum,
redire vellet ad obsequium, admit-
tendum, nisi coram S. Facultate ve-
niam peteret humillime.,
Terminum fatalem temporis
jam concessi M. M. Dissidentibus
fixum esse, ad diem primam
Mensis Aprilis proximi in gratiam
eorum, qui in Urbe vel in Banleu-
ca commorantur, ad diem vero
primam Maij subsequenteris pro iis, qui
extra Urbem aut Banleucam degunt,
adeo ut nulla ulterius fieret proro-
gatio.,
III. Sex Seniores esse nominan-
dos, qui unacum Decano & Syndico
Regem adirent, quique acta sua sta-
Hist. Eccles. Tom. LXXIII. O „tin

Sæc. XVIII. „ tim ac fuerint edita, debita reve- „
 A. C. 1730. „ rentia offerrent, simulque Facultatis „
 „ Deputati sua acta deferrent tum Emi- „
 „ nentissimo Regni Administro, Emi- „
 „ nentissimisque tribus aliis Cardinali- „
 „ bus, quos suos inter Magistros anno „
 „ merare gloriatur S. Ordo, tum etiam Il- „
 „ lustrissimo Archiepiscopo Parisiensi ipse „
 „ que declarandum, rem fore admodum „
 „ honorificam & gratam S. Facultati „
 „ si, fervatis, quæ servata sunt tem- „
 „ pore Illustrissimi Harlæi Archiepiscopi „
 „ Parisiensis, vellet Lauream Doctori- „
 „ lem adipisci, seseque numero Magistro- „
 „ rum adjungere; voluit insuper Decanus „
 „ ut iidem curent Deputati deferri cum „
 „ omni honore eadem exemplaria Il- „
 „ lustrissimis Franciæ Cancellario, & Re- „
 „ giorum sigillorum Custodi, omnibus „
 „ Regni Administris, Illustrissimo Proto- „
 „ prælidi Senatus Parisiensis, & Re- „
 „ giis Triumviris ac Procuratori Cæ- „
 „ tholico., „

§. XLVIII.

Finalis declaratio S. Facultatis.

Postquam hæc omnia in variis co- „
 „ mitiis gesta fuissent, Decanus no- „
 „ mine totius Facultatis sequentem de- „
 „ clarationem typis promulgari jussit: „
 „ Patebit proculdubio iis omnibus „
 „ qui „

„qui hæc Acta præsentia lecturi sunt, Sæc. XVIII.
 „S. Facultatis Magistros Constitutioni A. C. 1730.

„*Unigenitus* obsequentes numero cete-
 „ris Dissidentibus longe prævalere. Hi
 „enim quantumvis hætenus omnem
 „moverint lapidein, ut suffragia suæ
 „causæ faventia undequaque corrade-
 „rent, vix nomina centum Magistro-
 „tum potuerunt obtinere. Ex hoc
 „autem numero ferme dimidia pars
 „eorum est Magistrorum, qui vel in
 „Comitiis sacræ Facultatis jus ferendi
 „suffragii nondum habent, vel sunt
 „ab octo annis & amplius ejusdem
 „juris prærogativa destituti: quin &
 „adhuc detrahendi sunt non pauci,
 „tum, & illi, qui scriptis ad DD. Syn-
 „dicum privatis Epistolis, quas penes
 „se servat, declarant, apertis verbis
 „perperam omnino inscribi eorum no-
 „mina vel in Instrumento protestato-
 „rio, vel in Libello supplici, oblato
 „Senatui Parisiensi, cum certum sit neu-
 „tri Instrumento eos usquam subscrip-
 „sisse, tum etiam & illi qui a Comitiis
 „die prima Martii celebratis subscrip-
 „tionem suam plane revocarunt, se
 „seque Decretis a sacra Facultate latis
 „adhærere sponte & ultro profitentur.
 „Curabitur ut publici juris fiat quam-
 „primum accuratus Catalogus eorum
 „Magistrorum, qui ad mentem de-
 „creti

Sæc. XVIII. „creti die decima quinta Decembris

A C. 1730. „ 1729. vel viva voce, vel scripto

„stati sunt, se corde & animo obsequen-

„tes esse Constitutioni *Unigenitus*, tan-

„quam Decreto dogmatico Universitatis

„Ecclesiæ; addentur & eorum similia

„nomina, qui statim atque Decreta præ-

„sentia receperint, eidem adhæsione

„accedere properabunt. „

„Id unum in præsentiarum suffici-

„observare. I. Nonaginta quinque

„Magistros in Comitibus die 15. De-

„cembris 1729. II. Septendecim in Co-

„mitibus die 1. & 16. Januarii 1730.

„III, Quatuordecim in Comitibus 1. Febr-

„& IV. Triginta septem in Comitibus

„primæ Martii sese ad eandem senten-

„tiam adjunxisse; unde jam confecta

„numerum effici Magistrorum ultra

„centum & sexaginta, qui corde ma-

„gno & animo volenti se Constitutioni

„*Unigenitus* obsequentes esse palam

„aperte gloriantur, atque ex iis bene-

„multos Deo optimo maximo, singulis

„diebus grates rependere ob acceptum

„singulare beneficium, quo, agnita ve-

„ritate, causam prorsus conclamant

„tam deseruere, quæ proh dolor! e-

„unice tendit, ut animi, præfractio-

„ni subordinationis vinculo, spretoque

„debita Ecclesiæ Decretis & Super-

„ribus legitimis obedientia, nihil ali-

„præ-

„præter schisma, rebellionem, ac dis- Sæc. XVIII.
 „sensiones spirent.“ A. C. 1730.

§. XLIX.

*Epistola Facultatis Theologicæ Pa-
 risiensis ad Universitatis Colo-
 niensem & Pragensem.*

His feliciter confectis mox die prima
 Septembris nomine Decani, om-
 niumque Magistrorum Syndicus Uni-
 versitates Coloniensem & Pragensem
 de plena sua submissione certiores red-
 didit, datis ad eas hisce literis:

*Decanus & Facultas Theologorum Pa-
 risiensium celeberrimæ Studii Colonien-
 sium Universitati salutem plurimam in eo, qui
 convertit luctum nostrum in gaudium.*

„ Si juxta monitum sapientiæ, cu-
 „ ram habere debeamus de bono nomine.
 „ Tum maxime cum famæ nostræ asper-
 „ sam labem novimus, in iis quæ Re-
 „ ligionis & fidei nostræ integritatem
 „ spectant, in quibus, ut ait D. Hiero-
 „ nymus: *Nefas est quemquam esse pa-*
 „ *tientem.* Cum igitur ex iis, quæ statim
 „ ab obitu Ludovici XIV. invictissimi
 „ Galliarum Regis in nostra Theologica
 „ Parisiensi Facultate adversus Consti-
 „ tutionem *Unigenitas* a nonnullis tur-
 „ bulentis tentata sunt, iste rumor in-
 „ faustus de Parisiensibus Theologis per
 O 3 „ uni-

Sæc. XVIII. „ universum orbem Catholicum incre-
 A. C. 1730. „ buerit, Decretum nempe, quod Anno
 „ 1714. pro acceptanda & observanda
 „ Constitutione Sanctissimæ memoriæ
 „ Clementis Papæ XI. emiserant, sub-
 „ inde declaratum fuisse nullum, falsum
 „ & adulterinum (quod tamen invidi-
 „ simis argumentis ostendimus in actis
 „ nostris esse falsissimum) imo communi
 „ Magistrorum suffragio renitentibus ad-
 „ modum paucis interjectam fuisse ad
 „ futurum generale Concilium scandæ-
 „ losam provocationem; uno verbo ab-
 „ versus Apostolicum Decretum ab Epi-
 „ scopis acceptatum & promulgatum,
 „ insurrexisse nihilominus totam Facul-
 „ tatem nostram, atque inde vulgo tra-
 „ ducerentur Parisienses Theologi non
 „ secus ac si, per stupendam animorum
 „ conversionem, a priscis majorum so-
 „ rum moribus, & ab antiqua, quæ
 „ hucusque in ordine suo Doctrina vi-
 „ guerat, plane recessissent, spreteque
 „ docentis ac' judicantis Ecclesiæ au-
 „ thoritate, quam *qui non audit tanquam*
 „ *Ethnicus & Publicanus*, ipso promun-
 „ tiante Christo Domino, *haberi debet*,
 „ se solos aliter docentes esse audien-
 „ dos jactitarent, eorum ritu scilicet, qui
 „ ut soli sapere videantur, cælum ipsum
 „ vituperant; & rerum novarum ama-
 „ tores, *quorum os abundat malitia*, spar-

„sis undequaque famosis suis libellis, Sæc. XVIII.
 „tanquam totidem funestis flabellis, A. C. 1730.
 „falsum hunc rumorem augere non
 „cessarent, quemadmodum hodierna
 „die nec adhuc desinunt; adeo ut
 „in istis florentissimis academiis Ca-
 „tholicis nemo ferme foret, qui atten-
 „dendo ad ea, quæ de nobis sinistra
 „fama renuntiante passim circumfere-
 „bantur, & ex altera parte revocando
 „in memoriam felicem præteritorum
 „temporum nostram conditionem, in
 „hæc verba luctu & mærore percitus,
 „non statim erumperet; *hæccine est illa*
 „*perfecti Decoris Theologica Parisiensis*
 „*Facultas, gaudium olim universæ terræ?*
 „*quomodo obscuratum est aurum? mutatus*
 „*est color ejus optimus; ad tot tantaque*
 „reformanda mala, duximus strenue
 „ac fortiter esse adlaborandum. Ut
 „autem præstaremus feliciter, intelle-
 „ximus non satis, sufficienterque con-
 „sultum iri famæ nominis nostri, si,
 „quæ per summum nefas nebulosis
 „temporibus inserta fuerant in com-
 „mentariis nostris, & quæ evulgata
 „falso rumori ansam, aliquodque fun-
 „damentum hactenus præbuerant,
 „plane penitusque apud nos rescinde-
 „rentur, & iis substituerentur meliora;
 „sed insuper oportere ad amoliendam
 „hanc labem, ut acta quæcumque a no-
 „bis

Sæc. XVIII. „bis ea de re sancirentur, publici juris
 A. C. 1730. „fierent, ut quocumque, ad dedecus
 „& opprobrium nostrum rerum male
 „gestarum iniquitas accesserat, ibi pa-
 „riter ad resarciendum honorem no-
 „strum, damni fortiter ac fideliter re-
 „parati noticia perveniret, nec minus
 „hodie, ad propulsandam gravem in-
 „juriam, diffunderetur factis certissi-
 „mis cognitio veritatis, quam ad con-
 „flandam turpem calumniam, sese pra-
 „vis artibus diffuderat antea propaga-
 „tio falsitatis. „

„Quapropter, quæ duo erant re-
 „que necessaria, statim atque potui-
 „mus, eodem ferme momento præsti-
 „timus; alterum *in quo agebatur de statu*
 „*nostro*, ut verbis utamur S. Augu-
 „stini, necessarium erat nobis, quod
 „erat *de recuperanda fama nominis nostri*
 „*necessarium aliis*; utrumque debeamus
 „æquitati, honori nostro, Religioni
 „itaque ubi sese fausta obtulit occasio,
 „cui jam dudum præstolabamur im-
 „patientes moræ emendavimus, quæ
 „jam dudum debuissent emendari.
 „Decretum latum Anno 1714. suæ, ut
 „par erat, sinceritati restituimus, &
 „auctoritati, atque, ut nihil deesset
 „opere in tanto, & omnibus, quæ oc-
 „currere possent incommodis consule-
 „remus, nova sanctione, eaque, priore
 „au-

„authentica magis ac solemniori, Fa-
 „cultas nostra declaravit de 15. De-
 „cembris ultimi in suis generalibus
 „Comitiis, apud Collegium Sorbonæ
 „congregata, amplecti se de novo Con-
 „stitutionem *Unigenitus* tanquam dog-
 „maticum universalis Ecclesiæ judi-
 „cium, cui refragari nefas, cui non
 „obsequi nihil aliud est, quam velle
 „partem habere cum iis, qui de foris
 „sunt, nec ad Ecclesiam ulterius per-
 „tinent. Adhibuimus cautiones, ne
 „quid huic simile, quod evenerat, dein-
 „ceps contingeret, neque ad gradus
 „nostros Theologicos admitterentur,
 „nisi de quorum constaret apud nos
 „fidei sinceritate & obsequio, cæteris
 „quæ expendi solent non neglectis.
 „Hoc bene ac recte, sapienterque fa-
 „ctum vobis profecto SS. MM, videbi-
 „tur: & illud idem valde fuisse non
 „opportunum duntaxat, sed plane ne-
 „cessarium, judicabunt, quotquot sunt
 „æqui æstimatores rerum, neque enim
 „sufficit præteritis, aut præsentibus
 „domesticis malis attulisse remedium,
 „verum prudentiæ est, in posterum pro-
 „spicere ac providere. Aliud super-
 „erat necessarium non minus, a quo exor-
 „dium duxit præfens Epistola, quod
 „similiter non censuimus omittendum,
 „nempe ut non solum typis ad usum
 „no-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1730.

Sæc. XVIII. „ nostrum mandare tur acta nostra
 A. C. 1730. „ sed etiam eorum exemplaria per or-
 „ bem Catholicum affatim spargeren-
 „ tur. & lata eam in rem expressa con-
 „ clusione, volumus ad insigniores
 „ Academias, quarum Catholica fides
 „ bonus est odor Christi in Ecclesia,
 „ quantocius nomine nostro mitteren-
 „ tur; nec dubitamus, quin pro vestra
 „ erga ordinem nostrum propensa vo-
 „ luntate, ad aspectum eorum quæ,
 „ favente cælo, novissimis istis tempo-
 „ ribus feliciter gessimus, non pluri-
 „ mum gaudeatis in Domino, nobis-
 „ que velitis ex animo gratulari. Ac-
 „ cedit ad istud bonum, quod a se ma-
 „ gnum est, *descendens a Patre luminum*
 „ a quo fluit *quodcumque donum est opti-*
 „ *imum*, quod, ex quo prodiit Decretum
 „ novum diei 15. Decembris ultimi, sex-
 „ centi & amplius numero Magistri,
 „ quos officiorum necessitas procul ab
 „ Urbe & Comitibus nostris distitos re-
 „ tinet, scriptis eximiis Epistolis, huic
 „ applaudere gestiant, suaque suffragia
 „ nostris adungere suffragiis glorien-
 „ tur, & singulis diebus accedant ad
 „ illud idem roborandum Decretum
 „ variis orbis plagis, certissima testi-
 „ monia non inferiora prioribus; adeo
 „ ut exceptis adhuc non nullis numero
 „ paucis de sua nuditate confusis, qui
 „ suis

„ suis privatis opinionibus abrepti a **Sæc. XVIII.**
 „ cæteris dissident, atque idcirco tan- **A. C. 1730.**
 „ quam viri turbulenti iussi sunt a Co-
 „ mitiis nostris abstinere, affirmare me-
 „ rito jam possimus, utendo verbis
 „ Eutychii Constantinopolitani, in sua,
 „ nomine 5. Concilii ad Vigilium Pa-
 „ pam Epistola, *submota confusione discor-*
 „ *diæ, pacem reformasse Deum in ordine no-*
 „ *stro, & collectos in unum Magistros unum*
 „ *idemque sapere in recta fidei confessione,* quod
 „ sane Catholice sentientibus gratissi-
 „ mum esse debet, & multum habet
 „ in se non mediocris solatii. „

„ Quid inde porro his acceptis nun-
 „ tiis eveniet SS. PP. ac Magistri, illud
 „ certe quod nostræ inpræsentiarum
 „ gloriæ plurimum interesse profite-
 „ mur; quæ infaustæ de nomine no-
 „ stro, forte apud vos etiam prævalue-
 „ rant suspiciones, delebuntur; redibit
 „ pristinus favor, reviviscet præclara,
 „ quæ apud vos ut alibi, floruerat olim
 „ nostri nominis existimatio. Docet
 „ S. Augustinus, lib. confess. *cavendas*
 „ *omnes suspiciones,* & in antecessum
 „ Studendum, ne fingatur de nobis
 „ quidquid fingi potest aut dici; quanto
 „ magis ubi tam noxiæ suspiciones ob-
 „ tinuerunt, nec defuit, proh dolor!
 „ fundamentum ut obtinerent. „

„ His

Sæc. XVIII. „ His ita positis, nullus est, in nostris
 A. C. 1730. „ evulgandis operibus, superbiæ typus
 „ metuendus, nulla jactantia, ostenta-
 „ tio nulla, quia vera inest loquendi,
 „ ac scribendi, & quæ scripta sunt e-
 „ vulgandi necessitas. Scimus quæ-
 „ dam esse opera bona, quæ, ne fiant
 „ coram hominibus, sed in abscondito
 „ Divina nobis præcipit in Evangelio
 „ Christi Domini Sapientia, ad quod
 „ attendens præceptum, S. Basilii
 „ recte Christianos admonet, *inane*
 „ *Gloriam esse fugiendam, quam dulcem*
 „ *bonorum operum spoliatricem non minus*
 „ *vere, quam eleganter nuncupat; ve-*
 „ *rum sunt alia tamen opera bona, quæ*
 „ *jubente eodem novæ legis Auctore*
 „ *Christo, lucere debent coram hominibus,*
 „ *ut illa videant, & glorificent Patrem*
 „ *qui in cælis est, Non sunt hæc duo*
 „ *inter se pugnantia, si attendamus*
 „ *ad diversam operum indolem, & eo-*
 „ *rum naturam, de quibus sermo est,*
 „ *necnon & ad conditionem temporum,*
 „ *in quibus nunc versamur, & sumus*
 „ *positi; maxime vero si, quæ mani-*
 „ *festa fiunt & evulgantur, eo bono ac*
 „ *recto fine prodeant, quo acta nostra*
 „ *typis recens edita ad celeberrimam*
 „ *Academiam vestram mittere satagi-*
 „ *mus. Nostrum ergo non improba-*
 „ *bitis consilium, Magistri sapientissimi,*
 „ *ex*

„ ex quo mentem nostram noveritis. Ve-
 „ hementer cupimus in amicitiam re-
 „ dire vestram, si forsan ab illa exci-
 „ dimus, nihil magis cordi est, quam
 „ Academiæ vestræ, quæ cæteras in-
 „ ter multiplici titulo eminet, antiqui
 „ amoris vinculo, & *Catholicæ fidei com-*
 „ *munionem consociari*; unde confidimus,
 „ futurum, ut munusculum illud nostrum,
 „ quale est, ingratum vobis non sit.
 „ Erit certe in signum ære perennius,
 „ & pignus authenticum illius obler-
 „ vantix singularis, qua vos illustris-
 „ simumque ordinem vestrum impeuse
 „ colimus ac veneramur. Valete sa-
 „ pientissimi Theologi, crescentes sem-
 „ per in scientia Dei, veritatem facien-
 „ tes in Charitate. Coniunctis viribus
 „ *confortemur in Domino*, & in potentia
 „ virtutis ejus ad destruendam omnem
 „ altitudinem extollentem sese adver-
 „ sus scientiam Dei; verbum continea-
 „ mus ad consummationem Sanctorum,
 „ in opus Magisterii & ædificationem
 „ Corporis Christi. „

§. L.

*Responsum Facultatis Coloniensis ad
Sorbonæ literas.*

Hæc Parisinæ Facultatis literas Uni-
 versitas Coloniensis summa animi
 læti-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1730.

Sæc. XVIII. lætitia recepit, moxque die sexta Martii
 A. C. 1730. anni sequentis, hoc ad eam dedit re-
 sponsum:

*Decanus & Facultas Theologorum Co-
 loniensium celeberrimæ, & antiquissima
 Studii Parisiensis Facultati Theologicae Sa-
 lutem plurimam in eo, qui est Via, veri-
 tas, & vita.*

„Perquam jucundum nobis fuit,
 „Viri Sapientissimi, vestras sub inscri-
 „ptione Eminentissimi Domini Cardi-
 „nalis de Fleury recipere literas, qui-
 „bus adjunxistis Acta Sacræ Facultatis
 „vestræ in famosa causâ Quesnellista-
 „rum, donum profecto nobis pretio-
 „sum, ac integritatis vestræ certum
 „testimonium, quo indefessus pro Ec-
 „clesia Dei zelus vester & labor ma-
 „nifestus est omnibus, dum non sicut
 „plurimi adulterantes verbum Dei,
 „sed ex sinceritate, sed sicut ex Deo,
 „coram Deo, in Christo loquimini,
 „ejusdem bonus odor, multis, quod
 „optamus, vitæ in vitam, Deo seu
 „in honorem ejus & gloriam, ac No-
 „mini vestro in testimonium sanæ do-
 „ctrinæ (melius est enim Nomen bo-
 „num quam unguenta pretiosa) ut
 „solitam suam fragrantiam quaquaver-
 „sum spargat in toto orbe Christiano,
 „nec illud ultra quasi fætere faciant
 „tot famosi libelli, injuriosæ Epistolæ,
 „&

„ & scandalosa Opuscula quædam etiam Sæc. XVIII.
 „ Nomini Facultatis Parisiensis menda- A. C. 1730.
 „ citer afficere: in quibus damnata
 „ Quesnellii Doctrina passim venditur,
 „ defenditur, Constitutio Dogmatica
 „ Clementis XI. gloriolæ mem incele-
 „ mentis, iniquitatis & injustitiæ in-
 „ culatur, ab ea ejusdemque acceptio-
 „ ne ad futurum Concilium Generale
 „ exemplo pessimo appellatur, „
 „ Vos igitur Viri integerrimi, pro
 „ Dogmatica Constitutione Apostolica
 „ Unigenitus nihil omisit utilium, ut
 „ Deus odorem notitiæ suæ & verita-
 „ tum in Bulla declaratarum, & con-
 „ fixarum falsitatum manifestaret per
 „ vos in omni loco. Secuti estis mo-
 „ nitum Magni Ecclesiæ Doctoris S. Au-
 „ gustini lib. de ver. relig. cap. 8. ad-
 „ hortantis: Utamur hæreticis, non ut
 „ eorum approbemus errores, sed ut
 „ Catholicam disciplinam adversus eo-
 „ rum insidias asserentes, vigilantiores
 „ & cautiores simus, etiamsi eos ad sa-
 „ lutem revocare non possimus. Vos
 „ bonus Christi odor etiam in iis, qui
 „ pereunt, mortis in mortem; appo-
 „ suitis Vos murum pro Domo Do-
 „ mini, pro sancta Matre Ecclesia, pro
 „ Cathedra, ex qua Clemens XI. in
 „ Constitutione Unigenitus Dei Filius,
 „ per Petrum locutus est; fausta se
 „ offe-

Sæc. XVIII. „ offerente occasione stetit in prælio

A. C. 1730. „ pro Sacra Facultate conservantes non

„ solum præclarissimum a sæculis no-

„ men vestrum & famam, verum &

„ plurimum augentes. Accessit etiam

„ quæ Dei providentia & bonitas est,

„ salus ex inimicis, quibusdam Dome-

„ sticis vestris scriptis incassum tenta-

„ runt, eam gloriosiore fecerunt;

„ ipsi vero in gremio vestro probe & pro-

„ vide doctrina sana enutriti, ast in-

„ grati, plus quam oportet, aut necesse

„ est, nec quæ Dei sunt, sed altum &

„ apud se sapientes, immites aliis sine

„ benignitate, habentes speciem, vi-

„ tutem autem ejus abnegantes privati

„ sunt ea quæ secundum pietatem est,

„ veritate & doctrina, sicque inquieti

„ spiritus dum plus exquirunt contem-

„ plando, quam capiunt, usque ad

„ perversa dogmata erumpunt: & dum

„ veritatis discipuli esse negligunt, ma-

„ gistri errorum fiunt. S. Gregorius Ma-

„ gnus lib. 6. moral. cap. 12.

„ Istiusmodi spiritus homines per-

„ hæc partes non raro evagabantur,

„ quærentes quos seducerent, sed fru-

„ dio adeo sterili, ut nullos invenerint

„ discipulos, ast errorum suorum stre-

„ nuos offenderint impugnatores &

„ magno fructu Facultas nostra, cujus

„ ista est gloria non postrema, quod a

„ -ev

„ vestris Majoribus descendens vera Ca- Sæc. XVIII.
 „ tholica doctrina dotata, ad hæc us- A. C. 1730.
 „ que tempora perennet, se illis oppo-
 „ fuerit, nec pedem figere permiserit. „

„ Doctissimas diversorum Reveren-
 „ tissimorum Episcoporum Ecclesiæ
 „ Gallicanæ Instructiones super hac ma-
 „ teria editas lætanter vidimus, studiose
 „ legimus, legendas vehementer com-
 „ mendavimus, esto inflexibiles Ques-
 „ nelli sequaces contrarium plebi ob-
 „ trudere, in vanum tamen, laborarint,
 „ soli sapere volentes, nunquam ad
 „ sobrietatem, sed ad spiritus intume-
 „ scentiam. „

„ Ad horum majorem confusionem,
 „ ac magni Nominis vestri incremen-
 „ tum unanimi consensu decrevimus
 „ reimprimere Acta vestra nobis bene-
 „ vole transmissa, adjunctis gratissimis
 „ Literis Vestris, qua methodo non
 „ parum ædificabitur populus Romano-
 „ Catholicus & Nominis vestri odor bo-
 „ nus amplius diffundetur. Faxint Su-
 „ peri, ut aberrantes ad nos redeant
 „ & intelligant verbum Domini dicen-
 „ tis: Ego sum Via, Veritas, & Vita,
 „ super quæ S. Augustinus Tractatu 22.
 „ in Joannem inquit: Ambulare vis,
 „ ego sum Via; falli non vis, ego sum
 „ Veritas; mori non vis, ego sum Vita,
 „ quam Vobis, & Nobis in vera Fide,
 „ *Hist. Eccles. Tom. LXXIII.* P Spe,

Sæc. XVIII., Spe & Charitate conjunctis precibus
 A. C. 1730., mur æternam. Datum Coloniae Agri-
 pinæ in Congregatione Concilii Theo-
 logici specialiter indicta pridie Nonas
 Martii 1731.

*De Mandato Domini Decani &
 Magistrorum Sacrae Facultatis
 Coloniae.*

*Cereon Arnold Schaubert
 Universitatis Coloniae
 Secretarius.*

§. LI.

*Epistola Pragensis Universitatis ad
 Parisienses Theologos.*

Haud segniore humanitatis affectu in-
 gens suum gaudium testabatur
 Universitas Pragensis, quæ pariter ad
 Sorbonæ literas præfatâ die & anno
 sequens transmisit responsum:

Quod in conjunctionem gaudii, &
 in partem de plenitudine consolationis
 & exultationis suæ, quam sapientissi-
 mi consilii sententia & æquissimi iudicii
 Decreto pro Gloria Unigeniti Dei Filii
 congregata in unum, Sacra Facultas
 concepit. Nos evocare libuerit, No-
 biscumque uberrimos sanctæ Lætitie
 fructus in Spiritu sancto conceptos in
 veri-

veritate, atque Charitate partes com-
 municare placuerit, grandis exulta-
 tioni Nostræ accrevit portio, inexpli-
 cabilis exhilaratio, ingensque in Nos
 propensi sacræ Facultatis affectus æsti-
 matio, & veneratio, & utriusque ar-
 gumentum excrevit: Unanimiter pro-
 fusis gaudiis ex abundantia cordis ex-
 hilarati pariter in consummatione gau-
 dii congaudemus: *Ecce quam bonum &*
jucundum in Domo Divinæ Sapientiæ ha-
bitare in unum, in Charitate congregari,
 & consentire in veritate. Impense gra-
 tulamur ad unum omnes sacris Co-
 mitiis, super quæ Spiritus *Veritatis &*
Charitatis ita descendit, ut dissensionem
 nullus relinqueretur locus, neque ullum
 foret votum; sed sola Pax & Tranquil-
 litas recto intellectu & bono affectu col-
 ligeret calculos & suffragia, quibus
 sapientissimi juxta ac Sacerrimi Ordi-
 nis æquissimum Arbitrium probatis &
 approbatis sententiam ferret. Non sa-
 tis dilaudare valemus ardentem Sacræ
 Facultatis Zelum, neque sufficienter
 applaudere magnanimæ Declarationi,
 Justissimæ & sapientissimæ Idææ, atque
 irrefragabilis Veritatis exemplo, quæ
 novit pretiosum *a vili* discernere, atque
 ita ex Prophetico testimonio, quasi
or Divinæ Sapientiæ fieri, quod tam so-
 lidam argumentandi vim complectitur

Sæc. XVII.
 A. C. 1730.

Sæc. XVIII. & energiam, ut potens sit irritare, quæ
 A. C. 1730. contraria, roborare, atque firmare, quæ
stabilienda & quæ firmata sunt, porro
 confirmare, & ab omni adverso insultu
 generose & gloriose tutari; Magna
 nempe Sacerrimus Ordo Sapientiae ap-
 paratu est instructus, ut potenti elo-
 quio, literariisque monumentis nun-
 quam non capax sit falsas subtilitates
 enervandi, & evertendi, quibus Apo-
 stolicæ Sedis Constitutio a malignis
 conatibus per temporis funesi Asser-
 tores & Scriptores tentata fuit. Pro-
 bandus etenim spiritus est non minus
 Veritatis, quam Charitatis, utrumque
 nunus sit, ne sub specie Veritatis in-
 tellectus erret, & voluntas decipiatur,
 amplissimumque literatæ Virtutis in-
 probata veritate, & Charitate præco-
 nium est; hæc namque mali genii est
 impostura, ut assertis suis perfidam
 conciliet fidem; hæc rectæ rationi non
 solum non esse dissona, verum ipsi Di-
 vinæ Sapientiae consona jactitet, atque
 eousque temeritate sua procedat, ut
 velut Auctoritate fidei nixa, mala quan-
 tumvis fide relatis Divinis testimoniis
 & majori perversitate in argumentum
 deductis, roborare divulgareque audeat,
 & sub specie, quasi pervetustum, &
 authenticum, quod prorsus novellum
 & spurium, alleget, invalescenteque
 lapid

lapse temporum erratico lumine Ca- Sæc. XVIII.
 thedris, & falsis persuasionibus Aris A. C. 1730.
 illudat, Maternaque Ecclesiæ viscera
 in avulsione Membrorum a Capite di-
 laceret & *Unitatem* falsitate & iniquitate
 discindendo, veritatem & Charitatem
 invadat, ut his duabus virtutibus, quæ
 vitam fovent cæterorum eliminatis,
 mendacium cum odio concatenet; ne-
 que perversitate iudicii proprii contenta
 iniquitas sibi mentiens, ne mentiri
 quoque censeatur aliis, solique sibi vi-
 deatur sapere, consequenter desipere,
 falsum loquens testimonium, facit caus-
 sam communem, & errorem suum sen-
 tentiam esse Præclarorum Virorum, &
 Sapientissimorum Magistrorum Doctri-
 nam impudenter adstruit, ita perverse
 sua minuens & obvelans errata.

Verum non est Consilium contra
 Divinum Spiritum Veritatis sacræ Fa-
 cultati provide assistentem, quæ sapien-
 tissima perspicacitate & illustri pruden-
 tia fraudes errantium, & fraudulentor-
 um errores detexit, & de crimine falsi
 magnæ Auctoritatis argumentis, & so-
 lidis sinceræ veritatis literatis monu-
 mentis convicit; Sapientissimi enim
 deputati Magistri ad stuporem attoniti
 primum ad impactas sacræ Facultati
 calumnias hæserunt, quando inspectis
 erroneis commentariis; intuiti sunt de-
 colo-

Sæc. XVII.

A. C. 1730.

coloratam, ac deformem factam sacre
 Facultatis Doctrinam: *Ecclesie capituli*
conclamatum esse Auctoritatem, unum Con-
cilium Generale velut supremum iudicium
Controversiarum habitum, læsam Summi
Pontificis & Episcoporum Sacram digni-
tatem, Presbyteros simplices Episcopis æ-
quatos, iudicium in res fidei ab ipse
etiam Laicis esse vindicatum, & usurpa-
tum; attamen tantas tam illustri sacre
 Facultati asperfas tenebras justissima
 Zelo non patiens, clarissima Veritatis
 luce proflus oppositum se sentire corde
 & animo, calami & vivæ vocis firme
 mentis, etiam jurejurando hoc asserere
 parata, est contestata, firmissima meo
 tis sententia sacra Facultas declarans
 Se constitutionem *Unigenitus* tanquam
Judicium & Decretum Dogmaticum Uni-
versalis Ecclesie simpliciter secundum
 tenorem assertæ Constitutionis, secun-
 dum mentem & sententiam Sedis Apo-
 stolicæ ad supremum a primo apicem
 recipere; & hanc laudare, & appro-
 bare in omnibus, jubere, ut inferatur
 suis Commentariis, atque etiam man-
 dare typis, & Latino & Patrio sermone
 divulgare, statuereque, ut recitetur
 in Cathedris, neque ullus sacre Fa-
 cultatis ullum obtineat gradum Digni-
 tatis, qui eidem *sacre Constitutioni* se
 firmiter assentiri plenam fidem non fa-
 ciat, & Sacramentum dicat.

Non

Non tamen hæc ita intelligimus, *Sup. XVIII.*
 quasi vero data Declaratio tacita prio- *A. C. 1730.*
 ris sententiæ foret revocatio, sed esse
 sapientem confirmationem sentimus,
 quando iam dudum & multis abhinc
 lapsis annis sancta hæc Constitutio a
 sacra Facultate plena fide fuit recepta,
 ita enim inter sua Decreta sub Num. 2.
 & 3. sacra Facultas sanctum habet:
Attendendo ad gravissima rationum mo-
menta, quibus abunde constat Decretum
sacri Ordinis latum diebus quinta & de-
cima Martii 1714. verum esse ac genui-
num, illud iterum de novo suum facit,
& agnoscit immerito prorsus fuisse decla-
ratum falsum, adulterinum, & commen-
titium, atque idcirco vult, ut nulla ha-
bita ratione Lituæ factæ 4. Jan. 1716.
quantumvis per nonnullas conclusiones pro-
bata videatur, illud Decretum suum omni
robur habeat, & hac præsentis Conclusionis
in integrum restitutum censeatur necnon
quæcumque contra ipsum tentata subinde
sunt, penitus deleantur, & eradantur,
adhibita mentione ad marginem præsentis
Conclusionis; & notanter, quod sequi-
tur, respeximus Decretum: Constitu-
tionem sanctissimi Domini Nostri Clemen-
tis Papæ XI. datam die 8. Septembris
Anno 1713. quæ incipit: Unigenitus Dei
Filius summa cum reverentia, & integro
cordis & animi obsequio, iterum & de

Sæc. XVIII. *novo amplectitur tanquam Dogmaticam*
 A. C. 1730. *Ecclesie Universalis iudicium.* Atque
 clarius sinistram obscurioris famæ sacra
 immutat Facultas, & de se avertat
 iudicium, sapientissimo prosequitur De-
 creto: *Provocationem, seu Appellationem,*
quæ legitur, & circumfertur sub Nomine
sacrae Facultatis a prædicta Constitutione
Unigenitus ad futurum Generale Conci-
lium die 5. Martii Anno 1717. interjectis
præsenti Conclusionem, quantum opus est,
revocat, pro nulla haberi jubet, cassat,
& antiquat, atque a suis Commentariis
vult, & imperat eradi & expungi, nec
non alios omnes actus prædictæ Consti-
tutioni adversantes.

Quæ singula universim ut publicè
 juris fiant. Sapientissimum fuit sacrae Fa-
 cultatis desiderium; amant enim latere,
 qui male agunt, ea vero, quæ optima
 sunt, latissime diffundi, æquum est;
 proinde gloriosa hæc Comitata non sunt
 tam deliberantium, quam in unitatem
 fidei pro plenitudine *Dogmaticæ Verita-*
tis sancte conjuratorum sacra Congre-
gatio, ut, si qui forent adhucdum
dissidentes, eos dissertatione pacifica
Veritatis Auctoritati reconciliet; Offi-
cia enim Magistri fidelium Magnus Sa-
pientia, & sanctitate Ecclesie Doctet
describens Aurelius Augustinus ad tri-
potissimum reducit capita, videlicet:

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

ut tollat errorem, inserat veritatem, & nutriat Charitatem. Neque enim satis est luminosam possidere scientiam, verum etiam ingenii dexteritate ornatam esse oportet; ita, ut veritatem, quam docet jam illustratam, aliorum intellectui quoque reddat conspicuam; cum enim, ut idem Divus observat Hipponensis Præsul, Doctori laborandum sit ad dissipandas ignorantiae tenebras, lucem afferendo mentibus, ut appareat, quod latebat: Exhibenda pulchritudo, & suavitas Virtutis, ut ametur, atque austeritate sublata, quæ illius desiderium & spem in animis hominum retrahebat, tam scite insinuare, ut in ejus amorem prona invitetur voluntas; ut libeat, quod horrebat. Quia tamen persæpe ignavia mortalium utut in aliis ardentia & prona sufflaminat corda, ut viribus amissis bonum cognitum, quod quidem amant, minime tamen inquirant, & amplectantur, ideo generosum robur illis infundendum est, quo ad vincendum, quidquid arduum in exercitio virtutis occurrit, animentur, & fiat, quod pigebat.

Atque ita nihil dedecoris sapientissimo accedit ordini, nihil omnino labis sacrae aspergit Facultati, quod nonnulli a tanta sint alieni sapientia, ut dissentiant; cum Veritas & Virtus in suis

Sæc. XVIII. principiis tam solide sit fundata, ut etiam aliorum errore, ac vitio non cesset esse laudabilis, quando hoc, quod commendabile est, ex aduerso illaudabili amplius & consummatius illucescit; neque tamen, ex hoc cogitamus dissidentibus nonnullis exaggerare, quod erroneum est, sed invitare, ut sacræ Facultatis sapientissimæ sententiæ consentiant; non erit ignominia errantes resipiscere, dissentientesque consentire veritati, sed magnæ Gloriæ; quod & ipsum, dispari licet casu, magnum Ecclesiæ Lumen comprobatur Augustinus, qui dubium erudito reliquit Orbi; utrum Major fuerit in sublimitate in Libris sapientissimis toti commendatus, & celebratus Orbi, an Gloriosior in humilitate in Libris retractationum; attamen lugenda, & nimis quam lugenda fors est illorum, qui a Sapientissimis Magistris se avellunt, sanæ Doctrinæ & irrefragibili veritati, atque Canonizatæ Auctoritati dissentientes, nunquam de vera Theologica habuerunt Sapia, sed esse apparebant, ut de aliis spiritui Veritatis dissonis Magnum Galliæ Nomen Mellissius Doctor suam prompsit sententiam; *a nobis abierunt, quia non fuerunt de nobis; ita nimirum aberrant, qui nimium lucis suæ ingenio præfisi, dilucidæ obscuritati*

Sæc. XVIII.
A. C. 1730:

tati fidei, quæ magnum cæteroquin recte agendorum lumen est, humiliter captivantes intellectum in obsequium infallibilis Magistræ Veritatis, se non submitunt; atque hinc magno Veritatis videre coguntur dispendio, lumen suum tenebris involutum esse, non attendentes Evangelicum Documentum sibi datum in cautelam: *vide ergo, ne lumen, quod in te est, tenebræ sint, simplici* nempe hi destituuntur oculo a Patre luminum illustrato, & volentes nimium esse perspicaces, impingunt, & in multis offendunt, libertatique suæ, quam nimis libere tueri meditabantur, præjudicant, quando etiam libertatem conscientiæ hæretica pravitas obtrudit contra legis vigorem, quasi vero ad commendandam libertatis immunitatem, necessum foret inducere licentiam quidlibet audendi.

Ex quibus facile liquet Sapientissimi Magistri, quis de sacro vestro Ordine sacræ Facultati Theologicæ, & Universitati Carolo - Ferdinandæ Pragensi sit sensus & sententia, patetque ex declaratione animi Nostri, utrum gloriosæ famæ Magnorum Magistrorum Sapientissimæ Sorbonæ, quod subme-
tuebatur, labe aiusdam diffamationis sit præjudicatum; nunquam in Animum Nostrum ita induci valuit rumor
etiam

Sæc. XVIII. etiam literariis monumentis commi-
 sus, ultro, citroque divulgatus, qui
 A. C. 1730. ~~in~~ solemnem in Sorbona volebat esse
 Constitutione *Unigenitus* proclamatio-
 nem & provocationem *ad universale Con-*
cilium, ut fidem inveniret apud eos,
 apud quos sacri Collegii Theologici
 Sorbonæ magnum semper & gloriosum
 fuit Nomen: Neque quod temeritate
 vulgi ex lapsu privatorum toti adscribitur
 Ordini, Academicæ Sapientie
 fuit, nec esse potuit iudicium, nisi
 quoque Collegium Apostolicum ex de-
 fectu particulari quis ausit infamia no-
 tare; nequivit proinde funestus Mercu-
 rius sacræ Nostræ Facultatis ita obti-
 nere aurem, ut, qui alios Nuntio suo
 reddidit attonitos, apud Nos suspicio-
 nem imo iudicium falsi rumoris nos
 subiret: Quanta enim sint incrementa
 Gloriæ Sapientissimæ Sorbonæ, & sacri
 Ordinis Vestri celeberrima quidem &
 Antiqua, nunquam tamen antiquata,
 & in veritatis contestationem respiciantur
 tempora, revolvantur acta, legantur
 Scriptorum Monumenta, Majorum,
 & succedentium attendantur Testimo-
 nia, & his eruditus compertum pro-
 batumque edicet, sapientiam hic
 ita Sedem fixisse, ut Emporium foret
 Literatorum, tantæque sæcunditatis,
 ut Universitas Parisiensis multarum
 aliarum

aliarum Universitatum esset Mater, ^{Sæc. XVIII.}
 gloriosos edens Partus, qui Nobilissi- ^{A. C. 1730.}
 mos suos Natales suspiciunt in avitæ
 Sapientiæ Sorbona, & grata venera-
 tione complectuntur: Hinc & Gloriæ
 sibi ducit Universitas Pragensis sub
 gloriosissimæ memoriæ Augustissimo
 Carolo hujus Nominis IV. Universita-
 tem Parisiensem in Tripolim Pragenam
 ex parte Colonias duxisse; quin imo
 & toti Ecclesiæ utilissima fuit, ut ita
 se non solum Sapientissimam, sed &
 Christianissimam comprobaret, quando
 non solum Doctores, sed & Sanctos
 educavit, & enutrivit? Exinde obli-
 gata est Sorbonæ Schola subtilis,
 quod *sanctum Doctorem* habeat Se-
 raphicum; obligata est Schola Tho-
 mistica, quod *Angelicum* suum nata
 sit *Doctorem*; obligatus est Religiosus
 Nostræ minimæ Societatis Ordo In-
 clytæ Sorbonæ, quæ primos cum
sancto Fundatore Patres non sine laureis
 Theologicis sapientiæ gloria & honore
 coronavit.

Absit itaque tam illustrem totque
 Titulis gloriosorum meritorum incre-
 mento, Divinæ gloriæ, fidei salvificæ
 emolumento conspicuam sacram Fa-
 cultatem ignominie maculis, ceu ab
 Excelsis Majorum cogitationibus de-
 generem obscurari. Sacra Facultas,
 &

Sæc. XVIII. & facerrimus Ordo vester gloriam suam
 A. C. 1730. & honorem factis tuebitur, Nos sermonibus
 gloriosis his facinoribus insistente in veritate
 fidei & conjunctione cum Auctoritate Coepiscopalis
 Ecclesie defendemus, ut dissipatis minus recte
 sentientium nebulis sua claritas reddatur
 veritati; & abolitis dissidentium nævis
 sua firmitas restituatur charitati; proinde
 corpore quidem divisi, veritate tamen & charitate
 conjuncti pro gloria Unigeniti Dei Filii
 conspiremus, sub cujus gratiosissimis Auspiciis
 Dogmaticum sacre Constitutionis Decretum
 suum sumit exordium; Conatus & studia
 nostra in spiritu Veritatis & Charitatis unita
 Divina Sapientia, quæ fons & princeps Caput
 Argumentorum est Theologicorum (Theologia enim
 ex notione sui Nominis de Deo & ex officio
 pro Deo loquitur) principaliter largissima
 benedictione firmiora reddet & in terris
 Divinæ Sapientie Vicarius Clemens XII. Clemens
 tissimam Antecessoris Constitutionem firmissime
 propugnantes sanctissime proutriusque
 Facultatis incremento benedicens, corroborabit,
 Sacro-Sanctum semper tenentes, & continuo
 retinentes, quod dogmatice constitutum est
 repetere enim crebrius, quod rectum est,
 non est de veritate deliberare, sed quod
 firmissimum est, affirmare, & confirmare.

Quod

Quod autem intervallum Respon- Sæc. XVIII.
 foriis ad acceptissimas Nobis interposi- A. C. 1730.
 tum sit, erat opinione Nostra ex ipsa
 voluntate sacræ Facultatis, cujus de-
 claratione accepimus, omnibus suum
 innotescere velle salutare Decretum, fir-
 mamque de Constitutionis *Unigenitus* ac-
 ceptatione sententiam, proinde ad men-
 tem sacri Ordinis, hanc pluribus lite-
 ratis facultatibus communicatam vo-
 luimus, ut si forte apud quospiam fini-
 sterior foret opinio, in redintegratio-
 nem Gloriæ plene obliteraretur, atque
 ita Nostram, & plurium aliorum præ-
 sentibus sacræ Facultatis æstimationem
 manifestam manifestius consignamus.
 Insuper & typis mandavimus, ut im-
 pressius extaret, & indelebiter inte-
 gerrimæ Sententiæ perseveraret Mo-
 numentum.

Repetitis proinde Votis incrementa
 Divinæ gratiæ & gloriæ, jugem pro-
 speritatem, perennem splendorem, &
 excellentiam sempiternam ex animo
 Facultas Theologica Pragensis sacræ
 Facultati Parisiensi precatur, & com-
 precatur.

Datum Pragæ Pridie Kalendas
 Martii Anno reparatæ Salutis humanæ
 supra millesimum septingentesimum
 trigesimo primo.

§. LII.

Sæc. XVIII.
A. C. 1739.

§. LII.

Ludovici XV. Franciæ Regis mandatum de acceptanda Constitutione Unigenitus.

Quamquam potissimi ex Sorbonæ Doctoribus Constitutionem sincero animo amplecterentur, non deerant tamen nonnulli, qui ceteris pertinaciores libellum supplicem Parisiensi Parlamento offerrent, peterentque, ut eorum appellatio a Facultatis Theologicæ decretis interjecta reciperetur. Subscripti legebantur centum Doctores, ex quibus tamen non pauci aut jure suffragii nondum pollebant, aut jam dudum eo privati erant, alii vero palam declarabant, se invitis ac inscis sua nomina fuisse libello inserta. Non minora pervicacia obsistebant Parisiæ Urbis, ac circumvicinæ Parochi. His enim præter aliam epistolam anno prioris die 29. Decembris ad Archiepiscopum Parisiensem datam, insuper declarationem publici juris fecerunt, in qua omne acerbitatis virus in Constitutionem Pontificiam & Instructionem Archiepiscopi, qui illius promulgationem præcepit, maledico prorsus calamo evomuerunt. omnesque apices præfatæ instructionis vel temeraria cri-

contaminarunt, vel aculeatis ironiis, Sæc. XVIII.
 & malignis interpretationibus corrupe- A. C. 1730.
 runt. Ea facinoris indignitas tanto
 pere offendit Archiepiscopum, ut die
 octava Februarii apud Regem amare
 questus, datis ad eundem literis expo-
 neret, a sæculis inauditam esse in Ec-
 clesia proterviam, qua Clerus inferior
 contra suos Superiores rebelli ausu in-
 surrexisset, debitamque subordina-
 tionem, ac dependentiam aperta fronte
 evertisset: nihilominus tamen Archi-
 episcopus Regem rogabat, ut justæ suæ
 indignationis severitati adhucdum in-
 tervallum dare vellet; se enim prius
 omnes patientiæ & charitatis vias ac
 media pertentaturum. Ad has Ar-
 chiepiscopi literas Ludovicus XV. Gal-
 liarum Rex die decima quinta Februarii
 propria manu rescripsit, se quidem de
 ejus sapientia & magnanimitate novo
 experimento persuasum esse, tantam
 tamen eorum, de quibus questus esset,
 scelerum enormitatem esse, ut vix suæ
 indignationi temperare potuerit, laude
 equidem dignissimam esse charitatem,
 qua in reorum favorem implorasset
 clementiam, si tamen eos mansuetu-
 dine ad obsequium revocare non posset,
 polliceri se, quod ipsum tota regiæ au-
 thoritatis suæ potentia suffulturus esset.
 Nec suis promissis deerat Rex, ut enim
Hist. Ecclæs. Tom. LXXIII. Q pu

Sæc. XVIII. publicam, quæ tam manifeste periculi
A. C. 1730. tari videbatur, tranquillitatem pro ve-
 ribus firmaret, die vigesima quarta
 Martii in sanctiore suo Senatu decla-
 rationem promulgari iussit, qua denique
 exposuit, se omnino velle, ut Pontifici-
 cum Bullæ contra Jansenismum editæ,
 necnon Constitutio *Unigenitus* ab omni-
 bus & singulis in universo Regno de-
 bita submissione reciperetur, postea
 vehementer querebatur de quibusdam
 turbidi ingenii hominibus, qui Regiam
 suam declarationem Mense Augusto
 Anni 1720. promulgatam transgressi,
 & Bullam *Unigenitus* probris & con-
 vitiis in suis libellis non minus teme-
 rarie quam petulanter proscindere &
 frivolis cavillationibus formularii sub-
 scriptionem eludere, ac demum adver-
 sus Episcopalem Ordinem insurgere
 præsumpsissent. His præmissis Re-
 gentis suæ declarationem septem com-
 plectebatur articulis, & quidem I. ut
 Pontificiarum Constitutionum, & le-
 gum Ecclesiasticarum observantia effi-
 caciùs urgeretur, inhibuit, ne ullus
 vel ad S. Ordines promoveretur, vel
 quodcumque Beneficium petere vel ob-
 tinere posset, nisi prius Formulario sub-
 scripsisset; hujus vero subscriptionis
 factæ testimonium tam petitionis literis,
 quam in possessionis actu scriptum ex-
 hibea-

hibeatur, secus tam hæc quam illa pro nullis habeantur: Hac super re Archiepiscopi, totiusque Regni Præsules exacte ac fideliter invigilent: Hi autem Ecclesiastici, qui vel nondum formulario subscripsissent, vel subscribere recusaverint, ad possidenda beneficia, in quæ institui postulaverint, sint incapaces, cunctaque beneficia, quæ antea eis fuere collata, censeantur ita vacare, ut a quovis alio impetrari valeant.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

II. Præcipit Rex, ut non alteri formulæ, quam quæ per edictum Mensis Aprilis Anno 1665. præscripta fuit, subscriberetur, omnisque alia formula, nisi sit pura, simplex & vacua ab omni distinctione, aut ejusmodi interpretatione vel restrictione, qua directe vel indirecte Innocentii X. Alexandri VIII. & Clementis XI. Bullis derogaretur, omnino rejiciatur, omnesque, qui aliis formulis uti præsumpserint, poenis omnibus præfato edicto Mensis Aprilis Anno 1665. statutis sint obnoxii.

III. Regiæ literæ & decretum die 14. Febr. 1714. promulgatum, necnon Regis declaratio die 4. Augusti Anno 1720. facta in suo robore permaneant, cumque Constitutio *Unigenitus*, utpotè ab Ecclesia acceptata, in legem Ecclesiæ transferit, Rex præcipit, ut ea pariter pro Regni lege habeatur, & ut

Q 2

talis

Sæc. XVIII. talis ab omnibus subditis (nullo ex
 A. C. 1730. cepto) in omnibus totius Regni locis
 observetur.

IV. Confirmat Rex quintum articulum, quo Anno 1720. die quarta Augusti silentium imponebatur, vetat tamen, ne sub obtentu hujus silentii temere spargeretur, Regem voluisse Episcopis inhibere, ne suis populis obedientiam & submissionem erga Bullam *Unigenitus* inculcarent.

V. Pariter inhibet Rex, ne occasione Bullarum in Regno receptarum novæ exigatur subscriptio, hoc tamen non obstante declarat, quod Episcopi illos omnes (nemine excepto) qui post declarationem Anni 1720. vel suas appellationes innovarunt, vel se eis inhærere, scriptotenus declararunt, vel Bullam aut explicationes ab Episcopis Anno 1714. & 1720. factas publicis scriptis impugnarunt, vel sermones Ecclesie & Episcopatus injuriosos habuerunt, a sacris Ordinibus, dignitatibus & beneficiis excludere potuissent & debuissent, singula enim hæc facinora a die prima Augusti Anni 1720. talia erant, ut ejusmodi homines jure accusari potuissent. Eapropter voluit Rex, ut hoc, ut Episcopi ejusmodi criminum reos excludere & repellere valeant, sufficere, ut de uno ex hisce criminibus

bus vel legitimis probationibus, vel Sæc. XVIII.
A. C. 1730.
tunc quando pro Institutione ab Episcopis desuper interrogantur, propria confessione convicti appareant, aut suam mentem circa submissionem præfatis Constitutionibus debitam aperire recusant.

VI. Declarat insuper Rex, quod si illi, qui alicujus ex criminibus in primo, secundo, tertio, & quinto hujus declarationis articulo expositos se reos fecerunt, & forte ab Episcoporum sententia tanquam ab abusu appellare ausi fuerint, eorum appellationes interfectæ nullatenus habeant effectum suspensivum, sed duntaxat devolutivum; sique causa, ob quam Episcopus hos Ecclesiasticos a S. Ordinibus &c. exclusit, non alia est, quam ejusmodi crimen in his articulis expressum, tunc hæc causa non habeatur pro legitima abusus probatione: si vero Episcopi præter hanc causam alias adduxerint, & hæc tanquam abusivæ fuerint judicatæ, tunc Parlamenta declarent, in his duntaxat causis involvi abusus, & propter has appellantem juxta Articulum VI. edicti Mense Aprili Anno 1695. ad Judices in Hierarchia Ecclesiastica stabilitos & ad ipsum Archiepiscopum vel Episcopum, qui Institutionem Canoniceam ei denegavit, remittat.

Q 3

VII.

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

VII. Innovabat denique Rex ea quæ circa Typographos in sua declaratione diei decimæ Martii Anno 1723 decreverat, pœnisque ibidem statutis obnoxios fore declarabat omnes illos, qui libellos, in quibus præfatæ Pontificum Constitutiones ac speciatim Bullæ *Unigenitus*, *Instructio Pastoralis* Anni 1714. atque Cleri Gallicani explicationes Anni 1720. editæ directe vel indirecte impugnantur, vel composuissent, vel in vulgus sparsisse, aut propositiones in præfata Constitutione damnatas innovasse, aut quovis pacto adoptasse, vel reverentiam Pontifici, Episcopis, Regiæ auctoritati, Regni juribus aut Ecclesiæ Gallicanæ libertatibus debitam violasse convicti fuerint. Quicumque autem Ordo aut Communitas, vel quisunque privatus suas ædes sine fine locaverit, ut ejusmodi scripta illis asservari, vel occultari possent, pariter hi omnes severe puniantur. Tandem Rex omnibus Parlamentorum Curis & Judicibus serio injunxit, ut ad exactam & inviolabilem præsentis declarationis observantiam omnem studium & sollicitudinem impendant, atque Episcopis eorumque Officialibus necessariam opem & assistentiam ad hoc exhibeant. ut eorum decreta & sententiæ executioni mandentur.

Hanc

Hanc declarationem Rex edidit ad Sæc. XVIII.
A. C. 1730.
impensas Episcoporum preces. Hi enim unacum Fleuryo Cardinale & Chauvelino Regii Sigilli Custode jam dudum Regem aliunde proprio Religionis Zelo & pietate incensum efflictim rogabant, ut Regia auctoritate, legumque severitate refractoriorum petulantiam cohiberet.

§. LIII.

Parisini Parlamenti oppositio contra hanc Regis declarationem.

Hoc Regis decretum Ecclesiæ pacem & Regno tranquillitatem absdubio plene reddidisset, nisi illius executio per summam quorundam proterviam ad quævis audenda projectam minus religiose fuisset promota: adhucdum tamen, postquam D'Auguessanus supremus Regni Cancellarius hucusque vincinescius, necnon Portailus primus Parlamenti Parisini Præses sese Constitutioni Pontificiæ subjecerant, haud exigua prosperi successus spes affulserat; quocirca Rex die tertia Aprilis suam declarationem Parlamento tradi, eamque ad acta referri præcepit: Præses igitur, cum de communi omnium consensu haud temere dubitaret, Regis mandatum nonnisi aliquibus, privatim.

Sæc. XVIII. eorum mentem exploraturus commē-
A. C. 1730. nicabat. Attamen futuræ oppositionis
 augurium erat responsio, qua ex his
 quidam palam edicebat, Regis declaracionem acceptari non posse, nisi qui
 Deo perjurus, & Regi infidelis esse ve-
 lit. His subjunxit alius, *decem ab his
 annis supremum Parlamenti Præsidem unum
 nobiscum labii fuisse, nunc vero nobis abser-
 sari, ita nempe honores mutare mori.*
 Nihilominus biduo post, Regis declara-
 tione in omnibus Curiis prælecta, Sen-
 atoribus injunctum est, ut eam sine
 omni tergiversatione Parlamenti tabu-
 lis infererent; omnium tamen suffra-
 giis conclusum, quosdam Deputatos
 esse nominandos, qui præfatam decla-
 rationem exactius discuterent: Prius-
 quam vero ad horum nominationem
 procedi posset, supremus Parlamenti
 Præsides ex proprio arbitrio viginti octo
 ejusmodi Deputatos designabat. Tum
 vero gravis inde oriebatur contentio,
 obtendentibus Senatorum potissimum,
 unicuique Curiae integrum esse, ut suos
 quæque Deputatos nominaret. Fe-
 vebat adhuc intempestiva hæc alterca-
 tio, cum die trigesima prima Martii
 nuntiaretur, Regem ipsum proxima
 die tertia Aprilis pro tribunali acturum.
 Hoc tamen nuntio Quesnellistæ adeo
 non terrebantur, ut etiam altera mar-
 die

die contra Constitutionem Parisino Parlamento duos libellos supplices offerrent, in quorum altero, quem Parisienses Advocati promulgaverant, formularii subscriptionem, & Constitutionis acceptationem propudioso Idololatriæ nomine infamabant.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

§. LIV.

Rex suam declarationem in acta Parlamenti referri postulans.

Appropinquante die, qua Ludovicus XV. Franciæ Rex pro tribunali sedere constituit, ejus jussu Antonius Dreux supremus rituum Magister Parlamentum convocavit: Convenerant igitur in Lupara Regiæ stirpis Principes, Duces, Franciæ Pares, Marscalli, aliique quamplurimi, quos inter Borbonius Dux Regem unacum Aurelianensi Duce, & Carolo regio ac Claramontio Comitibus adventantem per honorifice excepit: Præmissis mutuæ salutationis officiis Rex sacro solemniter interfuit, quo peracto ad majorem Aulam progressus, præsentibus ita alloquebatur: *Exhibeo meo Senatui declarationem, quam vestris tabulis inferi postulo, cetera a meo Cancellario percipietis. His dictis subjunxit Cancellarius: Hæc Rex non ideo postulat, ut Regiæ suæ potestatis*

Q 5

actum

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

actum exercere, videatur, sed unice ideo, ut tandem graves altercationes tollantur, & damnis inde emerfuris præcaveatur, atque obstinati, qui Constitutionem tanquam Ecclesie ac Regni legem acceptare, & declarationibus Regiis hætenus editis obsequi renuunt, imo & dissidia jamjam extincta resuscitare præsumunt, pro merito culpa coerceantur. Ad hæc Parlamenti nomine Præses respondit, declarationem in hoc excedere, quod Constitutionem pro universali Ecclesie lege, qualis tamen non esset, acceptari exigeret. At Gilbertus supremus Parlamenti Advocatus Declarationem sine omni limitatione recipiendam esse conclusit, eamque ab illo, qui a Regiis commentarius erat, publice prælegi jussit. Exortebatur inde gravis omnino tumultus, ac præ ceteris Lessevilla Præses senio venerandus in genua procumbens, Regem rogabat, ut suam declarationem revocaret, demum a Cancellario admonitus, quod opinandi series ipsum nondum tangeret, surgere tamen non fuit, donec Regis nomine tacere jussus esset. Ex ceteris Senatoribus alii parlam reclamabant, alii inquieto murmure suam oppositionem manifestabant, pauci solo capitis nutu declarationem actis inferendam esse innuebant: Præcipue vero Novetus, Mongeronus, Peti-

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Petitus, Vilenierus, Gasconus, Dupreus, Sanmaurus, alique tam concitata voce obstrepebant, ut Cancellarius iterata vice silentium indicere cogere-
 tur. Porro ad sedandum hunc tumultum Præses Amelotus de Gournay nil consultius proponi posse censebat, quam Regem perdemisse esse rogandum, ut suam declarationem suppressere vellet: Hujus consilio annuebant supremæ Curix Patres, ex quibus præcipue Abbas Pucella, Bellepechius & Vrevinus assentiebant quidem, Cancellario vero mordacibus verbis animi sui inconstantiam exprobrabant. Horum tamen declamatione flocci habita, Parlamentum ex Regis mandato declarationem ad acta referre cogebatur, proin cuncta, quæ die tertia Aprilis contra eam agebantur, tanquam nulla & irrita fuere declarata, interminata pœna alias in refractarios stabilita. Insuper Rex ad Parlamentum literas transmisit, vi quarum quatuor Præsides, & totidem seniores Consilarii, Advocati, alique plures Fontis Bellaquei ad diem primam Maij comparere jubebantur, quibus ad alloquium admissis Rex hæc significabat: *Vos huc venire jussi, ut vobis indicarem, quam iniquo animo tulerim omnes vestros ausus, consilia & tumultus, a die, quo pro tribunali sedebam, concitatos,*

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

tatos, cetera ex meo Cancellario percipiat. Hic vero suam eis pertinaciam acriter exprobrans, cuncta hucusque gesta annullari, exacte describi, ac demum hanc scripturam ad acta referri iussit, hisque verbis suum absolvit sermonem: *Hucusque Rex tanquam Pater vobiscum egit, cavete, ne se vestrum Regem esse monstrare cogatur.* Ad hæc Præses nomine Parlamenti respondit, dolemus summo opere, Regi nostram agendi rationem molestam accidisse, ast Parlamentum, quicquid egisset, non alio fecisse animo nisi ut suam Regi fidelitatem testatam redderet, ac propterea sperare se, quod præstitis suæ fidei obsequiis Regiam deinceps gratiam esset promeriturum. Hæc ita peractis Rex, ut mali radicem evelleret, Quesnelistis administrationem Collegii ad S. Barbaram ademittit; cum enim illud jam dudum esset quasi Seminarium Jansenismi, hinc Rex omnes illius Superiores ac Professores ad viginti omnino leucas extra Parisiam urbem exulare iussit, eisque præclaros subrogavit Magistros, qui proprio suo exemplo obedientiam decretis Apostolicis debitam probe edocerent.

§. LV.

§. LV.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

*Benedicti XIII. summi Pontificis
obitus.*

Postquam Benedictus XIII. Pontifex
Maximus habito Patrum Senatu
die octava Februarii Alamanum Sal-
viatum patria Florentinum Romana
Purpura decoraverat, die decima sexta
ejusdem Mensis violento opprimebatur
catharo ac laboriosa tussi: Accesserat
indies ad morbi vehementiam solito
major virium debilitas, ac die decima
nona præfati Mensis omnium Medico-
rum judicio de ejus vita conclamatum
esse videbatur, adeo, ut Hanniba-
lem Albanum, Barberinum & Corradi-
num Cardinales, qui tum aberant, Ro-
mam revocare oporteret: Altera qui-
dem die Pontifex meliuscule habere
cæperat, vitæ tamen suæ finem instare
sentiens, sepositis omnibus curis soli
Deo vacabat, & conscientia sua a no-
xis purgata, cum Rem Divinam per se
peragere nequiret, die vigesima prima
Februarii Missæ sacrificio flexis genibus
adstitit, & Christi Corpus maximo
pietatis sensu accepit: demum morbo
ad momenta ingravescente ad vesperam
ejusdem diei pientissime animam Deo
reddidit, anno ætatis octogesimo primo,
&

Sæc. XVIII, & Pontificatus quinto, Mensibus octo
A. C. 1730. & diebus viginti tribus. Corpus ejus
 postridie ad Sacellum Sixtinum trans-
 ferebatur, ubi triduo de more exposi-
 tum erat, tanta populi, qui sanctum
 Pontificem venerabatur, confluentia,
 ut appositæ excubiæ prohibere possent,
 ne indiscreta devotione Cadaver aut in
 frustra scinderetur, aut decerptis vesti-
 bus ad nuditatem reduceretur, postea
 tribus inchestum caplis e conspectu
 tumuli Innocentii VIII. prope portam
 Odei Cantarum collocatum est, tertio
 post annum ut Pontifex vivens exopta-
 verat, ad Ecclesiam S. Mariæ supra
 Minervam transportatum.

§. LVI.

*Ejusdem summi Pontificis scripta
 typis edita.*

Cum hic idem longe dignissimus Pon-
 tifex pietatem cum scientia felicis-
 simo nexu conjunctam haberet, non
 paucas lucubrationes Ecclesiæ ac Re-
 publicæ literariæ perutiles posteritati
 reliquit, & quidem I. orationem in
 funere Antonii Cardinalis Barberini
 II. libellum sacrorum epigrammatum
 III. Epistolam Apologeticam pro Re-
 gulari habitu ab Episcopis Regularibus
 def-

deferendo contra Josephum Ciantem Sæc. XVIII.
 Marforum Episcopum IV. Synodum A C 730.
 Diæcesanam Sypontinam. Tomis II.
 V. Synodum Provinciam Sypontinam
 Anni 1567. a Card. Gallio habitam
 VI. Epistolam pacificam ad populum
 & Clerum Beneventanum VII. Sermo-
 nes Marianos VIII. Synodicon Diæce-
 sanum Beneventanæ Ecclesiæ conti-
 nens 33. Synodos ante Pontificatum
 Romanum celebratas. IX. Lectiones
 in Exodum Vol. II. X. Conciones Qua-
 dragesimales. XI. Synodicon Provin-
 ciale Beneventanum notis illustratum.
 XII. Synodum Provinciam Beneven-
 tanam XIII. sexaginta sermones de
 purgatione animarum corpore soluta-
 rum XIV. Concilium Provinciale Ro-
 manum.

§. LVII.

*Benedicti XIII. P. gesta in Pon-
 tificatu.*

Benedictus erat Pontifex, in cujus
 laudibus adornandis Scriptores con-
 sentiunt omnes, & nullus, ne ipsa qui-
 dem invidia, quid in eo carperet, huc-
 usque invenit. Pontificatum iniit,
 gessit atque absolvit, laude tam incor-
 rupta, ut cum sanctissimis, ac celebra-
 rimis quibusque Prædecessorum in com-
 para-

Sæc. XVIII. parationem venerit, plurimisque ma-
 A. C. 1730. ritorum copia præcelluerit. Enituit

omnium plane virtutum præstantia,
 præsertim humilitate, qua sui generis
 dignitatisque velut oblitus ad vilissimam
 quæque obsequia, si Deo grata, &
 proximo utilia agnovit, sese demitte-
 ret; unde accidit, ut mendicis fre-
 quentissime pedes lavaret, eis ipsius
 ad mensam inserviret, & ægrôtis lectos
 in Nosocomiis componeret, eorumque
 tam spirituali quam corporali necessitati
 providus, humilisque Pater prospice-
 ret. Erat etiam speciale in Benedicti
 dignumque memoratu humilitatis spe-
 cimen, quod, dum in Basilica Vati-
 cana Sacrum solemne peregit, nunquam
 relicta Ara, thronum suum conscendit,
 ibidem Sacram Synaxim sumpturus.
 Tanta in eo erat erga Numen Eucle-
 risticum religio, ut consuetudini a do-
 ctissimis juxta ac sanctissimis Prædece-
 soribus suis observatæ potius derogare
 dum, quam in externa etiam animi
 demissione deficiendum censeret: Enim
 vero perantiquus Romæ mos vigebat,
 ut Pontifex, si solemni ritu in hac Ba-
 silica Sacris operaretur, Sacrificium
 peracturus ad Hostiæ oblationem
 throno suo descendat, & ad Aram us-
 que ad *Agnus Dei* &c. consistat, tum
 vero solum repetat, & sedendo preces
 S. Com
 Hij

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

S. Communioni præmittat, & Sacram
Hostiam, quæ cum ex Altari defer-
tur, flexis genibus recipiat, in duas
partes dividat, earumque unam ipse
absumat, & alteram Cardinali Diacono
absumentam tradat; parique ritu au-
rea fistula sacratissimum sanguinem hau-
riat, & calicem Diacono, qui reliquas
sacri Sanguinis guttas absorbet, ad
Aram deferendum restituat. Hic ritus
suo fors mysterio haud caret, nec tamen
a quorundam cavillatione immunis
est, & quamdam ostentationis speciem
redolere videtur, eo minus in Augu-
stissimo hoc Sacramento adhibendus,
in quo in conspectu Dei, qui pro om-
nium salute in Sacrificium offertur,
quilibet etiam summæ dignitatis homo
merum nihilum est: id saltem de se
existimasse videtur Benedictus, qui
salva hujus ritus integritate, Deum
profundissima, qua posset, humilitate
adorare voluit.

Par ei erat reverentia & liberalitas
in Res sacras, Deique cultum; plures
enim præsertim Ecclesias aut e funda-
mentis erexit, aut magnifice exornavit,
aut liberalissime dotavit; alia vero
quamplurima sacræ hujus munificentia
specimina jam antea retulimus. Super-
est, ut de ceteris hujus Papæ geitis
memoremus ea, quæ immotum ejus
Hij. Eccles. Trm. LXXIII. R Ilu-

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

studium in restauranda Ecclesiæ disciplina manifestant: nam præter superbissimas leges, quas in Synodo Romana, suisque Constitutionibus frequentissimas sancivit, insuper habitis ad populum sermonibus ferme quotidianis, explicatisque doctrinæ rudimentis, & vel maxime proprio sanctimonix exemplo formam se gregis demonstravit ex animo, Cleri præsertim Romani & Beneventani, in quo rite efformando totus erat. Vigebant præterea in Benedicto virtutes præsertim duæ Principum propriæ, Justitia & clementia: Communis erat omnium Pieter, qui nihil unquam vel privato affectui, vel opibus, aut gratiæ, totum vero meritis tribuit, ad æquam bilanciæ pauperum juxta ac divitum causas exigere solitus: Illud autem singulare, quod a Nepotum amore adeo alienus esset, ut quamvis horum quamplurimos haberet, nullos habuisse crederetur. Erat equidem in omnes munificus, & erga oppressos, miserosque humanus, Clericorum tamen & Sacerdotum delicta severe insectabatur, ac facinorosos ablato immunitatis Ecclesiasticæ abusu justa coercebat animadversione, quam tamen clementia tam mirifice temperabat, ut publico omnium judicio personæ amicus, & solus

ius criminis hostis diceretur, eoque nomine timorem pariter & amorem populi in se converteret. Nec ullo in loco Reipublicæ necessitatibus defuit, semperque intentum habuit animum, ut prudenti ditionis Ecclesiasticæ administrationi adlaboraret; eo fine annonæ pretium laxavit, & carnis vectigal, quo antea populus gravabatur, suppressit, & pro annona Urbana, & Re agraria bene gerenda saluberrimam edidit Constitutionem.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Porro tam singulari eminuit modestia cultus domestici, vitæque temperantia, ut carnes esculentas, dapesque opimas quandoque oblatas constantissime recusaret, & crebris jejuniis macilentum, pallidumque corpus macerans, frugali admodum mensa uteretur; & si jusculum obsoniis mixtum fumeret, id furtim & eo non advertente, ab aliis apponi deberet, ut corpus viribus exhaustum parumper reficeretur: Tam alienus erat ab omni luxu, ut in victu vel famulatu intemperantiam & profusionem, aut subditiæ comæ usum etiam in Cardinalibus serio reprehenderet: cetera erat natura placidissimus, pacificus, morum comitate insignis, & ad obsequia quibuscunque præstanda promptissimus, adeo, ut non raro eidem in crimen verteretur,

R 2

tur,

Sæc. XVIII. tur, quod aliorum jura vel leviter vio-
A. C. 1730 lare veritus, Cæsaris aliorumque Prin-
cipum postulata vota que sæpe non sine
propriæ auctoritatis dispendio adim-
plere certavit. Denique ad extremam
usque vitæ suæ horam nunquam a la-
boribus sibi temperavit, nihilque de
pristino christianarum virtutum exerci-
tio remisit, sed senex, gracilis, ægro-
tus, viribusque attritus, nec a Medicis
suisque Familiaribus persuaderi potuit
ut saluti prospiceret suæ, aut a labore
tantisper quiesceret, sæpe dicere solit-
us, omnino oportere, ut artem, quam
quisque profitetur, usque ad obitum
impigre perficeret, decere etiam, ut
Sacerdos stans ad Altare mortem op-
peteret. Tantarum virtutum splendo-
rem si levis quædam macula obfusca-
bat, ea alia non erat, quam quæ na-
tivæ animi sui indulgentiæ adscribenda
est; cum enim nullius doli capax, &
de suis quicquam mali suspicari, affue-
tus non esset, nimis præclare de suis
clientibus sentiebat, proin erga eos
indulgentiorem, quam sæpe oportu-
set, sese exhibebat: Nec id in Bene-
dicto dissimulabat ejus Biographus,
Marius Guarnacci, qui de eo hæc scri-
psit: *Revera pius ille Pontifex inter Cri-
nobii septa educatus, optimisque studiis im-
butus, ut erat ad Episcopales curas* *Et ad*
gerenda

gerendum supremum Apostolatam aptissimus, Sæc. XVIII.
 ita e contra ad Magistratus obeundos, ad A. C. 1736.
 Rempublicam capeffendam minus videbatur
 idoneus. Tanta præterea pollebat morum
 innocentia, ut nec abditas negotiorum diffi-
 cultates valeret internoscere, nec Ministro-
 rum, præsertim vero suorum familiarium
 astus præcavere. Et tamen constanti in-
 genitæ justitiæ studio ad optima quæque
 agenda erudiebatur. Pontificium ararium
 minime imminutum fuit: Novo ære alieno
 Camera Apostolica non laboravit &c. Hæc
 ille, Cardinalis vero Quirinus in suis
 Commentariis Part. II. p. 277. glorissimi
 hujus Pontificis laudes hac epigraphæ
 complectitur: *Ursinum nominare, virtu-
 tem ipsam laudare est, Ursinum pingere,
 virtutem ipsam delineare est.*

§. LVIII.

*Quidam Romani Præfules custodice
 dati.*

Hoc Pontifice ad tumulum delato Sa-
 crum Purpuratorum Collegium de
 more negotiorum administrationem in
 se susceperat; ac præprimis Cardinalis
 Corsinius functiones, quæ Fiscus Romani
 Curia Præsidi competunt obibat; ab-
 sens enim tum erat Hannibal Cardina-
 lis Albanus, quo tamen die vigesima
 tertia Februarii Romam delato Cardi-
 nales

Sæc. XVIII. A. C. 1730. nales Zondarius, Altierius, & Alexander Albanus pro instruendo Conclavi Inspectores supremi nominabantur, Urbis vero Regimen Aribertus Palmirano Archiepiscopo delatum est. His ita dispositis prima Cardinalium cura eo abibat, ut in eos inquirerent, qui Pontificis indulgentia abusi, populi oppressione aliisque iniquis viis thesauros sibi coacervasse credebantur. Horum principem existisse censebant Cardinalem Cosciam, qui aliunde sua arrogantia, aliorum contemptu, & avaritia Cardinalium indignationem, & populi odium in se concitaverat. Nondum tamen Cardinales in hunc Verum tempestatem, quam parabant, detonare audebant, fors reverentia erga defunctum Pontificem absterrens, qui edito decreto inhibuit, ne post Pontificis obitum quisquam de pecuniis apud Cosciam depositis rationem ab eo exigere præsumeret: Igitur saltem in illos, qui Cosciæ sectatores, & criminum complices ac conscii putabantur, severitas interim exercenda erat. Hos inter præprimis Abbas Romanus, qui vectigal de piscibus conduxerat, & Valerius Lacati Cosciæ Oeconomus in arcem S. Angeli abducebantur, numero milite stipati, eoquod populus in rabiem actus utrumque neci dare, &

Coscia Palatium incendere minitaretur, imo jamjam ignem supponeret. Sæc. XVIII.
A.C. 1730.
 Altera die Negrone Pontificii ærarii Præfectus, & Sardinis rei bellicæ Curator suis officiis exuebantur, ac die vigesima quinta Februarii paulopost plures alii Cosciæ Amici, quos fuga non abstulerat, in carceres raptabantur: Supererat ipse Cardinalis Coscia, qui in ædibus Marchionis Abbatis delitescebat, cujus palatium populus funditus evertisset, ni ab occurrente milite fuisset cohibitus. Ut ergo Coscia suæ securitati consuleret, cataphractorum Equitum turma cinctus, Roma excessit, ac primo ad Mari - Montem profugus tandem Cisternam venit, ibidem a Caserta - Cajetano Duce perhonorifice exceptus. Eadem tamen adhuc die Marchionis Palatium, omnesque ejus anguli perquirebantur, ubi etiam trecentæ fuerunt repertæ prægraves cistæ libris, scripturis, & potissimum pretiosis, ac pecuniis onustæ.

§. LIX.

Sacra Cardinalium comitia pro eligendo novo Pontifice.

Interim die vigesima quarta Aprilis novemdiales exequiæ pio ac veteri ritu celebrari cæperant, sub quibus

R 4

P. Tho-

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

P. Thomas Augustinus Ricchinius Ordi-
FF. Prædicatorum Theologus luculenta
oratione defuncto Pontifici parentavit.
His absolutis Cardinales numero qua-
tuor supra quinquaginta bini supplicum
more procedentes die quinta Maij ve-
ticana ingressi sunt comitia, altera vero
die ejusdem Mensis Franciscus Cardi-
nalis Barberinus Episcopus Portuensis
ad invocandum S. Spiritus præsidium
Sacrum solemne peregit, pro novor-
tem eligendo Pontifice Jacobus Lau-
fredinius, egregius sane Præsul miti-
dam habuit orationem: qua finita Co-
mes de Colaldo Legatus Imperialis Con-
gregatos Patres Cæsaris nomine hæc
verbis alloquebatur.

„ Quamquam Augustissimus Imperator,
„ Patres Eminentissimi, litera-
„ nis Vos ad publicam Christiani Ordinis
„ salutem, ac pacem congregatos,
„ ad Sacrosanctæ universalis Ecclesiæ
„ Dei viduitati in inchoato opere pro-
„ spiciendum satis excitasse videatur,
„ & vos illis virtutibus, a quibus vene-
„ rabile agnomen vestrum originem
„ traxit, cæterisque omnibus ita præ-
„ fulgeatis, ut ad hoc tanti ponderis,
„ tantique momenti negotium sapienter
„ continuandum non minus, quam san-
„ ctissime perficiendum magis, magis-
„ que impellere superfluum sit. Nihilominus
„ minus

„ minus tamen Clementissimus Domi- Sæc. XVIII.
 „ nus meus mei muneris esse voluit ea A. C. 1730.
 „ vobis ore tenus confirmare, quæ ex
 „ suis literis percepistis. Ea scilicet,
 „ quæ & Sacrosanctæ Romanæ Ec-
 „ clesiæ Filium primogenitum, ejus-
 „ demque perpetuum Advocatum, po-
 „ tentissimum Protectorem, atque acer-
 „ rimum Defensorem non minus decent,
 „ quam quæ ipsius nunquam satis lauda-
 „ tam pietatem & inexplicabile Ortho-
 „ doxæ Religionis studium publico mo-
 „ numento testantur. Exposcunt hæc
 „ a vobis, Patres Eminentissimi, ut pro
 „ tali Præside ac Præsidio Ecclesiæ Dei
 „ consulatis, quo *Petri* Sedes ab Altis-
 „ simo omnium Christifidelium amo-
 „ rem, benevolentiam, venerationem,
 „ obedientiam, pacem, decus, incre-
 „ mentum, felicitatemque obtinere me-
 „ reatur. Ut qui præerit reliquis, sit
 „ reliquis etiam non dignitate & au-
 „ thoritate modo, quam prudentia &
 „ sanctitate præstantior. Tanta inter
 „ vos dignitas est, ut nemo inter vos
 „ sit, quem tantæ Dignitatis columen
 „ decere non possit. Sed omnium di-
 „ gnissimum eligere velle, Vestri mu-
 „ neris est, facere Spiritus sancti. Preci-
 „ bus igitur sincerissimis, atque animo
 „ candidissimo ab eo, a quo omne datum
 „ optimum, & omne donum perfectum,
 „ R 5 stalis

Sæc. XVIII. „talís Pontifex humillime, atque
 A. C. 1730. „nixissime implorandus est, qui sit
 „cerna ardens coram hominibus & om-
 „nibus omnia sit, orbem Catholicum
 „in pace & prosperitate conservandi
 „dentissimo studio non minus flagret,
 „quam forti pectore adlaboret. De-
 „nique se communem Patrem Chri-
 „stiana charitate præferat. Quæ
 „cum ita se habuerint (uti dubitari
 „locus non est) Sacerdotium erit præ-
 „sidium imperii, & (quod vobis, Au-
 „gustissimi Imperatoris Clementissimi
 „Domini mei nomine publice testor,
 „ac spondeo) præsidium Sacerdotii
 „erit imperium.

Interim Coscia ad congregatos Car-
 „dinales literas dedit, in quibus suam
 „agendi rationem vindicare nitentur,
 „& per Cardinalem Ottobonum sibi nu-
 „per ablata, ac præprimis scriptura
 „Regnum Franciæ spectantes restitui pe-
 „tebat. Verum Cardinales per Abbe-
 „tem Testa Cisternam ablegatum, eidem
 „responderunt, ut ad comitia Romanæ
 „veniret, necessaria ibidem suppedita-
 „tum iri, & de ceteris rebus Cardinales
 „cum eo collaturos esse. Attamen Co-
 „scia sibi minima etiam restitui postula-
 „bat, minitatus, se Cæsaris patrocinio
 „suffultum adversus novi Pontificis ele-
 „ctionem palam reclamaturum, si eum

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

per violentam hanc detentionem a libero comitorum accessu præpedituri essent. His minis Cardinales a suo proposito absterreri haud poterant, eo potissimum nomine, quod Cardinalis Cienfuegos palam declararet, falso asserti, quod Cæsar Cosciam protecturus esset. Cum ergo ejus Amici sat aperte cognoscerent, Cosciæ causam indies pejorem reddi, toti in eo erant, ut ei persuaderent, quatenus sua sponte ad S. Comitiam veniret. Cedit ipse eorum precibus, ac die vigesima septima Martii vespere unacum Caserta Principe Romam viginti Cataphratis probe armatis stipatus ingreditur, ac demum die quarta Aprilis ex Transpontino Carmelitarum Monasterio ad Vaticanam Ecclesiam properat, populo ad ravim usque exclamante: *in Tiberim, in Tiberim projiciatur.* Ad conclave admittitur, a Cardinalium potissimis frigidè admodum excipiebatur, argentea tamen suppellex eidem fuit restituta, mox autem Bendelmontius Beneventum ablegatus est, ut Cosciæ bona prætoriam manu detineri curaret. ibidemque in eos, qui regnante defuncto Pontifice de mala Reipublicæ administratione convicti essent, legum severitate animadverteret.

His

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

BIBLIOTHECA
PADERBORNENSIS

His ita dispositis Cardinales prima
 scrutationi dabant initium; & tum
 quidem tot suffragia in solum Cardi-
 nalem Imperialem concurrerunt, ut ad
 consequendam supremi Apostolatus
 dignitatem nonnisi unicum desideraretur,
 non computatis Cardinalibus Lo-
 sitanis, quos S. Comitibus adfuturos
 nulla supererat spes, eoquod Rex
 diu inter se & Papam nondum con-
 positus Romam venire, ipsis inhiberet:
 Nil ergo certius esse videbatur,
 quam quod ad plenam Cardinalis Im-
 perialis electionem saltem unus ex præ-
 sentibus Purpuratis in proxima scruta-
 tione accessurus esset: Attamen præter
 omnium expectationem Cardinalis
 Sardinæ Regi faventes contra hunc
 Cardinalem, eoquod hujus Aulæ pe-
 stulatis acrius olim obstitisset, sese præ-
 lam declarabant, quibus etiam acce-
 fere Germanicæ Nationis Cardinales
 Insuper etiam Bentivolius Cardinalis
 unacum Marchione Monteleone His-
 spano Oratore exhibitis literis declara-
 bat, Imperialem pro Papa ab Hispano
 Rege nunquam fore habendum. Hac
 declaratione Imperialis se a Pontificatus
 spe dejectum minime dolebat, ipsius
 que ceteros Cardinales animabat, ut
 se relicto in digniorem suam conferre
 suffragia adlaborarent. Verum tam præ-

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

præclara erant hujus Purpurati merita, tamque luculenta ejus pro summo Pontificatu habilitas, ut virtus ejus electionem vel ab ipsis invitis Cardinalibus jure deposcere videretur; unde contigit, ut ad finem Mensis Aprilis habita rursus votorum scrutatione solus ipse potissimorum suffragia ferret: Rursus tamen obstetit Bentivolius, adhuc memor veteris injuriæ, qua se ab hoc Cardinale, dum adhuc Ferrariæ Legatus erat, affectum credebat ob Fratrem suum jussu Imperialis custodiæ datum. Ea propter quidquid ejus rebus ac fortunis infestum esse posset, in medium proferebat, magnoque verborum apparatu exaggerabat, quod Imperialis Bichium Lusitanum Pontificis Nuntiam a Purpura excludi, totis viribus adlaborasset, ac propterea a Lusitano juxta ac Hispano Regibus rejici promeritus fuisset, aliunde vero sese Cæsareis partibus nimis addictum demonstrasset. Præterea plura alia, nescio quæ, Bentivolius in Imperialis odium accumulabat, quæ tamen adeo aperte frivola erant, ut etiam Cardinales natione Galli nil intentatum relinquerent, ut Bentivolum ad æquiora revocarent consilia: Frustra tamen id conantibus, ab eo temporis articulo cuncta in his comitiis erant incerta, confusa, & tur-

Sæc. XVIII. turbida; Cardinales enim, ut patria
 A. C. 1730. & genio, ita & voluntate ac studiis
 erant inter se discordes; atque in tres
 factiones divisi, quarum una vocabatur
Clementina, altera vero *Benedictina*, tertio
 eorum, qui vel a Clemente XI. vel a
 Benedicto XII. erant Purpura honestati
 ac denique tertia *Sabaudorum*, qui Sardinia
 Regis partibus adhærebant. Sed
 nec his inter se convenientibus Cardinalium
 nonnulli oculos conjiciebant in
 Bernardum Mariam Conti Innocentii
 XIII. Fratrem Germanum ex Ordine
 S. Benedicti; quo tamen in ipsis comitiis
 morte repentina sublato Cardinales alii
 in Daviam, alii in Zondadarii & Ruffum
 Cardinales sua conferrebant suffragia;
 pro neutro tamen ad exitum perducipoterat;
 animus enim in Gallos & Hispanos minus
 propensus in Zondadarii, immodicus ergo
 Cosciam favor in Ruffo, & Nepotum
 turma in Davia carpebatur, ceteris
 cunctis fatentibus, quod omnes hi tres
 Cardinales Tiara dignissimi essent: Non
 deerant quoque, qui totum animum
 denuo revocarent in electionem Zondadarii
 Cardinalis, qui etiam absdubio prævaluisset,
 nisi Bentivolius adstipulante Cardinale
 Polignaco bene ceptis rursus evertisset:
 Ferventibus hisce disfidis iterum de eligendo Cardinale

Imperiali serio agebatur; conspirabant in eum non modo Romani populi, sed totius pene S. Collegii vota, ac propterea Cardinales ferme omnes ad Cæsarem & Franciæ Regem literas dederunt supplices, ut Hispaniæ Regem ad revocandam ipsius exclusionem inducere vellent. Interea integrum præterfluxerat trimestre, quin vel Cardinales in unum consentirent, aut vel Principes hujus vel illius electione rebus suis satis prospectum censerent. Rebus ita in ancipiti hærentibus nonnulli Salviatum novissimum proponebant Cardinalem, cui etiam vaticinium quoddam in pervetusto Bibliothecæ Vaticanæ Codice repertum suffragari videbatur: Erat autem hujus tenoris: *Postquam in Vaticano sederit Bicoloratus usum in nomine habens & rosam in stemmate, deferens, atque producens, tum eligetur alienigena penitus in utroque, nondum Purpura decoratus, sed tamen dignus imperio ad vitandas scissuras imminentes in nostra Hierusalem, quæ tunc ædificabitur ut Civitas.* His vaticinii verbis Salviatum designari existimabant nonnulli, eo quod hic uno ante Benedicti XIII. mortem die Cardinalium Collegio adscriptus quidem fuisset, nondum tamen rubrum Biretum Purpuramque obtinisset: Verum hæc interpret-

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

terpretio nimis ridicula videbatur illis, qui maximi momenti res ex incertis dubiisque vaticinalis decernere, haud æquum fore censebant: Consultus ergo videbatur, ut Dei auxilium in tam gravi tamque operoso negotio ferventissimis precibus imploraretur: Iubentur ergo crebræ supplicationes, ieiunia, eleemosynæ, aliæque piæ excitationes, ut afflante Spiritu sancto tandem, omnium corda & sensus in probum, dignumque Ecclesie universalis Præsulem conspirarent, illo prefertim tempore summopere necessarium, quo universa pene Europa motuis disidiis, & bellorum procellis in excidium ruere videbatur: Ferventius ad conciliandos Cardinalium animos operam suam impendebant Purpurati, quos *Zelantes* vocant; hi igitur Cardinales Sardinie Regi addictos sibi aggregare intenti, rem eo deducunt, ut accedentibus Purpuratis a Benedicto XIII. creatis, Portia Cardinalis non pro Papa haberetur; opposuit tamen Cardinalis Cienfuegos, qui per lam declarabat, Cæsarem omnibus Etruscis aditum ad Pontificatum, quantum in ipso esset, ob præsentis rerum vicissitudines præcludere. Convertentur ergo eligentium suffragia nunc in Falconerium, jam in Corradinum, jam

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

jam in alios, omnes quidem tanto o-
neri pares, & meritis æquales. quos
inter tamen suffragiorum numero præ-
valebat Corradinus, cui facta scruta-
tione nonnisi quinque, & habito ac-
cessu vota duntaxat tria deerant: Ast
rursus, quis credat? Bentivolius,
an Hispani Regis jussu, vel privato ex
odio incertum, palam minitabatur, si
Corradinus eligeretur, se unacum tota
Natione Hispana Roma excessurum,
& Ecclesiam S. Jacobi occludendam,
& denique Datariam auferendam esse.
Hæc fulmina ex pelvi fuisse jactata probe
agnoscebant saniores Purpurati; Cor-
radinus enim Cardinalis erat Prin-
cipum nulli suspectus, quia erga
omnes obsequiosus, ac insuper pietate,
doctrina, prudentia, rerum gerenda-
rum dexteritate, misericordia erga pau-
peres, humilitate, aliisque virtutibus
adeo commendatus, ut absolutissimi
juxta ac Sanctissimi Pontificis partes
expleturus, ab omnibus probe sentien-
tibus crederetur. Attamen non raro
in terris virtus inter laudem & admi-
rationem senescit, & præmium nescit,
certe inter communes omnium applau-
sus & vota negligebatur Corradini me-
moriam, studiis in Picum de Mirandula
conversis: Hic vero habita consilii no-
titia mox Cardinales Hannibalem &
S Ale-

Hist. Eccles. Tom. LXXIII.

S Ale-

Sæc. XVIII. Alexandrum Albanos accessit, ac in
A. C. 1730. genua provolutus coram Christi Crucem
 affixi imagine testabatur, se hanc di-
 gnitatem nunquam acceptaturum, eo-
 quod ea indignissimus esset. Annua
 ejus precibus ambo Cardinales, qui
 moræ impatientes Barberinum, & Co-
 lonnam proponere tentabant; uterque
 erat meritis clarus, ac insuper futura
 eorum electioni quoddam præcludere vi-
 debatur prognosticon; cum enim Bar-
 berinus ab Alexandro VIII. rubrum ge-
 lerum accepisset, Biretum e Pontificis
 capite in ejus caput casu ceciderat:
 belle etiam in Cardinalem Colonnam
 cadere credebatur illud Malachiae Ab-
 machani vaticinantis symbolum: *Co-
 lumna excelsa*: verum ejusmodi divinati-
 onum nulla omnino habebatur ratio.

§. LX.

*Laurentius Cardinalis Corsinius in
 Papam electus.*

Jam quintum omnino Mensem hoc
 Conclave tenuit, quin humana in-
 dustria, suffragantium dexteritas, pri-
 vati favores ac molimina proximæ e-
 lectionis spem facerent. Eapropter
 Cardinalium non pauci longioris moræ
 & enatarum inde incommoditatum in-
 studio expugnati palam declarabant,

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

se comitiis excessuros, nisi intra octi-
dum electio perficeretur. Tum vero
luculenter patuit, non hominum con-
siliis, sed solo Divini Spiritus nutu at-
que potestate illis, quos elegerit Do-
minus, supremi Apostolatus munia de-
mandari; quo minorem enim Lauren-
tius Cardinalis Corsinius de se ipso cu-
ram habebat, ejusque memoriam pe-
nitus abjecisse videbantur cuncti Car-
dinales, eoquod ipse patria Etruscus,
proin a Cæsare cum ceteris ejusdem
Nationis Cardinalibus a Pontificatus
spe palam exclusus esset, ita tamen
disponente Deo accidit, ut Cardinale
Cienfuegos Cæsareo Oratore Impera-
toris beneplacitum attestante, ipse præ-
ter omnium spem & expectationem die
undecima Julii unanimi omnium (ne
uno quidem desiderato) in supremum
Ecclesiæ Antistitem eligeretur: Agebat
tum annum ætatis septuagesimum octa-
vum, & Cardinalatus vigesimum quar-
tum, assumpserat in venerationem Cle-
mentis P. XI. a quo Purpura cohonestatus
erat, nomen Clementis XII. Ado-
ratione, ut moris est, peracta Cardi-
nales faustissimam ipsius electionem ea-
dem adhuc die populo annuntiare de-
creverant, ipse vero id ad alteram diem
S. Joanni Gualberto sacram differri ro-
gabat, eoquod hic idem Sanctus ex
S 2 eadem

Sæc. XVIII. eadem Corfiniorum familia Sanctis
A.C. 1730. eunda ortus fuisset. Annuntiata de
 mum Corfinii electione populus Roma-
 nus in tam effusas, festivasque acce-
 mationes, & manifestas singularis læ-
 titiæ significationes erumpebat, ut nul-
 lius Pontificis electio jam ab integro
 sæculo & amplius majori populi ap-
 plausu excepta videretur, imo ipsimet
 Cardinales attonitis similes alter alter-
 rum intuerentur, & tacite quisvis se
 ipsum incusaret, quod meritissimi ho-
 jus Cardinalis memoriam intra tantum
 tamque molestum temporis spatium
 non habuerint, cum tamen haud igno-
 rant, jam in S. Comitiis post Cle-
 mentis XI. obitum habitis Cardine-
 lium non paucos, eosque ceteris il-
 lustriores sua in eum contulisse suffragia.

§. LXI.

*Gesta Clementis XII. ante Pon-
tificatum.*

Dignissimus hic Pontifex antea Lau-
 rentius dictus ortum traxerat ex
 pervetusta ac nobilissima Corfiniorum
 familia. Patrem habuit Marchionem
 Bartholomæum Corsini, Matrem
 vero Elisabetham Strozzi Ducis Bag-
 noli Filiam, quæ Laurentium Filium
 septimestrem in lucem ediderat. Hic
 libe-

liberaliter educatus, a teneris singula-
 rem animi propensionem ad pietatem
 & statum Clericalem exhibebat, unde Sæc. XVIII.
A. C. 1730.
 emenso Romæ humaniorum literarum
 curriculo Pisam contendit, ibidem ut-
 riusque Jurisprudentiæ studiis operam
 navaturus. Reportata Doctoratus lau-
 rea Romam reversus, sub cura Patru
 sui Cardinalis N rei Corsinii literariis
 exercitationibus ingenium suum mire
 excoluit, quo demum æque ac ejus
 Patre morte sublatis Laurentius se to-
 tum Ecclesiæ obsequiis dicare statuit,
 ac præprimis ab Innocentio XI. Præ-
 sulum Ordini adscriptus, Cancellariæ
 Regentem egit, postea ab Alexandro
 VIII. Camerae Apostolicæ Clericus
 dictus, officio Ædilis præficiebatur,
 quo in munere, ne juvenis rerum in-
 expertus justitiæ leges transgredere-
 tur, Pomponium de Vecchis celeberrimum
 Jurisconsultum sibi in Adjuto-
 rem atque Advocatum accivit, alios-
 que Viros eruditione non minus, quam
 probitate inclytos in familiare consor-
 tium adhibuit, ut ex frequenti eorum
 colloquio ipse tam in pietatis, quam
 justitiæ studio magis magisque profi-
 ceret. Hac Laurentii integritate tan-
 topere delectabatur Pontifex, ut de eo
 nonnisi magna & prospera sibi pollici-
 tus, eundem Viennam Nuntium Nico-
 me-

Sæc. XVIII. mediensis Archiepiscopi titulo honoratum ad Imperatorem ablegaret, a quo tamen pro Pontificis Legato habitus non est. eoquod (uti tamen Principes novissime postulabant) Pontifex præviis literis Cæsarem de Legati adventu certiore haud reddidisset, nec ejus beneplacitum explorasset: Cum autem Pontifex hac in re Cæsaris voto cedere nollet, inde accidit, ut Corsinius hujus dissidii victima existeret, ac Romanam reverti cogeretur. Mortuo paulo Alexandro VIII. ejus Successor Innocentius XII. jacturam compensavit, & Corsinium ad præclarum supremi thesaurarii munus adjecta arcis S. Angelæ Præfectura admovit: Hoc officio curis laboribusque pleno per plures annos summa industria defunctus est, adeo proprii commodi oblitus, ut etiam dum quidam Triremium Conductor Armarium Pontificium magna pecunia fraudaverat, ipse ex suo ære debitam summam rara magnanimitate persolveret. Rebus ita bene gestis die decima septima Maij Anno 1706. a Clemente XII. Purpuratorum Collegio accensus, cum Corradinio Auditore Pontificio colligebatur, eoquod hic quemdam Thesaurarii jurisdictioni obnoxium in Corsinio carceri mancipasset; quocirca Cardinalis de læsa jurisdictione apud Papam

Papam questus, cum debitam satisfactionem non obtineret, sponte The-
 faurarii munus abdicavit, & raro ad-
 modum in Pontificis conspectum venit,
 nisi quoties Cardinalatus officium, &
 dignitatis auctoritas id postulabat. Do-
 lebat intime Pontifex Virum integri-
 tate clarum, orisque Majestate gravem
 tanta offensionis acerbitate affligi; quo-
 circa biennio vix evoluto illum ultro
 Ferrariæ Legatum nominabat: Verum
 Corfinius humili quidem gratoque a-
 nimo Pontificis beneficium agnovit,
 oblata tamen legatione abstinuit, &
 ut sui victor injuriarum immemorem
 sese ostenderet, pristinam cum Cardi-
 nale Corradinio concordiam sincero
 animo innovavit. Deinceps pluribus
 in Urbe officiis distentus, vix non in
 omnibus Patrum Congregationibus suf-
 fragium tulit. Plurium etiam Regula-
 rium Ordinum, atque Academiæ
 Protectorem egit, ut pluribus bene-
 faciendi occasionem nancisceretur: Vi-
 ros eruditione præstantes singulari fa-
 vore complectebatur, literatorum erat
 Mæcenas & pauperum Pater, quibus Pa-
 latium ejus semper erat apertum, &
 consuetum miserorum refugium; ea
 enim, qua eminuit comitate, & æqui-
 tatis studio, cunctos calamitatibus ob-
 rutos, vel aliorum odio vel malevo-
 len-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1736.

Sæc. XVIII. A. C. 1730. lentia pressos ultra fidem potenter
tatus est, quamvis inde non raro quo-
rumdam inimicitias sibi accersivisset.
 Ceterum ipse splendide, ut tantum
 Principem decebat, vixit; Principes
 ferme omnes, & Romanæ Curiae Præ-
 sules præcipue ceteris magis eruditum
 quotidie sub vesperum ad illum conve-
 niebant, quibuscum plura & quidem
 ardua conficiebat negotia, ac in fine
 eis sorbilla pro more cumulatissime ha-
 giebatur; locuples enim Paterna he-
 reditate, magnisque opibus præditus
 adeo non de redditibus Ecclesiasticis
 sibi quicquam attribuebat, ut etiam in
 Signaturæ Præfectum electus annue
 duo scutorum millia, quæ ex hoc of-
 ficio provenire solebant, ultro Pontifici
 offerret; nulla enim captus lucri avidi-
 tate, & sine Ecclesiastici instituti les-
 sione erat magnificus, simulque sine
 ostentatione vere pius. Hoc illi fuit
 privatæ vitæ genus Principe eruditum
 commensuratum.

§. LXII.

Pontificatus exordia.

Corsinius ad Universæ Ecclesiæ in-
 teritum assumptus die decima sexta
 Julii B. V. Mariæ de Monte Carmelo
 Sacra in Templo Vaticano consueta
 pompa

pompa inaugurari voluit. Inde ad suum cubile delatus, a Principum Legatis, aliisque Viris Nobilibus gratulationis officio honorabatur, quos inter præcipue Comes de Colaldo Cæsareus Orator Papam latina oratione sui Principis nomine salutabat.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Peractis nisce officiosis solemnitatibus Pontifex primam eo curam intendit, ut optimos, atque integerrimos Administros in perturbato illo Regiminis prioris statu adlegeret; varios eidem proponebant Purpurati, quibus ipse tamen respondit, Cardinalium esse eligere Pontificem, Pontificis vero eligere Ministros: Proprio igitur impulsu Antonium Cardinalem Barberinum summæ Rei præfecit, eumque a secretis Status esse voluit, Datarix autem Præfecturam contulit Antonio Francisco de Valentibus Theodosiæ Archiepiscopo & Rotæ Romanæ Auditori; Assessorem nominavit Marcellum Paserium, Virum longa sibi familiaritate ac famulatu cognitum, & per omnia probatum. Ab Epistolis arcanis esse iussit Josephum Livizzanum, & Præfectum Familiæ Troyanum de Aquaviva, Cubiculo autem Pontificio Sini- baldum ab Auria Archiepiscopum Patracensem præfecit. Denique cetera munia & Pontificiæ Domus Ministeria

S 5

Viris

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

Viris probatæ virtutis integritatisque prudenti selectu commisit, Ex Cardinalibus autem Corradinio Magni Penitentiarii onus & Cardinali Spinula Præfectura Signaturæ obtigit: Interiora demum Pontificiæ liberalitatis beneficia reservasse videbatur suis Nepotibus; Bartholomæum enim Cononium Equitum levis armaturæ Centurionem dixit, & Nerium, juvenem pietate, prudentia, & rerum gerendarum dexteritate inclytum, a secretis libellorum supplicum creavit. His ita dispositis Universale Jubilæum, preceque publicas indixit, & pro felici Regimine supplicationem instituit, quam ipsemet ab Ecclesia S. Mariæ Angelorum usque ad Basilicam Liberianam singulari pietatis sensu comitatus est. Rei etiam domesticæ curam haud esse negligendam censuit, quapropter Pontificii ærarii statum explorans, cum nonnisi mille quingenta scuta esse reposita cerneret, *bene*, agebat, *Cardinalis eram dives, pauper jam sum Pontifex*. Et igitur suas convertit curas, ut pro currentibus Ecclesiæ necessitatibus ærarium Pontificium penitus exhaustum ita repararet, ut tamen nullum in populo damnum accresceret; subditorum enim commodo providus Patris sollicitate prospexerat, ac præprimis tributa

buta, quæ a Pontificiis Ministris, in scio Sæc. XVIII.
 Pontifice, ultra modum fuere imposita A. C. 1730.
 levavit, & per incognitos Viros a cun-
 ctis Pistoribus panem clam sibi afferri,
 illiusque pondus augeri, atque olei
 pretium imminui jussit, vetuit quoque,
 ne deinceps vectigal ex sappone exige-
 retur. Hac liberalitate populi amorem,
 & cæli Benedictionem sibi mirifice con-
 ciliabat, ab omnibus palam inter fau-
 stissima auguria nominatus: *Clemens*
Papa, providus Pater patricæ & pauperum.
 Plures etiam instituit Præsulum & Car-
 dinalium Congregationes, ut publico-
 rum vectigalium locationes, aliasque
 exactiones aut concessiones sub Præde-
 cessore suo, eoque in scio, & sine de-
 bitis solemnitatibus factas rigide expen-
 derent, easque quantum opus foret,
 irritas nullasque declararent. Tandem
 vero die decima nona Novembris pro-
 more Pontificatus sui possessionem adi-
 turus, e Vaticano ad Lateranense Pa-
 latium solemniter processit, ubi
 in pauperes turmatim confluentes in-
 gentem pecuniarum vim distribui jussit.

§. LXIII.

*Ejusdem Pontificis epistola ad Archi-
 episcopum Salisburgensem in causa
 exemptionis Passaviensis.*

Vix

Sæc. XVIII.
A C 1730.

Vix felicem faustumque Nuntium de
lectione Clementis XII. Leopoldi
de Firmian Princeps atque Archiep
scopus Salisburgensis perceperat, cum
illico de æquitate tanti Pontificis per
suasus, datis ad eum literis suam cau
sam impensius commendaret, vehe
menter questus, quod sub Benedicto
XIII. suæ Ecclesiæ decus ac hono
necnon Metropolitici juris prærogati
per Passaviensis Episcopatus exemptio
nem graviter fuisset læsa: Igitur Pon
tifex acceptis hisce literis denuo hæc
causam per Cardinales ac Theologos
rite examinari iussit, tandem vero per
cepta eorum sententia ad præfatum
Archiepiscopum die duodecima Ab
gusti hoc dedit responsum.

*Venerabilis Frater, salutem
Apostolicam Benedictionem.*

„Tuæ in hanc sanctam Sedem
„verentia, atque in nos humanitati
„simul & observantia luculentum spe
„cimen exhibuerunt gratulationis offi
„cia, quibus Fraternalitas tua suscep
„tam ex Apostolatu nobis imposito læ
„tiam præclaris sensibus testata est
„Pietatem certe istam tuamque digni
„tate parem animi virtutem in sacer
„dotalis studii significationibus mira
„cum

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

„cum jucunditate complexi sumus,
 „futurum sperantes, ut in hac Aposto-
 „lici Ministerii procuratione Fraternitati
 „tuæ rebus ipsis declarare possemus,
 „quanto te in honore habeamus, &
 „quam præclaram geramus de tuis
 „meritis opinionem. „

„Ingratum vero & permolestum
 „nobis accidit, quod propensæ huic
 „studiosæque voluntati ea postulatio
 „per epistolam tuam oblata sit, in qua
 „benignitati nostræ ad explenda vota
 „Fraternitatis tuæ interclusus est aditus:
 „Cum enim obortam de Passaviensi Ec-
 „clesia a metropolitico Salisburgensis
 „jure subtracta controversiam Præde-
 „cessor noster felic. Recordat. Benedi-
 „ctus P. XIII. per Apostolicas literas
 „diremerit, finemque litibus imposue-
 „rit, nihil nobis reliquum est, quo
 „precibus Fraternitatis tuæ satisfacere
 „aut obsecundare possimus. „

„Magnum tamen desiderio nostro
 „solatium spes adspexit, fore, ut per
 „occasionem, quas cupide præstolamur,
 „uberius Fraternitati tuæ studii vicem,
 „ac testimonia charitatis exhibeamus.
 „Pignus interea obstrictæ voluntatis
 „Apostolicam benedictionem Fraterni-
 „tati tuæ peramanter impertimur. „

Rumore autem sparso de innovanda
 hac lite Nuntius Viennensis datis literis
 Baad-

Sæc. XVIII. Banchierio Cardinali significabat,
 A. C. 1730. Imperatoris nomine a Comite Sinzen-
 dorffio inficuatam, Cæsari molestissimum fore, si finita jam causa, & in
 transactione decretum Pontificis revocaretur, præcipue cum hæc exemplum
 Salisburgensi Archiepiscopo eo minus esset præjudiciosa, quo certius
 jam longissimo abhinc tempore nullam in Passaviensi Ecclesia jurisdictionem
 exercuisset. Paulopost Carolus Imperator Roma certam habuit notitiam,
 quod idem Archiepiscopus Sede vacante in Curia Romana petierit,
 contra Pontificis defuncti decretum suam causam agere, & contra
 sententiam reclamare posset: imo etiam in sui favorem obtinuisset,
 ut Passaviensis Episcopus hac in causa Romam venire juberetur: Eapropter
 Imperator mox per Franciscum Antonium Mayeri inferioris Anisi
 Directorem Comiti de Sinzenдорff supremo Cancellario
 junxit, ut Imperatorio nomine Cardinali Cienfuegos Cæsareo
 Oratori præciperet, quatenus hic in proximis committis,
 ne Salisburgensi Archiepiscopo petita hanc causam urgendi
 licentia daretur, obsisteret, & protestationem Sede
 vacante interpositam, necnon declarationis decretum
 tanquam nullum declarari, præfatumque Archiepiscopum

a limine cujuscunque judicii excludi postulare. Id quoque tam Romæ effectui datum est; die enim quinta Augusti præfatus Cardinalis perscripserat, Papam fuisse pollicitum, quod hac in re nihil immutari vellet, ipsum etiam Banchierium significasse, quod ei Pontifex injunxisset, Archiepiscopo Salisburgensi ita rescribendum esse, ut decisioni factæ acquiescendum, nec ultra hoc in negotio quicquam immutatum iri sciret.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

§. LXIV.

Calvinistarum libri flammis traditi.

Sub idem tempus Occidanæ Præfectus & Urbis Gubernator unacum aliquot centum militibus Nemausum ingressi, hujus Urbis compita, portas & plateas obsederunt, ac die sexta Junii Magistratum & Civium Primores ad Curiam convocarunt, ut Regis jussa perciperent. Præfata die Præfectus una congregatis denuntiabat, ad conservandam tranquillitatem publicam & præcavenda seditiosorum molimina Regem oppido necessarium duxisse, ut omnium incolarum ædes diligenter & attente perlustrarentur: Sancitum igitur esse, ut Urbis portas clauderent, cunctosque monerent, ne dato

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

dato signo vel e fenestris prospicerent, vel ædibus suis progredierentur. Julius obtemperat Magistratus, & secunda noctis hora Officiales cum militibus in singulas ædes involant, ablatisque que repererant, armis præcipue in Calvinianæ sectæ libros sedulo inquirunt, quorum ingentem copiam, præcipue Bibliorum, & Symbolicorum, ut vocant, librorum deprehenderunt. Nobili autem uberior marcidarum ejusmodi mercium suppellex inveniebatur, quam in ædibus Advocati Bleau, & alterius Cauffidici nomine Ronsier, prioris enim Bibliotheca ferme integra ejusmodi codicibus scatebat, ex alterius vero scriniis septuaginta quinque volumina extrahebantur. Omnibus hisce libris ad Urbis Prætorium deportatis lignorum strues accendebatur, inquam carnifex sensim omnes hos Codices projecit comburendos, ex quibus cum plura folia vento in aera raperentur, milites per jocum exclamabant *En! quam belle Calvini spiritus avolat.*

§. LXV.

Epistola Antissiodorensis Episcopi ad comitia Cleri Gallicani.

Habebantur interim Parisiis consueta Cleri Gallicani comitia, in quibus præ-

præprimis decernebatur, *gratuiti*, ut Sæc. XVIII.
A. C. 1730.
 vocant *doni* nomine, Regi quater cen-
 ties mille libras esse offerendas: His
 ita conventis per Abbatem de Valras
 Secretarium prælegebatur epistola,
 quam contra Officium S. Gregorii VII.
 Papæ Antissiodorensis Episcopus ad
 Clerum Gallicanum in comitiis con-
 gregatum & præcipue ad Parisiensem
 Archiepiscopum comitorum Præsidentem
 die 18. Augusti perscripserat: Cujus
 summa erat hæc: Petiit suppressum præ-
 fatum officium, ne Franciæ Clerus
 Romanæ Curie prætensionibus favere,
 & obsequiis Regi ac Regno debitis de-
 esse, aut novo hoc molimine turbas po-
 tius augere, quam sedare videatur:
 Petiit insuper, ut innovato privilegio
 libros ad suæ Diæcesis usum selectos
 typis edere permittatur, ac denique
 ut in causa contra Jesuitas jam per
 quadriennium agitata, quod æquitati
 consonum est, decernatur, & sanæ
 doctrinæ moralis hostes, ac temerarii
 eorum ausus reprimantur. Finita epi-
 stolæ hujus lectione Congregati Præ-
 sules unanimi suffragio declarabant,
 se immerito ab Antissiodorensi Episcopo
 ad tuenda sacrata Regis jura excitari,
 perinde ac si unquam de neglecto hoc
 Zelo in eos suspicio cadere potuisset,
 temerarium quoque esse, ad universum
 Cleri

Sæc. XVIII. Cleri Gallicani confessum exhortatio
 A. C. 1730 nes fieri ab unico quodam Præfule
 & quidem tali, qui Ecclesiæ auctori-
 tati palam resistere, ejusque decisiones
 rejicere præsumeret, & eo ipso Luo-
 vici Regis, qui tanquam Sedis Apo-
 stolicæ Protector ad exequendas Ec-
 clesiæ leges totam suam auctoritatem
 impendit, mandatis aperte refragatur:
 haud ignotum esse, cur hic Episcopus
 ad comitia hanc dedisset episto-
 lam; ipsum nempe adversus Consti-
 tutionem *Unigenitus* impune insurgentem
 occasionem quæsiisse; congregatos vero
 Præsules jam dudum detestatos fuisse
 ipsius audaciam, qua universalis Ec-
 clesiæ judicium, cui omnis Episcopus
 æque ac fidelium quilibet corde & ore
 adhærere teneretur, ipse debellasset.
 Præterea insulsam esse hujus Episcopi
 opinionem, qua inter Constitutionem
Unigenitus & sententiam de Pontificis
 jure in Regum temporalia necessaria
 esse nexum contenderet: His ita per-
 pensis Congregati Præsules Parisiensis
 Archiepiscopum rogabant, ut justam
 eorum indignationem huic Episcopo
 datis ad eum literis significaret, simul
 que illum serio adhortaretur, ut Ec-
 clesiæ decisionibus debitam exhiberet
 submissionem, & ad sinceram unionem
 non sine Confratrum suorum jubilo re-
 diret

direct. Verum tantum abfuit, ut hic Sæc. XVIII.
 Præful ad hæc monita refipifceret, ut A. C. 1730.
 potius tertio post anno die tertia Maij
 acerbis literis ad Parifiensem Archi-
 epifcopum datis, Clero Gallicano ex-
 probraret, quod ipfum ad fubmiffionem
 erga Conftitutionem *Unigenitus* horta-
 tus fit, cum tamen melius ipfum con-
 vincere debuiffet, quod ipfe fe fe fua
 agendi ratione a fraterna unione fepa-
 rarit, & Conftitutioni majorem, ac
 hucusque præftitiffet, obedientiam ex-
 hibere teneatur, de cetero autem fe
 charitatem, patientiam, & affectum
 fuis Confratribus debitum nunquam
 fegregaturum a fidei veritatis defenfio-
 ne, nec unquam antiquæ doctriinæ de-
 gratia, & charitate Dei, traditionis,
 Ecclefiæ Gallicanæ libertatum, & fa-
 cratorum jurium Majestatis Regiæ pro-
 pugnationi defuturum, hasque ob cauf-
 fias fe haud poffe Bullam recipere &c.
 Haud abfimilia documenta Metenfis,
 Virodunenfis, Caftriensis, & Trecenfis
 Epifcopi contra Gregorii VII. officium
 edidere.

§. LXVI.

*Cleri Gallicani judicium de Montpef-
 fulani Epifcopi epiftola ad
 Regem.*

T 2

Jam

Sæc. XVII. A. C. 1730. Jam supra mentionem ingessimus de
 epistola, quam Montpessulanus Præ-
 sul contra Officium S. Gregorii Pape
 ad Regem dederat: Hanc Rex neque-
 dem referare dignatus, suadente Fle-
 ryo Cardinale, Archiepiscopo Parisensi
 tradidit, ut illam in Cleri Comitio
 examinari curaret. Hic igitur ad Re-
 gis jussa die octava Augusti in octoge-
 sima quinta Sessione præfatas Episcopi
 literas Congregatorum Præsulum ju-
 dicio commisit, in hæc verba perorans:
 Nota est omnibus Epistola sub nomine
 Montpessulani Præsulis Regi inscripta:
 Hanc præfato Episcopo attribuere
 prohibet reverentia eidem debita; ma-
 xima tamen solertia, qua fuit divul-
 gata, necnon principia, quibus scates
 deposcere videntur, ut congregati Pa-
 tres illam perlegant, ejusque examina
 Ecclesiasticæ jurisdictionis Commis-
 sariis demandent, hique desuper suum
 judicium in comitiis exponant. Equi-
 simo Archiepiscopi postulato annoe-
 bant omnes: Seliguntur ergo præcipue
 Burdegalensis Archiepiscopus, Ne-
 maufensis Præsul, Pater Senaultius &
 Targnius Doctor, ex quibus Burdega-
 lensis die nona Septembris in centesima
 undecima Sessione hæc exposuit: Ex
 Patrum mandato Montpessulani episto-
 lam die 31. Decembris ad Regem tra-

„tam unacum Commissariis examini
 „subjeci; Hæc causa cunctis Episcopis
 „adeo cordi esse deberet, ut doctrina,
 „Religione, & inviolabili erga sacra-
 „tam Regiæ Majestatis Personam, Re-
 „gnique jura, studio animati compell-
 „lantur, in hac rerum vicissitudine a-
 „pud Regem scriptotenus conqueri de-
 „gravi injuria, quam Montpessulanus
 „Præsul in sua epistola Episcopis intu-
 „lisset, dum eos de neglecto obsequio
 „erga suam Majestatem eo fine infimu-
 „lare studuit, ut suam rebellionem
 „contra Constitutionem *Unigenitus* co-
 „loraret, & si possibile esset, ejus ac-
 „ceptionem ab omnibus Episcopis fa-
 „ctam redderet exosam. „

Sæc. XVIII.
 A. C. 1730.

„Supervacaneum esse arbitror, ut
 „rebelles, & schismaticas ne dicam hæ-
 „reticas expressiones sparsim in hac e-
 „pistola contentas, & a Commissariis
 „in ejusdem discussione annotatas fu-
 „sius exponam; quid enim Hi de hac
 „epistola sentiant, exactissime, ac
 „prorsus solide explanatum habetur in
 „idea epistolæ a Commissariis desuper
 „conceptæ, quæ si Congregatis Patri-
 „bus bene visum fuerit, Regi porriga-
 „tur: & si ita lubet: hæc prælegatur. „

Postmodum recitatis hisce literis
 congregati Præsules decrevere, altera
 die in Parisiensis Archiepiscopi ædibus

Sæc. XVIII. A. C. 1730. conventum esse habendum, ut hac fu-
per re maturum institueretur examen;
convenientibus igitur cunctis illi, qui
Montpessulano favebant, contra epis-
tolæ ideam, nescio quæ opponebant,
quinimo Sanitiensis Episcopus, ne
agnitæ veritati acquiescere compelleretur,
nunquam ad Sessiones reversurus
ad suam Diæcesin profectus est, die vero
quinta Septembris quidam Sacerdos
nomine Episcopi Montpessulani Valrabio
Abbati ac Secretario literas consignavit,
vi quarum hic Episcopus cunctis
intercessit, quæ contra ejus epistolam
ad Regem, ceteraque ejus scripta in
comitiis decernerentur: Interim Co-
gregati Præsules, ut omnem cavillandam
ansam Adversariis præriperent, ex li-
teris Regi porrigendis nonnulla durius
expressa delevere, alia temperarunt,
& quædam correxerunt.

§. LXVII.

*Summa epistolæ a Clero Gallicano
contra Montpessulani literas
Regi oblatæ.*

Hanc epistolam ita eliminatam non modo
Præsules in comitiis congregati, sed etiam inferioris Ordinis Oratores
ac Deputati suo chirographo die
undecima Septembris firmarunt, ac de-

mum unanimi consensu decrevere, ut Sæc. XVIII.
A. C. 1730.
 Burdegalensis Archiepiscopus, Gilbertus de Montmorin Aturiensis, Antonius Franciscus Monteley Augustodunensis & Bologniensis Episcopi necnon quatuor Abbates has literas Regiæ suæ Majestati offerrent. His ergo ad Regis alloquium admittis Archiepiscopus præsentem Aurelianensem Duce, Fleuryo Cardinale, Regii sigilli Custode, & Maurepasio Comite adversus Montepesulanum, & contra Parlamentum gravibus verbis ac rationibus perpolitam habuit orationem, qua absoluta Regi nomine Cleri Gallicani epistolam tradidit, cujus, utpote nimis prolixæ nonnisi summam exhibeo: Præprimis igitur querebantur Præsules, quod Montepesulanus Antistes pernicioso suo scripto, cujus se Auctorem esse, fateri non erubuit, indignum in modum suos Confratres lacefferit, simulque Ecclesiam, nec infallibilem, nec visibilem nec Catholicam esse, statuere videatur, proin hoc systemate fides evertatur, hæretici triumphant, & incredulitas per ejusmodi dissensiones promoveatur. „ *Qua ratione, inquiebant ipsi, tot malorum progressus sisti poterit? quo potenti auxilio firmari poterit? Religio tam acerbe impugnata? fors Concilio? ita est, & quidem non alio,*
T 4 „quam

Sæc. XVIII. „quam Narbonensis Provinciæ Synode
 A. C. 1730. „nostras igitur preces jungimus cum
 „fervidis hujus Provinciæ votis, &
 „Regia sua Majestate hanc exoramus
 „gratiam, quam ab ejus pietate
 „certius nobis pollicemur, quo
 „dentius illam Regni tranquillitas,
 „præprimis Ecclesiæ utilitas depolice
 „videtur: hætenus quidem contra il
 „los, qui Constitutionem *Unigenitus* in
 „pugnant, nonnisi moderatione usi su
 „mus, quæ tamen nunc inutilis &
 „nociva evasit Ut patet ex
 „temeraria, & seditiosa Montpensiani
 „epistola contra S. Gregorii VII. *ost*
 „cium: Ibidem enim hic Antistes ad
 „optat principia, quæ omnia fidei fun
 „damenta convellere possent: vano in
 „super timore populorum animos tut
 „bare molitur, ac frivolis suis decla
 „mationibus, necnon calumniosis cri
 „minationibus sua vitia contegere, &
 „sub falso sinceri ac improbi Zeli ob
 „tentu errores, quos disseminat &
 „scandalum, quo Ecclesiam affligit,
 „honestare nititur: Adinvenit duplex
 „auctoritatis genus scilicet *Persuasiv*
 „nis & *Jurisdictionis*, hæc autem ab
 „stinctio est nova, incognita & scan
 „dalosa quilibet etiam in ejus
 „epistola atram bilem, & vehemen
 „tiam deprehendit, qua quicquid
 „sar

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

„sanctum sacrumque est, proterve ag-
 „greditur. . . . Quæ alia porro ar-
 „ma Adversarii contra Bullam adhi-
 „bent, quam effrænem licentiam, ma-
 „lam fidem, pessimas artes, malignas
 „& captiosas reflexiones, laqueos ad
 „decipiendam populi simplicitatem pa-
 „ratos, calumnias, investivas, sedi-
 „tiones contra Ecclesiam, errores in
 „fide, monstrosa systemata, fanaticos
 „motus; in opem quoque vocant, tur-
 „bidi genii homines, refractarios, No-
 „vatores, Sectarios, pacis hostes, qui
 „nil intentatum relinquunt, ut homi-
 „nes aliunde sat propensos in schisma
 „involvant. Utique hæc secta in unico
 „terræ angulo recondita omnino igno-
 „raretur, nisi suis tumultibus, & sedi-
 „tiosis clamoribus contra maxime Ve-
 „nerandas potestates effusis sese mani-
 „festaret, ac proderet. . . . Enimvero
 „Constitutio *Unigenitus* est Bulla dog-
 „matica ad universam Ecclesiam di-
 „recta, a toto Episcopali Ordine ac-
 „ceptata, ac ipse Ecclesiarum extera-
 „rum consensus cum Gallicana pro hac
 „Bulla efficit consensum generalem,
 „toti etiam Orbi notum est, quod om-
 „nes Episcopi contra Novatores hac in
 „re conspirarint. Hæc Bulla denique
 „est tam firma decisio, ut ejus aucto-
 „ritas, quam totus Pastorum suo
 „Ca-

T 5

Sæc. XVIII. „Capiti unitorum cætus recipit, impo
 A. C. 1730. „gnari nequeat, quin Religionis fun-
 „damenta evertantur, Ecclesiæ Uni-
 „versitas & Visibilitas destruat, & s
 „delibus certa fidei Regula auferatur
 „Talis plane foret Cætus Refractorius
 „Sectarius, schismaticus, fanaticus &
 „anathema igitur sit ei, qui in ore Pe-
 „storum non quærit Dei legem, Chri-
 „stus cum his omni die & in omni loco
 „prædicat & docet: Principalium Pe-
 „storum Pontifici unitorum multitudine
 „est Regula. ad quam, prout Christus
 „promisit, fides fidelium certa erit us-
 „que ad consummationem sæculo-
 „rum &c. „

Huic epistolæ subscripti legebantur
 quinque Archiepiscopi, scilicet Caro-
 lus Parisiensis, Ludovicus Rothom-
 gensis, Fridericus Hieronymus Bitur-
 censis, Joannes Baptista Aquensis, &
 Franciscus Honoratus Burdegalensis
 Episcopi autem erant sequentes: Jo-
 nes Ludovicus Leonensis, Henricus
 Massiliensis, Joannes Armandus Ruthem-
 nensis, Carolus Guilielmus Lombardus,
 Dominicus Laurentius Glandi-
 vensis, Gilbertus Alariensis, Antonius
 Franciscus Augustodunensis, Joannes
 Maria Bolognensis, & Joannes Gra-
 tianopolitanus, præter novemdecim
 Abbates.

S. LXVIII

§. LXVIII.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.*Nemausensis Episcopi oratio ad
Regem.*

Confecto hoc negotio Præsules generalibus suis comitiis finem imponere, ac propterea Nemausensis Episcopus die decima septima Septembris nomine totius Cleri pro more Ludovicum XV. Regem luculenta honorabat oratione, hujus tenoris. „Ut ad solium Majestatis vestræ pro inchoandis nostris comitiis cum omni fiducia accederemus, impulit Nos Regia illa, qua Præsulum homagia benignissime excepit, clementia, non minus ac validum illud patrociniū, quo nostrum Ministerium nostraque bona fovit, & Sessiones nostras potenti suo auxilio firmavit. Accessit quoque præter sapientiam & virtutem, qua Regia sua Majestas animos nostros perstrinxit, singularis etiam sollicitudo, qua Regia sua Majestas fidelis sui populi quietem, felicitatemque procurare semper intenta est: sicut ergo hæc omnia Nobis primo animum addidere, ita & nobis fiduciam instillant, ut nunc expirantibus hisce comitiis ad Regium Majestatis vestræ thronum aucto animi affectu & speciali gratitudi-

Sæc. XVIII, „tudinis sensu provolvamur. „ Post
 A. C. 1730. Orator Regis Religionem & pietatem
 promeritis laudibus efferens, Clero
 Gallicano gratulatur, eoquod Ecclesie
 prospera quæque sibi polliceri valeat
 cum illam Rex pietatis suæ exem-
 honorasset, & constanti, semperque
 vigili suo patrocínio sustentasset: quib-
 mo quamvis id Ecclesia ab eo non pe-
 tiisset, ipse ultro tamen malis, quibus
 Eadem affligebatur, prudentissimam
 gem opposuisset, per cujus fidelem ob-
 servantiam pristinae culpæ ad æquitatem
 leges ita castigarentur, ut futuræ præ-
 vertantur. His expositis Episcopus
 Regem sic alloquebatur: „Noli co-
 „cedere, ut impensum nobis patroci-
 „nium reddatur inutile, nec ut fide-
 „cia potestatis nostræ, quam nobis
 „Christus ad ædificationem, non ad
 „destructionem dedit, Ministerii no-
 „stri fructum evertat; non enim De-
 „cretum hoc Apostolicum, sed aperta
 „rebellio contra illud Ecclesie ius
 „cium, quod sua Majestas auctoritate
 „Regia roboravit, sed tumultum inde
 „in Regno exortorum violentia, sed
 „(ut Regiæ suæ Majestatis veritas
 „utar) *pertinacia, qua huic Constitutioni*
 „*debita submissio denegatur: Hæc inquam*
 „turbidos homines impulit, ut Ep-
 „scopos, qui sese refractariis opponunt,
 „velut

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

„velut præcipitis ingenii Viros, ac in-
 „quietos homines accusent, cum ta-
 „men hi longe plures, majoresque
 „culpas in iis diffimulent, quam juxta
 „Canonicarum legum rigorem puni-
 „verint. Non equidem de nobis præ-
 „sumimus, perinde ac si ab omni nævo
 „immunes effemus, credere autem,
 „aut affirmare, quod omnes uncti a
 „Domino perversa cogitent, & ex sola
 „passione, & arbitrio cunctas suas a-
 „ctiones & intent ones dimetiantur,
 „quid hoc esset aliud, quam de Reli-
 „gione, quam edocent, male sentire,
 „de fide perperam judicare, & credere,
 „quod Divinus Magister fidei suæ de-
 „positum non nisi Prævaricatoribus
 „commiserit: Ex unanimi ergo Epi-
 „scoporum consensu de eorum æqui-
 „tate ac integritate luculentum habe-
 „tur testimonium: nos quoque ex Pro-
 „vincialibus Conciliis speratum nobis
 „pollicemur fructum, dummodo ea in
 „omnibus Regni Provinciis & præci-
 „pue in Narbonensi rite celebrari, Re-
 „gia sua Majestas permiserit. „

Postea Orator Conciliorum utili-
 „tatem deprædicans, subjunxit, per
 „ea conservatur fides, & uniformis
 „fidei professio, restauratur Disciplina
 „vigor, mores emendantur, Hierar-
 „chicus Ordo firmatur, corruptelæ
 „eli-

Sæc. XVIII. „ eliminantur, & Episcopi separantur

A. C. 1730. „ de suis officiis probe instructi, habent

„ les redduntur, ut congregati circa

„ gravissimas causas unanime suffragium

„ gium ferre valeant. In ejusmodi

„ Conciliis consentiente Rege conveni-

„ catis, eoque protegente juxta Regis

„ leges celebratis, certo tranquillitate

„ tot votis exoptata revocari poterunt

„ quam tamen nunquam sperare licebit

„ nisi hæc in submissione erga fidei de-

„ ta, & in obedientia erga illos, quibus

„ extrinæ sunt Judices, sit probe firmata

„ Tandem Orator sermonem finem

„ absolvit his verbis Regem allocutus

„ Accedimus ad solium tuum, supplicantes

„ ces, ut nobis libertatem Ministerii

„ nostri salvam conservare digneris

„ Illius quidem exercitium usurpatum

„ violentia impedire, nunquam tamen

„ eripere potest, hanc libertatem tuam

„ & sanguinis nostri pretio redimere

„ unice cordi nobis est, cetera omnia

„ quantumcunque nobis chara, si

„ nostro caractere separari valeant, ob-

„ mittere parati sumus: nihil ambigimus

„ se, ac obstinate petimus, nisi quod

„ justum & æquum est, tantamque

„ profiteamur reverentiam erga Majestatem

„ vestram, ut in omnibus, quæ in

„ viribus nostris sunt, eidem defertur

„ anhelemus: & si forte sacrata Regis

„ tu

„tui jura, quæ tamen potissima no
 „strarum libertatum pars sunt, quas Sæc. XVIII.
 „que nos Episcopi majori ceteris Zelo, A C. 1730.
 „vigilantia, ac studio conservare ac
 „defendere nitimur, etsi, inquam hæc
 „jura in laicos Magistratus vestra au-
 „toritate transferrentur, honori ta-
 „men nobis ducemus, si & in hoc o-
 „bedire, & ad beneplacitum tuum nos
 „submittere poterimus. Hæc si etiam
 „Majestatis vestræ voluntati litare, ne-
 „cesse fuerit, pro nihilo reputabimus;
 „horum enim jactura nec Religioni,
 „nec characteri nostro nocet; quicquid
 „enim nonnisi humanum est, homini-
 „bus cedi potest, fidei autem depofi-
 „tum, & Jurisdictio Episcopalis inde
 „resultans est thesaurus noster, gloria
 „nostra, & pignus nostrum; hæc no-
 „bis eripi, nunquam patiemur; ea e-
 „nim in acceptis referimus soli Deo,
 „Ecclesiæ, populis, & Majestati ve-
 „stræ, cujus Regnum in fide Catholica
 „fundatur, & in ea firmiter radicetur
 „semper. Nunc vero Nobis, non qui-
 „dem titulus, quo fidei Judices nomi-
 „namur, denegatur, illius tamen usus
 „præpeditur; privati enim homines
 „contra doctrinam Christi Domini Ma-
 „gistri sui sese erigunt, inferiores Ec-
 „clesiæ Ministri auctoritatem Prima-
 „riorum Pastorum vilipendunt, evo-
 „munt

Sæc. XVIII. „ munt acerbas declamationes, & in
 A. C. 1730. „ pias subsanationes, quibus contra-
 „ tiam eorum, qui Evangelium præ-
 „ dicare non erubescunt, labefacta-
 „ nituntur, & Ecclesiæ Judicium, quæ-
 „ sine extremo fidei nostræ detrimen-
 „ eludi nequit, pessumdare satagunt
 „ eo fine ipsi Metropolis nostræ Parochi
 „ seditiosis suis scriptis epistolam Pa-
 „ storalem sui Archiepiscopi palam in-
 „ pugnarunt. Novi hi sectarii, ut pro-
 „ meritas Ecclesiæ censuras eludant,
 „ asserunt, damnata nonagesima prima
 „ Quesnelli propositione Regni prince-
 „ pia everti, excommunicationes tes-
 „ dere ad eximendos subditos a fidele-
 „ tate Regi debita: *Eo fine in suis scrip-*
 „ *ptis publicarant propositiones erroneas &*
 „ *pernitiosas de censuris Ecclesiæ. His*
 „ *arma spiritualia a Jesu Christo Ecclesiæ*
 „ *relicta ad procurandam observantiam legum*
 „ *atque ad punitionem peccatorum*
 „ *rebellium, in his scriptis exposita fuerunt*
 „ *contemptui populorum. Confusa fuerunt*
 „ *omnia jura; quilibet fidelium relinquitur*
 „ *pro judice solo proprio de valore aut legit-*
 „ *imitate excommunicationis, inspiratur*
 „ *contemptus auctoritatis superioris, in-*
 „ *ferentia ad se erigendum & illusio mentium*
 „ *qua hunc rebellionis spiritum tanquam legiti-*
 „ *mitudinem & sanctitatem considerant &*
 „ Excusa, Rex potentissime, questum
 „ nostro

Sæc. XVIII.
A. C. 1739.

„nostrorum vehementiam per doloris
 „acerbitatem: ad Te solum nostras
 „querelas deferimus, qui in Te solo
 „asylum invenire speramus, & quidem
 „longe efficacius securiusque, quam
 „in severitate; etsi illam ipsimet salvis
 „legibus in refractarios exercere po-
 „tuissimus; spectata ergo moderatione
 „nostra, supplicamus, nobis ita pro-
 „spici, ne ex indulgentia nostra dam-
 „num reportemus, nec nobis ministerii
 „nostri libertas tollatur, qua nun-
 „quam nisi ad tuendas Evangelii ve-
 „ritates, & debitam illi obedientiam
 „ac submissionem populis nostris instil-
 „landam usuri sumus &c. „ Ceterum
 „illa benevolentia, qua Rex tam Cleri
 „Gallicani literas, quam hujus Epi-
 „scopi orationes excepit, Montpessula-
 „num Episcopum adeo non ad saniora
 „reduxit, ut etiam has ipsas literas a
 „Clero ad Regem datas die trigesima
 „Novembris acriter impugnaret, edita
 „Pastorali Instructione ad suæ Diæcesis
 „Clerum & populum directa.

§. LXIX.

*Parlamenti oppositio contra Cleri
 Gallicani scripta.*

Insuper ipsum Parisiense Parlamentum
 Nemausensis Episcopi sermonem,
Hist. Eccles. Tom. LXXIII. U &

Sæc. XVIII. & Cleri Gallicani literas discutiebant
A. C. 1730. non sine maximo contradicentium strepitu; alii enim tam Supplementum Breviarii cum Ordinarii permisso Ludovici impressum, quam Cleri literas Episcopi orationem supprimendam esse censebant, alii vero, atque inter eos Rollandus Præses nonnisi hoc Supplementum coram Procuratore Regio Advocatis esse denuntiandum opinabantur, prævaluit etiam Rollandi sententia, cui quinquaginta duo contra quadraginta octo suffragia adstipulabatur; circa Episcopi tamen & Cleri literas pronuntiatum est, Regi supplicandum esse, ut ea, quæ in utroque scripto contra Regis auctoritatem, ejusque obsequium expressa deprehenderentur, deleantur, nec Episcopi oratio in tabulas Cleri Gallicani inseratur, nisi si datur revocatio eorum, quæ in ea contra suprema Regis jura continentur.

§. LXX.

Regis Responsa ad Parliamenti supplicationem.

Ad hæc Rex per supremum Confessorem Præsidem die decima septima Julii Anno 1731. hæc reposuit: „Sciatis velim, Parlamenta non aliter sine esse erecta, nisi ut nomine meo

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

„justitiam subditis meis debitam ad
 „ministrent, auctoritatem ego vobis a
 „me datam, quam etiam sartam ser-
 „vari volo, exerceatis duntaxat juxta
 „tenorem mearum legum, sicut ergo
 „illas leges, quas ad vestra Tribuna-
 „lia dirigere, mihi bene visum est,
 „populi per vos notas habent, ita e-
 „tiam per vos & ad vestrum exem-
 „plum populi mei debitam veneratio-
 „nem & submissionem addiscant. Vo-
 „bis etiam incumbit, ut ipsimet prius
 „exacte leges meas observetis, & post-
 „ea illas ab aliis observari faciatis,
 „Vos decet, in causis privatis, &
 „vel maxime in iis negotiis, in quibus
 „de publico ordine agitur, a partium
 „studio alienos esse, & attendere ad
 „limites, quibus ipsemet Deus utram-
 „que potestatem circumscripsit, & di-
 „versa, quamvis non sibi contraria,
 „jura statuit, proin ad viam appella-
 „tionis tanquam *ab abusu* intra debi-
 „tum suum objectum recurrentes, illa
 „nunquam utamini, nisi pro confer-
 „vanda tuendaque salutari concordia
 „inter Sacerdotium & Imperium. „

„Has regulas adeo tutas si amplecti
 „non neglexissetis, de evocationibus
 „ad Romanam Curiam adeo non que-
 „rendi ansam haberetis, ut vestræ So-
 „cietati magis honorificum foret, eas
 „præ-

U 2

Sæc. XVIII. „prævenire, simulque superfedere p[er]p[et]uam

A. C. 1730. „sem necessitati, qua non sine fastidio

„quandoque vos ad semitam, a qua

„tamen deviare nunquam deberetis,

„revocare compellor & necessitas

„quandoque exemplis demonstrare co-

„gor, Regis auctoritatem illa Parle-

„mentorū longe superiorem esse.

„Id ergo, quod a me petitis, in

„vestro est arbitrio; ipse quidem, ne

„ejusmodi evocationes sine necessitate

„multiplicentur, intentus sum, & a

„generalibus regulis non nisi invitus re-

„cedo, nec mihi quicquam acceptius

„facere poteritis, quam si omne id,

„quod justam exceptionem patitur,

„vestra sollicitudine evitetis, quinimo,

„si forte antea minus caute quædam

„evocationes fuerunt permissæ, ratum

„habeo, si hac super re Primarius Præ-

„ses ad Nos referat, ut in meo Senatu

„examinatis rei motivis, quid magis

„æquitati consonum sit, decernere

„valeam.

„Quantum vero ad aliud petitionis

„vestræ argumentum, laudo quidem

„vestræ submissionis ac venerationis

„contestationem, declaro tamen, quod

„omnes vestræ deliberationes, quas

„contra meum interdictum vobis per-

„me intimatum interposuistis, & ad

„acta vestra retulistis, eo ipso sint nullæ,

„scia-

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

„sciatis ergo, me a concepto proposito,
 „utpote æquissimo recessurum nun-
 „quam, Vobis igitur severissime inhi-
 „beo, ne contra mandatum meum,
 „quod occasione legis illius, quæ ad
 „Ecclesiæ & Regni tranquillitatem
 „prudentissimis & moderatissimis me-
 „diis firmandam aptissima est, pro-
 „mulgari jusseram, nequidem rationes
 „vestras opponatis, minus vero desu-
 „per deliberare præsumatis: Insuper
 „primario meo Præsidi injungo, ut de
 „his, quæ hac in occasione gesta fuere,
 „exacte nobis relationem scriptotenus
 „communicet. Denique circa ea, quæ
 „contra Cleri literas, & Episcopi ser-
 „monem proposuistis, scitote, Regis
 „esse decernere, quid circa ejusmodi
 „scripta ad meam Personam immediate
 „directa judicandum sit, non ergo Par-
 „lamentum potuit, aut debuit ullo
 „modo hac super re deliberationem
 „instituire..

Hoc Regis responso Senatores velut
 fulmine tacti, nil aliud die decima nona
 Januarii reposuere, quam Parlamen-
 tum omnino esse paratum, ut Regiis
 subditis justitiam exactissime ulterius
 administret, jura Principis, & Regni
 leges ad procurandam Ecclesiæ, sta-
 tusque tranquillitatem idoneas tuea-
 tur, suumque Zelum ac studium pro
 Regis

U 3

Sæc. XVII Regis obsequio luculentis testimoniis
 A. C. 1730. omni data occasione demonstrat, &
 quoniam Rex iterato inhibuisset, Par-
 lamentum desuper haud deliberaturum
 quænam vero ad Regii status utilita-
 tem & debiti obsequii rationem magis
 conducere viderentur, fufius expo-
 turum, quotiescunque Rex gratiæ
 permiserit. Nihilominus Parlamentum
 Parisiense paulopost Embrodunensis
 Archiepiscopi instructionem Pastora-
 lem, qua Montpeffulani scripta legi ac
 retineri vetitum erat, decima post die
 edito decreto suppressit.

§. LXXI.

*Motus a Lutheranis ob Comitem Ad-
 sessum a Patruo abductum
 concitati.*

Haud minus levis in Imperio agita-
 batur controversia, cui fomitem
 subjecit Religionum diversitas. Re-
 ita accidit. Anno priori Carolus Chri-
 stophorus Baro de Auffleff præmatu-
 nimis morte vivis ereptus est, relicto
 nonnisi unico Filio, Christophoro Phi-
 derico, novem duntaxat annos nato.
 Hujus tutelam Parens, qui pluribus
 abhinc annis a Lutheri secta ad Ecclesie
 Catholicæ gremium redierat, Fratri
 suo Christophoro Ernesto Electoris Mo-
 guitiæ

guntini Cubiculario, atque legionis Equestris Ductori Religione Catholico demandabat; ea lege, ut is illum Bambergæ in fide Catholica institui curaret. Christophorus ergo comperta Fratris sui morte primas eo curas intendit, ut Nepotem suum juxta Patris sui voluntatem in Religione Catholica educare posset; certo enim sibi persuasum habebat, Joannam Theophilam ejus Matrem Lutheranzæ Religioni addictam nil inausum intentatumque relicturam, ut ejus Filius in secta, quam materno cum lacte hauserat, adolesceret: hinc Patruus pro veri Tutoris munere Nepotem suum salutis periculo subducere, eumque ad ejusmodi locum transferre statuit, ubi in Catholicæ etiam fidei præceptis imbui, ac demum ipse inter veram & falsam Religionem discernere posset: Nil aptius ad hoc videbatur, quam domicilium Caroli Teoderici de Aufsess, qui Bambergæ & Herbipoli Cathedralis Ecclesiæ Canonici erat. Hæc dum interim inter ambos agitarentur consilia, Joanna Mater, fors quid rei subesset suspicata, filium suum clam Baruthum abducere decernit, atque unacum duabus Nobilibus fæminis Baronessa de Muffel, & illa de Branden iter die prima Maij aggreditur. Accidit autem, ut eadem

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

die Christianus Ernestus, cum suo Patre, uno Venatore, duobus famulis & quodam suæ legionis Equite Sigismundum Bergam veniret: Inexpectatus ibidem occursum Joannæ Theophilæ, qua curru vecta Filium suum abducere festinabat. Præmissa utrinque officiosa salutatione Christianus puerum sibi utpote Agnatorum proximo tradi rogat, instat, atque invitæ Matri exponit, sibi a defuncto ejus Patre illius tutelam fuisse commissam, notum aliis esse, ejus Filium paternis bonis partem admodum esse provisum, liberalius vero a Patruo fore educandum, atque ad certam pinquioris fortunæ spem promotum iri, hanc esse Caroli VI Imperatoris mentem, eoque sine ab eo Equestris Franconiæ Ordinis Nobilibus tanquam Commissarios hac in causa fuisse nominatos &c. Cum autem etiam has pluresque alias rationes surda esse Mater, Patruus ad Nepotem suum conversus, illum, ut secum veniret, sollicitat, qui etiam haud invitus in curru profilit, equum lætus conficit, & cum Patruo suo Bambergam venit. Nec tamen propterea Mater recuperandi Filii sui spem animumque abjecerat; astu igitur rem aggreditur, ac die decima tertia Decembris Bambergam contendit, jactato obtentu, quod

Sæc. XVIII
A. C. 1730

quod Filium suum pro materno affectu
visum venisset; re ipsa tamen illum e
Patruī manibus ereptum, domum re-
ducendi opportunitatem quærebat.
Comperto ejus adventu Carolus de
Auffess Canonicus Cathedralis ædes
suas, mensam, famulos, currus & e-
quos pro nobilium more ad ejus ob-
sequium omni humanitatis officio eidem
offert; illa vero recusatis omnibus u-
nice petit, ut cum Filio suo libere col-
loqui posset; id quoque lubenti animo
indulget Canonicus, ac puerum ad
Cauponam, ubi Mater hospitabatur,
conduci jubet, debita Matri suæ ob-
sequia præstiturum: Tum vero Mater
omnes maternæ eloquentiæ fontes ex-
haurit, & Filium suum ad reditum in-
ducit: preces, blanditias, promissa,
& lacrimas adhibet, imo nec minis
parcit; sed incassum omnia: vim ad-
hibere prohibebat famulorum, qui
puerum comitabantur, præsentia: nil
ergo aliud supererat, quam ut re in-
fecta domum reverteretur, & deplo-
ratæ suæ causæ auxilium in potentio-
rum patrocinio quæreret: Proximo
igitur Mense Januario non tam proprio
impulsu, quam aliorum suggestione in-
citata querulas ad Cæsareo - Aulicum
Consilium literas dat, falsoque expo-
nit, filium suum novennem invitum,

U 5

plo-

Sæc. XVIII. plorantem, totisque viribus renitentem
 A. C. 1730. violenter Matri fuisse ereptum, sex Vir-
 ris valide armatis in opem adhibitis
 manifeste quoque religiosam æque ac
 profanam pacem fuisse violatam, non
 sine luculento plagii raptusque crimine.
 Iusuper Matrem inter indignas pejerationes,
 dictoria & verbera e curia
 vi fuisse extractam & per plateas huc
 illucque raptatam: Nec hisce injuriis
 satiatum fuisse Christianum, sed illam
 quoque afflictæ Matri, dum die 13. Decembris
 Filiolum suum visura Bergam contendisset,
 aditum occultis ejusque jussu illam a Venatore, duobus
 Canonici Famulis & quodam milite
 filii sui cubiculo fuisse repulsam, qui
 ægre admodum duobus aut tribus vestris
 puerum alloquendi copiam obtinuit.
 hunc enim mox ab ejus latere avulsam
 ac rhedæ impositum ad Canonici ædes
 fuisse raptatum: De violenta hac injuria,
 tyrannide & latrocinio vehementer
 quidem fuisse questam, sed quatuor
 Aufsesii famulos (non tam proprio auctoritate
 quam Heri sui mandato) præter plura
 convitia, non jam per ambages alapa-
 rum minas jactasse, certo in ministerio
 haud hæsueros, nisi adstantium metu
 ipsiusque pueruli ploratu fuissent cohibiti.
 Talia, pluraque alia non modo
 Mater in suo libello supplici exponat.

sed & alii pagellis in vulgus sparsis contra Aufsesios religione Catholicos passim disseminabant.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

§. LXXII.

Vera facti species a Christiano Aufsesio ad Imperatorem transmissa.

Erant equidem Viduæ Matris exposita veritati minus consona; in allegatorum tamen fidem a Cæsareo-Aulico Consilio pænale, ut vocant, *mandatum* die 23. Januarii emanavit, vi cuius Aufsesius, filium vi raptum Matri reddere, læsæ parti satisfacere, eamque haud amplius offendere, & debitam cautionem præstare jubebatur. Accepto hoc decreto Christianus de Aufses die septima Decembris hoc mandatum utpote expositis falsis, & veris nequiter suppressis obtentum tanquam irritum declarari, & Viduam a limine iudicii repelli, ab Imperatore efflictim petiit, hæc exponens: ex Cæsareo decreto de die 28. Jan. §. 2. & 3. necnon ex mandato ad Equitum Ordines die 13. Maij dato constare, Nepotis sui educationem & tutelam auctoritate Cæsarea Equestri Ordini esse commissam, inhibitumque, ne hic pupillus extra Equestris Ordinis jurisdictione

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

dictionem extraheretur, Carolum quoque Christophorum hujus pueruli Patrem jam pluribus abhinc annis unum cum Fratre suo ejurata Lutheri fide ad Fidem Catholicam reversum, sepius in vita, ac etiamnum paulo ante obitum suum palam declarasse, se omnino velle ac præcipere, ut Filius suus Bambergæ educaretur, in fide Catholica probe instituendus, id constare publica ac jurata plurium testium fide dignissimorum attestazione & ipsius etiam Auffessiani Prætoris Religionis Lutherani testimonio, proin se nec fracta pacis nec raptus reum esse. Insuper jam Mense præterito Carolum Theodericum Baronem de Auffess Canonicum Cathedralium ab Equestris Ordinis Præposito Domino de Eggloffstein petiisse, ut Nepotem suum propriis sumptibus educare, ipsiusque curam habere permetteretur, quo tamen deest legato Christianum a Matre puerum, quem ipsa in exteram ditionem transportare meditabatur, sibi consignari rogasse, illam quidem obstitisse, sed immerito & quidem contra expressam Patris intensionem, & receptam consuetudinem, vi cujus filii ex matrimonio mixto progeniti in Patris Religione educari solerent, nullique Nobili Matronæ concessum, filios & filias suas ad

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

ad arbitrium in sua, quam profiteretur, secta instituire; has ob causas hunc puerum a suo Patruo Bambergam deductum, & Auffsii Canonici Cathedralis curæ fuisse commissum, necnon in Collegium Cathedrale jamjam cooptatum sua sorte contentissimum vivere, de cetero unanimi testium calculo comprobari, nec violentiam nec dolum malum nec injurias verbis aut factis vel Matri vel Filio fuisse irrogatas, nec in Auffsiana familia rarum esse exemplum, quosdam a paternis laribus abductos, partim Bambergæ partim Herbipoli ad Cathedrales Ecclesias fuisse promotos, hos inter novissimos esse, Carolum Sigismundum Bambergensem Decanum non ita pridem vita functum, Jodocum Bernardum Ecclesiæ Cathedralis Custodem supremum, aliosque Canonicos vita adhuc superstites. Denique *juridica requisita ad constituendum pacisfragium vel raptum tam in intentione quam in executione facti deesse*, & adversæ partis testimonia esse omnino nulla; testimonium quoque foeminæ, nomine Muffel, utpote solius, a testibus contrarium asserentibus infirmari, ancillam ob sexus fragilitatem exiguæ esse auctoritatis, ceteros vero testes juratos in articulis principalioribus sibi contradicere, proin
parum

Sæc. XVIII. parum vel nihil probare, eosque vi-
 A. C. 1730. lentiam, injurias &c. aliasque circum-
 stantias factum aggravantes ignorare
 ex adverso autem testes pro rei ver-
 tate esse numero decem, omnes fide-
 dignissimos, uno ore attestantes, se de
 prætensis excessibus tam personalibus
 quam realibus omnino ignaros esse, eo-
 rumque quosdam ex adverso attestant
 quod Vidua Mater Christianum hoc
 rendis convitiis & probris laceffantibus
 muliebri rabie invasisset, nisi ipse illam
 tempestive repulisset &c. nullius de-
 que fidei esse assertum Brandenburgen-
 attestantis, pueruli Patrem dispositum
 ut ejus Filius in secta Lutherana imbu-
 tueretur; vix enim credibile esse, Pa-
 trem Religione Catholicum velle, ut
 ejus Filius in religione, quam ipse
 ejurasset, educaretur, aliunde vero
 quamplurimi, atque inter eos defuncti
 Parochum, ceterosque, qui in Sacra-
 mentorum administratione eidem ad-
 stitissent, necnon ipsum defuncti Pa-
 trem etsi Lutheranum *particulari*
stato & jurata sui depositione omnino con-
trarium affirmare &c. His rati-
 onibus expositis Christianus de Anhalt
 Cæsarem humillime rogabat, quatenus
 per sinistra asserta extortum mandatum
 annullare, & Viduam a judicii limine
 repellere velit.

§. LXXIII.

Sæc XVIII,
A. C. 1730.*Lutheranorum querelæ contra Theodoricum Carolum de Erthal.*

Anno hujus sæculi vigesimo sexto die vigesima sexta Augusti obierat Carolus Fridericus de Erthal, qui Herbipolensi & Onoldino Ducibus a consiliis, Königshofensis propugnaculi Gubernator, & Franconici Equestris Ordinis Consiliarius erat. Hic quatuor Filios, quorum junior octo, alter decem, tertius duodecim, & quartus quatuordecim ætatis annos numerabant, superstites reliquerat in secta Lutherana educatos. Hos defuncti Frater Carolus Theodoricus de Erthal Herbipolensis Canonicus, Bellici Senatus Præses, & Provinciæ Prætor die decima quinta Septembris ejusdem anni Herbipolin abduxit; eoquod horum Parens sæpius ab eo petiisset, ut filios suos in Religione Catholica institui curaret. Inde vero novi tumultus eo graviores, quo magis adhuc recens erat vulnus ex Aufsessiana caussa inflictum, & vix tenui cicatrice obductum. Præprimis ergo Maria Dorothea de Schaumburg, cujus Filia defuncti Caroli uxor erat, querulas preces de ereptis sibi Nepotibus ad Carolum VI. Imperatorem defert,

allegandas censeret, exponendas nul-
lumque obicem proposito consilio de
quatuor hisce filiis interim in loco Lu-
teranæ Religionis addicto educandis
opponendum esse. Insuper habito hoc
Cæsaris mandato, & Deputatis in di-
versa abeuntibus res indecisa per-
mansit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Resumpto autem hoc negotio con-
stitit, hos quatuor Filios die decima
quinta Decembris Anno 1726. Religio-
nem Catholicam libere, publice & so-
lemniter professos, ac insuper de mu-
tata Religionis motivis interrogatos,
sat luculenter prodidisse, se ea iudicii
maturitate pollere, ut verum a falso
discernere possent; notum denique esse,
quod & postea eorum Moderator eju-
ratis Lutheri præceptis ad Catholico-
rum Sacra pariter transferit. Nihilominus
Dorothea die vigesima octava
Julii Anno 1730. datis Ratisbonam ad
Corpus, ut vocant, *Evangelicorum* li-
teris exposuit, Deputatos utpote Re-
ligione Catholicos seriam de Religionis
mutata motivis inquisitionem neglexisse,
& duntaxat filiorum responsis memo-
riæ mandatis fuisse contentos, eapro-
pter se enixe petere, ut Principes Au-
gustanæ Confessioni addicti sua aucto-
ritate, quam in Aufsessiana causa die
18. Julii interposuissent, etiamnum
Hist. Eccles. Tom. LXXIII. X præ-

Sæc. XVIII. præpedire vellent, ne ejus Nepotes
 A. C. 1730. a fide Parentum abstraherentur, sed
 contra ad locum, ubi Lutheranae sectæ
 exercitium viget, transferrentur. Hæc
 jus Matronæ petito annuere Legati
 Ratisbonenses, & die sexta Septembris
 datis ad Cæsarem literis vehementer
 adversus Erthalenses & Hessianos Agnatos
 declamarunt, eorumque impubes Filios sub
 cognationis prætextu suis Parentibus vi ereptos
 directè vel indirectè ad amplectendam Religionem
 Catholicam compulissent, etiamnum nec Cæsareis
 mandatis obtemperaverunt, sed tam diu
 sterriti, sub variis obtentibus ac excusationibus
 giis tantam moram traherent, eo tempore
 ut interim abrepti filii ad annos tibi-
 tionis perveniant, proinde eorum restitutio
 in pristinum statum impossibilis reddatur.
 Fatebantur quidem Legati Erthalenses
 Filios responsa, quæ interrogata dedissent,
 non quidem in memoria protulisse, non nisi
 casu ac fortuito quæsitam an tetigissent
 jactatam tamen Patruum ignorantiam
 abductis Nepotibus haud esse probabilem,
 Patris vero voluntatem de filiis in Religione
 Catholica educandis præ contraria enervari
 testimonia, nulliusque roboris esse, quod tam
 Aufseßanus Filius, quam Erthalenses jam
 tantum temporis spatium in Religione

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Catholica perseverassent, ut adeptis jamjam discretionis necessariæ annis petita Religionis libertas a Lutheranis hac in re opponi haud ultra valeret, proin falso exponi, quod exspirantibus Cæsareis decretis Neo - Couersi a nemine compelli possent, ut ad Religionem Lutheranam redirent; non enim agi, an in hac vel illa religione educandi essent, sed præprimis exostulari de fædisfrago procedendi modo, quo impuberes a Catholicis Agnatis sine ulla causæ cognitione, sed propria duntaxat auctoritate erepti fuissent, & eorum mutatio Religionis a privata executione, raptu & spolio non sine manifestissima infractione pacis publicæ tam Religiosæ quam profanæ initium sumpisset, ejusmodi autem violentiam nullo aut temporis lapsu aut possessione, utpote vel maxime vitiosa & nonnisi per delictum obtenta sanari posse. His expositis Legati a Cæsare petebant, ut Auffessius & Erthalius utpote tanti criminis rei promeritis plecterentur pœnis, & abducti Filii ad locum, ubi præter Lutheranam nulla alia exerceretur Religio, reducerentur, debita institutione tamdiu imbuendi, donec controversia de competente tutela & educatione decidatur.

Imperator jamjam die 21. Junii Anno

X 2

1729.

Sæc. XVIII. 1729. Cæsareis Deputatis demandabat,
 A. C. 1730. ut prudens consilium suggererent, quo
 per Cæsareum edictum hæc quaestio de-
 cidi posset, in quam religione pro-
 les impuberes sint educandæ, si Pa-
 rentes sint diversæ Religionis, &
 forte Pater in Religione quam professus
 est decedat, Mater vero vita su-
 perstes sit Acatholica, & aliunde per
 pacta nuptialia decisum non fuerit, in
 qua Religione hæc proles relictæ post
 alterutrius Parentis obitum sint edu-
 candæ? Paris ferme conditionis erat
 querela, quam Lutherani contra Neo-
 burgenses Catholicos hoc anno move-
 bant. Prætextus erat iste: Georgius
 Christophorus Centgrafius Religione
 Lutheranus, professione Sartor, & pa-
 tria Nordstadiensis in Hasso - Darmsta-
 diensi ditone: Hic aliquot abhinc an-
 nis venditis omnibus, quæ habebat
 bonis unacum Coniuge & tribus suis
 liberis in Hungariam emigrabat, firmo
 ibidem persistendi animo: qua emigra-
 tione patriam suam reliquit, ipsoque
 facto & animo Imperii subditus esse de-
 siit, mortua autem ejus Coniuge ex
 Hungaria rursus in Germaniam cum
 suis prolibus Anno 1725. reversus,
 Unterstallii, Neoburgensis Ducatus op-
 pido substitit, a Petro Ostermeyro quo-
 dam rustico exceptus, in cujus etiam
 ovili

ovili cum suis pernoctavit: altera au- Sæc. XVIII.
 tem die clam relictis suis liberis au- A. C. 1730.
 fugit, & nonnisi evoluto bimestri re-
 versus, post unius mensis moram de-
 nuo clanculum atque insalutato ho-
 spite dilapsus est, suasque proles ad-
 huc impuberes exuto omni paterno,
 humano & naturali affectu, ferme nu-
 dos, Matre omnique ope destitutos,
 summa miseria, fame, & maximo
 hyemis rigore pressos dereliquit,
 proin filiis suis tam inhumane expositis,
 ulterioris illorum curæ, & patriæ
 potestatis indignum, inhabilemque sese
 reddidit: postquam vero hi ultra no-
 vem Menses inter innumeras calamita-
 tes ostiatim panem quærere coacti fue-
 rant, Neoburgum ingredi tentabant,
 ubi cum ceteris mendicis ex christiana
 charitate eleemosynam colligere per-
 mittebantur: tandem vero infaustam
 eorum sortem miserti quidam Eccle-
 siastici, eorum necessitatibus tam cor-
 poris quam animæ pro viribus prospic-
 cere certabant, ac demum eos Catho-
 licæ fidei præceptis egregie imbutos
 ad publicam solemnemque Religionis
 professionem admittebant. Hæc sine
 Magistratus scientia ac jussu ex privato
 pietatis stimulo hucusque gesta fuere:
 Re autem comperta Provinciæ Ordines
 demandarunt, ut his orphanis ex cen-
 X 3 sibus,

Sæc. XVIII. fibus, qui ex materna hæreditate mille
 A. C. 1730. florenorum profluxerant, victus & ve-
 stitus suppeditaretur. Evolutis decem
 omnino mensibus Anno 1707. inhum-
 nus comparet Parens, & sibi tam fi-
 lios, quam præfatam pecuniam tradi
 postulat; præsentem autem eo, Fili-
 an Patrem sequi, vel Neoburgi per-
 sistere vellent, interrogati, haud con-
 stanter responderunt, se ad Patrem re-
 verti nolle, sed fidem Catholicam pro-
 fessos esse, hinc clam, in scias Provincie
 Ordinibus & Magistratu, ad quamdam
 Bavaricæ Abbatiam translati sunt: Hoc
 comperto Pater a Darmstatensi Prin-
 cipe hoc anno die decima quarta Je-
 nuarii literas ad Electorem Palatinum
 & Neoburgensem Curiam obtinuit,
 supplicans, ut ejus Filii, non attento
 eorum consensu vel dissensu, unacum
 præfatis mille florenis sibi traderentur:
 His petitis deferri jussit Elector; edoctus
 vero, quod in scio se, ejusque Curie
 filii ad exteram Regionem fuerint de-
 portati, præcepit, ut tradita ei pecunia
 Parens ad exterum hunc Principem
 remitteretur. Hoc responso haud con-
 tentus Parens neglecto Electoris pro-
 trocinio opem Corporis, ut vocant,
 Evangelicorum imploravit, in cuius
 etiam favorem Regis Borussicæ Legatus
 Palatino Legato scriptum quoddam
 pot-

porrexit, quod ipse tamen, cum hic Sæc. XVIII.
 querelas communicandi modus inter A. C. 1730.
 Catholicos & Protestantos Legatos in-
 usitatus esset, acceptare renuit, incas-
 sum querentibus Borussæ & Hollandiæ
 Oratoribus, quibus denique responsum
 est, proles incio imo & invito Electore
 alienæ jurisdictioni esse consignatas,
 de pecuniis via juris processum iri, in-
 terim vero filiis *Curatorem ad litem* ex
 Officio datum esse, proin hac in re us-
 que ad litis decisionem haud amplius
 fieri posse, minus vero æquum videri,
 ut Patri utpote vagabundo, suarum-
 que prolium oblito & patria potestate
 exuto pecuniæ ex Maternis bonis pro-
 venientes traderentur, de cetero Ele-
 ctorem haud recusare, ut ad querelas,
 si quæ contra ipsum jure deferrentur,
 coram competente Judice responderet,
 indecens autem esse, ut Imperii status
 Constatum suum præcipue in causa
 ejus subditos concernente, ad rationem
 reddendam compellere, & quasi juris-
 dictionem in eum exercere præsume-
 rent, optandum potius fore, ut turbidi
 ejusmodi homines in suis plerumque
 malitiosis, falsisque querelis statim re-
 pellerentur, nec illis permetteretur,
 ut hi tam facile & nondum cognitis
 causæ meritis Protestantium Princi-
 pum opem implorare possent, nec
 X 4 etiam

Sæc. XVIII. etiam Imperii Principes pro ejusmodi
 A. C. 1730. hominibus tam facile intercedere vel
 lent.

§. LXXIV.

Joannis Francisci Barbadii Cardinalis mors.

Hoc item anno Sacrum Collegium octo Purpuratorum mortem luxerat, quos inter primus erat Joannes Franciscus Barbadicus patria Venetus. Primam lucem aspexerat anno Christi millesimo sexcentesimo quinquagesimo octavo die vigesima nona Aprilis: Parentes habuit Ducali nobilitate claros Marcum Antonium & Claram de Duedo. Ab his Joannes parem egregis natalibus sortitus est educationem, in pietate enutritus, omnibus status sui disciplinis apprime excultus. Majorum exemplo animatus, propriisque generosi animi stimulis accensus, præclaras ingenii dotes in patriæ suæ obsequium, ac Reipublicæ utilitatem impendere constituit, cumque inferventi ardor cum ætate adolesceret, ad arduum *Magni Sapientis*, ut vocant, munus, exactisque paucis annis ad Oretoris Gallici dignitatem bis admovebatur: In medio autem fortunæ cursu profanas curas fastidire cæpit, ac sanctioris vitæ desiderio Clericalem humilemque

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

lemque vitam amplexus est: Verum honores, quo studiosius eos fugiebat, eo pressius fugientem insequerentur, ac primo quidem Ducalis Ecclesiæ ad S. Marcum Primicerius, demum ab Innocentio XII. Veronensis Episcopus post Leonis mortem renuntiabatur, in quo Pastoralis munere sedulus gregem sibi commissum Evangelico pavit eloquio, Clericis exemplo præfuit, ægrotis atque morituris salutari solatio profuit, ac heroico vitæ contemptu contagione infectis ipse in Nosocomiis Sacramenta salutis administravit: Tot meritorum fama excitatus Clemens XI. Barbadicum Urbini Pro-Legatum ac Rotæ Romanæ Auditorem nominavit. His præclare functus Barbadicus sibi Cardinalis Augustini Fabronii amicitiam atque existimationem conciliabat, ejusque hortatu impulsus, dimissa Veronensi Ecclesia ad Brixianam transiit, ubi tradendis fidei Christianæ rudimentis, & prædicando Dei Verbo tanta vigilantia ac indefessis laboribus incubuit, ut dum fractis pene viribus ipse ceteris omnibus satisfacisset, sibi vero soli nunquam satisfaceret, adeo ut assidue & strenue operi instantem sæpius dies deficeret. His meritis clarus a Venetorum Republica ad Cardinalatus honorem tanquam ad laborum & vigiliarum

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

liarum mercedem summis precibus ex-
 petebatur; obstitit tamen Venetorum
 votis Pontifex, qui nullum patria Ve-
 netum Purpura decorari voluit, nisi
 prius Respublica Ottobono Cardinali
 erepta bona reddidisset, quibus anno
 hujus sæculi vigesimo restituti Barbe-
 dicus die trigesima Septembris Purpu-
 ratorum Collegio aggregatus est, quam
 tamen dignitatem ipse non nisi obedien-
 tiæ imperio compulsus acceptavit.
 Postea pluribus adscriptus Patrum ce-
 tibus, totum se Ecclesiæ obsequio dice-
 vit, utque eximia ejus virtus largus
 ceteris exemplo esset, ab Innocentio
 XIII. ad vastissimum Patavii Episcopo-
 tum translatus est, non alio ipsius e-
 molumento, nisi quod ibidem ample-
 rem meritorum messem congregare
 posset; augendi enim Divini cultus, et
 restaurandæ disciplinæ studio excitatis
 seminaria ampliavit, Clericos legibus
 moribusque sanctissimis imbuit, Eccle-
 sias sibi commissas sedulo lustravit, et
 superatis montibus, locisque imperio-
 rudiorem plebem Christianis præceptis
 instruxit. Insuper Virginum præcipua
 Asceteria ædificavit, dotavitque,
 largas eleemosynas in pauperes distri-
 buit. Id quoque in eo summopere com-
 mendandum erat, quod ad animarum
 curam Sacrosque Ordines non nisi pietate

& scientia præstantes selegerit. Verbo, Sæc. XVII
omnes egregii Pastoris partes ad a- A. C. 173
miffim explevit. Erat in Viros lite-
ratos oppido munificus, quos ad do-
ctas lucubrationes opibus, propria in-
dustria, auctoritate, aliisque subsidiis
egregie adjuvit. Eo fine Brixix Aca-
demiæ Ecclesiasticam fundavit, in qua
statis diebus Viri eruditi convenere ut
derebus Theologicis & Historiæ Ecclesia-
sticæ controversiis inter se conferrent:
inde ortum traxit erudita lucubrati-
o, cui titulus: *Antiquitas & Fidei Catho-
licæ puritas in Brixienfi Academia Epi-
scopalis Collegii recitata*: Ejusdem quo-
que Præfulis sedulitati debemus no-
vam editionem sermonum S. Gaudentii
Brixienfis Episcopi; quamvis enim hi
in variis Bibliothecæ Patrum editioni-
bus fuerint reperti, in iis tamen om-
nibus (uti commune fatum est magna-
rum ejusmodi collectionum) hi passim
mendis non vulgaribus scatebant, quo
animadverso Barbadius medicam ma-
num allaturus, Paulo Galeardo Bri-
xiensi Canonico, ut hanc editionem
adornaret, negotium dedit, ac varian-
tibus Codicum Manuscriptorum lectio-
nibus necnon pecuniis ad typorum ex-
pensas liberaliter suppeditatis elegan-
tissimum hoc opus feliciter ad lucem
publicam promovit. Jam antea scripta
S. Ze-

Sæc. XVIII. S. Zenonis Veronensis Episcopi solen-
 A. C. 1730. tissime conquesta collegit, eaque suis
 sumptibus publici juris fecit. Historiam quoque Veronensis Ecclesie erudi-
 titis Viris demandatam edidit, ac de-
 mum elogia Antecessorum suorum ac-
 que ab iis præclare gesta in unum vo-
 lumen coegit, eaque ut semper in om-
 nium animis & oculis versarentur, pau-
 nitore & magnificentia exsculpta in vul-
 gus emisit: Prodiit etiam biennio post
 ipsius obitum Patavinis literis excelsus
 liber, sub titulo: *Virorum ex Barbadi-
 gente illustrium numismata*; ea enim Bar-
 badicus summa diligentia collegit.
 Nec minor erat ejus munificentia in
 exornandis Templis; præprimis enim
 Ecclesiam SS. Petri & Marcellini, cu-
 jus titulum gerebat, ferme e ruinis
 extulit, & Brixie illam SS. Annæ &
 Julittæ magnis sumptibus restauravit.
 Porro inter rara Barbadicæ pietatis
 monumenta recenseri merentur ædificia
 amplissimæ, quas difficillimis etiam
 temporibus, atque exhausto pene ejus
 ærario quam celeberrime extrui con-
 vit, ut ibidem eo præeunte Brixie
 Nobiles sacris commentationibus re-
 rumque Divinarum contemplationibus
 stato tempore quotannis vacarent, hæc
 omnibus præclare gestis Barbadicæ
 vitæ suæ meritis clarissimæ sinem glo-
 riosissime

riofissimum imposuit, Patavii die 27. Sæc. XVIII.
 Januarii, sepultus in sua Cathedrali A. C. 1730.
 prope tumulum sui Patruī Gregorii
 Cardinalis Barbadici, quem inter Bea-
 tos referri, plurimum adlaborabat, quin
 id assequi posset; primum enim Anno
 1760. Venerabilis hic Dei Famulus
 a Clemente XIII. Beatorum Albo in-
 scriptus fuit.

§. LXXV.

*Marci Antonii Ansidei Cardinalis
 obitus.*

Sequentis Mensis Februarii die deci-
 ma quarta eandem æternitatis viam
 ingressus est Marcus Antonius Ansi-
 deus, qui ex Patritia stirpe Perusii or-
 tus, ingenii aciem, qua primævo na-
 turæ beneficio præditus erat, paren-
 tum cura, Magistrorum præstantia &
 potissimum propria industria mirifice
 excoluit. Decimum quartum ætatis
 annum agebat, cum Romam missus in
 Collegio Clementino diversorum idio-
 matum cognitionem, Philosophiæ præ-
 cepta, & Theologiæ arcana sub eru-
 ditissimis Institutoribus ex Congrega-
 tione Patrum de Somascha non tam
 percepisse, quam exhaustisse videbatur.
 Jurisprudentiæ tam egregiam navabat
 operam, ut laurea decoratus e Patria
 Ro-

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Romam reverteretur, ibidemque
lustrum Jurisconsultorum, aliorumque
præstantium Virorum consortio affide-
rit, in Advocatum omnibus numeris
absolutum excresceret. Annus volu-
ebatur supra millesimum septingentesi-
mus secundus, quo Ansideus a Cle-
mente XI. inter Præsules adscribi me-
ruit, ac paulopost utriusque, ut vocatur
signaturæ, Referendarius, & priorum
aliquot locorum Patronus, necnon Con-
gregationis, quæ de bono Regimine
nomen habet, Præsul nominatus est.
Quarto autem post anno signaturæ Je-
suitarum, ac Cameræ Auditor, necnon
Canonicus Basilicæ D. Petri renunciat-
us, ob assiduos, quos in obeundis ad-
dus Ecclesiæ officiis exantlabat, labo-
res magnam quidem in Romanâ Curia
existimationem sibi conciliavit, letum
tamen infirmitate correptus ad ultimam
vitæ discrimen adductus credebatur.
Recuperata demum valetudine in exi-
mio Assessoris S. Inquisitionis munere
socius dabatur ægrotanti Dominico de
Zaulis Theodosiensi Archiepiscopo, quo
vix erepto Ansideus hunc Magistratu-
m solus accepit, pluresque per an-
nos non sine maxima laude exercuit,
titulo demum Archiepiscopi Damia-
tensis honoratus, a Benedicto XIII.
Perusinam Insulam Anno 1724. obiit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

nuit, & sequenti anno nomine Capituli Vaticani Synodo Lateranensi præfuit. Suffragium tulerat in sex omnino Congregationibus, præcipue in ea, quæ pro examinandis duodecim Noaillii articulis habebatur, quos tamen ipse nec omnino rejecit, nec ex integro approbavit. Tandem anno salutis nostræ millesimo septingentesimo vigesimo sexto Purpura honestatus, Romam venit, mox tamen ad Perusinum gregem suum bonus Pastor reversus, pertinaci morbo obrutus anno ætatis suæ quinquagesimo nono decessit. Corpus ejus solemniter pompa elatum in Ecclesia sua titulari ad S. Augustinum quiescit. Præsul erat perenni memoria dignissimus, quem scientiarum præstantia, rerum gerendarum dexteritas, æquitatis studium pluresque aliæ eminentissimæ animi dotes plurimum commendabant. Carpitur tamen a nonnullis ob præcipites iræ motus nimiamque severitatem, quam tamen administrandæ justitiæ, criminumque ulciscendorum ardor excusare videtur.

§. LXXVI.

Fratris Augustini de Pipia Cardinalis decessus.

Tertius

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Tertius, qui inter Purpuratos hunc annum vitæ suæ exitialem habuit erat Augustinus Pipia natione Sardinus. Hic anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo Parentibus honestis, morumque integritate claris Oris primam lucem aspexit. Mox a primis unguiculis in eo enituit indoles, paternæ pietatis hæreditaria, & studio rerum sacrarum dedita; hinc jactis literarum fundamentis, ut ex ephelis excessit, Ordinis Prædicatorum Oris amplexus est Institutum. Ingenium cum nactus esset alacre & vivax, Philosophicis, Theologicisque Facultatibus tam impenso, tamque felici studio incubuit, ut mox tradente utriusque disciplinæ ejus Confratribus præficeretur. Tantos inde retulit Auditorum applausus, ut idcirco a Superioribus Romam vocatus maximis in rebus adhiberetur, & cunctos eosque honorificos Ordinis sui gradus & nomina pertransiret. Primo Romæ in Collegio Minervitano per plures annos Regentis officio functus, a doctissimo Cardinale Cassanate in Theologum seligebatur: postea a Clemente XI. æquissimo meritorum Æstimatore Secretarius S. Indicis Congregationis, & SS. Rituum Consultor edictus est. Demum in totius Ordinis Comitibus die 31. Maij anno

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo vigesimo primo omnium ferme suffragiis Magister Generalis renuntiabatur. Tertio post anno Ursinus Cardinalis ex eodem FF. Prædicatorum Ordine invitatus ac reluctans in Papam eligebatur. Tum vero plane obstupuit summa Pipiæ humilitas, cum summum Orbis Caput ad ipsius vocem ac præceptum profundissima subiectione sese inclinare, & supremi Apostolatus jugum nonnisi ex Magistri sui obedientia cervici suæ imponere cerneret. Haud absimili humilitate Pipia oblatam Purpuram recusabat, quam pariter nonnisi obedientiæ imperio adactus acceptavit, adeo, ut Pipiam jure cum Claudiano Poeta appellare valeamus Virum, . . . cui se Purpura supplex obtulit, & solus meruit regnare rogatus.

Ut vero tam Pipiæ electi merita, quam eligentis Papæ humilitas magis eluceat, haud abs re erit adducere hujus allocutionem ad Cardinales, ubi illum ad Cardinalatum promovit: *Æquum censemus, inquit, Venerabiles Fratres, ut Ordini Fratrum Prædicatorum de Apostolica Sede, & Catholica Fide luculentissime merito, quem nos expresse, Domino miserante, professi sumus, gratum etiam animum congruo aliquo Pontificiæ, Eccles. Tom. LXXIII. Y.*

Sæc. XVIII. *tificiæ largitatis argumento exhibeamus*
 A. C. 1730. *Cum enim ipsi tantum sacræ Religionis*
alias ingenue vobis testati sumus, acceptas
referamus Cardinalatus dignitatem, quæ
nullis nostris, sed præclaræ Matris orna-
meritis & vestibus decorati fuimus, respu-
tationis quodammodo jure obstricti, præ-
dictæ Religionis Magistrum Generalem e-
dem dignitate donare cogitamus: ubi
quoque decori prospicere hoc pacto expet-
antes, ut scilicet, qui præclarum hunc
sublimem obtinebit locum, eum vestro ge-
ndui, meritorum splendore, scientiarum
præsertim Theologicarum condimento, &
religiosarum virtutum odore conciliet ho-
rem, quem defectuum nostrorum multitudine
& planta pedis usque ad verticem capiti
operti tribuere non potuimus; imo, ut
verum non loqueremur, nimium obscur-
mus. Ad majorem &c.

Ita nempe in Benedicto Papa
 Pipia Cardinale ejusdem S. Fam.
 alumpis tunc & virtutis præstantia
 & animi demissio æmulatione generatim
 inter se commissæ certabant, dubium
 que relinquebant, utra prævaleret.
 merendo, hæc meritorum præmia
 cusando. Paulopost Pipia ab eodem
 Pontifice vacanti Auximano Episcopo
 patui admotus, mirum dictu, quod
 immoto studio, optimis exemplis
 doctrina, & eruditione, prudentia &c.
 Paderborn

Pastorali vigilantia Diæcesin suam ad Sæc. XVIII.
 pristinum splendorem reduxit. A. C. 1730.
 Æquitate amatissimus Sceleratos acriter
 insectatus est, probos vero mirifice co-
 luit, ac ipsemet non tam Episcopi
 quam Parochi munus obeundo, ad
 gregem suum utilissimos habuit sermo-
 nes, omnesque vigilantissimi Pastoris
 partes exacte adimplevit. Vitæ suæ
 rationem sibi descriptis in certum
 ordinem, ad quem horas diurnas divi-
 debat. Ad primam Auroram recitatio
 peno Canonico quotidie rem Divinam
 peregit, & animo in rerum cælestium
 contemplatione aliquamdiu defixo ma-
 jora negotia expedire cæpit, cunctisque
 ad se accedentibus alloqui copiam præ-
 buit. Reliquam diei partem in Pasto-
 rali labore, atque enodandis Theolo-
 gicis quæstionibus conscribendisque do-
 ctissimis tractatibus insumpsit, quos ta-
 men præ nimia humilitate evulgari pro-
 hibuit. Anno hujus sæculi vigesimo
 sexto a Sardinæ Rege Protector Regni
 nominatus, præter Canonicatum tria
 scutorum millia, annuæ nomine accepit, & diffidia^s Papam inter
 & Regem jam dudum ferventia po-
 tissimam partem feliciter extinxit. Pri-
 vatæ tamen vitæ percupidus, Episco-
 patum suum ultro dimisit, ac Romam
 reversus, suam vivendi normam ad

Sæc. XVIII.
A. C. 1730. Ordinis sui institutum ac leges accuratissime composuit, quin tamen Ecclesie negotiis deesset; erat enim Benedicti XIII. manus dextera, ejusque consiliorum moderator fidelissimus, adeo ut nihil pene ardui nisi per ipsum Pontifex aut deliberaret, aut ageret. Tandem vero Augustinus meritis ac ætate gravis die vigesima Februarii septuagenarius obiit paucis post Benedicti XIII. mortem horis; decuit enim, ut qui in vita individuus laborum comerserat, etiam in morte æterni præmii socius esset, uterque præclarum Dominicæ Familix lumen. Corpus illius, in testamento caverat, in communi Fratrum suorum sepulcro tumulatum est, ejus vero bona in Oristeneum, Minorense, & Minervitanum Ordinis Cænobium distribui voluit.

§. LXXVII.

Benedictus Pamphilius Cardinalis mortuus.

Hic ex antiquissima Pamphiliorum Prosapia Romæ Anno 1653. die vigesima quinta Aprilis natus erat. Pater Benedicti Camillus Dux S. Martini, Mater Olympia Aldobrandina Romanæ Princes mulier universo Orbi notissima. A teneris Benedictus Sacro Or-

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Ordini destinatus, a suis Genitoribus singulari cura ad omnia pietatis exercitia in utilitatem Ecclesiæ inducebatur. Adolescens humaniores literas, ac præsertim omnes Musas tanto profectu ac facilitate coluit, ut non modo sæpe quamplurimos versus ex tempore funderet, sed etiam carmina, Epigrammata, orationes &c. eleganti stylo concinnatas typis ederet: unde Academia, quæ *Humoristarum* nomen sortiebatur, Præses esse meruit. Sacrorum deinde disciplinis imbutus, Clericali militiæ nomen dedit, atque inter Præsules Romanæ Curiaë cooptatus, sensim ad amplissimos honores evehi cæpit, viam sternente tum affinitate cum præcipuis Italiæ Principibus, tum Innocentii X. Pro-Patruis potentia, ac ditissimo paternæ substantiæ censu, præcipue vero proprio integritatis, prudentiæ, atque eruditionis merito. Primo igitur Ordo Melitensis illustrissimo suo Corpori hanc gemmam adlegit, demando Romanæ Provinciæ Prioratu. Nec iners erat Pamphilius inclyti hujus Ordinis membrum; quotiescunque enim hæc Insula Saracenorum invasioni erat exposita, ipse consilio, ope, ac pecuniis illam egregie adjuvit, atque ad omnis generis subsidia prompte submittenda Romanæ

Sæc. XVIII
C. C. 1730.

manam Sedem, ceterosque Italiae Principes strenue animavit: Annum egerat Pamphilius ætatis vigesimum octavam cum eum illustriorem Purpura reddere Romana, quam ex Innocentii XI. manibus acceperat: Obeunte hoc Pontifice Romam delatus, Sacris interfuit comitiis, in quibus Alexander VIII. supremi Pontificatus apices evertit Pamphilius Bononiensi Legatione honorabat, quo in munere hic præclaræ æquitatis, ac prudentiæ specimina edidit, ac splendido apparatu, cuius magnifico, ac munificentia plane regali apud omniſ Ordinis homines prætiſſimus effulſit. Poſtea ab Innocentio XII. Præfeſtus Signaturæ gratiæ Archipreſbyter dictus eſt Baſilicæ Mariæ Majoris, quem tamen titulum poſtmodum commutavit in alterum S. Joannis in Laterano, cujus Eccleſiæ poſtea Sanctam anno ſæculari milleſimo ſeventingenteſimo ſolemni ritu aperuit. Templum magnis ſumptibus reparavit: Pari munificentia ad fabricam atque incrementum Collegii Clementini, cujus Protectorem agebat, mille ſcuta ſuppeditavit: erat quoque Ciſterciensium Protector ac Fautor valde munificus: Aſt plane videbatur divitiis abundare, & dignitates ita gerere, ut ex eis ampliores bene de omnibus

nibus merendi occasiones nanciscere-
 tur. Ipsius eruditionem, raramque in
 rebus gerendis dexteritatem sibi quo-
 que sat perspectam habebat Clemens
 XI. qui ejus opera & consilio in omni-
 bus, iisque maxime arduis rebus feli-
 citer utebatur; quocirca in cunctis fer-
 me Congregationibus extra ordinem
 habitis ejus consilium expetebat; præ-
 cipue, cum de construendo novo Me-
 ridiano, necnon de emendando Gre-
 goriano, ut vocant, Calendario agere-
 tur, quod Pamphilius, utpote Mathe-
 seos & Architectonicæ artis peritissi-
 mus, ubivis gentium recipi, plurimum
 adlaborabat: ejus quoque studio &
 opera celeberrimus aquæductus ex Cen-
 tumcellis in Romanam Urbem maximo
 civium commodo inferebatur: Insuper
 Portum Antium, de quo construendo
 jam plures ante annos incassum ageba-
 tur, intra biennii angustias plene re-
 purgatum, novisque molibus firmatum,
 ad commodam æque ac securam na-
 vium stationem reduxit, rem optime
 gestam eidem invidente Malaspina
 Equite Romano, cujus tamen libellus,
 quem contra Pamphilium sparserat,
 proscriptus, ac jubente Papa, Romæ
 carnificis manu in ignem coniectus est.
 Mortuo Cardinale Norisio Pamphilius,
 qui ipse domestica, sed locupletissima

Sæc. XVIII.
 A C. 1730.

Sæc. XVIII. instructus erat Bibliotheca, curam Vaticanæ in se susceperat; persuasum quippe sibi habebat Pontifex, quod literatissimus Vir doctissima volumina & rariores ingeniorum partus ibidem repositos propiori sollicitudine complexurus, & conservaturus esset. Ne sua eum fefellit opinio; Pamphilus enim ex assiduo literatorum eo confluentium commercio non modo ipsius plurimum profecerat, sed per communicatam librorum notitiam haud parum proficiendi copiam aliis eruditioribus præbuit. Anno 1712. contigit, ut adlocuta camera repente collapsa in Seminario Romano pene oppressus fuisset, nisi uno prius momento ab ignominioso quodam Sacerdote de periculo fuisset admonitus. Attamen, qui ab imminente ædificii ruina incolumis, vigilans cæli oculo pro eo excubante servatus erat, inopinæ mortis insidias effugere haud poterat; quippe cum die quinta Martii Sacra ingressus esset comitium, in quibus Clemens XII. Pontifex eligebatur, die 20. Martii in lecto suo mortuus oppressus reperiatur, expleto septuagesimo septimo ætatis, & Cardinalatus anno quadragesimo nono. Consecerat equidem testamenti tabulas, sed nondum firmatas chirographo; quod circa ejus substantiam, quæ præter

gemmas, aliaque pretiosa ad decies Sæc. XVIII.
centena aureorum millia ascenderat, A. C. 1730.
ejus Agnati inter se divisere. Sepul-
tus est in ejus Ecclesia gentilitia
S. Agnetis in platea Agonali.

§. LXXVIII.

*Bernardi Mariæ de Comitibus Car-
dinalis extrema.*

Pari fato vivis in hisce comitiis sub-
latus est Bernardus Maria Conti
seu de Comitibus, Frater Germanus
Innocentii XIII. Pontificis. Hic Romæ
Anno 1664. die 29. Martii in lucem
editus fuerat, Patre Carolo Duce Poli,
Matre Isabella Ducissa de Muti. Ho-
rum cura Bernardus eximia in Deum
pietate, ac morum innocentia educa-
tus, a Parentibus impetravit, ut ex-
acto decimo sexto ætatis anno Institu-
tum S. Benedicti Congregationis Cassi-
nensis in Romano S. Pauli Monasterio
profiteretur. Jam eo tempore Majores
suos, quorum quatuordecim tiara Pon-
tificia, & undecim Romana Purpura,
ac præcipue virtutibus inclytos nume-
rabat, sibi imitandos proponebat, tam
felici æmulationis successu, ut in ipsum
solum singula Majorum decora simul
confluxisse viderentur. Præprimis vero
altum fodit humilitatis fundamentum;

Sæc. XVIII. infirma enim Ordinis sui munia ob
 A. C. 1730. haud detrectabat, quibus, ut ad Su-
 periorum suorum iussa plene satisfac-
 ret, plures peragrabat Gallix Cilli-
 pinæ urbes, & plura Benedictinorum
 Cænobia; in Civitate etiam Parmen-
 in cuius agro nonnulla gentilitiæ sue
 Domus prædia habebat, longior
 traxit moram, ut eo liberius precatio-
 nibus, necnon literariis meditationibus
 vacaret, sicque accinctus ad gravia
 se redderet idoneum. Inde anno Christi
 millesimo septingentesimo Romam
 vocatus, in Monasterio S. Calisti inter
 profundæ humilitatis nebulas tot
 claruit meritis, ut paulopost Prior
 Civitate Assisiensi eligeretur: Romam
 dein iterum advocatus, Monasterium
 S. Paulum Romæ Prior dicitur, quod
 munere non sine maxima laude per-
 functus, Abbas datur Monasterio Ter-
 bariensi in Sabinia. Haud ultra
 men inter parietes domesticos dis-
 tescens Bernardi virtus effugere po-
 erat aciem Clementis XI. qui solus
 meritorum æstimator Virum Terrac-
 nensi Ecclesiæ Episcopum præfecit.
 Rara ibi pietatis Zeliqve Apostolici
 cimina edidit, ipse e sacro suggestu
 ad populum dixit, Diæcesin lustravit
 pauperes aluit, & Ecclesias sacra
 pellectili dotavit. Ast ob aeris incle-
 mes

mentiam adversamque valetudinem S. XVIII.
per plures annos perpessam Episcopatum A. C. 1730.
tum dimisit, seque in Domum Ducis
Poli Fratris sui sese recepit, ubi tem-
pus omne divinis contemplationibus
exegit, ac procul ab hominum strepitu
vitam egit monasticam. Anno 1721,
Dei consilio factum, ut Bernardi Fra-
ter Michael Angelus de Comitibus
in Petri Cathedram eveheretur Inno-
centius XIII. dictus, qui Bernardum,
invitum licet, ad Lusitani Regis pre-
ces Purpura decoravit. Communis læ-
titiae signa erant festivi ignes per urbem
accensi, solemnibus campanarum sonitus
& tormentorum explosio in arce S. An-
geli. Sacer quoque Benedictinorum
Ordo Venetiis, Neapoli, Genuae aliis-
que Italiae Urbibus publica gaudii
testimonia exhibebat, eoquod ex novo
hoc sydere præclarissimum lumen Cas-
sinatensi cælo accessisset: inde etiam
Sacri sui Ordinis Protector nominatus
est Bernardus, quem Pontifex, Cardi-
nales, & Romani Proceres donis, ac
reditibus ad sustinendum Cardinalatus
decorem sibi devincire certabant: Eli-
gebatur insuper in supremum D. Petri
Eleemosynarium & Pœnitentiarium
Majorem. Attamen tot honores di-
gnitatesque in hunc Virum accumulari
eo duntaxat sine videbantur, ut ex eis
sibi

Sæc. XVIII. sibi labores accrescerent; quotquot
A. C. 1730. nim in Urbe erant sacræ Congregatio-
 nes, illis omnibus erat aggregatus Ber-
 nardus, ut in cunctis studium operan-
 que suam in Apostolicæ Sedis obli-
 quium impenderet. Nec tamen his
 oneribus fractus, nec Pontificia Fratris
 benevolentia elatus, ab humilitatis
 femita deflexit, nec a pristina modestia
 sibi ingenita nil adeo recessit, ut potius
 Religiosæ solitudinis amantissimus cum
 Fratribus Cænobii S. Bernardi sui Te-
 tularis frequentissime versaretur, ve-
 tamque soli Deo dicatam ageret. Sa-
 cram tamen hanc quietem nonnihil
 interturbavit obitus Innocentii XIII.
 Fratris sui, cui morituro extrema se-
 lutis obsequia ipse impendit, deli-
 quium ob fraterni affectus teneritudi-
 nem passus, dum in solemnem feretro
 expositi dexteram osculo veneraturus
 accesserat. Luctum ex hujus obitu
 conceptum nonnihil temperabat singu-
 laris existimatio & favor, quo pariter
 Benedictus XIII. Successor Bernardum
 dignabatur. Id vero in eo singulare
 est, quod gratiam & auctoritatem,
 qua apud neo-electum Pontificem va-
 lebat, nunquam in privatam sui utili-
 tatem, sed in aliorum commodum ver-
 teret: hoc quoque elucet ex eo; cum
 enim Abbas Cassinensis decessisset, &
 oppido-

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

oppidorum ei subjectorum incolæ ad-
versus illum apud S. Sedem graves
detulissent querelas, Benedictus XIII.
hanc Abbatiam in Episcopatum trans-
mutandi consilium ceperat, Bernardus
vero, quamvis hanc Insulam sibi nullo
ferme negotio vindicare potuisset, sum-
mis tamen precibus instabat, ut Pon-
tifex mutato consilio novum Abbatem
eligendi copiam Monachis faceret.
Mortuo hoc Papa Bernardus decima
Aprilis die S. Comitia ingressus, a
nonnullis Cardinalibus in Successorem
expetebatur: At ubi die vigesimo ter-
tio ejusdem Mensis Scrutinium acce-
deret, repente apoplexia correptus
obiit, nonnisi sexaginta sex annos na-
tus. Per solutis in Sacello Paulino
exequiis Corpus ejus translatum est
ad Ecclesiam Abbatialem S. Mariæ de
Mentorella Diæcesis Tyburtinæ, quæ
de Jure patronatus illustrissimæ hujus
Familiaë est.

§. LXXIX.

Innici Caraccioli Cardinalis fata.

Editus est Innicus Caracciolus Nea-
poli die 9. Julii Anno 1642. in op-
pido Martinæ, quod vetustissimæ hujus
Familiaë feudum est. Pater fuit Fran-
cisus Martinæ Dux, Mater vero Bea-
trix

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

trix Caracciola hæres Marchionum de Ariola. Iuuenis a teneris in patriæ sese in bonarum artium disciplinis strenue exercuit, ingenio sagaci præditus nec minus morum integritate. In Hispaniam delatus, inter Aulicis profanis negotiis distentam duxit ætatem. Exacta autem adolescentia, vitæ severioris ardorem concepit, ac decessu pessendo statu Ecclesiastico tandem serio cogitavit. Eapropter Romam profectus, ab Innocentio XI inter Romanæ Curie Præsules cooptatus, Quæsitore dein fidei in Insula Melitensi electus, hunc Magistratum non sine magna laude tamdiu gessit, donec Alexandro VIII. Romam revocatus Congregationi de disciplina Regularium a secretis esse juberetur, quo in munere eximie virtutis, prudentiæ, ac integritatis merito eluxit, adeo, ut Innocentius XI. illum ad Insulas natum eximium maret, ipse vero ultro oblatum insignem Archiepiscopatum Capuanum acceptare, constantissime recusabat, se non ferendum tantum onus impari estimatus: Ast hæc ipsa ejus humilitas Innocentium XII. permovit, ut eum vocanti Averfanæ Ecclesiæ Episcopum præficeret: Iteratis ergo vocantis verbis pertinacius obfistere veritas humeros oneri subjecit. Ut primus

ad Ecclesiæ gubernaculum adsedit, Sæc. XVIII. A. C. 1730.
 huc animum defixit, ut verbo & exemplo dissolutos Cleri mores corrigeret; eo fine saluberrima condidit decreta, Diæcesin quotannis ipse lustravit, & Synodum Diæcesanam coegit, tandemque Clerum ad pristinam Ecclesiæ disciplinam reduxit. Quæ cum adeo prospere successissent, populum ad virtutum, quibus ipse præfulsit, imitationem suaviter compulit, rudes fidei præceptis imbuit, sceleratos mira longanimitate & tempestiva severitate emendavit, probos æterni præmii spe, & pœnæ metu in crebris sermonibus firmavit, cunctisque ipse pietate ac integritate sanctioris vitæ facem prætulit. Idem inter primas curas habuit liberalitatem in pauperes, ad quorum sublevamen non raro cibos mensæ suæ appositos in illos distribui iussit, redditus quoque, quos tam ex sua Ecclesia, quam ex patrimonio aut beneficiis habebat, omnes quotannis usque ad ultimum assem in Pauperes erogavit, subtractis duntaxat, quæ ad frugalem sui sustentationem, & ad ædificia Sacra, quæ extruxit, necessaria erant: Cathedralem quippe Ecclesiam magnis sumptibus restauravit, Seminarium e fundamentis erexit, optimisque Præceptoribus instruxit. Quo profusior
 autem

Sæc. XVIII. autem esset in pauperes, eo durior sit
 A. C. 1730. magisque parcus erat, in victu fruga-
lis, in potu sobrius, in corporis cultu
 mediocris, ab omni fastu alienus, et
 vel maxime sibi austerus: Per sæpe humi
 cubabat, ut plurimum non nisi in cu-
 citra straminea: Cetera virtutum spe-
 cimina, quæ vigilantissimus hic Pastor
 per triginta tres Episcopalis sui Regni
 minis annos edidit, Romæ Anno 1730
 in unum volumen collegit Michael Sa-
 lioccus Averfanæ Ecclesiæ Canonicus
 in sua epitome virtutum Cardinalis *Leoni*
Caraccioli. Annusolvebatur hujus
 sæculi decimus, cum Clemens XI. Apo-
 stolicum ad Helvetios Nuntium Apo-
 stolicum decerneret, iniquissimo pro-
 tempore; tum enim bellum ardebat
 Catholicos inter & Zwinglianos, his
 in opem accurrentibus Toggiensium
 qui adversus San-Gallensem Abbatem
 cujus subditi erant, seditionem concu-
 tabant, quæsito obtentu, quod his
 illis Calvinianæ Religionis libertatem
 imminuisset. Toto turbarum tempore
 Innocentius potissimum intentus erat, ut
 pristina reduceretur concordia, aut
 saltem, ne Catholici cum maximo vera
 fidei detrimento cum hostibus pacifice-
 rentur: Eo fine totam rei seriem Ro-
 mam rescripsit ad Pontificem, qui non
 modo publicas indixerat preces, *vel*
 etiam

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

etiam ex paterno peculio decem aureorum millia in Catholicos eroganda ad Nuntium transmissit, quibus adjungere Cardinales, alique Proceres Romani pro continuando bello sacro plusquam bis centies mille aureos. His suppetiis auctus Cardinalis, Catholicos strenuis adhortationibus animavit, nec etiam post adversos rerum successus dereliquit. Confecta tandem pace a Clemente XI. revocatus in laboris præmium Romana Purpura decoratus est, mox tamen obtento galero rubro ad Aversanam Ecclesiam suam fidelis Pastor reversus, in gravem incidit morbum, quo demum feliciter defunctus, bina vice Romanis interfuit comitiis, electis ibi Innocentio XIII. & Benedicto XIII. His quoque vita ereptis denuo Innicus Romæ suffragio suo promovit electionem Clementis XII. quo ad Pontificatum assumpto stranguariæ doloribus graviter vexatus, cum iter ad suam Ecclesiam pararet, die sexta Septembris iter æternitatis agredi cogitur, annos natus octoginta octo, mensem unum, & dies viginti septem. Corpus ejus primo ad Ecclesiam S. Agathæ, postea ad illam S. Mariæ de Victoria PP. Carmelitarum Discalceatorum, ac tandem ab ejus Pro-Nepote Martino Innico Carracciolo

Hist. Eccles. Tom. LXXIII.

Z ciolo

Sæc. XVIII.
 A. C. 1730.
 ciolo Averfam traductum in ejus Ec-
 clesia Sponsa quiescit, erecto magnifico
 prorsus tumulo; quamvis Cardinalis
 testamento cavisset, ne lapideum ex-
 geretur monumentum aut alia excu-
 peretur epigraphæ præter hanc: *Opus
 Innici Caraccioli Cardinalis.*

§. LXXX.

Caroli Collicolæ Cardinalis obitus.

Carolus duxit genus e Patritia stirpe
 Collicolarum, qui in Umbria top-
 sagoque clarissimi, Religione pii, literis
 conspicui, ac vetustate celebres per
 plura sæcula floruerunt. Carolus noster
 Patrem habuit Joannem Baptistam, &
 Matrem Annam Valentiam de Bar-
 lettis. Natus est anno Christi millesimo
 sexcentesimo octogesimo secundo
 Spoleti, quod ditionis Ecclesiasticæ
 oppidum est. Ibidem in Christianæ
 doctrinæ præceptis, ac literarum rob-
 oris eruditus, anno ætatis decimo
 tertio Romam venit, ut in Collegio
 Romano sacratioribus disciplinis expo-
 laret animum. Curriculum Peripatet-
 ticum emensus erat, cum jurispruden-
 tiæ animum intenderet, & quidem tan-
 egregio profectu, ut Doctorum hono-
 res emeretur. Anno hujus sæculi
 septimo Præsulum Romanæ Curie in-
 stitu-

fitutum amplexatus, Protonotariis Sæc. XVIII.
 Apostolicis accenseri meruit, quo in A. C. 1730:
 munere opportunam nactus erat occa-
 sionem non uno specimine demonst-
 randi, quam vasta esset ejus eruditio,
 quam impensum æquitatis studium.
 His diebus clarus, in S. Congregatione
 de Propaganda Pro - Secretarii munere
 fungi jubebatur, aucto demum merito
 Clericus de Camera, ac Romanæ Ur-
 bis Ædilis a Clemente XI. renuntiatus
 est. Paulopost primo Pro - Thesaura-
 rium Generalem ac Præfectum rei ma-
 ritimæ Benedictus XIII. constituit, sub
 quo etiam Pontifice Carolus Pontem
 sancti Angeli ruinæ proximum firmis-
 sime instauravit, & lacum Cinæio
 Monti adjacentem, effoso canali ad
 Maris viscera usque conduxit, non sine
 magnæ Urbis utilitate, & majori Pi-
 scatorum emolumento; tanta enim pi-
 scium marinorum copia affluerat, ut
 Piscatoribus ingens inde lucrum, civi-
 bus annona leviori pretio, & ærario
 Apostolico quotannis redditus quinque
 aureorum millium accederent: Portum
 quoque Centumcellensem ex alluvione
 sordibus plenum expurgavit, indeque
 nautis facilem ingressum aperuit, &
 fideissimam navibus stationem dedit.
 Pro tot laboribus in commodum publi-
 cum exantlatis Benedictus XIII. qua-
 tuor

Sæc. XVIII. tuor aureorum millia, quæ lacus pri-
 A. C. 1730. stino aquarum commercio restitutus
 produxerat, præclaro huic Restaura-
 tori ad dies vitæ assignavit, ac demum
 Sacro Purpuratorum Senatui adscripsit,
 eumque pluribus Patrum Cætibus an-
 numeravit. Insuper præter Abbatem
 S. Stephani eidem, cum ob paupertatem
 Cardinalatus decorem ferendo im-
 par esset, singulis mensibus ex ærario
 Pontificio centum aureos contulit. In-
 credible dictu, quam fideli ac indust-
 riosa commissi officii administratione
 Carolus ampla Pontificis beneficia demer-
 eri studuerit; nam laboris patientissimus
 commercium amplificare, ædificia,
 quæ moliebatur, præfens dirigere, pu-
 blicas ædes pro architectonica sua pe-
 ritia ad culmen feliciter perducere stre-
 nue adlaboravit. Hinc frequenter
 morborum molestiæ, & præcipue he-
 betata oculorum acies; cum enim in
 Ælii Pontis restauratione continuo præ-
 sens adesset, ex ardenti solis inter
 aquas Tyberis reflexione, & radiorum
 æstu adeo imminutus erat oculorum vi-
 gor, ut aliquamdiu videndi facultate
 destitueretur, & propterea non nisi e-
 ruditorum alloquio, & familiari eorum
 consensu dolorem suum temperare con-
 geretur. Spoletum profectus, ut pa-
 trio aere exhaustas vires reficeret, ex
 oculo-

oculorum infirmitate tantisper conva- Sæc. XVIII.
luit, unde Romam reversus, quamvis A. C. 1730.
thesaurarii munus dimisisset, sedulo
tamen cum Corradinio & Lercario
Cardinalibus necnon cum Negronio suo
Successore de opportunis exhaustum
marium restaurandi mediis consilia
contulit. Congregationibus quoque,
quibus erat adscriptus, interesse non
desistit. Tandem vero absolutis Sacris
comitiis in periculosum incidit mor-
bum, ex quo etiam die decima nona
Octobris decessit anno ætatis quadra-
gesimo octavo nondum expleto. Se-
pultus est in Ecclesia S. Mariæ Montis
Sacri in Sacello ejus Domus Gentilitio.

§. LXXXI.

*Augustinus Cusanus Cardinalis hoc
anno vivis ereptus.*

Augustino genus erat clarum & cum-
primis Nobile, ex Marchione Octa-
vio & Margarita Billia, optimis Pa-
rentibus. Primam lucem Mediolani
aspexit die vigesima Octobris anno Sa-
lutis nostræ millesimo sexcentesimo
quingentesimo quinto. Præcipua pie-
tatis officia, ac literarum rudimenta
hausit in patria, inde anno ætatis duo-
decimo Romam delatus in Seminario
Romano altioribus scientiis operam de-
dit,

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

dit, ac præprimis in Oratoria arte admirandos fecit progressus, non minus in perorando gravis, quam in persuadendo efficax. Plena pubertate in patriam reversus, jurisprudentiæ impetius incubuit, qua egregie instructus Romam rediit, ibidemque celebrioribus Caussidicis usus, gravem, ac vehementem in forensibus caussis Oratorem egit. Hunc tamen ad altiora naturæ existimabat Innocentius XI. hinc ad eodem Curia Romanæ Præsulibus accensetur, & paulopost sanitatis, ut vocant Provisor deligitur pro avertenda pestilentia, quæ tum in Neapolis Regno grassabatur. Hoc defunctus manere sub Alexandro VIII. boni Regimini Congregationi adscribitur, & primo Cameræ Apostolicæ Præses, postea illius Clericus, ac demum adjecto Archiepiscopi Amaseni titulo Legatus Apostolicus ad Venetos decernitur. Inde Romam redux coram Pontifice & Cardinalibus anno hujus sæculi quarta die tertia Decembris luculentam habuit orationem, in qua non in Principibus & filiis hominum, cum eorum virtus fragilis, favor incertus, status mutabilis esset, spem esse reponendam, gravibus verborum ac sententiarum pondere ostendit. Ergo tam insignis facundia Vir biennio post in Gallias Legatus pro pace

pace inter Europæ Principes concilianda ^{Sæc. XVIII.}
 mittitur, quod negotium sat prospere ^{A C. 1730.}
 gessit, donec Clemens XI, Carolum III.
 ceu Hispaniæ Regem agnosceret: tum
 vero Franciæ Rex indignationem inde
 conceptam sat aperte Nuntio demon-
 strabat, cui tamen Cusanus reposuit,
 Clementem secutum fuisse exemplum
 Regis, qui & ipse Principem de Wal-
 lis pro Angliæ Rege habuisset, prius-
 quam Hic Regni sui possessionem ade-
 ptus esset. Hæc prima erat sinistra
 affectus scintilla, quæ demum in aper-
 tas flammæ erupit, postquam Cusa-
 nus Pontificis nomine vehementer co-
 ram Galliarum Rege querebatur, eo-
 quod Bullionium Cardinalem non sine
 maximo S. Collegii, cuius Decanus e-
 rat, dedecore ceu rebellem ac Patriæ
 proditorem declarasset. Funesta igitur
 hac rerum vicissitudine permotus Pon-
 tifex, Cusanum Regi infestum Romam
 revocavit, eumque Ticinensi Ecclesiæ
 Episcopum præfecit, & sequenti anno
 Cardinalium Collegio aggregavit. Nec
 tamen otiosus Romæ substitit Cusanus,
 sed Congregationibus, quibus aggre-
 gatus erat, sedulo interfuit, ac demum
 Bononiensem Legationem obire com-
 pulsus est. Triennio sui Regiminis ex-
 acto ad suum Episcopatum rediit, in-
 fausta tamen sorte; cum enim Tici-
 num

Sæc. XVIII. num prope attigisset, prædones ex
 A. C. 1730. fidiis improvise erumpunt, uno vel
 impetu sclopos exonerant, accurrunt
 absdubio illum interfecturi, nisi ejus
 famuli strictis gladiis sicarios pavore
 utrinque cæsis aut vulneratis, in fugam
 strenue egissent. Ita vigil cæli oculis
 incolumem esse voluit, quem Deus in
 suæ Ecclesiæ commodum diutius
 reservaverat. Ab eo enim tempore
 quo suam repetiit Ecclesiam, omnia
 in hoc Præfule erant magna, epi
 prudentia, pietas, Religio, vigilans
 liberalitas in pauperes, & omnia
 maximus Divini cultus ac honoris Ze
 lus fere Apostolicus, quo nihil
 suscepit pro Dei gloria, nihil expart
 Interfuit bis Romæ sacris comitiis, in
 quibus meritorum suffragio absdubio
 tiam reportasset, nisi ab ea illum ex
 clusisset vetus Gallorum indignatio
 Ipse vero jam senio gravis nil arde
 tius in votis habuit, quam ut reliquos
 vitæ dies soli Deo, & salutis suæ studio
 sacraret, quocirca dimisso Episcopatu
 Mediolanum secessit, ubi etiam appo
 lexia tactus, anno ætatis septuagesimo
 quinto die vigesima septima Decembris
 pie in Domino obdormivit, sepultus
 uti ipsemet testamento caverat, in Ec
 clesia Monialium S. Praxedis. Extract
 hæc ingenii sui monumenta. I. Vota
 plura

plura circa sanctificationes sanctorum. Sæc. XVIII. A. C. 1730.
 II. Relationes ab ipso factæ Secretariæ
 status. III. Ordines & Constitutiones
 pro bono Regimine. IV. Epistolæ in-
 structivæ ad Secretariam Status & ad
 Nuntios apud Reges.

§. LXXXII.

*Quinque Præfules a Clemente XII.
 Purpura honorati.*

Horum Cardinalium jacturam Cle-
 mens XII. P. aliorum recens re-
 nuntiatorum selectu aliquatenus com-
 pensabat: die enim decima quarta Au-
 gusti nominabat Nerium Corsinum ex
 Fratre Nepotem Cardinalem Diaconum
 tit. S. Adriani. Præter hunc die se-
 cunda Octobris alios quatuor enuntia-
 bat, quos inter primus erat Alexander
 Aldobrandinus patria Florentinus Rho-
 diensis Archiepiscopus Presbyter Car-
 dinalis tit. SS. Quatuor Coronatorum.
 II. Hieronymus Grimaldus Genuensis
 Archiepiscopus Edessenus, Presbyter
 Cardinalis tit. S. Balbinæ. III. Bar-
 tholomæus Massæus, Athenarum Ar-
 chipræsul Cardinalis Presbyter tit.
 S. Augustini. IV. Bartholomæus Ru-
 spulus patria Romanus, Protonotarius
 Apostolicus, Cardinalis Diaconus tit.
 SS. Cosmæ & Damiani.

Z 5

§. LXXXIII.

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

§. LXXXIII.

*Diversæ Constitutiones Bened. XIII.
& Clementis XII. Pontificum.*

Priusquam Benedictus XIII. Pontifex
Tiaram cum vita poneret, adhuc
eodem anno nonnullas edidit Con-
stitutiones, & quidem die decima
mensis Petrum Forerium Batorum
Albo inscripsit. Erat hic Mataincura
in Lotharingia natus, qui in Con-
gregatione S. Salvatoris Institutum Cano-
nicorum Regularium S. Augustini pro-
fessus, ac sacris Ordinibus initiatus
præfatæ Congregationis Præpositus Ge-
neralis electus est. Hoc munus
auctus non modo pristinam severiore-
que disciplinam reduxit, sed etiam
Moniales Congregationis restaurata
titulo B. V. & sub Regula S. Augustini
instituit. Tam spectatæ erat virtus
ut ab Alexandro VII. *Sacerdos appelle-
retur cujus in vita tales virtutum actus
tati, quales in nulla Divorum Historiâ*
Urbanus VIII. celebrabat illum *tantum*
*eximie Sanctimonice Canonicum & a Car-
dinale de Perulle vocatus est*
in quo nemo non virtutum cumulum primo
lumine intuitus est. Claruit enim
in vita sua omnium virtutum præstan-
tia, ac præcipue Apostolici Ministerii
Zelo;

CCXXV

Zelo; quapropter mature discussis du- Sæc. XVIII.
 biis super ejus vitæ sanctitate; virtuti- A. C. 1730.
 bus heroicis æque ac miraculis Bene-
 dictus XIII. ad preces Caroli Hispaniæ
 Regis ac Imperatoris aliorumque præ-
 dictum Dei Famulum inter Cælites
 Beatum declaravit, indulisitque, ut de
 eo officium & Missa sub ritu duplici
 Majori a Canonicis Regularibus reci-
 tari possit.

Celebrabant FF. Carmelitæ Anno
 1728. Ferrariæ sua comitia Generalia,
 in quibus urgente Provinciali Castel-
 lano cap. 10. n. 10. conditum est de-
 cretum, vi cuius Studiorum Regenti-
 bus indultum, ut cujuslibet approbati
 Doctoris ac præcipue V. Joannis de Bac-
 cone Doctoris Carmelitani doctrinam
 sequi possent: cum autem hoc decreto
 Constitutiones Annis 1593. 1595. &
 1704. sancitæ, quibus Doctrinam D.
 Thomæ sectari præceptum est, omnino
 everterentur, aliunde vero ex ampla
 hac liberaque sentiendi facultate & opi-
 nionum varietate plurima damna, dis-
 sidia, & contentiones timendæ forent,
 & Fratres ad sua desideria sibi Magist-
 ros coacervarent, omnique vento do-
 ctrinæ libere abrepti in varias abirent
 sententias, hinc Pontifex ad preces
 Magistrorum Francisci Montiel de Fuen-
 tenobila, & Juliani Berocal Provinciæ
 Castellæ

ed. XIII.
 cum.
 Pontifex
 ad
 t. Conf
 ecima
 3. atom
 aincura
 Congre
 um Cas
 stini pro
 vinitias
 ofitus Co
 mune
 veriore
 d. etiam
 arate in
 Augusti
 virtus
 appella
 actus in
 Histori
 tampon
 & a Cas
 est. V.
 um prim
 ninvent
 præfate
 ninitem
 Zelo;

Sæc. XVIII. Castellanae Ex-Provincialium, & A. C. 1700.quisitionis Hispanæ Quæstorum crevit, ut deinceps sublato hoc creto omnes præfatæ Provinciæ doctores unam certamque Angelici doctoris doctrinam constanti summorum Pontificum testimonio laudumque præconio commendatam immote retineant, doceant, ac propugnent. Id ergo patet, quam inviolabili studio Castellitarum Ordo præcipue in Theologicis doctrinæ D. Thomæ inhæret, & quanta aversione vagam, incertamque sentiendi libertatem, indeque verum probabilismum infectatus fuerit, quin cæco impetu in verba Magistri jurare teneretur.

Plures quoque Constitutiones Clemens XII. promulgavit, & primo quidem Regiminis sui anno die decima tertia Julii quasdam Regulas, ut nomen & ordinem rerum in Cancellariis gerendarum præscriberet, edidit, tertio post die pro more Conclavi variis gratiis & privilegiis remuneratus est: Insuper viginti quinque pueros honorarios in Equites *Aurata militaria* necnon quosdam Comites Palatii creavit, qui Pontificis a Vaticana ad Basilicam Lateranensem in solemnibus equitatione utrumque euntis latus stipabant. Die autem vigesima nona ejusdem

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Mensis ad preces Josephi Mezquie Procuratoris Generalis Ord. FF. de M...
cede indulgit, ut quotannis Officium
B. V. M. sub titulo de *Remedio* Domi-
nica secunda Octobris recitari valeat.
Diversorum quoque Ordinum decreta
recens edita auctoritate Apostolica con-
firmavit. Sub idem tempus Philip-
pus V. Hispaniarum Rex in Urbe Cer-
varia Celsonensis Diæcesis Academiam
erexit, dotavitque, certasque leges
pro Professoribus & Academicis præ-
scripsit, quas cum Rex auctoritate Pon-
tificia roborari vellet, ac peteret, ejus
precibus deferens Clemens Papa cete-
ras in Catalaunensi Principatu Univer-
sitates abolevit, earumque bonis Cer-
variensi adjunctis illam novis privilegiis
ornavit.

Die tertia Octobris Anno 1727. Be-
nedictus XIII. Clericis Scholarum Pia-
rum, ut scholarum exercitio valerent
incumbere, prædicationis munus,
ut memoravimus interdixerat, Cle-
mens vero die decima quarta Decem-
bris ad Præpositi Generalis preces ei-
dem concessit, ut duos Concionatores
in qualibet Provincia, in grandioribus
vero tres constituere possit. Iisdem e-
tiam Religiosis Papa facultatem dedit
præter fidei & literarum rudimenta e-
tiam altiores disciplinas præcipue No-
bilibus

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

bilibus tradendi, & pro iis Collegia
gendi. Die autem vigesima secunda
ejusdem Mensis indulgentias perpetuas
in diebus conversionis S. Pauli ad
Ecclesias Monialium Anglicarum Congre-
gationis D. Pauli Ord. S. Augustini
tendit. Jam dudum agitabatur con-
troversia circa Decanatum Collegii
Cardinalium vacantem; cum autem
Præcedentium Pontificum decreta circa
hanc quæstionem variaissent, tandem
Clemens declaravit, statuitque, ut
per antiquior ex sex Suburbicariis Ep-
iscopis Cardinalibus tum Romæ præ-
sens, aut saltem ob publica Ecclesie
negotia absens, Decanus sit ac
minetur.

Quoniam vero priores Pontifices
præsertim Benedictus XIII. non sine
magno ærarii Apostolici damno ex-
emptiones a vectigalibus aliisque publi-
citatibus concessissent, hinc Clemens
ejusmodi exemptiones nonnullis di-
ocesis Ecclesiasticæ Religiosis bona tem-
poralia possidentibus, aut Cardinalibus
Nepotibus vel consanguineis indul-
gentiam salva immunitate Ecclesiastica revoca-
vit. Cum autem Joannes Antonius
Guadagni, qui ex Carmelita Exor-
dato a Benedicto XIII. Aretinæ Ec-
clesiæ Episcopus præficiebatur, illi
non modo tueri, sed etiam, ut pro-

dum Pastorem decet, amplificare, & magis magisque meritis ornare intentus esset, hinc Papa eidem concessit, ut sibi, omnibusque ejus Successoribus pallium gestare & crucem præferri liceret.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

§. LXXXIV.

Diversa dissidia partim extincta, partim recens mota præcipue circa Religionem.

Hoc item anno lis inter ditissimum Hamerslebiense Monasterium, & Borussicum Regimen amica compositione finita est. Hic Conventus Canonorum Regularium S. Augustini in Diœcesi Halberstadiensi situs ad hanc usque diem inter gravissimas calamitates Religiosæ disciplinæ fervore plurimum inclarescit. Illius bona, quibus abundat, quotiescunque in aliis ditionibus Ecclesiastica Protestantium bona fuere occupata, jure talionis sæpius hisce Canonicis ab A catholicis eripi consuevere: Anno hujus sæculi decimo nono, qua de caussa nescio Fiscus Regii Præfectus novem, ut vocant *Mansos* ex agro *Wopkicio* unacum duobus illis per plura sæcula possessis occupavit, quos Rex Ottelebio Borussicæ Legionis Tribuno dono dedit usque ad hunc annum

ab

Sæc. XVIII. ab eo detentos. Litem desuper apud
 A. C. 1730. Imperiale Consilium movere Canonici
 interim vero Borussicum Regimen re-
 ditus ex his bonis provenientes sequenti
 nomine sibi reservavit. Re diu ultra
 citroque agitata, Cæsarei Consilii de-
 creto aut restitutio aut transactio sanc-
 cita est: Fridericus Wilhelmus ergo
 Borussicæ Rex ablata in perpetuum tan-
 quoad Dominium, quam possessionem
 restitui consensit, ea tamen lege, ut
 Canonici I. proventus ex agris, depositi
 nomine, detentis collectos nullatenus
 repetant II. a lite tam propter occupa-
 tum agrum, quam ob redditus inter-
 ceptos apud Cæsarea Tribunalia in-
 tentata ultra recedant: Propositis
 hisce conditionibus annuere Canonici
 & die vigesima septima Martii edito
 solemniter scripto Antonius Zesting Prae-
 latus & Joannes Evers Subprior, Liber-
 rius Bartholomæus Senior & Beron-
 dus Mumme Procurator Conventus
 nomine sponponderunt, se sub quocunque
 prætextu sequestratas pecunias non
 quam repetituros & a proseguenda lite
 destituros; pollicebantur quoque, se
 hanc renuntiationem cunctis Imperii
 Curiis, apud quas lis inchoata fuisset,
 adeo plene denuntiaturus, ut etiam
 omnibus exceptionibus, nominatim
 vis aut metus, vel læsionis, aut Benefi-
 cio

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

ficio legis 2 C. de rescind. Vendit: vel Beneficii restitutioni in integrum, ceterisque juris remediis nuntium mitterent. Præter has condiciones Rex insuper voluit, ut æs alienum, quod præfatus Ottelebius Equestris legionis Camerario debebat, Canonici persolvant, & numeratæ pecuniæ tabulas testes afferant, ac denique renuntiationis factæ consensum ab eorum Superiore Generali datum exhibeant: Id quoque præstiterunt Canonici, qui sequens Præpositi sui Generalis testimonium Regi porrexere: *Augustinus Scheperus* *Canonicorum Regularium Ord. S. Augustini Congregationis a Winderem per utramque Germaniam Præpositus Generalis, & in Aquisgrano ad S. Joan. Bapt. Prior S. T. L. Transactionem sive compositionem amicabilem ab Amplissimo Domino Præfato, ac ejusdem Collegationis nostræ Venerabili Conventu Hamerslebiensi coram illustrissimo Excell. Regimine Regiæ Majestatis Borussiae, seu factam, seu faciendam, ratam & gratam facimus, & tenore præsentium plenariam iisdem Facultatem concedimus, ut erga restitutionem novem Mansorum ante decem circiter annos sequestratorum & Domino de Otteleben adjudicatorum, summam pecuniæ ab altesato Regimine tempore administrationis servatam & depositam resignare, causæ sive liti in ju-*
Hist. Eccles. Tom. LXXIII. Aa dicio

Sæc XVIII, dicio Imperiali Aulico qua Creditore Du
 A. C. 1730. mino de Otteleben transigere pro Majoribus
Canonice quiete & emolumento libere uterentur
 leant, omnia taliter conclusa & conclusenda
 acta & aditanda approbantes & ratificantes.
 In quorum fidem & robur propriam
 hisce manu subscripsimus ac Sigillum Officij
 adimpressimus.

Aug. Scheperus Generalis
 qui supra. Datum Aquisgranæ
 in Canonica nostra supra
 hac 3. Maij 1730.

Adimpletis hisce quoque conditionibus
 Berolini die sexta Maij restitutum
 fuit decreta, quæ post exhibitam
 renuntiationem Viennæ factam ab Halberstadiensi
 Regimine executioni danda
 est.

Exspirantibus Regni comitiis
 Polonia Protestantium, quos Dissidentes
 appellant, Deputati rursus Grodnæ
 colloquium admitti petebant, magis
 prosperum sibi successum polliciti,
 anno priore experti fuissent. Hos igitur
 Regni Primas benigne excepit, ac perceptis
 eorum querelis Episcopos & Patres
 rochos admonuit, ut fraternæ charitatis
 memores haud amplius a fide devios
 molestiis afficerent, donec hi in
 proximo Imperii Conventu sua exponerent
 fuissent gravamina: Die etiam decima
 quinta

quinta Februarii sequentis anni Angliæ Sæc. XVIII.
Regis Ministri Congregatis Poloniæ A. C. 1730.
Proceribus libellum supplicem porri-
gebant, in quo de violentiis, quæ Dis-
sidentibus hucusque fuissent illatæ, ve-
hementer querebantur: Hæc tamen
caussa tunc ob petentium pertinaciam
& petitorum insolentiam indecisa per-
manit.

Eodem anno gravioris dissidii semen
Viennæ fuisset sparsum, nisi prudens
moderatio remedium opposuisset: Ac-
cidit enim, ut Domini de Brand Bo-
russici Oratoris Conjux cum sua Filia
in Viennensi suburbio curru veheretur,
dum Vicarius ad S. Florianum Sanctis-
simam Synaxin ad ægrotum per plateas
solemni ritu deferret: cum autem hu-
jus fæminæ famuli nequidem, ut de-
cuisset, pileos detraherent, duo cives
eis, ut, ni Religiosum, saltem politi-
cum cultum exhiberent, præceperunt,
simulque monuere Matronam, ut e
curru suo descenderet: ea autem caus-
sante, quod Borussici Legati Conjux,
& Religione Lutherana esset, reposuere
illi, quod ipsemet Imperator, si præ-
sens adesset, summa cum Reverentia
e curru descensurus esset: Illa tamen
pertinacius resistente, Cives Filiam vi-
ex curru extraxere, parumque abfuit,
quin accurrens populus Religionis con-

Sæc. XVIII. temptum ulturus, violentas manus
 A.C. 1730. Matronæ inferret, tumultum tamen
 ex Clericis nonnulli tempeſtively ſeſce-
 runt. Re comperta Boruſſicus Orator
 Suecum Danumque Legatos in ſua
 partes attraxit, & non modo de in-
 ria graviter cum Imperiali Cancellario
 poſtulavit, ſed totam rei ſeriem ad
 ſuum Regem perſcripſit. Cancellarius
 ut gravioris moleſtiæ fomitem ſubtra-
 heret, non tantum Cives cuſtodizæ dicit
 præcepit, ſed etiam Managettam, cu-
 jus erat cauſarum momenta in ſecre-
 tiori Conſilio exponere, ad Boruſſicum
 Oratorem ablegavit ſciſcitatum, quæ
 via ſibi ſatisfieri peteret. Eo autem
 reſpondente, quod Regis ſui mandatum
 deſuper expectaret, Comes Secken-
 dorſius Berolini cum Rege hac ſuper
 re egit, eoque rem deduxit, ut
 ambo Cives in vincula conjeſti per
 aliquot dies pane & aqua ſuſtentaren-
 tur, ac poſtea ad Legati ædes deducti
 culpam flexis genibus deprecari jube-
 rentur.

§. LXXXV.

Varia decreta circa Monaſteria.

Hoc item anno Viſtor Amadeus II.
 Mense Junio edictum promulgavit
 juſſit, vi cujus ſubditis ſuis inhibita-

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

ne bona immobilia in Conventus Religiosorum, vel Ecclesiasticorum Collegia donatione aut testamento transferrent, bona autem a Clericis hucusque possessa, si olim publicis oneribus obnoxia fuissent, deinceps ab eis exempta esse non censerentur :

Jam antea Petrus II. Moscoviæ Imperator decreto sanxerat, ut non nisi quinquaginta Monasteria SS. Basilii & Antonii in Russia exstarent, atque in singulis quinquaginta duo essent Monachi, deinceps vero nullus nisi quadraginta annos natus & a Metropolitano examinatus in hisce Monasteriis profiteretur: cuilibet autem Monacho singulis Septimanis ad victum & vestitum aureus Russicus duorum Imperialium assignaretur, ceteris redditibus, ærario addicendis. Paucis etiam ante obitum suum diebus statuit, ut cuivis, cujuscunque sit Religionis, eam libere profitendi facultas sit, & Moscovitæ severissime puniantur, si forte liberum ejusmodi exercitium interturbare, vel e suggestu contra exterorum Religionem declamare præsumerent. Post obitum vero præfati Imperatoris Anna Petri I. ex Fratre Neptis die decima septima Martii annuente Clero diversas edidit sanctiones circa dignam Sacramentorum administrationem, celebrationem

Aa 3

diei

Sæc. XVIII. diei Dominicæ & festorum, vintat
 A. C. 1730. nem Scholarum, Ecclesiarum & pa
 perum curam, processionum ordinem
 jejunia & alia Religionis exercitia.

§. LXXXVI.

*Spontanea Victoris Amadei II.
 abdicatio.*

Hic annus Sabaudis præcipue ob
 torum vicissitudinem memorabilis
 exstitit. Præprimis Victor Amadeus II.
 Sabaudix Rex, quamvis sexagesimum
 quartum ætatis annum compleisset, se
 cundis nuptiis sibi quinquagenarium
 Marchionis S. Sebastiani Viduam die
 duodecima Augusti copulavit: Erat
 hæc olim Marchionis Thomæi primarii
 Ministri Conjux, ac demum Regine
 defunctæ Matrona honoraria. Aug
 batur a Rege variis ditionibus præ
 annum viginti aureorum millium ces
 sum post Regis mortem percipiendam
 Majori adhuc admiratione defixam
 nuit Europam ejusdem Regis abdic
 tio, qua lubens volensque sceptrum
 rolo Emmanueli primogenito Filio
 concessit. Jam ineunte hoc anno præ
 ter duos Administratos arcanorum
 bitros, suum Filium arrepti hujus
 filii participem reddiderat: Causa
 tur molestum quinquaginta annorum
 Regi

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Regimen, ingravescentis ætatis incommoda, seriumque desiderium postremos vitæ suæ dies Deo salutique suæ procul ab omni mundi Regnique strepitu consecrandi. Sacræ hujus solitudinis locum sibi selegerat Ripulam, urbem sexto lapide Taurino distitam; eo sese die tertia Septembris unacum Taurinensi Archiepiscopo, Equitibus, Regni Administris, plurimisque Proceribus contulit, coram quibus omnes suas ditiones (nulla excepta) Filio suo cessit, erectisque renuntiationis factæ tabulis cunctos hortatus est, ut debitam suo Successori fidem obsequiumque immote præstarent: Postea ad majorem Aulam secedens, ad præsentem orationem habuit mira verborum ac sententiarum copia gravissimam, quæ nonnisi suorum lacrimis ubertim effusis excepta est: Absoluto hoc sermone homagium recens nominato Regi ab omni Ordinis proceribus perdemisso dexteræ osculo exsolvebatur, quo facto Victor Amadæus sermone ad Filium suum converso eundem de pacis studio, subditorum amore, & imprimis de avitæ fidei cura ac defensione gravissime est cohortatus: Eadem adhuc die ad Reginam Filii sui Conjugem contendit unacum uxore sua. En! inquit, *Matronam Tibi exhibeo, quæ reli-*

A a 4

quos

Sæc. XVIII. quos ætatis suæ annos mihi consecrare,
 A. C. 1730. meum vitæ conjugalis societate jungi non
 recusavit, hanc igitur, si prius, quam ipse
 deceffero, ejusque Filios, Fratres, totosque
 que ipsius Familiam tuis favoribus curis
 commendo. His dictis & persolutis
 rinque amicitiaë obsequiis Rex nominatus
 Comes de Tende, ejus vero conjugis
 Marchionissa de Spigno nominari volu-
 luit, reservata sibi viginti quinque milium
 reorum millium pensione annua. Con-
 vasatis denique gemmis, aliisque pre-
 tiosioribus quibuscunque Ripula Com-
 brium profectus, Senatores obviam
 euntes his verbis allocutus est: *Com-
 civis vester ero, talem me recipietis utique.
 Regios honores mihi deferri nolo, vestri
 tamen ope & consilio in Regis Senatu adera-*

Sequenti die Carolus Emmanuel in
 Regem proclamatus primis in curia
 habuit, ut dissidia, quibus Rex ejus
 Parens cum Papa collidebatur, com-
 poveret; nec ejus conatui abluere
 ventus, quamvis paulopost nova exorta
 fuissent dissensionum argumenta:
 vero literæ in sua Metropoli magis
 rerent, Academiam Taurini erexit
 lustratisque ludis literariis necnon
 sultis valere jussis Præceptores in
 fanos, in moribus probos instituit. Ne-
 que eo contentus, illud etiam egit, ut
 Religionem Catholicam per omnes Pro-
 vincias

vincias ab hæresum fæce expurgaret; Sæc. XVIII.
 cum enim Waldenses & Pedemonta- A. C. 1730.
 narum vallium incolas adeo in sua secta
 obstinatos cerneret, ut, quamvis rudes, & Catholicæ pariter & Calvinianæ Religionis ignari essent, Apostolicos tamen fidei Magistros audire ac sequi renuerent, edictum die vigesima Junii promulgari iussit, ut intra semestre vel errores suos ejurarent, vel solum verterent: Ex his non pauci erant, qui relicta patria potius ad Genevenses secedere, quam assueta sacra ponere vellent. Alii Hollandos, Bernates, ipsosque Anglos eorumque opem implorabant, nec irritò plane successu; die enim decima quarta Novembris Britannorum Rex ad Sabaudizæ Ducem literas admodum graves in eorum favorem dedit, quibus permotus Carolus Rex concessit, ut Acatholici suas querelas coram Regio Ministro exponerent. Declaravit insuper, quod nuperi edicti severitas illos duntaxat complectatur, qui a fide Catholica, quam semel amplexati fuissent, sacrilega prorsus perfidia recessissent.

§. LXXXVII.

*Principum atque Illustrium
 obitus.*

A a 5

Plures

Sæc. XVIII
A. C. 1730.

Plures hoc anno Principes non sine magno populorum luctu æternitatem iter ingressi sunt, quos inter primæ erat Theresia Kunganda Joannis III. Sobiesky Poloniæ Regis Filia & Maximiliani Mariæ Emmanuelis Bavarie Electoris Conjux. Hæc die quarta Martii anno Christi millesimo sexcentesimo septuagesimo sexto nata procuratorem Ladislaum Achatium Comitem de Törring die decima quinta Augusti Anno 1694. Varsaviæ in Polonia Maximiliano Electori desponsata est, sequenti anno die secunda Vesalæ solemniter copulata. In luculentam patriæ spem undecim enixa est libertatum aris tum tiaris sanctificatos, nisi duobus ad stirpis propagationem reservatis. Secesserat illa annuente Marito Venetias, ubi etiam die decima Martii noctu communem humani generis finem attigit, annos nata quinquaginta quatuor. Reliquerat præter quater decies centena florenorum millia magnam gemmarum, ac pretiosorum copiam, quæ omnia Colonellus Baro de Stain Monachium transportavit. Magnanimæ huic Principi Carolus VI Imperator Viennæ in Lauretana Augustinianorum Basilica die decima octava Aprilis ejusdem anni justos honores persolvi curavit. Cadaver ejus Venetia

Monte

Monachium die decima quinta ejusdem Sæc. XVIII.
 Mensis funebri pompa deductum apud A. C. 1730.
 PP. Theatinos prope tumbam Maxi-
 miliani Electoris Mariti sui repositum
 fuit. Hujus Principis obitum præces-
 serat præmatura mors Petri Alexiewiz
 Russiæ Imperatoris, qui Catharinam
 Alexiwnam Alexii Gragorewiz Dol-
 gorucki Filiam sibi in uxorem selege-
 rat; Capiebatur non tam incredibili
 ejus venustate, quam rara virtutum,
 ac præprimis modestiæ præstantia.
 Jamjam ad diem vigesimam secundam
 Januarii solemnes parabantur nuptiæ,
 quas festiva venatio die decima septi-
 ma ejusdem Mensis præcesserat: Se-
 quenti vero die juvenis Princeps re-
 pentino obruitur morbo, cujus peri-
 culo a Medicis haud cognito applican-
 tur remedia, sed prorsus improba:
 octavo post die erumpunt varioli, ac-
 cedit calida febris, cujus violentia Prin-
 cept nonnisi quindecim annos natus die
 vigesima nona Januarii sceptrum &
 vitam deposuit, non sine maximo Aulæ
 ac Regni luctu: Tertia postmodum Fe-
 bruarii die ejusdem Principis Avia no-
 mine Ottokesia Federowna seu Theo-
 dora eandem Æternitatis viam in-
 gressa est, quæ Anno 1698. a suo Ma-
 rito Petro Alexiewiz Imperatore di-
 missa in Monasterio Sustelskyno ali-
 quam

Sæc. XVIII. quamdiu tranquillam egit vitam, quam
 A. C. 1730. nemum Misselburgi finiit. Ceterum

Petro in Imperio successerat Anna
 nova Friderici Guilielmi Curlandiae Ducis
 Vidua. Denique die decima nona
 Aprilis Antonius Ferdinandus Dux de
 Guastalla nonnisi quadraginta duos
 annos natus obiit. Eiusdem quoque
 die undecima Octobris Fridericus IV.
 Daniæ Rex theatro mundi excessit.
 Hic enim die decima nona Julii Schlegel
 vigo Gottorpiam delatus, ibidem gravissimo
 opprimebatur morbo, ex quo
 cujusdam præstantissimi Medici Berolinensis
 ope convaluit, paulo post tamen tanta virium
 debilitas eum insequens, ut potius vivere
 desineret, quam mori videretur: Annum agebat
 quinquagesimum nonum, Regimini
 trigessimum primum; Successorem reliquit
 Christianum VI. Filium suum primogenitum.
 Die autem quinta Aprilis Maria Amalia
 Carolina Austriae Archiducissa & Caroli VI.
 Imperatoris Filia præmatura morte nonnisi
 sexennis mundo erepta est. Præterea
 Carolus Hassiæ Landgravius die vigesima
 tertia Martii anno ætatis suæ septuagesimo
 sexto vivis valedixit: idem fatale fatum
 die duodecima Aprilis subiit Benedicta
 Henrietta Joannis Friderici Hannoverani
 Ducis Vidua, quæ annos

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

annos nata septuaginta octo per plures
 annos Parisiis agebat. Decessit quo-
 que hoc anno Philippus Ernestus Hol-
 fato - Glücksburgensis Dux expleto
 ætatis anno quinquagesimo quinto, cui
 successit Fridericus primogenitus De-
 functi Filius. His accensendus venit
 Nicolaus du Blé Uxellensis Marchio &
 Argentinensis Urbis Gubernator, Vir
 sago, & toga præstantissimus, qui in
 castris adolevit, multis victoriis clarus,
 nullum hostem timuit, omnium victor,
 & a sola morte devictus: Obiit Pari-
 siis die decima Aprilis, septuagesimo
 nono ætatis anno prospere inchoato.
 Denique Nicolaus Maurocordatus Wa-
 lachix Princeps ex gangrena die de-
 cima quarta Septembris decessit. Hic
 Anno 1716. a Cæsareis ob nimiam se-
 veritatem in subditos suos in Bucu-
 resto Metropoli sua invasus in Transyl-
 vaniam captus abducebatur, suo Prin-
 cipatui primum post Passarewicensem
 pacem restitutus.

Ex Principibus Ecclesiasticis mortis
 victima cecidere I. Antonius Domini-
 cus Comes de Wolckenstein Tridenti-
 nus Episcopus, cui Antonius Comes
 de Thun successit. II. Dionysius
 Franciscus Bouthillier de Chavigny
 Senonensis Archiepiscopus Gallix &
 Germanix Primas, qui olim quadra-
 ginta

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

ginta Franciæ Episcoporum instructio circa Constitutionem *Unigenitus* scripserat, & paulo ante obitum suum coram Capitulo suo Cathedrali palam testatus erat, quod sese sincero animo omnibus Ecclesiæ decretis & præcipue præfatæ Constitutioni submittat. Michael Poncet de la Riviere Andegavensis Episcopus, qui Facultatis Theologicæ Doctor Constitutionem accepit, & pacificationi desuper factæ accessit, Anno autem 1722. die 25. Octobris luculenta oratione solemniter Franciæ Regis coronationem honoravit. IV. Denique Varsoviæ Vincentius Santini. qui in Poloni Regis Nuntium Apostolicum egit, mortali ætate exiit, eidem vero Camillus Paulucius successit.

§. LXXXVIII.

Infesta Turcarum molimina contra Insulam Melitensem.

Hoc item anno haud incertus rumor Melitenses Equites ad strenuam defensionem animavit; quippe non modicis crebris literis, sed etiam ab ipso summo Pontifice admonebantur, Turcos omnia moliri, ut Insulam improbitate armorum impetu obruere possent. Plures etiam Barbarorum naves vicinam marem

prorsus infestum reddebant, imo earum Sæc. XVIII.
 Gubernator unacum Legato Turcico A. C. 1730.
 ad portum appulsus, inter horrendas
 minas bellum nuntiabat, traditis lite-
 ris, quas Magno Ordinis Magistro por-
 rigi, ac desuper quantocius responderi
 voluit. Hujus epistolæ tenor erat
 sequens :

*Agdi Bacha supremus Ottomanicæ
 classis Præfectus &c.*

Primo ac supremo Melitensis Insulæ
 Domino, sui que Senatus ac populi Proceri-
 bus, qui in hac Insula morantur, & Mes-
 sianam adorant, notum facimus, nos a ma-
 gno Domino, totius Orbis Domitore, &
 mundi refugio speciatim fuisse ablegatos, eo
 fine, ut omnes tam Turcæ quam alii, qui
 ab Anno 1721. a Serenitatis tuæ subditis
 eorumque navibus capti, & in servitutem
 redacti sunt, nulla mora libertati reddan-
 tur, & coram supremo ac invincibili throno
 sistantur. Ea duntaxat ex causa Magnus
 nosser Dominus armis nos instruxit, præ-
 cepitque, ut Vos per has literas de ad-
 ventu nostro certiores reddamus, vobisque
 significemus, Vos, si secus feceritis, aut
 captos reddere, vel gratum responsum dare
 retardaveritis, mala inde oritura non sine
 gemitu ac dolore experturos.

His

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

His minis haud territi Equites, libito consilio ac re mature pensata de
 crevere, sequens responsum esse Turcis
 dandum :

Supremus Melitensium Magister, eoque Venerabilis Senatus Agdi Bacha, primo rei maritimæ Præfecto salutem.

Perlegimus Serenitatis vestræ literas in publico Senatu, inde Magni Domini potentissimi vestri Monarchæ Zelum non grata admiratione commendavimus: per proximum etiam Consilium, quo Te per huc eo fine ablegare voluit, ut Turcicæ petas mancipia, quæ vel in hac Insula vel aliis ditionis nostræ locis detinerentur. Absdubio tamen tibi notum erit, nostris situti legibus nos non obstringi, ut mancipia conquiramus, sed ut navigationem & Christianorum mercaturam pro vestris nostris securam reddamus: Si ergo nostræ in piratas incidunt, eos in servitium, utpote jure belli captos, redigimus. Quoniam vero certissimum insuper est, Turcicorum piratarum numerum longe excedere Christianorum naves, hinc haud mirum Turcicæ gentis captivos nostræ potestate subactos multo plures esse Christianis vos captis, quorum liberationem ardentè exoptamus, de cetero certi sitis, nobis jucundius esse, quam fervens illud, quo Magnus vester Dominus flagrat, captivos redimendi studium; illud enim non mancipia

Sæc. XVIII.
A. C 1730.

ardens in nobis excitat desiderium, ut vicissim Christiani nostri a vestra servitute liberentur: Attamen ea res tam subito fieri nequit, nec executioni aliter dari potest, nisi prout inter Christianos Principes moris est; Rogamus itaque, ut hac in re usitatam hanc, ceterisque magis opportunam seligatis viam, scilicet, ut utriusque partis captivi vicissim æquo numero liberentur. Hac super re Magni vestri Domini responsum avidè expectamus, & tecum lætamur, a tuo Monarcha te ad tam insigne charitatis opus fuisse selectum, Deum precamur, ut optatus respondeat successus, demum te Divinæ providentiæ commendamus.

Interim vero, dum ad has literas responsum daretur, Equites cuncta ad validam Insulæ defensionem parabant.

§. LXXXIX.

Scriptores Catholici hoc anno denati.

Plures ex Scriptoribus Religione Catholicis præmatura nimis mors literariæ Reipublicæ hoc anno sustulit: Hos inter haud infimus est Joannes Nicolaus Maurocordatus, cujus fatum supra recensuimus. Hic Historiam Ecclesiasticam, quam Alexander ejus Parens præter plura alia scriptam reliquerat, publicis typis edi curavit: Exstat insuper ejusdem tractatus de *Hist. Eccles. Tom. LXXIII.* Bb Of

Sæc. XVIII. *Officiis Græco idiomate exaratus.* Ce-
A. C. 1730. lebrior est, memoria P. Ignatii Hy-
 cinthi Amati de Graveson, qui decimo
 sexto ætatis anno Avenione S. Domi-
 nici Institutum professus, Parisiis li-
 cratoribus disciplinis tam egregio pro-
 fectu operam dabat, ut Sorbonæ Do-
 ctor, ac Romæ in Conventu S. The-
 mæ Professor & demum Casanaten-
 Collegii Theologus renuntiaretur: Hic
 Viro utpote doctrinæ præstantia, in-
 genii subtilitate, & eruditionis copia
 longe celeberrimo Marcus Antonius
 Princeps Burghesius de Sulmone Fi-
 lium suum Franciscum postea Cardina-
 lem literis instituendum tradidit, in
 cujus etiam utilitatem & usum Græ-
 sonius Historiam Ecclesiasticam omni
 laude dignissimam in varia digessit con-
 loquia, quæ postmodum idem Cardi-
 nalis suis sumptibus prælo commenda-
 vit iteratis typis excusa. Scripsit
 super celeberrimus hic Vir epistolas ad
 Amicum de gratiæ efficacia doctrinæ uberi-
 tate, & argumentorum soliditate incerti-
 tas, necnon tractatum de mysteriis
 & annis Christi & tractatum de
 Scriptura Sacra præter alia quampluri-
 rima. Denique celeberrimus hic Vir
 Romæ die decima nona Martii 1722
 edidit epistolam apologeticam ad Me-
 gistrum Antonium Girardum, in qua

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

fese vindicabat a duabus criminationibus, quas *Trivoltiensis Scripturarii eadem falso impegerunt*; accusabant enim illum, I. quod gratiæ sufficientis notionem sine ulla tergiversatione explicare neglexerit. proin Jansenio faverit, cum tamen illam, prout *Trivoltiensis* eam explicari petebant, in suo libro de *Mysteriis & annis Christi* pag. 320. & alibi clarissimis verbis exposuerit. II. Objiciebant *Gravesonio*, quod dum scripserit, *Bartholomæum Germonium Joannis Harduini Discipulum veterum MS. Codicum antiquitatem, fidem ac veritatem labefactasse &c.* hæc autem *Harduino & Germonio* jam dudum a *justo Fontanino, Dominico Lazarino, Antonio Gatto, Scipione Maranta, & Petro Coustant* crimini fuisse data, ostendit *Gravesonius*, atque ex ipsis *Germonii* verbis hunc *Pyrrhonismum* comprobat. Porro has criminationes silentio præterire statuerat *Gravesonius*, eo quod, ut ait ipse, sciret, *Trevoltinos domesticæ scholæ plus æquo intentos & certis præjudiciis occupatos, de Scriptoribus universis pro summa, quam sibi in republica literaria arrogant, dictatura, pronuntiare solitos esse, prout amore vel odio feruntur . . . ut mirum sit, eos adeo nil habere mentis vel frontis, ut toties confutati, toties deprehensi, toties irrisi ac sugillati, toties*

Bb 2

cor-

Sæc. XVIII. *cordatorum omnium judiciis exhibiti, no*
A. C. 1730. *dum resipuerint, sed eandem fabulam no*

ximo cum famæ suæ dispendio etiam
agere pergant &c. Præter hos celeberrimus
 tur Guilielmus de Lavour Parisius Sa-
 natus Advocatus, qui Græci & hebraici
 idiomatis apprimè gnarus edidit con-
 cordantiam fabulæ cum Scriptura sacra
 necnon Historiam secretam Neronis
 seu convivium Trimalcionis. Obiit
 San-Cere in Cadurcensi tractu die octavo
 Aprilis. Mense autem Octobri die nono
 in Hispano portu S. Mariæ decessit Igu-
 tius Laubrüssel Jesuita, qui vulgari
 Elucidationem historico-dogmaticam
 circa jus & factum cujusdam thesauri
 apud Rhemenes Jesuitas 1. Aug. 1730
 propugnatae, vitam P. Caroli Lotb-
 ringi Jesuitæ, & tractatum de abusu
 criticæ in materia Religionis.

Die vigesima secunda Februarii Pa-
 risiis mors calamum excussit Simonis
 Michaeli Treuvé Theologiæ Doctorem
 annos septuaginta novem nato, qui Ca-
 regationi doctrinæ Christianæ nomi-
 dederat, ea tamen relicta Parisiis Pro-
 rochiæ ad S. Jacobum præpositus, &
 celeberrimo Bossueto Meldensi Episcopo
 evocabatur, hujus Ecclesiæ Canonice
 dotatus: Adhæserat pertinacius illi
 ac præprimis Portu-Regiensibus, qui
 sese Constitutioni Unigenitus opposu-
 erant.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

bant, quocirca post viginti duorum annorum moram Meldis excedere iustus est, ac tandem Parisios reversus, ibidem septuaginta septem annos natus animam efflavit. Perutilem tamen navabat operam corrigendo Meldensis Diæcesis Breviario, elucubrabat quoque Instructionem circa dispositiones ad Pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramenta requisitas, Directorem spiritua- lem pro iis, qui eo carent, vitam Domini Du Hamel, sermones pios seu explicata Mysteria, quæ ab Ascensione usque ad octavam SS. Sacramenti, & elogia Sanctorum, qui per adventum celebrantur, epistolam ad Arnaldum circa plures casus conscientiæ, preces ex S. Scriptura, explicationem Sacrificii ac cæremoniarum in Missa, exercitia decemdiaria, sermonem de præcipuis obligationibus vitæ Religiosæ & de vita Religiosorum Trappensium, obligationes Pastorum circa instituendos populos, Bibliothecam Auctorum Burgundicorum præter Sermones quamplurimos nondum editos. Ad hunc quoque annum revocatur obitus Matthæi Dolmans Ord. FF. Præd. insignis Polemici, qui elegans opus edidit sub hoc titulo: *certa infailibilitas Ecclesiæ Romanæ & Pontificum non solum circa fidem & mores, sed etiam in Canonisatione*

Bb 3

San-

Sæc. XVIII. *Sanctorum adversus Mensonem Hopydenryck.*

A. C. 1730.

Vide Tomo
72. p. 541.

Singulari etiam commendatione dignus est Joannes Georgius de Eckart de cujus glorioso ad fidem Catholicam reditu jam supra mentionem fecimus. Restat, ut ad obturanda calumniam ora subjungamus epitaphium quod in Tomo I. sui commentarii de rebus Franciæ Orientalis legitur:

„ Anno 1730. die 9. Februarii post horam septimam matutinam, post plurium mensium infirmitatem salutis præmature intimo pietatis sensu Sacramentis, ad extremum usque vitæ halitum sibi præsens, placidissime in Christo obdormivit Perillust. Dominus, Joannes Gregorius ab Eckart Reverendissimi & Celsissimi Episcopi Principis Bambergensis & Herbipolensis Consiliarius Intimus, Historiographus, & Bibliothecæ Academicæ Præfectus, annum ætatis suæ ægrotans quinquagesimum quintum. Qui in dem Romano - Catholicam, a qua in primo adolescentiæ suæ æstu multum abhorruit, ex assidua Historiæ Ecclesiasticæ lectione tandem eam ipsam esse, & semper hucusque manifestum quoad dogmata & mores, quam Christus ipse docuit, & Apostoli per universum mundum prædicaverunt.

„probe agnoscens, Colonix in templo Sæc. XVIII.
 „Societatis Jesu Anno 1722. publice A. C. 1730.
 „professus est, pridie mortis suæ veram
 „& unice salvificam esse ad prærecita-
 „tum sibi a Sacerdote assistente Sym-
 „bolum: *Quicumque vult salvus esse, &c.*
 „elevatis in Cælum manibus singulari
 „cordis júbilo contestatus fuit. Quæ,
 „& quanta hujus viri eruditio fuerit,
 „manifestant plurima justæ magnitudi-
 „nis ab eodem typis edita curiosioris
 „& difficilioris argumenti volumina,
 „quorum correxisset aliqua, si diutius
 „vixisset; probant quoque Equestris
 „Dignitatis titulus, & privilegia, &
 „aurea Numismata, quibus ab Impe-
 „ratoribus, Regibus, & multis Eu-
 „ropæ Principibus meruit honorari:
 „Notus omnibus æque ac charus in
 „Germania, Italia, Gallia, Belgio,
 „& utraque Britannia eruditis sui tem-
 „poris viris, quos inter & ipsum con-
 „stans amicitia, & frequens literarum
 „commercium, imo necessitas interce-
 „debat: Accuratiorem annorum vitæ
 „ejus, & scriptorum seriem celebra-
 „rimi doctrina per totam Europam
 „Viri, pro suo quisque studio in Eckarti
 „merita digno recensebunt calamo: &
 „si hi tacuerint Orientalis Franciæ
 „Annales, quibus edendis ad immor-
 „talem & gentis & sui gloriam

Sæc. XVIII. „ totus incumberebat, ad sui æmulationem
 A. C. 1730. „ nem loquentur. Intetim tu Christe
 „ ne lector pie defuncto, ut beatus
 „ vivat æternitati, cui moriens scribe-
 „ bat, a sera posteritate commendanda
 „ bene precare, & dic. Requiem æter-
 „ nam dona ei Domine, & lux perpetua
 „ tua luceat ei. „

Præterea Scriptoris laudem loquuntur præstantissima ejusdem opera, quorum præcipua sunt. I. Origenes familiaris Habsburgico - Austriacæ. II. Origenes Monasterii Murcesis. III. Historia Principum Saxonie Superioris & primorum Marchionum Orientalium Misnie, Thuringie, & familie haltinæ, necnon Sabaudie Ducum. IV. Origo Alexii Moscovitæ & Sophia Brunsvico - Luneburgicæ a Græco Imperatore Constantino Porphyrogenito. V. De Friderici Austriæ Archiducis uxore. VI. Corpus Historicum Scriptorum mediæ ævi. VII. Leges Francorum Salicæ & Ripuariorum. VIII. Disputatio de Poetis. IX. Historia studii Etymologici linguæ Germanicæ adhuc impensæ. X. Brevis introductio ad Historiam Germanicæ. XI. Hypothesis Ecclesiæ: *Te Deum* &c. notis illustratus. XII. Disp. de usu & præstantia studii etymologici in Historiâ XIII. Catechesis theotisca monachi Weissen

Weissenburgensis interpretatione illustrata. XIV. Collectanea de Anno 1700. ad Annum 1702. XV. Consilium de modo instruendi Bibliothecam ex libris Historiæ Germaniæ. XVI. Controversiæ de diplomate Caroli M. pro Scholis Osnabrugensibus Græcis & latinis. XVII. Observationes, epistolæ, & dissertatio epistolica ad Bandurum de Nummis. XVIII. Dissert. de imaginibus Caroli M. & Carolomanni. XIX. Animadversiones Historiæ & criticæ in Joan. Schannati Diæcesin Fuldensem. XX. Præfatio ad Leibnitii collectanea etymologica. XXI. De veteri Salisburgo notitia: Ceteris vero præclari hujus Scriptoris lucubrationibus palmam eripit posthumum ipsius opus, quod ex antiquissimis Codicibus Herbipoli repertis conscripsit sub titulo: *Commentarii de rebus Franciæ Orientalis & Episcopatus Wirceburgensis.* Ipsemet Clemens XI. Pontifex, postquam hosce per vetustæ ætatis Codices ibidem recens inventos compererat, per Cardinalem Paulatium a Joanne Bernardo Suffraganeo Herbipolensi petiit, sibi calamo pingi ipsos characteres cum punctis & virgulis juxta eandem accurate formam, qua in antiquioribus hisce membranis formati erant, quod & Eckardus præstitit, uti videre est in

Sæc. XVIII.
A C. 1730.

Bb 5

præ-

Sæc. XVIII. præfati operis Tomo I. pag. 846. Es
 A. C. 1730. stat quoque in actis Apostolicis Lega
 tionis Helveticæ epistola latina Eckard
 ad Illustr. Nuntium Passioneum.

Ejusdem quoque anni die non
 Octobris naturæ debitum Parisiis
 vit Ludovicus Tiberga Parisini Missio
 num Seminarii Director & Abbas
 S. Andream, qui unacum præfati Se
 minarii Supperiore Brisaciero circa Sa
 nensium rituum controversias tunc
 ter Jesuitas & ceteros Missionarios ex
 ortas plurimum laborabat: Edit
 exercitia spiritualia pro Ecclesiasticis.
 Meditationes & commentationes sacra
 in usum Monialium aliorumque in com
 muni viventium præter alia exercitia
 sacra. Huic accensemus Cajetanum
 Argentum, qui tractatum de beneficiis
 Regni Neapolitani, quibus non licet
 extraneis, conscripsit, & in elucubran
 Historia Neapolis Petri Janonii ma
 gnam partem habuit.

Eodem anno vivere desit Joannes
 a S. Michaele doctissimus Ord. Carme
 litarum Discalceatorum Theologus
 cui adaptari potuit illud Photii
 Athanasio ad Therasium: *In sermo
 bus ubique locutione clarus est, & brevis
 & simplex, acutus tamen & altus & ar
 gumentationibus omnino vehemens, & in
 his tanta ubertas, ut admirabilis.* Logia
 autem

autem methodis nil tenuiter, nil juveniliter. Sæc. XVIII. A. C. 1730.
 ut pueri & rudes sed Philosophice & magnifice: Hanc laudem sibi promeruit suis commentariis in primam partem D. Thomæ de quæstionibus proemialibus de Deo uno, de Visione Beatifica, de scientia Dei, de voluntate Dei, de prædestinatione Sanctorum, de reprobatione impiorum &c.

§. XC.

Synodus Diæcesana Monasteriensis.

Hoc item anno Clemens Augustus Monasteriensis Episcopus die septima Octobris Diæcesanam habuit Synodum, in qua præcipue mandatum, ut Parochi sive Curati librum, in quo Baptizatorum, Patrinorum, nubentium & mortuorum nomina exacte sint notata, in visitatione Synodali Archidiaconi vel eorum Commissariis quavis vice exhibeant, & Archidiaconi diligenter inquirent, an Parochi, Saccellani, alique Beneficiati accuratum indicem reddituum, jurium Stolæ, aliorumque emolumentorum annuatim conficiant, ut hi, qui hac in re negligentes fuerint, corrigi & emendari possint.

§. XCI.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

§. XCI.

*Scriptorum A catholicorum opera
decessus.*

Nonnulli etiam ex Scriptoribus A catholicis hoc anno vitæ suæ finem fecere, quorum opera posteritati relin- gere, haud abs re erit. Ex his igitur primus occurrit Jacobus Saurinus Calvinista, qui, cum in certis calibus mentiri, licitum esse defenderet, acer- ceterorum invidiam sibi accerserat. Pugnabatur aliquamdiu editis utriusque scriptis, mutuis convitiis fædisque ex- minationibus, resque tandem eo de- ducta est, ut Saurinus, quamvis e- vulgata dissertatione *de mendacio* opi- nionem suam vindicare molitus esset. Ultrajecti tamen, Lugduni Batavorum & Amstelodami coram Calviniano Syn- nedrio causam suam dicere cogeretur. Scripsit præterea Synopsin Theologiae & doctrinae moralis Christianae per mo- dum Catechismi, novem tomos ser- monum, sermones in S. Scripturam & librum de Christiana Religione in Francia. Obiit Hagæ Comitum die trigesima Decembris. II. Joannes An- dreas Frommann, qui edidit tractatum de inimicitia, ejusque effectibus, de obligatione naturali, & correali, nec

non de revocatione privilegiorum præter alios tractatus potissimum juridicos. Decessit Tubingæ die tertia Januarii. III. Jacobus Carolus Spener Lutheranus, qui posteritati reliquit Historiam Germaniæ Universalis & pragmaticam, notitiam Germaniæ antiquam, Historiam doctrinæ de Temperamentis hominum, tractatum de vera origine Comitum Palatinorum Cæsareorum Lateranensium, & alia quamplurima, quæ passim in Historiæ Literariæ Lexicis recensentur. IV. Samuel Strimesius Calvinista, qui publici juris fecit ingenuam in controversias Evangeliorum inquisitionem, Consensum Sandomiriensem ab Evangelicis Augustanæ, Bohemicæ & helveticæ confessionis, Consensu inter Lutheranos & Calvinistas in fidei fundamento, Systema gratiæ Divinæ, Epistolam irenicam ad Scultetum, tractatum de fundamentalibus fidei articulis, dissertationem de in — & æqualitate gratiæ, ingenuam in Arminianismum inquisitionem, de creatura spirituali, de una Ecclesia, de primis duodecim Canonibus Apostolorum, Praxiologiam contra Hobbesium, & contra Duellum, tractatum de Baptismo pro mortuis &c. V. Paulus Hilscher, qui die tertia Augusti mortuus ad posteros trans-

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

missit

Sæc. XVIII. misit Schediasma de Bibliotheca Adam
A. C. 1730. Protoplasti, epistolam de reliqui
 Adami, Templum Dei mysticum, com
 mentarium in Psalmum CLI. Disserta
 tionem de incensis castris per Gedeo
 nem, Disputationes de veterum disci
 plina Ecclesiastica, de erroribus pira
 rum circa **Nativitatem Christi**, de
 Dominicæ *Lætare*, de studio Philo
 sophiæ gentilis, de campanis Templo
 rum, de inani studio Eruditorum, de
 Christo Suetonii, quod ille non
 Christus mundi Salvator, de formâ
I. H. S. Maria, de persecutionibus Chris
 tianorum in Japan, de spiritu familiarum
 Lutheri, præter varia Exegetica de
 VI. Antonius Blockwall, qui die
 ptima Aprilis mundo valedixit, post
 quam introductionem in Auctores clas
 sicos & Authores Sacros defensos se
 que illustratos ediderat. VII. Geo
 gius Kriegk, qui secunda Augusti die
 vivis ereptus elucubravit disputa
 tionem de veterum velamine ad illustran
 dum **I. Cor. XI. v. 10.** tractatum de tumore
 molesta Christianorum, de Sophistarum
 eloquentia, dissertationem de Patri
 bus Platonizantibus præter alia nonnulla
 VIII. Joannes Henrichus Krauschne
 qui scripsit disputationes de origine idea
 rum in mente humana, de rixis ca
 sarum inter eruditos præter quosdam
 sermones. Obiit die quinta Januarii.
 §. XCII.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

§. XCII.

*Quorundam Prædicantium fanatis-
mus in Silesia repressus.*

Sicut duobus retro sæculis famosi sectarum Protoparentes Christi Ecclesiam sub falso purioris Evangelii & doctrinæ prætextu debellarunt, ita & nostro ævo inter Catholicos Jansenistæ, & inter ipsos Protestantes Pietistæ omnia fusdeque vertere conati sunt, ambo sub specie sanctioris vitæ puriorisque doctrinæ venenum suum inaurato poculo propinantes. Quo autem periculosiores erant lupi sub ovina pelle grassantes, eo vigilantiores erant illi, quorum cura erat, ut ni suorum intellectum ab errore rationibus, saltem voluntatem a turbis & seditione pœnis cohiberent. Eo collimabant iterata, eaque severissima edicta, quibus Angliæ, Daniæ & Porussiæ Reges, alii-que Principes A catholicis ad Prædicantium querelas clandestina Pietistarum conventicula interdixere: Non deerant tamen ex ipsis Prædicantibus, qui horum sectam nonnisi phantasma, & fabulam ab æmulis suis in veræ pietatis odium temere excogitatam esse, proclamarent, ipsosque novos hosce Sectarios ore & calamo strenue defenderent, qui-

Stec. XVIII. quinimo non pauci illos ceu genuina

A. C. 1730. Dei Filios deprædicabant, nilque magis

iniquum esse ajebant, nili quod

veræ pietatis Sectatores tanta legum

severitate vexarentur: Id vero in

omnino mirum erat, quod iidem

qui singulare pietatis studium ple-

buccis crepabant, contra omnes pie-

tis Regulas Adversarios suos ceu Lu-

theranos Papas, hæreticæ pravitate in-

quisitores, hæreticos, infideles &c. tra-

dúxerint, contempserint, atque acer-

bissimis, & a Christiana mansuetudine

tantopere alienis convitiis & probra-

facie laceffiverint. Hæc ipsa vero mo-

tua partium criminatio Acatholicis po-

titillimum Principibus novum majus

periculi metum injiciebat: unde de

opportunitis hoc venenum detegenti,

remediumque malo opponendi medi-

serio cogitare cœperunt, ac præcipue

præcepere, ut in illorum, qui *Pietisti*

vocabantur, mores, & doctrinas se-

dulo inquireretur; dein jusserunt, ut

exacte coram Magistratu indicaretur

in quibus articulis Pietismus a pura

Confessione Augustana, vel aliis Re-

gionibus in Imperio toleratis recedit

Confecto hoc examine deprehensus

est, quosdam huic sectæ addictos Pre-

dicantes docere, se ab ipsomet Deo esse

sanctos, ac propterea ad Evangelium

Sæc. XVIII.
A.C. 1730.

ministerium non alia indigere vocatione: quemlibet Christianum, cum Regale sacerdotium habeat, a Deo illustratum & in Dei Verbo exercitatum sine singulari vocatione posse populis annuntiare Dei Verbum, dummodo internam vocationem habeat, cuiuslibet datam esse potestatem dimittendi peccata, nec ad id institutum esse speciale ministerium, proin Pastorum Consistoria per summum nefas ejusmodi jus sibi solis vendicare: Insuper præcipue in Hasso - Casselensi ditione exploratum habebatur, quosdam palam tradidisse, peccatores non justificari per fidem in Christum, suæ sectæ affectas ad illum perfectionis statum pervenire posse, ut nequidem amplius peccare valerent, in his reperiri internam vocem, ac cæleste vivi Verbi testimonium, proin necessarium non esse externum Dei cultum, publicas Conciones & Sacramentorum usum, vel communem Ecclesiarum frequentationem, ac demum Lutheranos Prædicantes nil aliud esse, quam literas mortuas ac occidentis declamatores, cæcos Duces, & seductores.

Præterea in Electorali Hannoverano edito sexdecim certa, ex quibus Pietistæ dignoscerentur, indicia proponebantur, scilicet 1. quod Ecclesiastica

Hist. Eccles. Tom. LXXIII.

Cc stica

Sæc. XVIII. ftica Principum, & Pastorum statum
 A. C. 1730. contemnant, II. Ministerium convul-
 laceffant & calumnientur. III. Publi-
 cum Dei cultum ceu inutilem vilipe-
 dant. IV. Sese sacræ Synaxi subde-
 cant, V. Baptismum fere pro nihilo
 habeant. VI. Sese tanquam perfecti
 jactitent. VII. Internas revelationes
 crepent. VIII. Confessionem & ablu-
 tionem exhibent IX. Cunctos
 adversantes pro infidelibus, & non con-
 natis habeant. X. Privata conver-
 tacula instituant, & fæminas seducant
 XI. Regnum millenarium propugnent
 XII. Risum & choreas pro peccatis
 venditent. XIII. Exclusa fide solo-
 bonis operibus innitantur. XIV. De-
 vlni Verbi & Sacramentorum effica-
 ciam a Ministri Sanctitate derivent
 XV. denique æternam poenam dam-
 natorum negent.

Nec minus in excogitandis erro-
 ribus fæcundi, & in defendendis peccatis
 naces erant quidam Tubingenses Theo-
 logi, a quibus Rolenbachius, Schmalzerus,
 Hadingerus aliique docuerunt, neminem
 ad certum Ecclesiæ ritum adstringi, caput
 ad nomen Jesu detrahere, esse superstitiosum,
 in Ecclesia Lutherana ingentem reformationem
 etiam in doctrina desiderari, inter cetera
 ma veræ Ecclesiæ signa nullatenus re-
 pugnare.

reponendam Divini Verbi puritatem, & legitimam Sacramentorum administrationem, neminem ad publicum Dei cultum teneri, Lutheranae Ecclesiae Prædicantes nec Divinam vocationem, nec Spirituale ministerium habere, infantes Baptizatos rursus esse tingendos, Deum instituisse alium Baptismum, cænam Lutheranorum non esse Domini Dei Cænam, proin usitatam in Ecclesia Lutheranâ Cænam esse rejiciendam, nefas esse Symbolicis libris subscribere, pium cum impio non posse cænam Euchâristicam sumere &c.

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

His erroribus Hellmundus Wezlaricus Pastor adhuc sequentes addidit. I. Christus est Verbum internum contrapositum Verbô scripto. II. Nullus, qui non est conversus, potest efficaciter Dei Verbum prædicare. III. Inter Christum Historicum seu externum, & inter Mysticum seu internum statuendum est discrimen. IV. Veræ poenitentiae præcipuum est amor Jesu Christi. V. Ecclesia Lutherana nil nisi secta est, in qua plures adhuc dantur errores, quam in Catholica. Fœdiora adhuc erant deliria Georgii Christophori Brendeli Pastoris Thürnaviensis, qui docere præsumpsit, veram Religionem inveniri in omnibus sectis etiam inter Turcas, & infideles.

Cc 2

Spi-

Sæc. XVIII. Spiritum sanctum naturaliter esse
C. C. 1730. omnibus hominibus, esseque proprium

Spiritum hominum, conscientiam esse
partem Divini halitus, qui a Patre Fi-
lioque procedit, ac propterea homines
ex tribus essentialibus constare parti-
bus, earumque secundam esse conscien-
tiam &c. Ita nempe hi Sectarii in
specie pietatis sibi aliisque illudebant,
cumque juxta Spiritum suum privatim
Scripturas interpretarentur, in turpi-
simos hosce errores deflexere.

Notum igitur comprobatumque e-
rat, Pietismum non esse meram fabu-
lam, sed feracissimam plurimorum ho-
minum Matrem; cum vero exinde ma-
nifestum schisma in Ecclesia Lutheranis
enatum esset, & propudiosa non minus
quam acerba inter Saxonicos, Anglos,
Danos, Suecos, Borussos, aliosque
Præcones jurgia orirentur, timendum
que esset, ne etiam publica ac politica
Regnorum tranquillitas sensim everte-
retur, hinc præcipui, magisque obli-
vati hujus sectæ fautores partim a suis
Officiis amoti, partim in exilium pe-
Principum edicta fuere demandati, ut
que latius grassanti huic pestilentia
obviam iretur, non modo privata ubi
que conventicula fuere inhibita, eaque
in suis ædibus fieri indulgentes seve-
rissimis poenis mulctati & sectariorum
scri-

scripta, ac famosi libelli suppressi, sed Sæc. XVIII.
 etiam statutum, ut & illis, qui ali- A. C. 1730.
 quamdiu publico Dei cultu & sacra
 Synaxi abstinuisse deprehensi fuerint,
 tanquam Religionis contemptores ab
 omni munere honorifico excludantur,
 ad Patrinatorum officium imo & ad in-
 eundum matrimonium inhabiles de-
 clarentur, sique pertinaciter suis erro-
 ribus inhæserint, e patria expellantur,
 & suæ sectæ immortui sine Christiano
 ritu sepeliantur.

Cum autem ipsa pœnarum severi-
 tas hosce fanaticos in Silesia a suis er-
 roribus adeo non abduceret, ut etiam
 Cæsaris edicta Annis 1712. & 1723.
 emanata vilipenderent, hinc Impera-
 tor hoc anno die 21. Januarii. Viennæ
 adversus hosce Sectarios severissimum
 promulgari jussit edictum, vi cujus
 præceptum. I. Ut Dürschofensis Præco
 Joannes Sommer ex omnibus Austria-
 cæ Domus Provinciis tanquam tran-
 quillitatis publicæ perturbator exulet,
 ejusque scripta & libri omnino suppri-
 mantur, eoquod Pietismo addictissimus
 cum hujus sectæ hominibus arctam
 amicitiam, commerciam, & nocturna
 conventicula habuisset, scandalosos
 libros & præcipue Zinzendorffiana Bi-
 blia in patriam invexisset, iisque pas-
 sim distributis Pietismi propagandi
 studio

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

studio Orphanotrophium erigere, totiusque viribus fanaticos errores jam plus nimio in his terris invalescentes promovere ac disseminare molitus fuisset. II. Joannes Steinmez, Numan & Samuel Saffad Teschenis Suburbii Præcones unacum Rectore Jacobo & Cantore Sarganeckio a suis officiis amoveantur, eoquod sine Principis consensu Scholam aperire, facto Principis sui interdicto, & pecuniarum multa centum aureorum insuperhabita clandestina conventicula celebrare, novamque sectam ab ipsamet Universitate Wittembergensi damnatam disseminare atque ex alieno territorio Sectarios Pictificos ad Scholarum officia advocare præsumpsissent. Eodem edicto statutum, ut Judicium, quod de his tribus Prædicantibus, eorumque Orthodoxis Dresdense & Jenense Synedrion transisset, ad Cæsaream Curiam a sex Ecclesiasticis Senioribus transmittatur ac demum Orphanotrophium unacum nonaginta illis Convictoribus ibidem receptum aboleatur, atque in alios usus convertatur. Inquiratur, qua auctoritate Lutheranenses, Brigani, Wohlavienses Prædicantes Studiosis Lutheranis falsa doctrina imbutis docendi facultatem delegerint, quot numero, & quo loco studiosi versentur, perscribatur. Quæ

tuor illi cives, qui ut fidei doctrinam Sæc. XVIII.
 Augustanæ Confessionis consonam re- A. C. 1730.
 jiciant, a quodam potenti Magnate
 se persuasos fuisse asserebant, patria ex-
 torres expellantur, prius tamen illum,
 qui hæc persuasisset, indicent & Præ-
 dicantes Pietismum eradicandi media
 proponant. Cum autem compertum
 esset, quod multi adolescentes Silesitæ
 in exteris Universitatibus studiis va-
 cent, & inde reversi dogmata suspecta,
 & ipsi etiam Confessionis Augustanæ
 contraria hauriant, in patriam inve-
 hant, & dein suis Auditoribus instil-
 lent, imo etiam illa, dum pro obti-
 nendis beneficiis sese examini subji-
 ciunt, occultent, ut primum postea
 illa evomant, hinc præfata tria Synedria
 Cæsareo regimini proponere jubentur,
 quibus mediis ejusmodi mala præverti
 possint. Eodem anno Sueciæ Rex
 Mense Martio scandalosas altercationes,
 quæ inter Grypswaldienses Præ-
 dicantes circa Pietismum ortæ sunt,
 extincturus edicto prohibuit, ne quis-
 quam loquendi aut scribendi modos
 Pietistis usitatos adhibeat, sed dun-
 taxat terminis sacre Scripturæ & Lu-
 theranæ doctrinæ consonis utatur,
 nullus quoque, nisi ad docendum sit
 rite vocatus, sese Theologicis contro-
 versis immisceat, vel alios in hæresis

Sæc. XVIII. suspicionem trahat, si vero de ea quem
 A. C. 1730. piam suspectum sciat, clam & frater-
 ne illum admoneat, si vero is non re-
 puerit, desuper Superintendentem ces-
 tiorum reddat &c. Ejusmodi tamen
 edicta nimis erant infirma, ut venen-
 tam herbam, ne succresceret, præ-
 dire potuissent; ipsa enim radix & fe-
 lum, cui implantata erat, infectum
 fuit, quocirca ex Pietistis nonnulli ipsum
 Lutherum suæ sectæ authorem depre-
 dicabant, alii eundem Protoparentem
 suum incusabant, quod hic quidem
 ab initio Apostolicum fervorem jacta-
 rit, postea vero non nisi furioso natura-
 suæ impetu adactus, calamum arte
 puerit, humana commenta immisce-
 rit, & Spenero Pietistarum Principem
 faciem prætulit, ipsum vero Spenerum
 fidelissime secutus fuerit &c.

Haud magis profuit Bipontinus Dux
 suo edicto, quod hoc anno publice in
 omnibus Ecclesiis prælegi, & Anto-
 nium Pfasman Prædicantem suo ma-
 nere exutum exulare ideo jussit, eo
 quod rixas & jurgia cum P. Georgio
 Bastumeno Ord. S. Francisci Ducis Con-
 fessorio & cumInspectore Richtero
 continuo habuisset, ac palam docuisse
 nullum Concionatorem, nisi pietis-
 addictus esset, posse juxta S. Scripturam
 doctrinam fideliter prædicare, cum te-
 is

lis non sit illuminatus, imo nequidem Sæc. XVIII.
 proprie ad Concionatoris officium sit A. C. 1730.
 vocatus. Insuper hic fanaticus, postquam exilii sententiam perceperat, in graves indignasque querelas prorupit, eo quod non auditus, nec defensus patria excedere jussus esset. Verum nec hujus Prædicantis supplicio ceteri sapiebant, nec sua conventicula intermittebant, insuper habito novo edicto, quod a Christiano III. Bipontino Duce Anno 1734. editum fanaticorum pertinacia ac perversitas nequiter elusit.

§. XCIII.

Liber quidam a S. Congregatione proscriptus.

Jam a longo tempore parvæ, ut se vocant, *Ecclesiæ* Theologi seu Jansenistæ Ultrajectini desperatæ suæ causæ patrocinium opemque quærebant in dolis atque imposturis: Toti in eo erant, ut factionem suam non modo Sectariorum numero, sed & Virorum illustrium auctoritate famosiorem redderent; eo fine in censum suum revocabant Cardinales, Archiepiscopos, Episcopos, ac maximi nominis Principes, quos sibi, suisque commentis favisse fingunt, in vulgus spargunt, atque e mentito eorum nomine libros, quos

Sæc. XVIII. tamen ipsi in Hollandica sua fabrica
 A. C. 1730. procuderunt, proterve eis adscribunt

Hujus fraudis specimen est liber contra
Regalia Apostolicæ Sedis Hollandiæ im-
 pressus, quem sub nomine Guillelmi
 Cardinalis du Bois Cameracensis Ar-
 chiepiscopi post ejus obitum typis edi-
 dere, illumque, dum adhuc viveret
 Jansenistis atque appellantibus stren-
 patrocinatum fuisse, falso jactant.
 Detecta autem hac fraude, & ipsius
 libri perversitate, Clemens XII. Papa
 septem Cardinalium Congregationem
 cui Landfredum a secretis esse voluit
 erexit, ac communi horum suffragio
 hunc librum die vigesima tertia Decem-
 bris atro stigmate notavit, dato Edi-
 ctis negotio, ut infaulti hujus partis
 errores solidis rationibus vindicarent.

§. XCIV.

*Quorundam Prædicantium intem-
 perantia.*

Hoc item anno Lutherani secundum
 annum sæcularem Confessionis suæ
 Augustanæ in Imperio toleratæ solent
 ubique pompa celebrabant, eorum
 Præconibus sermones, Programmas
 Carmina, & Catechismos Historias
 in vulgus spargentibus. In his
 frequentius legebatur, quam Ecclesiæ
 Catechismus

Catholicam esse confusionem Babilonicam, abominationem Anti-Christianam, Pontificem esse Anti-Christum, Catholicos esse Papistas, ad quorum Ecclesiam, si quis a Lutherana secederet, *eum saluum fieri, impossibile foret* (*) eorum doctrinam esse *errores Papisticos*. &c. His aliisque sexcentis convitiis, dictis ac calumniis contra legem Charitatis, & Christianæ tolerantiae Regulas in Catholicos largiter effundebant, suamque festivitatem pudenda dicacitate dehonestarunt. Ex his duo, nimirum Schmizius & Bonnestättus effræni rabie in Catholicam Religionem Effendiæ debachati fuerant, ipsamque Beatissimam Virginem Dei Matrem horrendis blasphemis & execranda scurrilitate impetebant. Tantam horum impudentiam Catholici, ac præsertim Essendiana Parthenonis Abbattissa tolerando impar, de vindicanda injuria apud Carolum VI. Imperatorem egit, cujus jussu Imperii Quæstor apud Cæsareo-Aulicum Consilium contra hosce calumniatores querelam movit, atque in reos inquiri, illosque prævia suspensione ab officio usque ad poenæ determinationem custodiæ dari petiit. Æquissimæ ejus petitioni mox delatum, ac

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

(*) Vid. Joan. Georg. Walchs serm. Jubil. I. in Col. II. 6. 7. 8. p. 40.

Sæc. XVIII. ac die decima quinta Septembris Verdenfis Monasterii Abbati, necnon Dortmundanæ Urbi hujus causæ inquisitione demandata, missis ad eos litteris.

Sacra Cæsarea Majestas Imperialis sui Officii debito compellitur, ut Cæsareo-Aulici Quæstoris quædam in probrosum, inexcusabile, scandalosum, ac in Religiosa pace, Imperialis recessibus ac Constitutionibus, severissimis quoque Edictis Cæsareis temptare prohibitum facinus exactissime inquiri jubeat. Eo fine Imperialis Abbatem Verdensem, & Imperialis Urbem Dortmundam utpote prolem miores Imperii Status de eorum integritate confusus auctoritate Cæsarea nominat, designat, & mandat, ut quamprimum suos Sub-Delegatos, Effendiam mittant, ambos Concionatores Schmizium & Bonnellatum accusatos citent, & coram se comparere jubeant, illosque de proprio dioso hoc facto, sicut & de cunctis particularibus circumstantiis exacte audiant, eorum responsa ad acta referant, & si factum negare præsumpserint, testes a partium studio infuere, imposito juramento & servato juris ordine excipiant, atque ab eis

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

„exposita fideliter conscribant, ac de-
 „num acta unacum clausa testium ro-
 „tula, aliisque documentis, & Depu-
 „tatorum sententia ad Cæsarem Vien-
 „nam transmittant, ut ipse desuper
 „decernere valeat &c. Porro re ma-
 „ture discussa ambo Prædicantes de-
 „bitas suæ petulantix pœnas dedere.

Nec ipsis etiam Calvinistis eo tem-
 pore pepercerat Laurentius Ezdorf-
 fuis Ormanstadiensis Ecclesiæ Luthe-
 ranæ Præco Vinariensi Duci subjectus.
 Hic occasione sui Jubilæi Jenæ scriptum
 ediderat, cui titulus: *Festiva præpara-
 tio Evangelico - Lutheranæ Zions ad se-
 cundum Confessionis Augustanæ annum &c.
 cum approbatione Vinariensis Consistorii.*
 In hoc scripto Præco liberalius, quam
 decuerat, in Calvinistas tumultuaba-
 tur, atque inter alia ajebat: „Dari
 „quosdam, qui a Calvino Patriarcha
 „suo se *Calvinistas* dicerent, eosque
 „esse duntaxat ex Noverca Fratres, ac
 „sine rubore gloriari, quod ipsi æque
 „ac Lutherani, imo etiam fidelius
 „ipsis Augustanæ Confessioni addicti
 „essent, proin eos aut labilis esse me-
 „morix, aut rerum Augustæ gestarum
 „ignaros, aut tam protervos, ut ma-
 „nifestis, totique orbi notissimis actis
 „& veritatibus contradicere non eru-
 „bescerent: eos quoque cum Zwing-
 „lia-

Sæc. XVIII. „lianis, Calvino, Beza, Martyre, B
 A. C. 1730. „quino, Remechero aliisque innume

„ris Calvinistis palam & sine omni
 „recundia docere ac propugnare, qui
 „ipsemet Deus sit prima & potissima
 „caussa peccati, quod ipse illud velit
 „decernat, ad illud impellat, imo
 „creet ac operetur &c. His addere
 „ridiculum esse, quod non modo Cal
 „vinistæ, sed etiam ex Lutheranis
 „pauci, imprudenter licet, jactitent
 „Lutheranos a Calvinistis duntaxat
 „in paucis, & mere accidentalibus
 „ferre, hocque discrimen ex veritate
 „male intellectis provenire, eos
 „tem, qui ita loquerentur, ac sentirent,
 „rent, idiotas & stollones esse, equum
 „nos in fidei articulis, & quidem funda
 „damentalibus ab eis discrepamus
 „denique fidelis Ministri esse, ut non
 „tantum doceat, & loquetur, sed ut etiam
 „potens sit eos, qui contradicunt, re
 „arguerent, uti fecit D. Paulus, & Chrysostomus,
 „ostomus, qui ait: *Dissidia cum hereticis
 habere, non contentionis sed pietatis
 cedendo nunquam mitescit, sed potius
 cescit Sathanas.*

Hujus Prædicantis scripto tantopere irritabantur Calvinistæ, ut Friedrichus Guilielmus Borussiae Rex ad preces die decima quinta Aprilis Berolino literis apud Vinariensis Ducem

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

Ducem vehementer vel ideo quereretur, quod hic Præco Calvinistas a communione Augustanæ Confessionis exclusisset, atque eos impetiisset diffamationibus & convitiis, quæ sicut omnibus Christianæ doctrinæ Regulis adversarentur, ac Imperii Constitutionibus, Cæsareis edictis & Imperii recessibus sub gravissimis pœnis prohiberentur, ita vel maxime ab Evangelicorum ore & auribus aliena esse deberent. His addidit Rex, se minime dubitare, hoc scriptum tot disteriis ac convitiis scate s. ipsi Duci ummopere displicuisse, proin confidere se, non modo ipsius Consistorium ob concessam approbationem, sed ipsos etiam scripti Auctores severe admodum castigatum iri, ne unitas & concordia inter utramque partem Augustanæ Confessionis addictam iniquo hoc tempore adeo necessaria dissolveretur.

§. XCV.

Fæderati Belgii edictum contra Sacerdotes Catholicos & Sacram Sedem.

Iterata clades, quæ Quesnelli Sectatores tam Romæ, quam in Galliis atque in omnibus ferme Orbis Catholici Provinciis affecti fuerant, Ultrajecti-

Sæc. XVIII. jectinos Jansenistas ad tantam concit
 A. C. 1730. vit rabiem, ut Romanæ Sedi, & Co

tholicis saltem per latus lethale vulnus
 infligere molirentur: Peropportuna
 ad hoc occasionem nacti erant ex ip
 turbis, quas nonnulli Præsules, Pe
 rochi, atque Advocati in Francia ad
 versus Gregorii VII. Officium & Bene
 dicti XIII. Constitutionem excitaverant
 Ab his ergo arma mutuantes Eccl
 siam Catholicam, ac supremum ejus
 Caput, omnesque, qui eidem adha
 sere, & sibi adversantes noverant, de
 bellare constituunt: Præprimis ergo
 Calvinianos fœderati Belgii Status
 studiis addicere nituntur, utque in
 rum animos fraudulentius blandiusque
 illaberentur, primo sincerum pro pe
 tria Zelum, ingensque conservant
 quietis studium jactitant, dein gra
 vibus verbis exponunt, novissime
 Romanis Pontificibus per Sacerdotes
 ejusmodi doctrinas innovari, quibus
 invalescentibus absdubio Reipublicæ
 salus, populique tranquillitas perich
 taretur: Horum querelas benignis se
 ribus exceperet Calviniani Belgii Pr
 mores, moxque die vigesima prima
 Septembris Hagæ Comitum sequens
 Catholicæ Religioni non minus inju
 riosum, quam noxium promulgarunt
 edictum.

„Cupi
 Hija

Sæc. XVIII.
A. C. 1730.

„ Cupimus equidem imo & ad-
 „ stringimur, ut ea omnia adhibeamus
 „ media, quæ congrua, & usitato no-
 „ stro regendi modo consona sunt, &
 „ quæ juxta nostram indulgentiam, quam
 „ in rebus ad Religionem spectantibus
 „ non modo erga fideles nostros subdi-
 „ tos, sed & illos, qui ad meridianam
 „ reformationis lucem adhucdum *in den-*
 „ *sis errorum tenebris, atque in Papatus*
 „ *superstitionibus hærent,* nobis necessaria
 „ videntur ad hoc, ut præcaveamus,
 „ ne periculosæ doctrinæ de absoluta
 „ Pontificis potestate non modo in res
 „ fidei, sed & in politicum Regimen
 „ invehantur, cum notum sit, quod
 „ Romanæ Sedis fautores & Protecto-
 „ res nostris Romano - Catholicis sub-
 „ ditis noxia ejusmodi dogmata instil-
 „ lare adlaborent. Recens vero, quæ
 „ de temeritate eorum, qui in Urbibus
 „ & præcipue in pagis nostra edicta de-
 „ super sæpius promulgata nequiter
 „ contempserunt, graves ad nos querelæ
 „ fuere delatæ, quibus excitati neces-
 „ sarium fore censuimus, ut hisce ma-
 „ lis præsentis edicto obviamus, seve-
 „ riori adhuc pœna, si opus fuerit,
 „ animadversuri in eos, qui forte per-
 „ niciosi ejusmodi doctrinis deinceps
 „ pertinacius inhærere præsumperint.
 „ Statuimus igitur I. Ut nullus Romano-
 „ *Hist. Eccles. Tom. LXXIII. Dd Ca.*

Sæc. XVIII. „Catholicus Sacerdos suo officio fun-
 A.C. 1730. „gatur, aut quodcunque Ordinis
 „munus alicubi exerceat, nisi prius
 „hoc scriptotenus concessæ facultatis
 „litteras obtinuerit, quas hi Sacerdotes
 „in Urbibus a Præfecto, ruri vero
 „Prætore Urbano recepturi sint, ser-
 „tis iis, quæ in proximo Article
 „præscribuntur.,

II. „Excludantur omnes exteri Sa-
 „cerdotes, & Monachi præcipue
 „suietæ, sive sint Professores sive Novitii
 „qua in re observentur edicta Anno
 „1702. die 17. Aug. & 1709. die 25.
 „Aprilis & Anno 1720. die 25.
 „edita.,

III. „Sacerdotes, priusquam
 „cultatis litteras impetrent, in præ-
 „cipuis Urbibus habitantes, sive Sa-
 „cedotali coram Prætore declarate
 „proprio chirographo in speciali
 „attestari teneantur, se sincere de-
 „stare opinionem de Pontificis aut
 „juscunque alterius Personæ Eccle-
 „siasticæ potestate subditos sub here-
 „tici, & obedientiæ Superioribus
 „bitæ juramento solvendi, simulque
 „etiam se non modo non assertores
 „quod excommunicato aut Acatolico
 „fides & obedientia præstanda non
 „sed insuper contrarium propugnatur.

„cunctisque sibi subjectis idem inculca- Sæc. XVIII,
 „turos, hortaturosque tam verbis quam A. C. 1730.
 „exemplis, ut fœderatis Ordinibus ut-
 „pote legitimis suis Principibus sub-
 „jecti ac obedientes sint, & tranquille
 „ac quiete vivant, deinceps nunquam
 „aufuri, aut opere vel consilio, directe
 „aut indirecte, vel quocunque modo
 „hujus Provinciæ incolas inducere,
 „ut vel obolum, vel aliud æquivalens
 „cuidam Monasterio, Seminario, Col-
 „legio, Ecclesiæ, aut alteri cujus-
 „cunque nominis Catholicæ commu-
 „nitati extra ditionem exstanti legent,
 „promittant, vel donent, ac deni-
 „que, ut a Papa vel alio quocunque ab
 „hoc juramento, & attestatione vel in
 „genere vel in specie vel in parti-
 „culari absolvantur, aut dispensentur,
 „nec petituros, nec oblatam dispensatio-
 „nem acceptaturos.,

IV. „Omnes Sacerdotes, qui in
 „aliis urbibus vel ruri agunt, obtentas
 „concessionis literas infra mensem a
 „die, qua eas obtinuerunt, Pro-
 „vinciæ Commissariis exhibere te-
 „neantur, ac coram iisdem decla-
 „rationem in priori articulo præ-
 „scriptam faciant, ipsæ demum con-
 „cessionis literæ pro nullis habeantur,
 „nisi in illis scriptum factæ declara-
 „tionis testimonium reperiatur.,

D d a

V.

Sæc. XVIII.

A. C. 1730.

V. „ Si qui vero Sacerdotes non de
 „ tentis concessionis literis, nec factis
 „ hac declaratione in Ecclesiis, ædibus
 „ aut in aliis locis Ordinis sui actum
 „ exercere præsumperint, prima vice
 „ quingentos florenos, secunda vice
 „ eundem solvant, & unius anni carcerem
 „ plectantur. „

VI. „ Hi autem Sacerdotes, qui
 „ jam actu sua munia obeunt, lectis
 „ Mensis scriptam hanc declarationem
 „ facere, eique subscribere teneantur
 „ & si id præstare renuerint, patriarcalia
 „ torres fiant. „

VII. „ Præfata multa pecuniaria
 „ æquis partibus in denuntiantem (supra
 „ presso ejus nomine) & in Prætoribus
 „ urbium vel pagorum distribuantur
 „ supremus vero Hollandiæ Procurator
 „ hanc multam a reis exigat, & ex
 „ utriusque Provinciæ Commissariis
 „ dulo inquirat, utrum aliqui transgressores
 „ reperiantur.

VIII. Senatus Deputati, & Urbium
 „ Præfecti omnium, quibus ejusmodi
 „ literæ fuerunt concessæ, indicent
 „ beant, quem supremo Procuratori
 „ quoties petierit, exhibeant. „

IX. „ Si qui in nostris terris Romanæ
 „ mano - Catholici Sacerdotes Bullas
 „ Brevia, Decreta, mandata, aut
 „ alias quascunque ordinationes, qua
 „ „

„Ecclesiasticas res vel Personas con- Sæc. XVIII.
 „cernunt, directe aut indirecte Roma A. C. 1730.
 „vel Colonia a Nuntio, vel Bruxellis
 „ab Internuntio vel aliorum & a qua-
 „cunque Persona Ecclesiastica recepe-
 „rint, quibus Sacerdotes vel alii Ec-
 „clesiastici citantur, avocantur, trans-
 „mittuntur, aut a suis officiis suspen-
 „duntur, illas nemini communicent,
 „nec illis morem gerant, nisi quatuor-
 „decim evolutis diebus a die, quo il-
 „larum Protographum Senatus Com-
 „missariis & Urbium Præfectis exhi-
 „buerint: si igitur intra hos dies hæc
 „mandata, decreta &c. annullare jussi
 „non fuerint, tunc illorum transum-
 „ptum Prætoribus consignare tenean-
 „tur, & tunc primum illis morem ge-
 „rant, secus facientibus infligatur pœna
 „mille florenorum, & reservata pœna
 „arbitraria juxta edictum Anno 1702.
 „die 17. Aug. emanatum.,

X. „Præter numerum fixum nulla
 „Papistica Ecclesia erigatur, nec nova
 „ut vocant, statio, nec major nume-
 „rus Ecclesiasticorum in qualibet Sta-
 „tione inducatur, nec ulla Ecclesia in-
 „sciis aut invitis Prætoribus & Com-
 „missariis ampliatur vel renovetur, nec
 „id concedatur, nisi per Prætores Cal-
 „vinianos constiterit, illa loca, in qui-
 „bus Romano - Catholici conveniunt,

Dd 3

„ex-

Sæc. XVIII. „extrinsecus Ecclesiæ, aut publici ædificii formam non repræsentare, ne
 A. C. 1730. „ad publicam plateam protendere, „

XI. „Prætores & Præfecti in illis
 „incumbant, ut peregrinationes, aliaque
 „que publica & *superstitiosa* Romano-
 „Catholicorum exercitia etiam adhibita
 „bita vi impediant, atque in eos, quibus
 „vel facto, vel contumelioso verbo
 „minis resistunt, tanquam publicæ
 „pacis perturbatores animadvertant.

XII. „Si vero ex ejusmodi violenta
 „lenta oppositione Justitiæ Administrati-
 „vel aliis aliquod damnum vel corporale
 „rale vel temporale vel injuria infusa
 „tur, incolæ illius loci, ubi hæc res
 „sistentia fuit facta, damnum re-
 „curre teneantur. „

XIII. „Tandem omnes Prætores
 „Scribæ & Tabularii, qui Religiosi
 „Catholici in Curiis sunt, a suis Curia-
 „ciis juxta decreta Anno 1654. die
 „29. Jul. & 1727. die 11. Octob. re-
 „moveantur. „ Egregium plane Calvinisti-
 „cæ tolerantiaæ paradigma. Vixit enim
 „si quis Princeps Catholicus in univ-
 „Præconem & Calvinistam sibi in-
 „jectum tam propudiosum, ac Religio-
 „tam injuriam promulgasset edictum
 „quantos, quæso, clamores, querelas
 „& tumultus in omnibus Imperii Curia-
 „riis, & Principum aulis excitasset.

Protestantes? Conferat demum, Be- **Sæc. XVIII.**
 nevolus Lector hoc ipsum edictum **A. C. 1730.**
 cum Archiepiscopi Salisburgensis de-
 creto, quod die 31. Octobr. Anno 1713.
 contra subditos suos, qui se exterius
 adhuc Catholicos profitebantur, pro-
 mulgavit: facta autem hac collatione
 pro sua æquitate judicet, an si Ca-
 tholici in Belgio tum agentes vel ju-
 stam in easdem petulantias, uti hi ru-
 stici contra Archiepiscopum, contra
 foederatos Ordines erumpendi caussam
 habuissent, aut si re ipsa erupissent,
 an digni fuissent, ut eos eorumque
 seditiosos motus Corpus v. g. Catholi-
 corum Ratisbonæ vel alii Principes
 Catholici potenti suo patrocínio contra
 legitimum suum Principem
 foverent?

